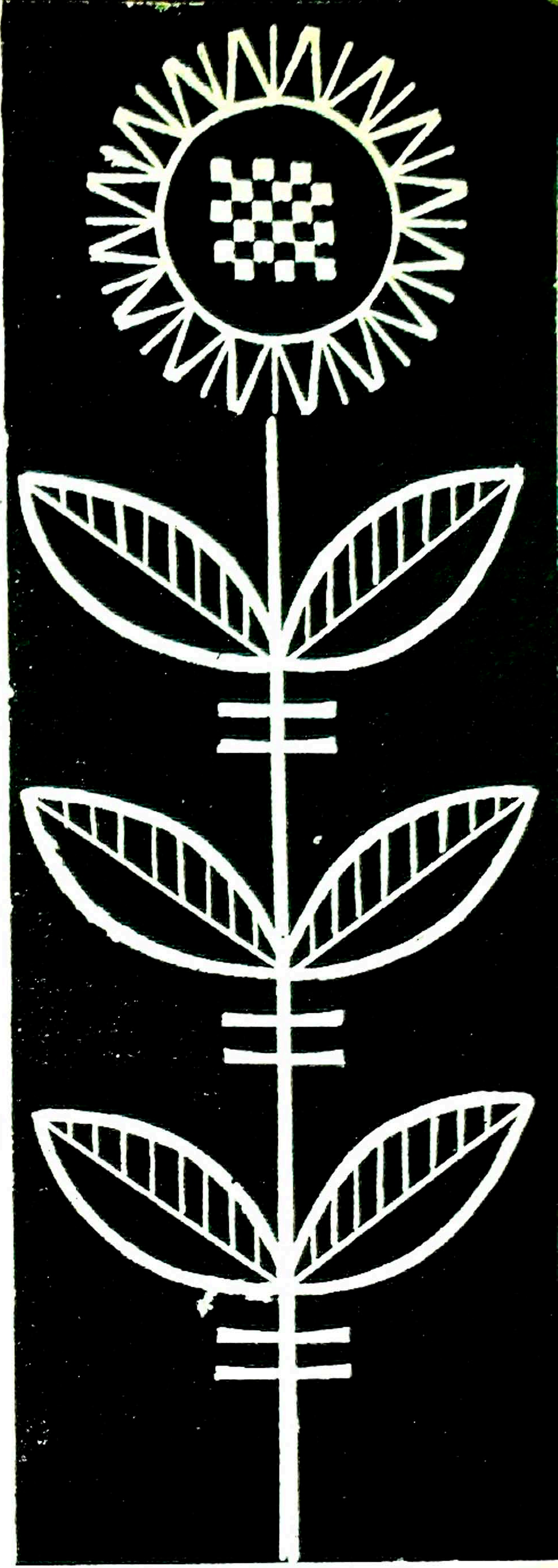
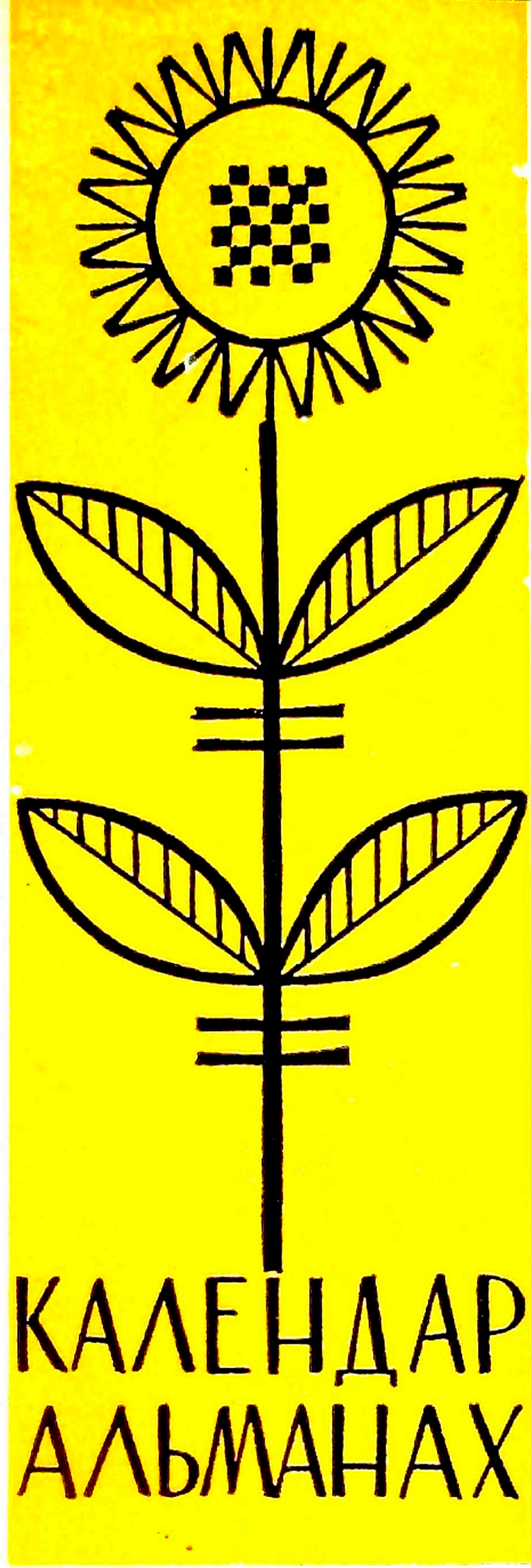
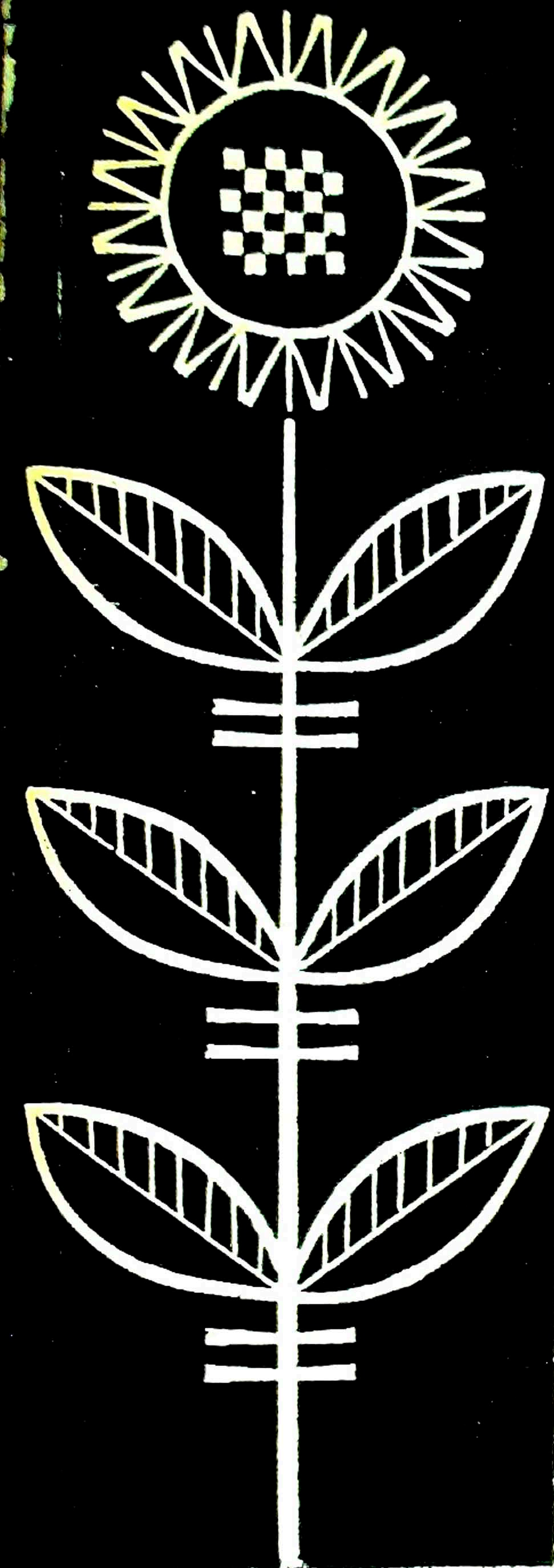
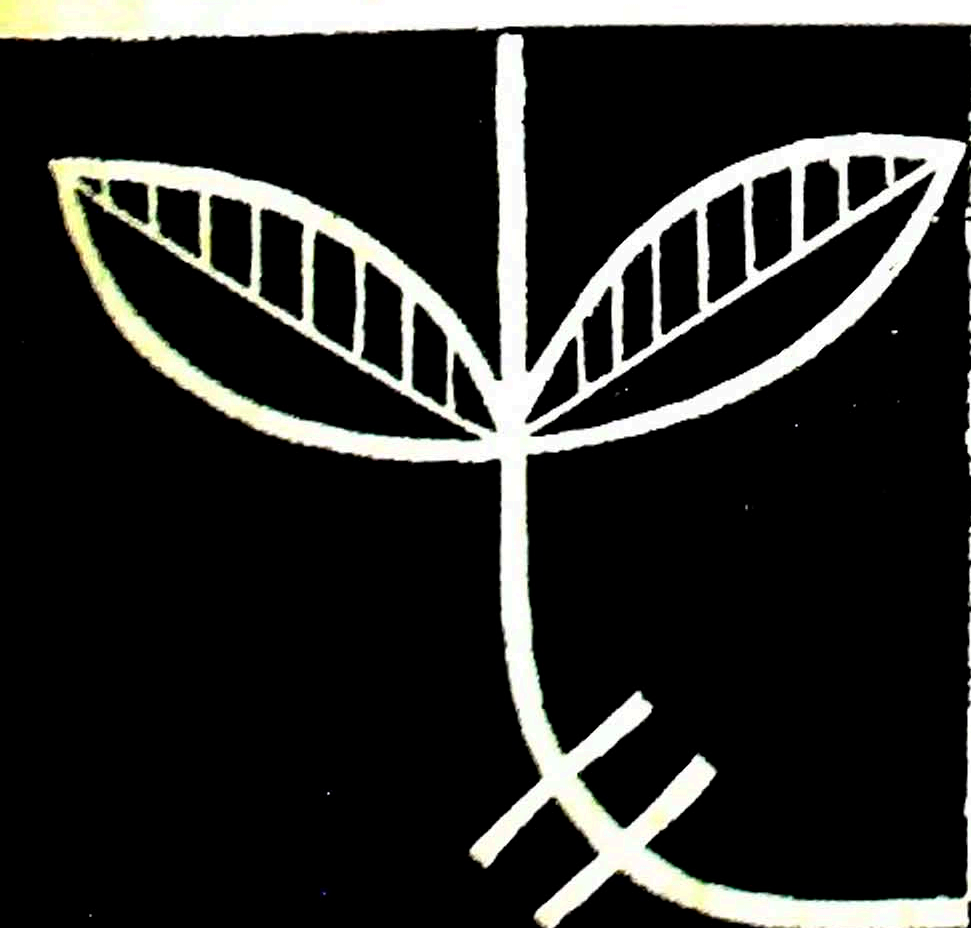

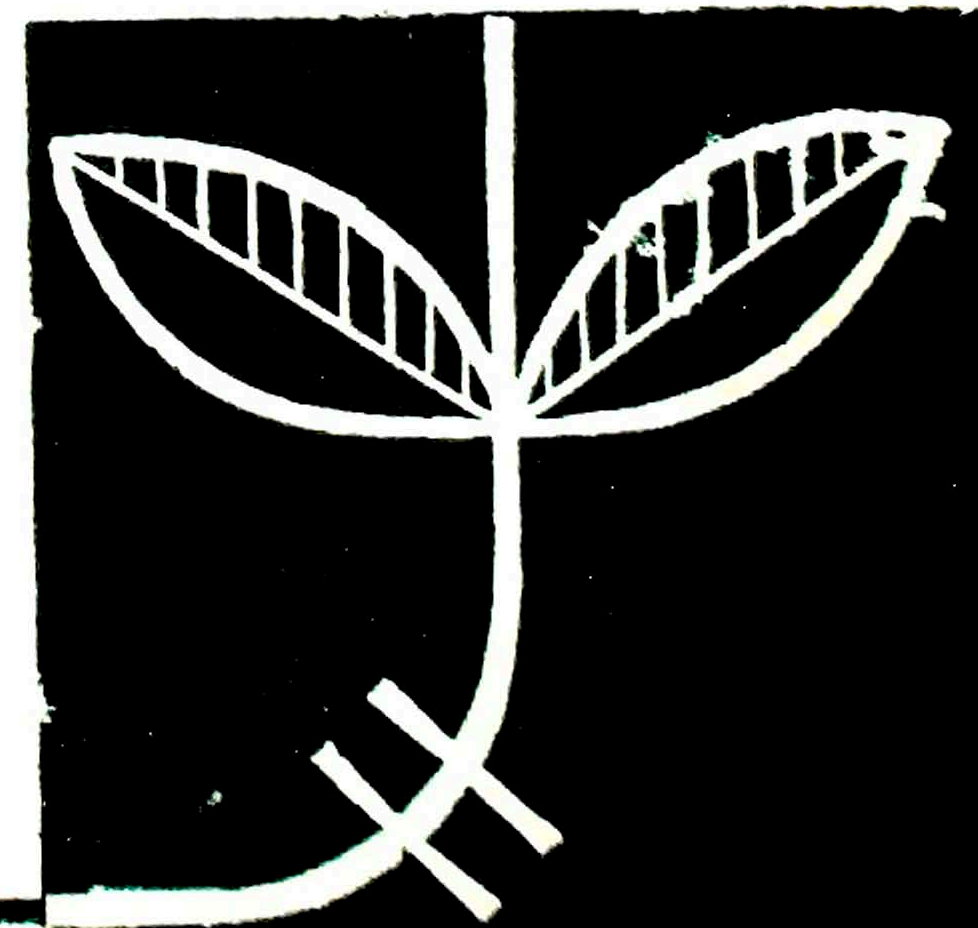

КАЛЕНДАР
АЛЬМАНАХ

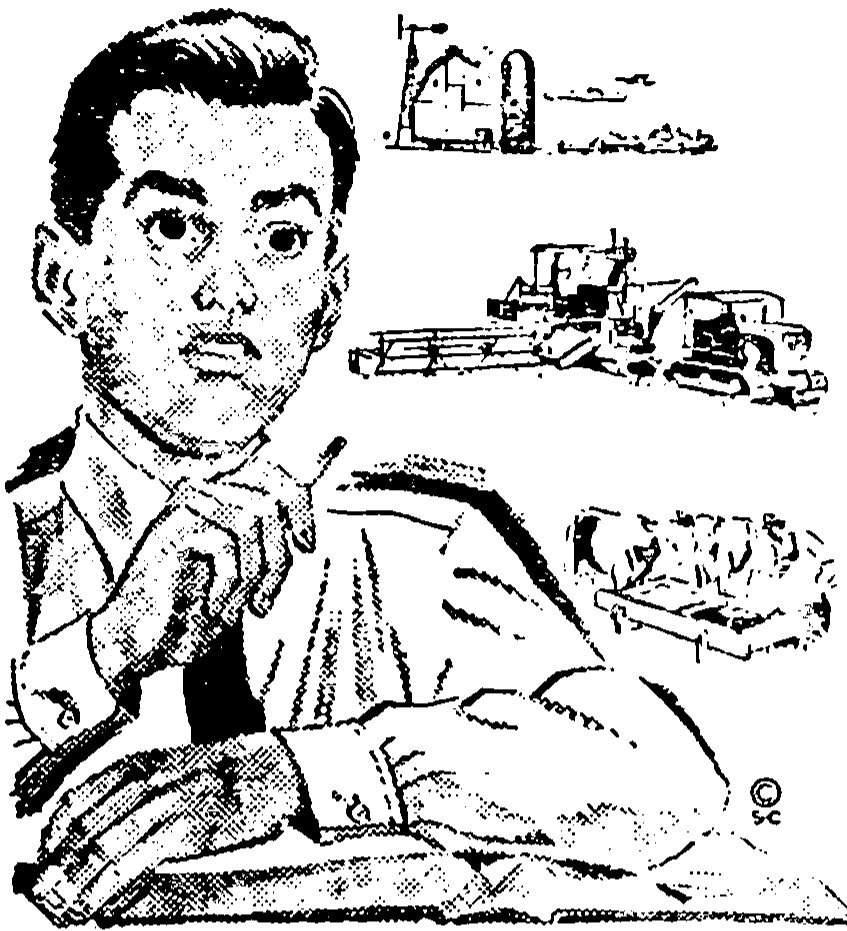
НОВОГО ШЛЯХУ

1967

МРІЄТЕ СТАТИ САМОСТІЙНИМ ГОСПОДАРЕМ ?

Починайте щадити від ранніх літ способом життєвої асекурації в Українськiм Товариствi **ВЗАЇМНОЇ ПОМОЧІ** в Канаді.

Понад 5,000 українців, які мають життєве забезпечення у **ВЗАЇМНІЙ ПОМОЧІ**, є вашою запорукою совісної обслуги, яку Взаїмна Поміч дає своїм членам в ділянці життєвої асекурації.

- 17 асекураційних плянів до вибору: 12 для дорослих і 5 для дітей.
- Високі дивіденди на всіх плянах, за винятком реченцевих.
- Гарантовані поліси для дітей на випадок смерти або непрацездатности батька чи опікуна.
- Різні бенефіси за додатковими низькими оплатами.
- 60 Відділів у різних частинах Канади.
- Найнижчі премії на всіх асекураційних плянах.
- Місячна допомога на випадок слабости.

ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ ОБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І ДІТЕЙ У ВЗАЇМНІЙ ПОМОЧІ

Зверніться до Відділу у вашій місцевості або пишiть до головної канцелярії в Вінніпегу, яка завжди до Ваших послуг.

**UKRAINIAN FRATERNAL SOCIETY
OF CANADA**

BOX 3512, STA. B. WINNIPEG 4, MANITOBA, CANADA.

НОВИЯ
ШЛЯХ

КАЛЕНДАР НОВОГО ШЛЯХУ

НА 1967 РІК

ДРУКОМ І НАКЛАДОМ "НОВОГО ШЛЯХУ"
Вінніпег, Манітоба

Ваша Достойносте!

Подібно, як в минулих роках, числячи на Вашу прихильність і поміч, посилаємо Вам Календар "Нового Шляху" на 1967 рік.

Радіємо, що Ви є постійним його відборцем і читачем.

Ціна Календаря — 1 доляр.

Христос Родився!

Щиросердечні побажання
Веселих Свят Різдва Христового
й
Щасливого Нового Року
пересилає
Вам і Вашій Родині

Адміністрація "Нового Шляху"

За редакцією В. С. Левицького
Обгортка мистця Мирона Левицького

Printed in Canada

Printed and Published
by the
New Pathway Publishers Limited
Winnipeg, Manitoba

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕВ

Їзбунивіють думки, проростають словами,
Їх нагіпши бринить у завихренні днів.
Цілий тиждень ходжу і живу між левами.
Недаремно і місто називається Львів.

Є міста ренегати, є просто байстрята.
Є леви, що мурликають, ніби коти,
Божевільно безглуздо облизують ґрати,
Ще й пишаються з власної сліпоти.

Але думать про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шанкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.

Сивий Львово, столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львово, хоч трішки мене зрозумій.

Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від стовпів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце моє.

Василь Симоненко
Із збірки "Берег чекань"

СІЧЕНЬ

JANUARY

31 днів

н. ст.	Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1	19 Н	Грудень 1966. Боніфатія	Н. Р. 1967. Обр. Г. Вас. Вел.
2	20 П	Ігнатія священномученика	Сильвестра папи
3	21 В	Юліяни мучениці	Малахії прор.
4	22 С	Анастасії мч.	Собор 70 Апостолів
5	23 Ч	10 мучеників у Криті	Навечір'я Богоявління
6	24 П	Навечір'я Різдва. Євгенії.	Богоявління Господнє
7	25 С	Різдво Христове	Собор Івана Хрестителя
8	26 Н	по Р. Соб. Пр. Бог. Йосифа	По Просв. Юрія і Еміліяна
9	27 П	Стефана первомуч.	Полієвкта прп.
10	28 В	20.000 мч. у Никомидії	Григорія Нисійського
11	29 С	Дітей убитих у Вифлеємі	† Теодосія преп.
12	30 Ч	Анісії мучениці	Татіяни мучениці
13	31 П	Меланії преподобної	Єрмила й Стратоніка мч.
14	1 С	Н. Р. 1967. Обр. Г., Василя В.	Отців у Синаї і Р. вбитих
15	2 Н	пер. Просв. Сильвестра папи	Мит. і Фар. Павла і Т. і Ів.
16	3 П	Малахії пророка	Покл. оковам Ап. Петра
17	4 В	Собор 70 Апостолів	† Антонія Вел. преп.
18	5 С	Навеч. Богоявл. Теопемп.	Атанасія і Кирила св.
19	6 Ч	Богоявління Господнє	Макарія прп.
20	7 П	Собор св. Івана Хрестителя	† Євтимія Вел. прп.
21	8 С	Юрія і Еміліяна прп.	Максима ісп. і Неофита
22	9 Н	по Просв. Полієвкта муч.	Блуд. Сина. Тимот. ап.
23	10 П	Григорія Нисійського	Климентина Анк. сщмч.
24	11 В	† Теодосія прп.	Ксенії прп.
25	12 С	Татіяни муч.	† Григорія Богослова
26	13 Ч	Єрмила і Стратоніка мч.	Ксенофонта і др.
27	14 П	Отців в Синаї і Р. вбитих	† Пер. м. св. Івана Золот.
28	15 С	Павла і Івана прп.	Єфрема прп.
29	16 Н	30 по Сош. П. ок. Ап. Петра	М'ясопуста. П. м. св. Ігн.
30	17 П	† Антонія Великого	Трьох Святителів
31	18 В	Анастасія і Кирила св.	Кира й Івана безсребр.

СВЯТОЧНА ПРОМОВА -- ЦЕ ЧАСТО МИСТЕЦТВО РОЗПУСТИТИ ОДНУ
КРАПЛЮ ДУМКИ У ДВОГОДИННОМУ ПОТОЦІ СЛІВ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

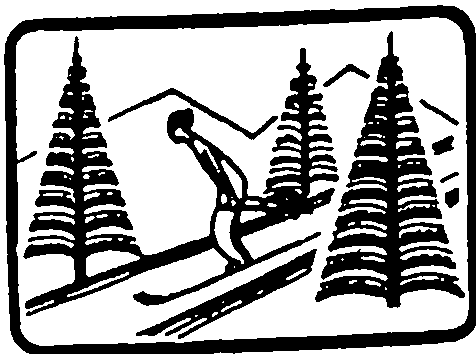
1. 1. 1586. Патріярша грамота про затвердження Львівського Православного Братства, злож. 1463 р.	14. 1. 1616. Засновано Київське Братство.
1. 1. 1647. † Петро Могила, митрополит Київський.	18. 1. 1654. Переяславська умова Богдана Хмельницького з Московщиною.
1. 1. 1919. Закон УНР про Автокефалію Української Православної Церкви.	19. 1. 1944. † Полк. Роман Сушко, Кр. командант УВО на ЗУЗ.
1. 1. 1928. Вийшло в Празі перше число "Розбудови Нації", органу Проводу Українських Націоналістів.	20. 1. 1962. Вмер у Києві Іван Іжакевич, один з найвизначніших українських малярів, проживши 98 років. Нар. 20. I. 1864.
3. 1. 1919. Народня Рада ЗУНР ухвалила в Станиславові прилучити Галичину до УНР.	21. 1. 1919. Карпатська Україна схвалила прилучитися до Української Народньої Республіки.
3. 1. 1868. Народився поет Микола Чернявський.	22. 1. 1918. У Києві Центральна Рада проголосила IV Універсал про самостійну і незалежну Українську Народню Республіку.
3. 1. 1871. Народився український вчений Агатангел Кримський.	22. 1. 1919. Директорія УНР проголосила об'єднання всіх українських земель.
5. 1. 1585. Закладено Ставропігійське Братство у Львові.	22. 1. 1920. † письменниця Наталія Кобринська.
5. 1. 1935. Від руки ката НКВД загинув поет Олекса Влизько.	23. 1. 1667. Андрусівська умова. Поділ України між Польщею і Московщиною.
6. 1. 1742. † гетьман Пилип Орлик.	23. 1. 1928. У Вінніпегу створено Українську Стрілецьку Громаду.
6. 1. 1846. У Києві засновано Кирило-Методіївське Братство.	23. 1. 1921. Від руки скритовбивця загинув композитор Микола Дмитрович Леонтович.
6. 1. 1834. Народився поет Степан Руданський.	27. 1. 1790. Народився письменник Петро Гулак-Артемовс-
7. 1. 1675. Запорожці, під проводом Сірка, погромили турків під Січчю.	28. 1. 1920. † письменник Панас Мирний.
8. 1. 1654. Переяславська Рада	28. 1. 1929. Перший Конгрес Українських Націоналістів у Відні.
8. 1. 1953. † актор і режисер Володимир Блавацький.	29. 1. 1633. † Архиспископ Мелетій Смотрицький.
11. 1. 1888. † співець Буковини Осип Юрій Федькович.	29. 1. 1918. Бій під Крутами.
11. 1. 1916. † письменник - сатирик Лесь Мартович.	30. 1. 1111. Похід на половців.
13. 1. 1906. Перший український щоденник у Києві "Громадська Думка".	
14. 1. 1649. Тріумфальний в'їзд гетьмана Богдана Хмельницького до Києва після перемоги над поляками.	

Розумна людина не розказує другим про свої особисті клопоти.

Той, хто робить з себе осла, не повинен дивуватися, коли другі на ньому їздять.

ЛЮТІЙ

FEBRUARY

28 днів

н. ст.	Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1	19 С	Макарія Єгиптянина прп. ☿	Трифона мч.
2	20 Ч	† Євтимія Великого прп.	Стрітєння Господнє
3	21 П	Максима ісп. і Неофита мч.	Симеона і Ани прор.
4	22 С	Тимотея ап. і Анастасія мч.	Ісидора прп.
5	23 Н	31 по Сош. Климентина свмч.	Сиропусна. Агафії пр.
6	24 П	Ксенії прп.	Вукола прп.
7	25 В	† Григорія Богослова	Партенія й Луки прп.
8	26 С	Ксенофонта і др. прп.	Теодора Стратилата вмч.
9	27 Ч	† Пер. мощ. св. Івана Зол. ☿	Никифора мч.
10	28 П	Єфрема Сирійця преп.	Харлампія мч.
11	29 С	Пер. мощ. Ігнатія Богоносця	Власія свщм.
12	30 Н	32 по Сош. Трьох Святителів	1 Вел. Посту. Метелія св.
13	31 П	Кира й Івана безсребр.	Мартиніяна прп.
14	1 В	Лютень. Трифона мч.	† Пам. смерти св. Кирила
15	2 С	Стрітєння Господнє	Онисима ап.
16	3 Ч	Симеона й Анни пр.	Памфила мч.
17	4 П	Ісидора Преподобного ☿	Теодора Т. вмч.
18	5 С	Агафії пр.	Льва папи
19	6 Н	Мит. і Фар. Вукола прп.	2 В. Посту. Архіпа ап.
20	7 П	Партенія і Луки прп.	Льва, сп. катанського
21	8 В	Теодора Страт. вмч.	Тимотея прп., Євстахія св.
22	9 С	Никифора мч.	Найд. мощ. мч. у Євгенії
23	10 Ч	Харампія мч.	Полікарпа сщм.
24	11 П	Власія свщм. ☉	† 1 і 2 Найд. Г. Івана Хр.
25	12 С	Мелетія святителя	Тарасія св.
26	13 Н	Блуд. Сина. Мартиніяна пр.	3 Посту. Хрестопокл.
27	14 П	† Память смерти св. Кирила	Прокопія прп. ісп.
28	15 В	Онисима ап.	Василія прп. ісп.

ТОЧНІСТЬ — ЦЕ ВМІННЯ ВІДГАДАТИ, НАСКІЛЬКИ СПІЗНИТЬСЯ ТОЙ, З КИМ МИ ДОМОВИЛИСЯ НА ЗУСТРІЧ.

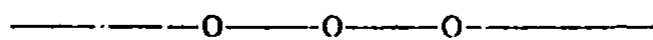
— 0 — 0 — 0 —

ДЕХТО ТАК ЛЮБИТЬ ПРАЦЮ, ЩО ГОДИНАМИ ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ, ЯК ДРУГІ ПРАЦЮЮТЬ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

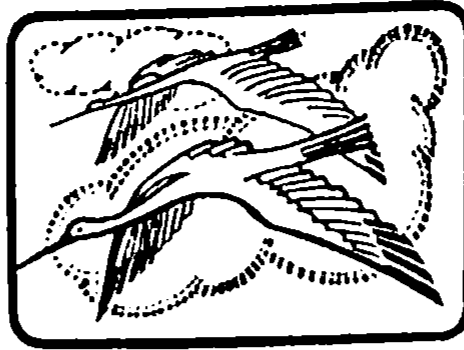
2. 2. 1812. Народився байкар Євген Гребінка. 2. 2. 1936. † на Соловках поет Євген Плужник. 3. 2. 1929. Конгрес Українських Націоналістів створив Організацію Українських Націоналістів (ОУН). 3. 2. 1864. Народився поет-сатирик Володимир Самійленко. 4. 2. 1793. Другий поділ Польщі (Волинь і Поділля забрала Росія). 7. 2. 1933. † артист Микола Садовський. 7. 2. 1942. І. Собор Єпископів УАПЦ в Пінську організує УПЦ на визволених українських землях. 8. 2. 1918. Центральні держави визнали незалежність Української Народньої Республіки. 8. 2. 1940. † на чужині письменник Спиридон Черкасенко. 9. 2. 1918. У Бересті представники чотирьох держав — Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Туреччини підписали мирний договір з представниками Української Центральної Ради. Українська Народня Республіка вперше визнана як самостійна держава важливим міжнароднім актом. 9. 2. 1942. Гестапо заарештувало в Києві сотні української інтелігенції. 10. 2. 1900. Засновано з ініціативи Миколи Міхновського	першу політичну партію в Україні (Р. У. П.). 10. 2. 1918. Початок походу УСС проти большевицьких військ. 10. 2. 1852. † Микола Гоголь, автор "Тараса Бульби". 12. 2. 1939. Перші вибори до Сойму Карпатської України. 12. 2. 1871. Народився письменник Лесь Мартович. 12. 2. 1924. Поляки замучили членку УВО Ольгу Басараб. 14. 2. 1897. † Пантелеймон Кутіш. 20. 2. 1054. † великий князь київський Ярослав Мудрий. 21. 2. 1942. Німці розстріляли в Києві письменницю Елену Телігу, членку ОУН. 22. 2. 1860. Народилася артистка Марія Заньковецька. 24. 2. 1574. Вийшла в світ в Україні перша друкована книжка "Апостол". 24. 2. 1608. † князь Константин Острозький, покровитель української культури. 24. 2. 1342. Народився Юліян Романський і політичний галицький діяч. Умер 22. 4. 1932 у Львові. 25. 2. 1871. Народилася поетка Леся Українка. 26. 2. 1886. Народився графік Юрій Нарбут. 26. 2. 1942. † письменник Микола Чирський. 27. 2. 1664. Поляки під Новгород-Сіверським розстріляли полковника Івана Богуна. 28. 2. 1772. Мученицька смерть митрополита Арсенія Мацісвича в Ревельському казематі.

Багатстві і віль вродить теля, а бідному, навіть як загоде потанцювати з дівчиною, то музиканти йдуть на везерю.

Відомо, що гроші не дають щастя, але це ще зовсім не значить, що гроші роблять людину нещасливою.

БЕРЕЗЕНЬ

МАРСН

31 днів

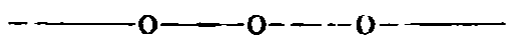
н. ст.	Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1	16 С	Памфіла мч.	Євдокії прпмч.
2	17 Ч	Теодора Тир. вмч.	Теодота сщм.
3	18 П	Льва папи	Євтропія сщм.
4	19 С	Архіпа ап.	Гарасима прп.
5	20 Н	М'ясопусна. Льва еп. катан.	4 Посту. Конона мч.
6	21 П	Тимотея прп. і Євстатія св.	42 мч. в Аморії
7	22 В	Найд. мощ. мч. у Євгенії	Василія і ін. сщмч.
8	23 С	Полікарпа сщм.	Теофілакта ісп. Поклонн
9	24 Ч	† 1 і 2 Найд. Гол. Ів. Хрест.	† 40 Муч. у Севастії
10	25 П	Тарасія св.	Кондрата й ін. мч.
11	26 С	Порфірія св.	Софронія патріярха Єр.
12	27 Н	Сиропусна. Прокопія прп.	5 Посту. Теофана ісп.
13	28 П	Василія прп. ісп.	Пер. м. св. Никифора
14	1 В	Березень. Євдокії	Венедикта прп.
15	2 С	Теодота сщм.	Агапія й ін.мч.
16	3 Ч	Євтропія прп.	Савина папи
17	4 П	Гарасима прп.	Олексія, чол. Божого прп.
18	5 С	Конона мч.	Кирила еп.
19	6 Н	1 Посту. 42 мч. в Аморії	Квітна. Хризанта й Дарії
20	7 П	Василія й ін. сщм. у Корсуні	ОО. уб. в об. Сави
21	8 В	Теофілакта ісп.	Якова ісп.
22	9 С	† 40 Муч. в Севастії	Василія сщм.
23	10 Ч	Кондрата й ін. муч	Вел. Четвер
24	11 П	Софронія патр.	Вел. П'ятниця
25	12 С	Теофана ісп. і Григор. п.	Благовіщення Пр. Діви
26	13 Н	2 Посту. Пер. м. Никифора	Воскресення Г.Н.І.Х.
27	14 П	Венедикта прп.	Св. Понеділок
28	15 В	Агапія й інших муч.	Св. Вівторок
29	16 С	Савина папи	Марка й Кирила сщм.
30	17 Ч	Олексія прп.	Івана Ліств. прп.
31	18 П	Кирила еп.	Іпатія прп.

ЄДИНИЙ ВИПАДОК, КОЛИ ЛЮДИНА ПІД ВПЛИВОМ АЛЬКОГОЛЮ ТРИ-
МАЄ ПРОСТИЙ НАПРЯМОК, ЦЕ ТОДІ, КОЛИ ДОРОГА СКРУЧУЄ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

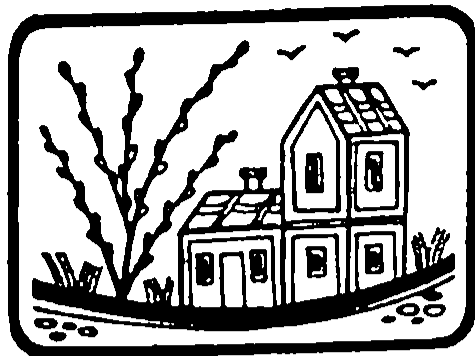
1. 3. 1918 Війська Української Центральної Ради зайняли Київ. 2. 3. 1861. Скасовано в Україні кріпацтво. 3. 3. 1827. Народився байкар Леонід Іванович Глібів. 3. 3. 1947. † проф. Філарет Колесса, учений, композитор, етнограф. 3. 3. 1947. † поетка Уляна Кравченко. 4. 3. 1750. Кирила Розумовського обрано гетьманом. 5. 3. 1950. Загинув Головний Командир УПА, ген. хор. Тарас Чупринка (Роман Шухевич). 7. 3. 1899. Народився письменник Аркадій Любченко. 7. 3. 1917. Українські полки Волинський, Преображенський та Ізмаїльський розпочали революцію в Петербургу. 8. 3. 1169. Суздальський князь Андрій Боголюбський зруйнував Київ. 9. 3. 1814. Народився поет Тарас Шевченко. 10. 3. 1861. † Тарас Шевченко. 13. 3. 1923. † письм. Дніпрова Чайка. 14. 3. 1822. Перша вистава українською мовою в Київському театрі. 14. 3. 1923. Рада Амбасадорів у Парижі віддала Зах. Україні Польщі. 15. 3. 1939. Проголошено самостійність Карпатської України.	16. 3. 1896. † письменник і композитор Петро Ніщинський. 16. 3. 1664. Розстріляно гетьмана Івана Виговського під Ольхівцем. 17. 3. 1910 Мирова конференція в Парижі признала Закарпаття ЧСР. 18. 3. 1921. Підписання Ризького договору між РСФСР і Польщею. 18. 3. 1913. У Львові основуючі Збори Т-ва "УСС". 19. 3. 1864. Народився митрополит Василь Липківський. 19. 3. 1895. Народився поет Максим Рильський 19. 3. 1918. Похорон у Києві поляглих під Крутами героїв. 19. 3. 1939. Маляри розстріляли Мих. Колодзінського-Гузара. 20. 3. 1917. Створено Українську Центральну Раду в Києві. 20. 3. 1632. Народився гетьман Іван Мазепа. 21. 3. 1942. † Ольга Кобилянська, видатна українська письменниця. 22. 3. 1842. Народився композитор Микола Віталієвич Лисенко. 26. 3. 1908. † історик Володимир Антонович. 26. 3. 1909. † історик і композитор Микола Аркас. 31. 3. 1653. Перемога І. Богуна над поляками під Вінницею. 31. 3. 1858. Народився письменник Адріян Кащенко.

Роки, що їх жінка собі відіймас, не пропадають. Вона додає їх своїм приятелькам.

Надмірна гімнастика після сороківки шкідлива особливо тоді, коли робите її ножем і вилками.

КВІТЕНЬ

APRIL

30 днів

н. ст. Дні		Старого Стилю	Нового Стилю
1	19 С	Хризанта й Дарії мч.	Марії Єгипетської преп.
2	20 Н	3 П. ОО. уб. в обит. Сави	1. Томина. Тита
3	21 П	Якова ісп.	Никити преп.
4	22 В	Василія сщмч.	Йосифа й Георгія прп.
5	23 С	Никона прпм. і ін.	Теодула і др. мч.
6	24 Ч	Захарія й Якова прп.	† Преп. Методія
7	25 П	Благовіщ. Пречистої Діви	Георгія Мел. прп.
8	26 С	Собор Гавриїла Архангела	Іродіона і ін. ап.
9	27 Н	4 В. Посту. Матрони пр.	2. Мирнос. Євсихія мч.
10	28 П	Іларіона мч.	Терентія й ін. мч.
11	29 В	Марка й Кирила	Антипи сщм.
12	30 С	Івана Ліств. пр. Поклонн	Василія ісп.
13	31 Ч	Іпатія прп.	Артемона сщм.
14	1 П	Квітень. Марії єгиптянки	Мартина прп.
15	2 С	Тита прп.	Аристарха й ін. ап.
16	3 Н	5 В. Посту. Никити прп. ісп.	3. Росл. Агапії мч.
17	4 П	Йосифа й Георгія прп.	Симеона й Акакія прп.
18	5 В	Теодула і др. мч.	Івана прп.
19	6 С	Преп. Методія	Івана старопечерського
20	7 Ч	Георгія Мел. пр.	Теодора Тріх.
21	8 П	Іродіона й ін. ап.	Януарія сщм.
22	9 С	Євсихія мч.	Теодора Сик.
23	10 Н	Квітня. Терентія	4. Самар. Григорія вмч.
24	11 П	Антипи сщм.	Сави Стр. мч.
25	12 В	Василія ісп.	† Марка апост. і єванг.
26	13 С	Артемона сщм.	Василія сщмч.
27	14 Ч	Вел. Четвер. Март. п., Ант.	Симеона сщмч.
28	15 П	Велика П'ятниця	Ясона й Сосіпатра ап.
29	16 С	Велика Субота	9 муч. у Кизиці
30	17 Н	Воскресіння Г.Н.І.Х.	5. Сліпор. † Якова ап.

ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД ДУЖЕ ЧАСТО ВВОДИТЬ НАС В БЛУД. НАПРИКЛАД, СЬОГОДНІШНІЙ ДОЛЯР ВИГЛЯДАЄ ТОЧНІСЬКО ТАК САМО ЯК 20 РОКІВ ТОМУ

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 4. 1917. Українська Центральна Рада організувала в Києві маніфестаційний похід, оголосивши це свято "Першим Днем Свободи" України.	20. 4. 1922. † композитор Кирило Стеценко.
2. 4. 1111. Перемога над половцями під Сольницею.	21. 4. 1785. Катерина II. узаконила кріпацький устрій в Україні.
7. 4. 1340. Помер Юрій II, останній князь у галицькій Україні.	22. 4. 1910. † Марко Кропивницький, "батько українського театру".
9. 4. 1864. Народився поет Павло Грабовський.	22. 4. 1920. Варшавський договір от. С. Петлюри.
10. 4. 1932. Хиротонія Архимандрита Полікарпа Сікорського (пізніше Митрополита УАПЦ) на єпископа.	23. 4. 1185. Похід князя Ігоря на половців.
12. 4. 1596. Перемога Наливайка на Білому Каміні.	24. 4. 1824. Народився поет Яків Щоголів.
14. 4. 1768. Повстання Гайдамаків під проводом Максима Залізняка.	25. 4. 1927. † письменник Марко Черемшина (Іван Семанюк).
15. 4. 1918. † український повістяр Іван Нечуй-Левицький.	25. 4. 1913. † письменник Михайло Коцюбинський.
15. 4. 1893. † поет і видатний етнограф Іван Манджура.	26. 4. 1648. Гетьман Богдан Хмельницький здобуває твердиню Кодак.
18. 4. 1862. Народилася поетка Уляна Кравченко.	26. 4. 1945. † гетьман Павло Скоропадський.
19. 4. 1848. Початок відродження галицької України і заснування у Львові "Головної Руської Ради".	26. 4. 1890. Народився поет і літературознавець Микола Зеров.
19. 4. 1885. † Микола Костомарів.	27. 4. 1904. † поет Михайло Старицький.
19. 4. 1917. Почався в Києві Всеукраїнський Національний Конгрес.	28. 4. 1915. Бої УСС на Маківці.
20. 4. 1622. † Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.	28. 4. 1932. † Голояд і Пришляк, члени УВО.
	29. 4. 1648. Б. Хмельницького вибрали гетьманом України.
	29. 4. 1918. Проголошення П. Скоропадського гетьманом України. Фльота на Чорному морі підняла український прапор.

Записуй кривди на піску, а добродійства в мармурі.

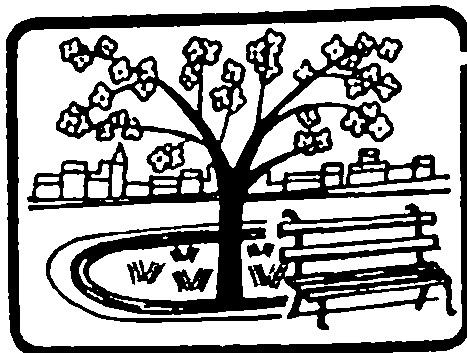
—O—O—O—

Нічого ми не роздаємо так радо, як наші поради.

—O—O—O—

Мовзанка не завжди є ознакою мудрости, але базікання є завжди ознакою глупоти.

ТРАВЕНЬ

МАЙ

31 днів

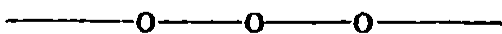
н. ст.	Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1	18 П	Вел. Понед. Івана прп. ☩	Єремія прор.
2	19 В	Вел. Вівт. Івана Староп. прп.	Атанасія Вел. патр.
3	20 С	Теодора Тр.	† Теодосія Печ. прп.
4	21 Ч	Януарія сщм.	Вознес. ГНІХ. Пелагії прп.
5	22 П	Теодора Сик.	Ірини мч.
6	23 С	Георгія (Юрія) вмуч. н. нед.)	Йова многострад.
7	24 Н	Томина. Сави Страт. мч.	Св. Отців. Явлення Ч. Хр.
8	25 П	† Марка ап.	Івана Богослова (на нед.)
9	26 В	Василія сщм. ☩	† Перен. мощ. св. Николи
10	27 С	Симеона сщм.	† Симеона Зилоти ап.
11	28 Ч	Ясона й Сосіпатра ап.	† Кирила й Методія, ап. с.
12	29 П	9 мч. у Кизиці	Єпіфанія й Германа св.
13	30 С	† Якова Завед. ап.	Гликерії мч.
14	1 Н	Миронос. Єремії пр.	Сош. Св. Духа. Ісидора м.
15	2 П	Атанасія Вел, патр.	Пресв. Тройці. Пахомія
16	3 В	† Теодосія Печ. прп.	Теодора Осв. преп.
17	4 С	Пелагії прп. ☩	Андроніка ап.
18	5 Ч	Ірини мч.	Теодота мч.
19	6 П	Йова многострадального	Патрикія сщм.
20	7 С	Явлення Ч. Хреста	Талалея мученика
21	8 Н	Розслаб. Івана Богослова	Всіх Святих. Конст. і Єл.
22	9 П	† Пер, мощ. св. Николая	Василіска мч.
23	10 В	† Симеона Зилота ап. ☩	Михайла ісп., Євфросинії
24	11 С	† Кирила й Методія уч. слов.	Симеона прп.
25	12 Ч	Єпіфанія і Германа св.	Пр. Євх. † 3 Н. Г. Ів. Хр.
26	13 П	Гликерії мч.	Карпа ап.
27	14 С	Ісидора мученика	Терапонта
28	15 Н	Самарянни. Пахомія	2 по С. Никити прп.
29	16 П	Андроніка ап.	Теодосії прп.
30	17 В	Андроніка ап. ☩	Ісаакія пр.
31	18 С	Теодора мч.	Єрмія ап.

ПРОМОВЕЦЬ НА ПАТРІОТИЧНІЙ АКАДЕМІЇ — ЦЕ ЛЮДИНА, ЩО ХОЧЕ
ПОКЛАСТИ ВАШЕ ЖИТТЯ ЗА РІДНИЙ КРАЙ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

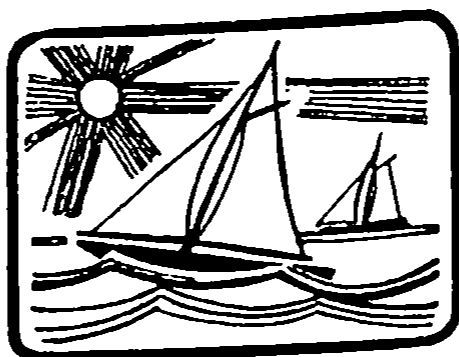
2. 5. 1648. Початок повстання Богдана Хмельницького. 2. 5. 1848. У Галичині створено перше українське політ. Т-во "Головна Руська Рада". 3. 5. 1074. Упокоєння Преп. Феодосія Печерського. 3. 5. 1924. Загинув Микола Міхновський, основоположник українського організованого націоналізму. 5. 5. 1836. Народився письменник і композитор Сидір Воробкевич. 6. 5. 1910. † письменник і громадський діяч Борис Грінченко. 7. 5. 1840. Народився М. Л. Кропивницький. 9. 5. 1922. † український історик і письменник Орест Левицький. 11. 5. 1907. Засновано Українське Накове Т-во в Києві. 12. 5. 1947. VI. Собор Єпископів УАПЦ у Мюнхені. 13. 5. 1849. Народився письменник Панас Мирний. 13. 5. 1933. Самогубство письменника Миколи Хвильового. 14. 5. 1871. Народився письменник Василь Стефаник. 14. 5. 1856. Народився письменник Андрій Чайківський. 15. 5. 1654. Перемога гетьмана Б. Хмельницького над поляками під Уманню. 15. 5. 1848. У Галичині скасовано панщину. 16. 5. 1648. Перемога під Жовтими Водами. 16. 5. 1817. Народився видатний історик Микола Костомарів.	16. 5. 1851. Народився письменник і визн. етнограф Іван Манджура. 18. 5. 1917. У Києві розпочався Перший Всукраїнський Військовий З'їзд. 18. 5. 1902. На засланні помер письменник Павло Грабовський. 20. 5. 1932. † письменник Степан Васильченко. 22. 5. 1861. Похорон Т. Шевченка на Чернечій Горі під Каневом. 22. 5. 1920. Поляки замучили композитора Остапа Нижанківського. 23. 5. 1920. † український графік Юрій Нарбут. 23. 5. 1938. Згинув з большевицької руки в Роттердамі полк. Євген Коновалець, Начальний Командант УВО та Голова Провсду Українських Націоналістів. 24. 5. 1125. † князь Володимир Мономах. 24. 5. 1918. Представники українських партій створили Український Національний Союз. 25. 5. 1926. Загинув Головний Отаман Військ Української Народньої Республіки Симон Петлюра. 28. 5. 1916. † поет Іван Франко. 30. 5. 1876. Заборона українського слова царським урядом. 31. 5. 1223. Перша зустріч України з татарами в бою над річкою Калкою.

Те, що ми цінимо в коханні, це та гарячка, яку подружжя кладе до ліжка і виліковує.

Люди, що кашляють, ніколи не йдуть до лікаря. Вони йдуть до театру або на концерт.

ЧЕРВЕНЬ

JUNE

30 днів

н. ст. Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1 19 Ч	патрикія сщм.	Юстина мч.
2 20 П	Талалея мученика	Пр. Серця Ісуса. Никиф.
3 21 С	† Константина і Єлени	† Сост. Пр. Б. Лукиліяна
4 22 Н	Сліпор. Василіска мч.	3 по С. Митрофана
5 23 П	Михаїла ісп., Євфросинії	Доротей сщм.
6 24 В	Симеона прп.	Висаріона прп.
7 25 С	† Найд Голови Івана Хрест.	Теодота Анк. сщм.
8 26 Ч	Вознес. ГНІХ. Карпа Ап. ☉	Теодора Стр. мч.
9 27 П	Терапонта	Кирила Алек.
10 28 С	Никити прп.	Тимотея сщм.
11 29 Н	Св. Отців. Теодосія прпмч.	4 по С. † Вартол. й Варн.
12 30 П	Ісаакія преподобного	Онуфрія прп.
13 31 В	Єрмія ап.	Акилини
14 1 С	Червень. Юстина мч.	Єлисея прп., Методія патр.
15 2 Ч	Никифора патр. ☼	Амоса пр., Єроніма
16 3 П	Лукиліяна святителя	Тихона
17 4 С	Митрофана святителя	Мануїла і ін. мч.
18 5 Н	Сошествіє Св. Духа. Дорот.	5 по С. Леонтія мч.
19 6 П	Пресв. Трійці. Висаріона пр.	† Юди Тадея ап.
20 7 В	Теодора Анкирського сщм.	Методія сщм.
21 8 С	Теодора Стр. мч. ☼	Юліяна Тарсійського
22 9 Ч	Кирила Алексндр. св.	Євсевія сщм.
23 10 П	Тимотея сщм.	Агрипіни мч.
24 11 С	† Вартоломея й Варнави ап.	Різдво Івана Хрестителя
25 12 Н	Всіх Святих. Онуфрія й Пет.	6 по С. Февронії прпмч.
26 13 П	Акилини мч.	Давида прп.
27 14 В	Єлисея пр., Методія	Самсона прп.
28 15 С	Амоса проп.	Пер. мощ. Кира й Івана
29 16 Ч	Пресв. Євх. Тихона св. ☼	Петра і Павла ап.
30 17 П	Мануїла мч.	Собор 12 Апостолів

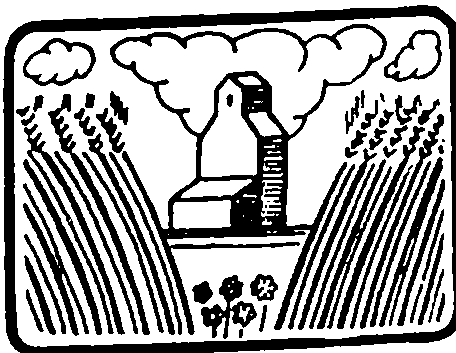
ПЛАВАЄМО У ВОДІ, ЯК РИБИ, ЛІТАЄМО В ПОВІТРІ, ЯК ПТАХИ, ЧИ НЕ
БУЛО Б ЧУДОВО, КОЛИ Б МИ ЩЕ ХОДИЛИ ПО ЗЕМЛІ, ЯК ЛЮДИ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 6. 1630. "Тарасова ніч", розгром поляків.	11. 6. 1931. † історик і політик В. Липинський.
1. 6. 1933. День пам'яті замучених голодом 1933 року.	14. 6. 1891. Народився Євген Коновалець, Нач. Командант УВО і перший голова Проводу Українських Націоналістів.
2. 6. 1936. † письменник Андрій Чайківський.	15. 6. 1775. Друге зруйнування Січі Запорізької.
2. 6. 1886. Народився письменник Кость Буревій.	15. 6. 1944. Німці закатували О. Ольжича (Олега Кандибу), заступника Голови ПУН, вченого і поета.
3. 6. 1930. † член Академії Наук П. Тутківський.	18. 6. 1569. Люблинська Унія.
3. 6. 1863. Народився д-р Євген Петрушевич, видатний галицько-український політик, президент і диктатор Західньої Української Народньої Республіки. Вмер 29. 8. 1940 в Берліні.	18. 6. 1709. Перше зруйнування москалями Січі.
5. 6. 1648. Богдан Хмельницький розбив під Корсунем польське військо.	20. 6. 1895. † Михайло Драгоманів.
5. 6. 1708. Договір гетьмана Івана Мазепи з шведським королем Карлом XII. про спільну війну з Московщиною.	20. 6. 1768. Залізник і Гонта здобули Умань.
6. 6. 1224. Татари розбили українське княже військо над Калкою.	20. 6. 1920. † графік Юрій Нарбут.
6. 6. 1927. † П. Д. Демуцький, український музикант - етнограф (нар. 1860 р.).	20. 6. 1948. В Авгсбругу створено Українську Національну Рад.
6. 6. 1927. † Данило Щербаківський, мистецтвознавець (нар. 1877).	22. 6. 1929. † Євген Чикаленко.
7. 6. 1843. † поет Маркіян Шашкевич.	22. 6. 1941. Початок советсько-німецької війни.
7. 6. 1930. † Петро Холодний, видатний маляр.	23. 6. 1870. † поет Амвросій Метлинський.
8. 6. 1652. Перемога Богдана Хмельницького над поляками під Батогом.	23. 6. 1917. Перший Універсал Української Центральної Ради в Києві.
8. 6. 1919. УГА почала офензиву під Чортковим.	25. 6. 1205. В бою з поляками під Завихостом згинув князь Роман Галицький.
9. 6. 1898. † поет Яків Щоголів.	27. 6. 1918. Загинув у Полтаві письменник Іван Стешенко.
10. 6. 1917. Перший Всеукраїнський Селянський З'їзд у Києві.	29. 6. 1812. Архiepіскопа Варлаама Шишацького живцем замуровано в Новгород-Сіверському монастирі.
	29. 6. 1849. Народилася письменниця Олена Пчілка.
	29. 6. 1918. † Хведір Вовк, світової слави вчений антрополог.
	29. 6. 1933. Помер генерал Мирон Тарнавський, Начальний Вождь УГА.

Звизка — це немов м'яке ліжко: легко в нього влізти, але дуже важко з нього вилізти.

ЛИПЕНЬ

JULY

31 днів

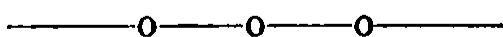
н. ст.	Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1	18 С	Леонтія мученика	Косми і Дем'яна безср.
2	19 Н	2 по С. †Юди Тадея ап.	7 по С. † Пол. Ризи Пр. Б.
3	20 П	Методія сщм.	Якннта мученика
4	21 В	Юліяна Тарс. мч.	Андрея Критського св.
5	22 С	Євсевія сщм.	† Атанасія Атонського п.
6	23 Ч	Агрипіни мч.	Сісоя Великого
7	24 П	Р. Ів. Хр. Пр. Серця Іс.	Томи й Акакія прп.
8	25 С	Состр Пр. Бог. Февронії пр.	Прокопія вмч.
9	26 Н	3 по С. Давида прп.	8 по С. Панкратія сщм.
10	27 П	Самсона прп.	† Антонія Печ. прп.
11	28 В	Пер. мощ. Кира й Івана	Євфимії й Ольги і.н. укр.
12	29 С	Петра й Павла ап.	Прокла й Іларія мч.
13	30 Ч	Собор 12 Апостолів	Собор Гавриїла Арханг.
14	1 П	Липень. Косми й Дем'яна	Акили ап.
15	2 С	† Положення Ризи Пр. Діви	† Володимира Вел. кн. укр.
16	3 Н	4 по С. Якннта мч.	9 по С. Отц. 6 Соб. Атин.
17	4 П	Андрія Критського	Марини вмч.
18	5 В	† Атанасія Атонського прп.	Якннта й Еміліяна мч.
19	6 С	Сісоя прп.	Макрини прп., Дія прп.
20	7 Ч	Томи й Акакія прп.	Іллі прор. (на нед.)
21	8 П	Прокопія вмч.	Симеона й Івана прп.
22	9 С	Панкратія сщм.	Марії Магдал., Фоки сщм.
23	10 Н	5 по С. † Антонія печ. прп.	10 по С. Трофима й ін. м.
24	11 П	Євфимії й Ольги, укр. кн.	† Бориса й Гліба мч.
25	12 В	Прокла й Іларія мч.	† Успення св. Анни
26	13 С	Собор Гавриїла Арх.	Єрмолая й ін. сщм.
27	14 Ч	Акили ап.	† Пантелеймона вмч.
28	15 П	† Володимира Вел., укр. кн.	Прохора й ін. ап.
29	16 С	Атиногена сщм.	Калініка мч.
30	17 Н	6 по С. Отців 6 Соб. Марини	11 по С. Сили й ін. ап.
31	18 П	Якннта й Еміліяна мч.	Євдокіма прав.

ДЕХТО ГОВОРИТЬ ПРАВДУ, КОЛИ КАЖЕ, ЩО ПОГОРДЖУЄ БАГАТСТВОМ. АЛЕ ВІН ДУМАЄ ТОДІ ПРО ЧУЖЕ БАГАТСТВО.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

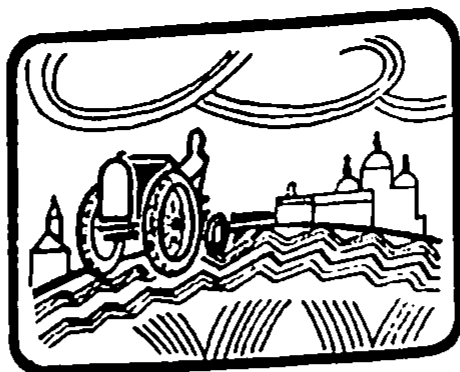
1. 7. 1910. В боротьбі за український університет у Львові загинув студент Адам Коцко. 1. 7. 1918. Засновано Український Державний Університет у Кам'янці Под. 7. 7. 1709. Нещасливий для України бій під Полтавою. 8. 7. 1919. В літунській катастрофі загинув полк. Дмитро Вітовський, організатор зриву 1 Листопада і військовий міністер. 8. 7. 1659. Гетьман Виговський розбив москалів під Конотопом. 9. 7. 1651. Бій під Барестечком. 9. 7. 1961. Величаво відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу перед легіслатурою провінції Манітоба в Канаді і всенародній здвиг українців Північної Америки. 10. 7. 1073. Упокоєння Преп. Антонія Печерського. 11. 1. 969. Померла княгиня Ольга. 15. 7. 1015. † вел. князь Володимир Великий. 15. 7. 1928. † Марія Грінченкова (Марія Загірна). 15. 7. 1834. Народився Анатоль Свидницький. 15. 7. 1943. Погром Гестапо УАПЦ в Луцьку. 16. 7. 1917. Проголошено II. Універсал Української Центральної Ради.	17. 7. 1932. Постало в Едмонтоні Українська Національне Об'єднання (УНО). 17. 7. 1944. Бої Української Дивізії УНА під Бродами. 18. 7. 1863. Таємний наказ Валусва цензурі не випускати друком жадної української книжки. 21. 7. 1907. В Петербургу народилась Олена Шовгенівна (Теліга), членка ОУН, поетеса. 21. 7. 1941. † письменник Богдан Лепкий. 21. 7. 1948. Проголошено створення Української Національної Ради (в Західній Німеччині). 22. 7. 1944. † співець відродження України — Олександр Олесь (Кандиба). 23. 7. 1874. Народився письменник Марко Черемшина. 26. 7. 1880. Народився письменник В. К. Винниченко. 27. 7. 1147. Клима Смолятича обрано на митрополичий престол у Києві. 27. 7. 1649. Перемога гетьм. Б. Хмельницького під Збаражем. 27. 7. 1672. Гетьман П. Дорошенко розбив поляків к. Четвертинівки. 27. 7. 1834. Засновано Київський університет св. Володимира. 30. 7. 1649. † нак. гетьман Михайло Кричевський у бою під Лосвом.

Було б погано, коли б партійні провідники вірили у свої власні брехні.

Багато людей, що нездібні керувати своїм власним життям або своєю родиною, уявляють собі, що вони здібні керувати інституціями або цілим народом.

СЕРПЕНЬ

AUGUST

31 днів

н. ст. Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1 19 В	Макрини прп.	Проісх. Ч. Хр., 7 бр. Мак.
2 20 С	Ілїї пророка (на нед.)	Пер. Мошів св Стефана
3 21 Ч	Симеона й Івана прп.	Ісаакія і ін. мч.
4 22 П	Марії Магдалини	7 молодців у Єфезі мч.
5 23 С	Трофима й ін. Мучеників	Євсигнія ісп.
6 24 Н	7 по С. † Бориса й Гліба мч.	12 по С. Преобр. Госп.
7 25 П	† Успення св. Анни	Дометія преп., Пасива мч.
8 26 В	Єрмолая й ін. сщм.	Еміліяна ісп.
9 27 С	† Пантелеймона вмч.	† Матія ап.
10 28 Ч	Прохора й ін. ап.	Лаврентія мч.
11 29 П	Калініка мученика	Євпла мч.
12 30 С	Сили й інших ап.	Фотія й Анікити мч.
13 31 Н	8 по С. Євдокіма	13 по С. Максима ісп.
14 1 П	Серпень. Проісх. Ч. Хреста	† Пер. м. Теод. Міхея пр.
15 2 В	Пер м. Стефана Архидияк.	Успення Пр. Богородиці
16 3 С	Ісавкія й ін. мучеників	Перен. Неукотв. Образа
17 4 Ч	7 Молодців у Єфесі	Мирона мч.
18 5 П	Євсигнія ісп.	Флора й Лавра мч.
19 6 С	Преображення Господне	Андрея Стратил. мч.
20 7 Н	9 по С. Дометія прпм.	14 по С. Самуїла прор.
21 8 П	Еміліяна сп.	Тадея ап., Васси мч.
22 9 В	† Матія ап.	Агатоніка мч.
23 10 С	Лаврентія мч.	Іриней свщм., Лупа мч.
24 11 Ч	Євпла мч.	Євтиха сщмч.
25 12 П	Фотія й Анікити	Возвр. мош. Вартоломея
26 13 С	Максима ісп.	Андріяна й Наталії мч.
27 14 Н	10 по С. † Теодосія Печер.	15 по С. Пімена прп.
28 15 П	Успення Пресв. Богородиці	Мойсея Мурина, Август.
29 16 В	Перен. Неукотв. Образа	Усієн. Гол. Ів. Хр. (на нед.)
30 17 С	Мирона мч.	Олександра й ін. патр.
31 18 Ч	Флора й Лавра мч.	† Полож. пояса Пр. Богор.

БАГАТО ЛЮДЕЙ ТРАТИТЬ ЗДОРОВ'Я, ЩОБ ЗДОБУТИ ГРОШІ, А ПОТІМ ТРАТИТЬ ГРОШІ, ЩОБ ЗДОБУТИ ЗДОРОВ'Я.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 8. 1913. † Леся Українка, славетна українська поетка. 4. 8. 1687. Обрано Івана Мазепу гетьманом України. 4. 8. 1914. Засновано у Львові "Союз Визволення України". 5. 8. 1911. † письменниця Ганна Барвінок. 6. 8. 1657. † гетьман Богдан Хмельницький. 8. 8. 1819. Народився письменник Пантелеймон Купіш. 8. 8. 1834. Народився поет Осип Юрій Федькович. 10. 8. 1867. Народився письменник Осип Маковей. 10. 8. 1907. † письменниця Марко Вовчок. 12. 8. 1942. † Микола Бурачек, мистець-маляр. 12. 8. 1925. † поет Володимир Самійленко. 14. 8. 988. Хрещення України-Русі. 14. 8. 1581. Перша друкована Біблія церковно-слов'ян. мовою ("Острозька Біблія"). 15. 8. 1628. Український Православний Собор у Києві. 15. 8. 1856. Народився Іван Франко. 16. 8. 1649. Перемога гетьмана Б. Хмельницького під Зборовом. 17. 8. 1245. Перемога короля Данила над мадярами. 17. 8. 1772. Прилучення Галичини до Австр-Угорщини. 18. 8. 1836. Народився письменник Олександр Кониський.	20. 8. 1649. Зборівська угода гетьмана Хмельницького з Польщею. 20. 8. 1843. † письменник Квітка-Основ'яненко. 20. 8. 1921. Помер письменник Адріян Каченко. 20. 8. 1875. Народився артист-маляр О. Мурашко. 21. 8. 1627. Вийшов у Києві один із перших словників української мови "Лексикон Памви Беринди". 21. 8. 1925. † поет і письменник Осип Маковей. 25. 8. 1698. † гетьман Петро Дорошенко в московській неволі. 27. 8. 1923. Згинула Маруся Тарасенко разом з 60 повстанцями. 28. 8. 1921. Большевики розстріляли у Києві поета Григорія Чупринку. 29. 8. 1845. Народився драматург Іван Тобілевич (Карпенко-Карий). 29. 8. 1875. Народилась письм. Людмила Старицька-Черняхівська. 30. 8. 1673. Великий похід на Крим кошового Івана Сірка. 30. 8. 1941. Смерть членів Проводу Українських Націоналістів Ом. Сеника-Грибівського і М. Сціборського. 31. 8. 1919. Злучені українські армії (УНР і УГА) ввійшли в Київ. 31. 8. 1945. Загинув письменник Ю. Липа.

Коли ти є собакою, то не будь одночасно свинєю.

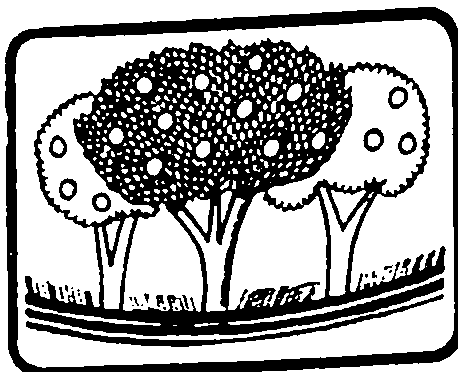
—o—o—o—

Бійся цана з-переду, коня з-заду, а людини з усіх боків.

—o—o—o—

Язик — це жіночий мез. Жінки дуже дбають, щоб він не заржавів.

ВЕРЕСЕНЬ

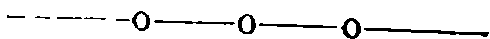
SEPTEMBER

30 днів

н. ст. Дні		Старого Стилю	Нового Стилю
1	19 П	Андрія Стратил.	† Поч. ц. року. Симеона
2	20 С	Самуїла прор.	Маманта мч.
3	21 Н	11 по С. Тадея ап.	16 по С. Антима сщм.
4	22 П	Агатоніка мч.	Вавили сщм., Мойсея пр.
5	23 В	Іриней свщм., Лупа ап.	Захарії й Єлисавети
6	24 С	Євтиха сщм.	Чудо св. Михайла Арх.
7	25 Ч	Возвр. м. Вартоломея ап.	Созонта мч.
8	26 П	Андрія й Наталії	Різдво Пресв. Богородиці
9	27 С	Пімена прп.	Йоакими й Анни
10	28 Н	12 по С. Мойсея Муріна	17 по С. Минодори й ін.
11	29 П	Усікнов. Голови Івана Хр., (н. н.)	Теодори прп.
12	30 В	Олександра й ін. патр.	Автонома сщм.
13	31 С	† Полож. пояса Пр. Богород.	Відн. храму Корнилія с.
14	1 Ч	Вересень. † Поч. церк. року	Воздвиження Ч. Хреста
15	2 П	Маманта мч.	Никити вчм.
16	3 С	Антима сщм.	Євфимії вчм.
17	4 Н	13 по С. Вавили сщм.	18 по С. Софії і її дітей
18	5 П	Захарії й Єлисавети	Євменія вчм.
19	6 В	Чудо Арх. Михайла	Трофима і ін. мч.
20	7 С	Созонта мч.	Євстахія вчм.
21	8 Ч	Різдво Пр. Богородиці	Кондрата ап.
22	9 П	Йоакима й Анни	Фоки сщм.
23	10 С	Минодори й ін. мч.	Зачаття Івана Хрестителя
24	11 Н	14 по С. Теодори прп.	19 по С. Теклі первомуч.
25	12 П	Автонома сщм.	Євфрозини прп.
26	13 В	Віднова Храму. Корнилія	Предст. Івана Бог. (н. нед.)
27	14 С	Воздвиження Ч. Хреста	Калистрата мч.
28	15 Ч	Никити вчм.	† Харитона прп.
29	16 П	Євфимії вчм.	Киріяка отшельника прп.
30	17 С	Софії, Віри, Надії, Любови	Григорія сщм.

ДЛЯ КОЗИ НАЙКРАЩЕ ПЛЕКАНИЙ ГОРОД Є ЛИШЕ ЗВИЧАЙНИМ ПАСОВИСЬКОМ.

ЧАС ЛІКУЄ ВСЕ, АЛЕ НЕ РОЗУМІЄТЬСЯ НА КОСМЕТИЦІ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 9. 1722. Народився філософ Григорій Сковорода.	16. 9. 1658. Гадяцька умова: Україна — самостійна держава в союзі з Польщею.
1. 9. 1939. Початок другої світової війни.	16. 9. 1939. Перше збройне повстання відділів УПА в м. Степань.
2. 9. 1709. † гетьман Іван Мазепа.	18. 9. 1640. Собор у Києві приймає "Ісповідання Православної Віри" митр. Петра Могили.
4. 9. 1938. В Ужгороді заложено Українську Національну Оборону.	18. 9. 1940. † артист Саксаганський (Опанас Карпович Тобілевич).
5. 9. 1864. Народився письменник Михайло Коцюбинський.	18. 9. 1841. Народився Михайло Драгоманів.
5. 9. 911. Договір князя Олега з греками в Царгороді.	19. 9. 1903. † буковинський поет Сидір Воробкевич.
7. 9. 1805. Народився письменник Олекса Стороженко.	20. 9. 1655. Гетьман Б. Умельницький розбив поляків під Городком. Початок облоги Львова.
7. 9. 1921. Згинула Віра Бабенко разом з 62 повстанцями.	21. 9. 1944. † Олександр Кошиць.
7. 9. 1962. Вмер на еміграції в ЗДА Тодось Осьмачка визначний письменник і поет. Нар. 3. 5. 1895.	22. 9. 1918. Відкрито в Києві український університет.
9. 9. 1769. Народився Іван Котляревський, батько нового українського письменства.	23. 9. 1648. Розгром поляків під Пилипчами.
9. 9. 1915. Перший бій УСС з москалями під Сянками.	25. 9. 1921. Атака на Я. Пілсудського й польського воєводу Грабовського виконаний членом УВО Степаном Федаком (Смоком).
10. 9. 1659. Договір гетьмана Івана Виговського з Польщею в Гадячі.	29. 9. 1866. Народився славний історик Михайло Грушевський.
12. 9. 1875. Народився Олександр Кошиць композитор і диригент.	30. 9. 1930. Смерть Юліана Голсвінського, Крайового Команданта УВО, з рук польської поліції.
12. 9. 1903. У Полтаві відкрито пам'ятник Іванові Котляревському.	
14. 9. 1867. † етнограф Опанас Маркович.	
15. 9. 1907. † драматург і артист Іван Тобілевич.	

Де подружжя без кохання, там скоро прийде любов без подружжя.

—o—o—o—

Слина менша різ, якої жінки собі бажають, це менша нога.

—o—o—o—

Не турбуйся тим, чим був твій дід, турбуйся тим, чим буде твій внук.

—o—o—o—

Ми часто прощаємо тим, що нас нудять, але ніколи тим, хто нас вважає нудними.

ЖОВТЕНЬ

OCTOBER

31 днів

н. ст. Дні		Старого Стилю	Нового Стилю
1	18 Н	15 по С. Євменія прп.	20 по С. Покров Пр. Бог.
2	19 П	Трофима і ін. мч.	Кипріяна сщм.
3	20 В	Євстахія вмч.	Дионизія Ареоп. сщм.
4	21 С	Кондрата ап.	Єротея сщм.
5	22 Ч	Фоки сщм.	Харитини мч.
6	23 П	Зачаття Івана Хрестителя	† Томи ап.
7	24 С	Теклі первомуч.	Сергія й Вакха мч.
8	25 Н	16 по С. Євфросини	21 по С. Пелагії й Таїсії
9	26 П	Предст. Івана Богосл. (н. н.)	† Якова ап.
10	27 В	Калістрата мч.	Євлампія і Євлампії мч.
11	28 С	† Харитона прп.	Филипа ап.
12	29 Ч	Киріяка прп.	Прова і ін. мч.
13	30 П	Григорія сщм.	Карпа і ін. мч.
14	1 С	Жовтень. Покров М. Б. (н. н.)	Параскевії прп.
15	2 Н	17 по С. Кипріяна	22 по С. Отц. 7 Соб. Євт.
16	3 П	Дионисія сщм.	Лонгина сотн. мч.
17	4 В	Єротея сщм.	Осії пр., Андрія Крит. п.
18	5 С	Харитини мч.	† Луки ап. і св.
19	6 Ч	† Томи ап.	Йоїла прор.
20	7 П	Сергія й Вакла мч.	Артемія вмч.
21	8 С	Пелегії й Таїсії	Іларіона Вел. прп.
22	9 Н	18 по С. † Якова ап.	23 по С. Аверкія св.
23	10 П	Євлампія і Євлампії мч.	Якова ап.
24	11 В	Филипа ап.	Арети мч.
25	12 С	Прова й ін. мч.	Маркіяна і Мартирія мч.
26	13 Ч	Карпа й ін. мч.	Димитрія вмч.
27	14 П	Параскевії прп.	Нестора мч.
28	15 С	Євтимія і Лукіяна прп.	Параскеви Ікон. мч.
29	16 Н	19 по С. Пр. Христа Царя	24 по С. Празн. Христа Ц.
30	17 П	Осія прор.	Зиновія і Зиновії мч.
31	18 В	† Луки ап. і св.	Стахія і ін. ап.

ДЕЯКІ ЛЮДИ ВИГЛЯДАЮТЬ НА МУДРИХ, БО НОСЯТЬ ОКУЛЯРИ, АЛЕ ЦЕ ЗВИЧАЙНА ОПТИЧНА ОМАНА.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 10. 1187. Помер князь Ярослав Осмомисл. 1. 10. 1665. Вибір гетьмана Петра Дорошенка. 3. 10. 1930. † письменниця Олена Пчілка. 4. 10. 1891. Народився поет Юрій Клен. 4. 10. 1930. † артистка Марія Заньковецька. 5. 10. 1657. Вибір гетьмана Івана Виговського. 5. 10. 1941. Заснувалася Українська Національна Рада в Києві. 7. 10. 1926. † В. Гнатюк, український етнограф. 7. 10. 1253. Коронація князя Данила в Дорогичині на галицького короля. 8. 10. 1942. В Почаївській Лаврі підписано акт поєднання Українських Церков Автокефальної і Автономної. 9. 10. 1596. Проголошення Церковної Унії в Бересті. 9. 10. 1917. † мистець-маляр Сергій Васильківський. 10. 10. 1893. † байкар Леонід Глібів. 11. 10. 1835. Згинув Устим Кармелюк. 12. 10. 1624. Запорожці здобули Царгород. 12. 10. 1957. Вбитий большев. агентом д-р Лев Ребет, публіцист і голова ОУНЗ. 13. 10. 1866. † письменник Петро Гулак-Артемівський.	14. 10. 1921. Почався в Києві перший Всеукраїнський Собор Української Автокефальної Православної Церкви. 15. 10. 1943. Масові розстріли німецькою окупаційною владою українського духовництва і православного населення. 15. 10. 1959. Вбитий большев. агентом Степан Бандера, провідник ЗЧ ОУН. 18. 10. 1876. Народився Сергій Єфремов. 18. 10. 1918. Скликано у Львові Українську Національну Раду. 22. 10. 1898. Народився поет Дмитро Фальківський. 22. 10. 1953. † митрополит УАПЦ Полікарп Сікорський. 23. 10. 1921. Всеукраїнський Церковний Собор. Відродження Української Автокефальної Православної Церкви. 26. 10. 1922. † письменник - історик Орест Левицький. 28. 10. 1894. † автор "Історії української літератури" О. Огоновський. 29. 10. 1794. † мандрівний філософ Григорій Сковорода. 30. 10. 1947. † поет Юрій Клен (проф. Освальд Бурггардт). 30. 10. 1930. В Едмонтоні вийшло 1-е число "Нового Шляху".

Розумний помилляється і признається до цього. Дурень завжди вважає себе непомилливим.

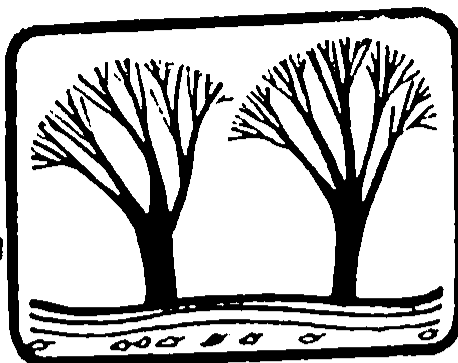
—o—o—o—

Найкращим провідником є серце, найкращим учителем — час, найкращою книжкою — світ, найкращим приятелем — Бог.

—o—o—o—

Ані із скупаря, ані із свині немає користи так довго, поки вони живі.

ЛИСТОПАД

NOVEMBER

30 днів

н. ст. Дні	Старого Стилю	Нового Стилю
1 19 С	Йоїла прор.	Косми й Дам'яна безср.
2 20 Ч	Артемія вмч.	Акиндина і ін. мч.
3 21 П	Іларіона вмч.	Акепсима і ін. мч.
4 22 С	Аверкія св.	Йоанікія В. преп.
5 23 Н	20 по С. Якова ап.	25 по С. Галактіона мч.
6 24 П	Арети мч.	Павла св.
7 25 В	Маркіяна і Мартирія	Єрона і ін. мч.
8 26 С	Димитрія вмч.	Собор св. Михайла Арх.
9 27 Ч	Нестора мч.	Онисифора мч.
10 28 П	Параскеви мч.	Ераста і ін. ап.
11 29 С	Анастасії прпмч.	Мини, Віктора і Вінкентія
12 30 Н	21 по С. Зиновія й Зиновії	26 по С. Йосафата сщм.
13 31 П	Листопад. Косми й Дам'яна	† Івана Золотоустого св.
14 1 В	Стахія і ін. ап.	† Филипа ап.
15 2 С	Акиндина мч.	Гурія і ін. мч.
16 3 Ч	Акепсими й ін. мч.	† Матея ап. і єв.
17 4 П	Йоанікія В. преп.	Григорія чудотворця св.
18 5 С	Галактіона мч.	Платона і Романа мч.
19 6 Н	22 по С. Павла св.	27 по С. Авдія прор.
20 7 П	Єрона й ін. мч.	Григорія прп., Прокла св.
21 8 В	Собор Михайла Арх.	Введення в храм Пр. Діви
22 9 С	Онисифора мч.	Филимона й ін. ап.
23 10 Ч	Ераста ап.	Амфілохія й Григорія св.
24 11 П	Мини й ін. мч.	Катерини вмч.
25 12 С	Йосафата сщмч. (на нед.)	Климент папи Римського
26 13 Н	23 по С. † Івана Зол.	28 по С. Алипія прп.
27 14 П	† Филипа ап.	Якова перс. мч.
28 15 В	Гурія й ін. мч.	Стефана прпм.
29 16 С	† Матея ап.	Парамона мч.
30 17 Ч	Григорія чудотворця св.	† Андрія ап.

ЄДИНИЙ ВОГОНЬ, ЩО ЙОГО НЕ МОЖНА ВГАСИТИ І ПРОТИ ЯКОГО НЕМАЄ НІЯКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ — ЦЕ ВОГОНЬ, ЩО ЙОГО ЗАПАЛЮЮТЬ ЖІНОЧІ ОЧІ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 11. 1861. Народилася письменниця Дніпрова Чайка. 1. 11. 1889. Народився письменник Остап Вишня (Павло Губенко). 1. 11. 1918. Листопадовий зрив. Українські війська зайняли Львів. 1. 11. 1944. † у Львові митрополит Андрій Шептицький. 3. 11. 1941. Зруйновано вибухом Великої Успенської Церкву Києво-Печерської Лаври. 3-7. 11. 1927. Перша Конференція Українських Націоналістів у Празі покликала до життя перший Провід Українських Націоналістів з полк. Є. Коновальцем на чолі. 4. 11. 1921. Другий Зимовий Похід під ком. Ю. Тютюнника. 6. 11. 1912. Помер Микола Лисенко, музик і композитор. 6. 11. 1811. Народився поет Маркіян Шашкевич. 7. 11. 1940. В Канаді постає "Комітет Українців Канади". 8. 11. 1655. Гетьман Б. Хмельницький зняв облогу Львова, щоб відогнати кримських татар з-під Тернополя. 9. 11. 1872. Народився письменник Богдан Лепкий. 10. 11. 1708. Москалі здобули і зруйнували Батурин, тодішню столицю України. 11. 11. 1654. Гетьман Б. Хмельницький розбив передові частини татар під Озірною і прогнав їх з України. 10. 11. 1838. † Іван Котляревський. 13. 11. 1923. † письменник Іван Липа. 14. 10. 1918. У Києві засновано Українську Академію Наук.	14. 11. 1918. Гетьман Павло Скоропадський проголосив федерацію України з Росією. 15. 11. 1918. Початок повстання проти гетьмана Скоропадського. 15. 11. 1878. Народився поет Грицько Чупринка. 15. 11. 1945. Була заснована в Авгсбургу Українська Вільна Академія Наук. 16. 11. 1863. Народилася письменниця Ольга Кобилянська. 17. 11. 1828. Народилася письменниця Ганна Барвінок. 19. 11. 1698. † гетьман України Петро Дорошенко. 20. 11. 1917. Третій Універсал Української Центральної Ради про самостійність Української Держави. 21. 11. 1921. Большевики розстріляли під Базаром 359 українських вояків. 21. 11. 1943. Засновано в Канаді "Осередок Української Культури й Освіти". 23. 11. 1873. † український учений Михайло Максимович. 23. 11. 1919. † видатний критик Микола Євшан. 24. 11. 1934. † помер історик Михайло Грушевський. 25. 11. 1838. Народився письменник Іван Нечуй-Левицький. 25. 11. 1901. Народився поет Михайло Орест. 29. 11. 1778. Народився Григорій Квітка-Основ'яненко. 29. 11. 1899. Народився письменник Григорій Косинка. 29. 11. 1902. † український поет-революціонер Павло Грабовський. 30. 11. 1932. † Старик і Березинський, бойовики ОУН.

Чим голосніше хтось говорить про свої зесноти, тим більше радимо поразувати срібні ложки.

Коли жінка зробить з головіка покірне ягня, вона зовгаймо вмовляє в нього, що він лев.

ГРУДЕНЬ

DECEMBER

31 днів

н. ст. Дні		Старого Стилю		Нового Стилю	
1	18	П	Платона й Романа мч.	☉	Наума прор.
2	19	С	Авдія прор.		Авакума прор.
3	20	Н	24 по С. Григорія прп.		29 по С. Софронія прор.
4	21	П	Введення в храм Пр. Діви		Варвари вмч., Ів. Дамаск.
5	22	В	Филимона й ін. ап.		† Сарн Осв. прп.
6	23	С	Амфілохія й Григорія св.		Св. Миколая чудотворця
7	24	Ч	Катерини вмч.		Амвросія св.
8	25	П	Климента папи Рим.	☉	Патапія прп.
9	26	С	Алипія прп.		Непорочне Зач. Пр. Діви
10	27	Н	25 по С. Якова перс. вмч.		30 по С. Мини й ін. мч.
11	28	П	Стефана мч.		Даниїла Стовпника прп.
12	29	В	Парамона мч.		Спиридиона прп.
13	30	С	† Андрея ап.		† Євстратія й ін. мч.
14	1	Ч	Грудень. Наума пр.		Тирса й Левкія мч.
15	2	П	Авакума прор.		Єлевтерія сщм.
16	3	С	Софронія прор.	☉	Аггея прор.
17	4	Н	26 по С. Варвари. Івана Д.		Праотців. Даниїла прор.
18	5	П	† Сави Осв. прп.		Севастіяна і ін. мч.
19	6	В	Николая чудотворця		Боніфатія мч.
20	7	С	Амвросія св.		Ігнатія Богонос. сщм.
21	8	Ч	Патапія прп.		Юліяни мч.
22	9	П	Непорочне Зачаття Пр. Діви		Анастасії вмч.
23	10	С	Мини й ін. мч.		10 муч. у Криті
24	11	Н	Праотців Даниїла Стовп.	☉	Пер. Різдв. Отц. Нав. Різд.
25	12	П	Спиридиона прп.		Різдво Христове
26	13	В	† Євстратія й ін. мч.		Свб. Пр. Бог. і Йосифа О.
27	14	С	Тирса й Левкія мч.		Стефана первомч.
28	15	Ч	Єлевтерія сщм.		20,000 мч. у Никомидії
29	16	П	Аггея прор.		Дітей убитих у Вифлеємі
30	17	С	Даниїла прор.		Анісії мч.
31	18	Н	Пер Різд. Отців. Севаст.	☉	По Різдві. Меланії прп.

УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК Є ТОДІ СЛАВНИЙ, КОЛИ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ЛЮДЕЙ ЖАЛІЄ, ЩО НЕ ЧИТАЛИ ЙОГО ТВОРІВ.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1. 12. 1893. Народився письменник Микола Хвильовий.	ка, В. Мисика, Д. Фальківського, М. Терещенка, Гр. Косинку, Ів. Крушельницького, М. Лебединця, Костя Буревія, Романа Шевченка.
2. 12. 1874. † письменник Олекса Петрович Стороженко.	16. 12. 1637. Бій козаків з поляками під Кумейками.
2. 12. 1919. Початок Першого Зимового Походу під ком. ген. Омельновича - Павленка.	17. 12. 1939. В копальнях Камчатки загинув поет і літературознавець М. Драй-Хмара.
2. 12. 1938. Проголошено Карпатську Україну автономною державою.	18. 12. 1856. Народився артист Микола Садовський.
4. 12. 1803. † на Соловецьких островах останній кошовий Запорізької Січі Петро Кальнишевський.	18. 12. 1871. Народився поет Микола Вороний.
5. 12. 1878. Народився О. Олесь.	19. 12. 1240. Татарський хан Батий зруйнував Київ і рушив на Галичину.
5. 12. 1917. Відкрито у Києві Українську Академію Мистецтв.	19. 12. 1918. Директорія УНР в'їхала до Києва — відновилася УНР.
7. 12. 1936. † Василь Стефаник.	21. 12. 1764. Москва скасувала гетьманщину.
8. 12. 1868. Засновано у Львові Товариство "Просвіта".	22. 12. 1834. Народилась письменниця Марко Вовчок.
11. 12. 1840. Народився письменник Михайло Старицький	22. 12. 1932. Героїчна смерть Біласа і Данилишина, членів УВО - ОУН.
11. 12. 1891. † О. Потебня, видатний український вчений лінгвіст.	23. 12. 1873. Засновано у Львові Наукове Т-во ім. Т. Шевченка.
12. 12. 1890. Народився полк. Андрій Мельник, Голова Проводу Українських Націоналістів.	24. 12. 1653. Перемога гетьмана Б. Хмельницького під Жванцем.
12. 12. 1871. † письменник Анатоль Свидницький.	25. 12. 1848. У Львівському університеті засновано катедру української мови.
12. 12. 1900. † письменник Олександр Кониський.	29. 12. 1724. У Петропавловській в'язниці помер наказний гетьман Павло Полуботок.
14. 12. 1918. Війська Директорії УНР і Січові Стрільці зайняли Київ. Скоропадський зрікся влади.	31. 12. 1637. † Павлюк, провідник козацького повстання.
15. 12. 1848. † письменник Євген Гребінка.	
15. 12. 1934. Большевицький тасмний суд засудив до страти 28 українців, а між ними письменників: О. Влизь-	

Яка різниця між мудрим і дурнем? Дурний каже, що знає, а мудрий знає, що каже.

—o—o—o—

Лише дурні і мерці не змінюють своїх поглядів.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1967 РІК

Рік 1967 є звичайним роком і має 365 днів або 52 тижні і 1 день. Є він:

948 роком від хрещення України.

913 від смерті Вел. князя Ярослава Мудрого.

385 від заведення григоріанського календаря.

153 від народження Т. Шевченка.

71 від Львівського Провінційального Собору.

53 від початку I світової війни.

48 від проголошення в Києві соборності України.

23 від смерті Митроп. Андрія Шептицького.

ПАСХАЛІЯ

(за старим стилем, а дати за новим стилем)

Ключ граничний III. Вруці літо до 14 березня Д. Від 14 березня Є.

Тріод починається 19. II.

Неділя М'ясопусна 5. III.

Неділя Сиропусна 12. III.

Поклонн 5. IV. сер. вечером.

Великдень 30 квітня.

Вознесіння Господнє 8. VI.

Сошествіє Св. Духа 18. VI.

М'ясиць 8 тижнів і 2 дні.

Петрівка 2 тижні і 2 дні.

ПОСТИ

(За старим стилем, а дати за новим стилем)

1. У навечір'я Христового Різдва 6. I.

2. У навечір'я Богоявлення 18. I.

3. Сиропусний тиждень (6 - 12 березня).

4. Великий піст (13. III. — 29. IV.)

5. Петрівка (26. VI. — 11. VII.).

6. Спасівка (14 - 27 серпня).

7. У день Усікновення Чесної Голови св. Івана Хрестителя 11 вересня.

8. У день Воздвиження Чесного Хреста, 27 вересня.

9. Филипівка (28. XI. — 6. I.).

10. Кожної п'ятниці, крім загальниць.

ЗАГАЛЬНИЦІ

1. Від Христового Різдва 7. I. до Богоявлення 19. I. включно, крім навечір'я Богоявлення.

2. Між неділею Митаря й Фарисея і не-

ділею Блудного Сина (19.—26. II.)

3. Від Великодня до Томиної неділі (30. IV.—7. V.).

4. Від Сошествія Св. Духа до неділі Всіх Святих (18. VI.—25. VI.).

ПАСХАЛІЯ

(за новим стилем)

Ключ граничний (пасхальна буква)

Д.

(У пасхалії шукай її під роком 2007).

Вруці літо (недільна буква) до 1. III. Є, від 1 березня 1967 р. *.

Тріод починається 15 січня.

Неділя м'ясопусна 29 січня

Благовіщення 25 березня, в Вел. Суботу.

Поклонн 8. III.

Великдень 26. III.

Вознесіння Господнє 4. V.

Сошествіє Св. Духа — 14. V.

М'ясиць 5 тижнів і 1 день.

Петрівка 5 тижнів і 3 дні.

ПОСТИ

(за новим стилем)

1. У Навечір'я Христового Різдва 24. XII.

2. У Навечір'я Богоявлення, 5 січня.

3. Сиропусний тиждень 5—12 лютого).

4. Великий Піст 13 лютого до 25 березня включно).

5. Петрівка (22. V.—28. VI.).

6. Спасівка (1—14 серпня).

7. У день Усікновення Чесної Голови св. Івана Хрестителя 29. VIII.

8. У день Воздвиження Чесного Хреста 14 вересня.

9. Филипівка (15 листопада — 24 грудня).

10. Кожної п'ятниці, крім загальниць.

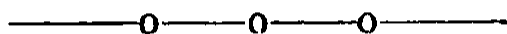
ЗАТМІННЯ 1967 РОКУ

Буде чотири затміння, два сонця і два місяця. Цілковите затміння місяця 24 квітня — Півн. Америка. Частинне затміння сонця 9 травня — Півн. Америка і Європа. Цілковите затміння місяця — 18 жовтня — обі Америки й Азія. Цілковите затміння сонця 2 листопада — Полуднева Африка.

СПИСОК СЛОВ'ЯНСЬКИХ ІМЕН

Богодар	9 листопада	Гримислав	12 жовтня
Богомир	13 січня	Держислав	16 липня
Богуслав	29 квітня	Добромир	4 січня
	22 травня		5 червня
Богухвал	18 березня	Доброслав	10 січня
Богдан	19 березня	Довгослав	18 червня
Богдана	6 лютого	Домослав	15 січня
	17 липня	Збігнєв	17 березня
Богдар	27 травня	Збоїслав	28 червня
Богумил	18 квітня	Здислав	29 січня
	5 листопада	Здобислав	30 липня
Бойомир	6 січня	Земислав	13 жовтня
Божема	14 березня	Зимовит	19 жовтня
Божеслава	31 травня	Ігор	18 травня
Болеслав	22 липня	Ізяслав	6 липня
	19 серпня	Казимир	4 березня
Борис і Гліб	15 травня	Казимира	21 серпня
	6 серпня	Квітослава	1 квітня
Бронислав	16 жовтня	Красислав	17 квітня
Бронислава	3 вересня	Любомир	1 травня
Будислав	1 бересня	Любомира	21 березня
Ванада	3 червня		24 березня
Вислав	7 червня		24 липня
	9 грудня	Любослав	12 квітня
Витослав	22 січня	Людомир	10 листопада
Вірослав	27 лютого	Людослав	30 листопада
Властимир	23 жовтня	Лютослав	26 жовтня
Войтіх	23 квітня	Мечислав	1 січня
Володимир	16 січня	Милослав	3 липня
	9 квітня	Милош	25 січня
	28 липня	Мирослав	26 лютого
Володимира	9 січня	Мирослава	26 липня
	11 серпня	Мстислав	8 січня
Володислав	3 квітня	Мстислава	9 березня
	25 вересня	Олег	7 серпня
Володислава	13 грудня	Ольга	24 липня
Всеволод	6 листопада	Остромир	4 серпня
В'ячеслав	15 червня	Пребислав	22 жовтня
	28 вересня	Предислав	22 лютого
Годислав	22 березня	Перемислав	13 квітня
Годимир	31 жовтня		30 жовтня
Горислав	28 листопада	Радивой	10 липня
Гнівомир	8 лютого		

Радомир	16 листопада	Судомир	2 квітня
	28 січня	Святополк	1 червня
Радослав	15 липня		25 вересня
Ратимир	19 січня	Святослав	7 січня
Ратислав	2 червня	Святош	12 березня
Родослав	2 березня	Томир	27 листопада
	8 квітня	Томира	24 травня
Ростислав	17 січня	Томислав	21 грудня
	4 вересня	Чеслав	20 липня
Славобій	25 лютого	Ядвига	15 жовтня
Славомир	17 травня	Яромир	11 квітня
	5 листопада		28 травня
Славомира	5 лютого	Ярополк	18 січня
	8 травня	Ярослав	21 січня
	18 листопада		25 квітня
Станімир	2 жовтня		

СМУГИ ЧАСУ В КАНАДІ

В Канаді заведено 5 основних смуг часу, з яких кожна має 15 ступнів географічної довжини з різницею одної години між смугами.

Атлантийська від 60 до 75 геогр. довжини
Східня від 75 до 90 геогр. довжини
Середня від 90 до 105 геогр. довжини
Гірська від 105 до 120 геогр. довжини
Тихоокеанська від 120 і далі на захід.

Отже коли в Галифаксі 12 година, то в Оттаві 11, у Вінніпегу 10, в Едмонтоні 9, а у Ванкувері 8.

УРЯДОВІ СВЯТА В КАНАДІ

Новий Рік, Велика П'ятниця, Великодній Понеділок, День Вікторії, День Домінії (Держави) 1-го липня, День Праці -- 1-ий понеділок у вересні, День Подяки, День Замирення — 11-го листопада, Різдво — 25-го грудня.

У римо-католицькій провінції Квебек святкують ще й ці свята: Богоявлення, Попелева Середя, Вознесення, св. Івана Христителя, Всіх Святих, Непорочне Зачаття.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА В ІНШИХ КРАЇНАХ

Австралія	26 січня	День Австралії
Англія	7 червня	День урод. корол. Єлисавети II.
Аргентина	25 травня 9 червня	Травнева Революція, 1810 Деклярація Незалежності, 1816
Бельгія	21 липня	День Незалежності, 1831
Бразилія	7 вересня	День Незалежності, 1822
Гаїті	1 січня	День Незалежності, 1804
Голландія	30 квітня 5 травня	День уродин Королєвої Юліяни День Визволення, 1945
Греція	25 березня	День Незалежності, 1821
Данія	11 березня	День ур. Короля Фредерика IX.
Домініканська Респ.	27 лютого	День Незалежності, 1844
Індія	26 січня	День Республіки, 1950
Ірландія	17 березня	День св. Патрика
Італія	4 листоп.	День Перемоги, 1918
Китай	17 лютого 10 жовтня	Новий Рік День Республіки, 1911
Куба	20 травня	День Незалежності, 1902
Мексико	16 вересня	День Незалежності, 1810
Нова Зеландія	26 вересня	День Домінії, 1907
Норвегія	17 травня	День Конституції, 1814
Пакістан	14 серпня	День Пакістану, 1947
Перу	28 липня	День Незалежності, 1821
Південна Африка	31 травня	День Унії, 1910
Польща	3 травня 22 липня	Конституція 3 травня, 1791 День Визволення, 1944
СРСР	7 листоп. 5 грудня	Жовтнева Революція, 1917 Сталінська Конституція, 1936
Туреччина	29 жовтня	День Республіки, 1923
Франція	14 липня	Збурення Бастилії, 1789
Чехословаччина	28 жовтня	День Незалежності, 1918
Чіле	18 вересня	День Незалежності, 1810
Швейцарія	1 серпня	Національне Свято
Швеція	6 червня	День Конституції, 1809
Югославія	29 листоп.	Проголошення Нар. Республіки

ПОШТОВА ТАРИФА

ЛИСТИ:

Місцеві листи — 4 ц. за першу унцію, по 2 ц. за кожну дальшу унцію. Канада: 5 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожну дальшу унцію.

З а в в а г а: всі листи, надані в Канаді для доручення в Канаді, висилаються літунською поштою, якщо не перевищують 8 унцій. За надвишку тягару обов'язує тарифа літунської пошти.

Велика Британія і весь Бріт. Коммонвелт, ЗДА, всі американські країни, Франція й Еспанія — 5 ц. за першу унцію, 3 ц. за кожну дальшу унцію.

Інші країни — 6 ц. за першу унцію, 4 ц. за кожну дальшу унцію.

Всі доплати рахуються подвійно від звич. тарифи. якщо посилка була не оплачено або недостаточно оплачена.

КАРТКИ:

Канада й усі країни світу — 4 ц.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ:

В Канаді і до всіх країн світу в незаклеєнім конверті — 3 ц.

ЛІТУНСЬКА ПОШТА:

1. Канада, ЗДА, Гаваї і всі країни Північної Америки, не згадані в групі 3 — 8 ц. перша, 6 ц. кожна дальша унція.
2. Велика Британія, Північна Ірландія, Республіка Ірландія і вся Європа — 15 ц. за кожну ½ унцію.
3. Бермуди, Центральна Америка, Куба, Мексико, Західні Індії, Південна Америка — 15 ц. за кожну ½ унцію.
4. Острови Гвам і Філіппіни — 25 ц. за кожну 1 унцію.
5. Африка, Азія, Австралія й Океанія — 25 ц. за кожну ½ унцію.

З а в в а г а: Спеціальні листи т. зв. "Канада Ейр Леттерс" можна висилати літунською поштою за 10 ц. до Англії і всієї Європи. На літунських листах повинна бути наліпка "AIR MAIL" або такий самий надпис, найкраще червоним.

ДРУКОВАНІ ПОСИЛКИ

Книжки й друки в Канаді та в цілому світі від 1 квітня, 1964, : 3 ц. за перші дві унції, 1 ц. за кожні дальші дві унції.

Один пакет друкованих посилок не може перевищати в Канаді і за границею — 6 фунтів і 9 унцій.

Часописи й ін. періодичні видання, газет і журналів видавані в Канаді, бо за друки є інша оплата

- а) в Канаді й до країн брит. спільноти народів, Франції, Еспанії, Півд. та Півн. Америки — 2 ц. за перші 4 унції, 1 ц. за кожні наступні 4 унції.

б) до всіх інших країн світу — 2 ц. за перші 2 унц. та 1 ц. за кожні наступні 2 унц.

Дозволена вага до 6 фунтів і 9 унцій.

СПЕЦІАЛЬНІ ОПЛАТИ

Есі ці посилки можна висилати реєстровано (поручено) за доплатою 35 ц. вартості до 25 дол.

За посилки поспішні, "Special Delivery" доплата виносить 25 ц. до вартості 25 дол.

ВИСИЛКА ПАКЕТІВ

В кожному випадку найкраще засягнути ближчих інформацій в поштовому уряді.

В Канаді можна висилати пакети не тяжчі, як 25 фунтів. Оплата різна, залежно від місця віддалення.

Пакети до Америки не можуть перевищити 15 фунтів, зате можна висилати багато пакетів нараз.

Пачки до Європи не можуть бути тяжчі, як 20 фунтів. Висота оплати залежить від країни, до якої висилається.

ТЕЛЕГРАМИ

Телеграми надаються через залізничні компанії СіПіаР або Сіе-НаР, (С.Р.Р., С.Н.Р.). Оплата різна до окремих провінцій, її висота залежить від віддалення місця призначення.

ВІДДАЛЬ ВІД ТОРОНТА

(В милях)

Брендон, Ман.	1,340	Норт Бей, Онт.	228
Брантфорд, Онт.	64	Ошава, Онт.	33
Келгари, Алта	2,028	Оттава, Онт.	247
Шарлоттавіл, Р. Е. І.	1,018	Пітерборо, Онт.	77
Чорчил, Ман.	2,185	Пр. Руперт, Б. К.	2,964
Кобалт, Онт.	330	Квебек, Кве.	503
Кокран, Онт.	479	Реджайна, Саск.	1,582
Едмонтон, Алта	2,008	Ст. Кетеринс, Онт.	71
Форт Віліям, Онт.	811	Саскатун, Саск.	1,677
Фредеріктон, Н. Б.	788	Шербрук, Кве.	435
Галифакс, Н. С.	1,081	Содбури, Онт.	260
Гемилтон, Онт.	39	Тимминс, Онт.	485
Кенора, Онт.	1,105	Ванкувер, Б. К.	2,670
Кінгстон, Онт.	161	Вікторія, Б. К.	2,755
Кіченер, Онт.	62	Виндзор, Онт.	255
Лондон, Онт.	115	Вінніпег, Ман.	1,207
Монтреал, Кве.	334		

МІРИ Й ВАГИ

I. МІРИ ДОВЖИНИ

а) канадійські:

- 1 геогр. ступінь = $69\frac{1}{2}$ милі
- 1 геогр. ступінь = 60 геогр. миль.
- 1 миля = 1,760 ярдів = 5,280 стіп.
- 1 сажень = 6 стіп.
- 1 ярд = 3 стопи = 36 цалів.
- 1 стопа = 12 цалів.

б) європейські:

- 1 морська миля = 1,852 метрів.
- 1 геогр. миля = 7,420 м.
- 1 кілометр = 1,000 м.
- 1 метр = 100 сантиметрів.
- 1 сантиметр = 10 міліметрів.

II. МІРИ ПОВЕРХНІ

а) канадійські

- 1 миля = 640 ейкрів.
- 1 фарма = 160 ейкрів.
- 1 ейкер = 4,840 квадратних ярдів.
- 1 квадратний ярд = 9 квадратних стіп.
- 1 квадратна стопа = 144 квадратні цали (інчі).

б) європейські

- 1 гектар = 10,000 квадратних метрів.
- 1 морг = 5,754.6 квадратних метрів.
- 1 квадратний метр = 1,000 квадратних сантиметрів.
- 1 квадратний сантиметр = 100 квадратних міліметрів.

III. МІРИ ВАГИ

а) в Канаді:

- 1 тонна = 2,240 фунтів.
- 1 тонна ам. = 2,000 фунтів.
- 1 сотнар = 100 фунтів
- 1 фунт = 16 унцій.
- 1 унція = 16 драм.

б) в Європі:

- 1 тонна = 10 сотнарів.
- 1 сотнар = 100 кілограмів.
- 1 кілограм = 100 декаграмів.
- 1 декаграм = 100 грамів.

IV. МІРИ ОБ'ЄМУ

а) в Канаді:

- Дещо інакші тут міри плинних тіл,
- і інакші міри на тіла сипкі.

Міри тіл плинних:

- 1 гальон = 4 кварта.
- 1 кварта = 2 півкварти або пайнти.
- 1 пайнт = 4 джіл.
- 2 ложки = 1 унція.
- 1 ложка = 4 часві ложечки.

Міри тіл сипких:

- 1 бушель = 4 пек.
- 1 пек = 2 гальони.
- 1 гальон = 4 кварта.
- 1 кварта = 2 півкварти або пайнти.

б) в Європі:

- 1 гектолітер = 100 літрів.
- 1 літра = 100 центилітрів.

A. МІРИ ЄВРОПЕЙСЬКІ В ПЕРЕМІНІ НА КАНАДІЙСЬКІ

МІРИ ДОВЖИНИ

- 1 міліметр = .03937 цаля (інча).
- 1 сантиметр = .3937 цаля.
- 1 дециметр = 3.937 цаля (інча).
- 1 метр = 39.3707 інча = 3.281 стопи (фут) = 1.0936 ярда.
- 1 кілометр = 1093.6 ярди.

МІРИ ПОВЕРХНІ

- 1 кв. міліметр = .00155 кв. цаля (інча)
- 1 сантиметр кв. = .155 кв. цаля (інча).
- 1 кв. дециметр = 15.5 цаля (інча).
- 1 кв. метр = 1550 кв. цалям (інчам) = 10.764 кв. стопам (футам) = 1.196 кв. ярдам.
- 1 ар = 100 кв. метрам = 119.6 кв. ярдам.
- 1 гектар = 2.471 акрів = 11.960 ярдів.

МІРИ ОБ'ЄМУ

- 1 куб. міліметр = .000061 куб. цаля (інча).
- 1 куб. сантиметр = 0.061025 куб. цаля (інча).
- 1 куб. дециметр = 61.0254 куб. цаля (інча).
- 1 куб. метр = 61025 куб. цалів (інчів) = 35.3156 куб. стопи (фут) = 1.308 куб. ярд.
- 1 літр = 1 куб. дециметр = 1.0567 амер. кварта.

МІРИ ВАГИ

1 міліграм = 0.001 грейна
1 грам = 15.432 грена = 0.565 драм
1 кілограм = 15432.3 грейна = 2.205 фунта = 35.574 унції
1 сотнар = 220.46 фунтів = 2.2046 сот.
1 тонна = 2,204.6 фунтів = 22.046 со.: = 1.102 тонни.

Б. МІРИ КАНАДІЙСЬКІ В ПЕРЕМІНІ НА ЄВРОПЕЙСЬКІ

МІРИ ДОВЖИНИ

1 цаль (інч) = 2.54 сантиметрів
1 стопа = 30.48 сантиметрів
1 ярд = 91.44 сантиметрів
1 миля = 160933 сантиметрів = 160935 км.

МІРИ ПОВЕРХНІ

1 кв. цаль (інч) = 6.45 кв. цент.
1 кв. стопа (фут) = 929 кв. цент.

1 кв. ярд = 8361 кв. цент.
1 акр = 0.404 гектара = 0.703 морга = 4,047 м.
1 фарма = 64.75 гектара = 111.37 морга.

МІРИ ОБ'ЄМУ

1 куб. інч = 16.39 куб. цент.
1 куб. стопа (фут) = 28316 куб. цент.
1 куб. ярд = 764535 куб. цент.
1 імперіальний гальон = 4541 куб. цент.
1 америк. гальон = 3787 куб. цент. (3,78 літри).

МІРИ ВАГИ Й МАСИ

1 драм = 1.77 грамів
1 грейн = 0.0648 грама
1 унція = 28.35 грама
1 фунт = 453.6 грама
1 тонна = 907.185 кг. = 0.907 тонни
1 сотнар = 45 359 кг.

МІРИ ТЕПЛА

Від найдавніших часів відчували люди потребу точних мір тепла і холоду. Спершу тільки для вжитку в домашньому господарстві, а то й просто з цікавості, опісля з розвитком науки, теж і для дуже точних наукових pomірів.

Для цієї цілі придумано окремий прилад, що зветься термоміром, або з грецька термометром (по-грецьки: термос — тепло, метрос — міра). За підставу взято два пункти: пункт замерзання води і пункт кипіння води та переміни її в пару. Відстань поміж цими пунктами поділено на рівні часті, називаючи їх ступенями тепла. І тут зазначилися різниці поміж окремими вченими, що чи то винайшли термомір, чи то його вдосконалювали.

Тепер у світі вживаються три роди термомірів: Цельзія, Реоміра і Фаренгейта, названі так від імен учених, що їх винайшли, та означаються в

скороченні початковими буквами їх назв: "C", "R", "F".

Цельзій поділив відстань між замерзанням і кипінням води на 100 ступенів та означив пункт замерзання, 0 ступенів, а пункт кипіння як 100 ступенів. Цей термомір уживається переважно в Європі.

Реомір ту саму відстань поділив на 80 ступенів, даючи 0 ступенів на пункт замерзання і 80 на пункт кипіння води. Цього термоміра вживають часто в Франції та в сферах французького політичного й економічного впливу.

В Канаді, Америці й Англії вживають термоміра Фаренгейта. Його ступені тепла значно менші, напр. при 0 ступенів Цельзія маємо + 32 ступені Фаренгейта, а при + 100 маємо + 212 ступенів Фаренгейта. Отже на 100 ступенів Цельзія припадає 180 ступенів Фаренгейта.

МІРИ Й ВАГИ

Міри довжини (з європейських на канадійські):

В и м і р	Цаль (inch)	Стопа (foot) 12 цалів	Ярд (yard) 3 стопи	Миля (mile) 5280 стіп
1 міліметр	0.03937	—	—	—
1 сантиметр 10 мм.	0.3937	—	—	—
1 метр 100 цт.	39.3701	3.28084	1.09361	—
1 кілометр 1000 м.	—	3280.84	1093.61	0.62137

Міри довжини (з канадійських на європейські):

В и м і р	Міліметр	Центиметр (10 мм.)	Метр (100 цт.)	Кілометр (1000 м.)
1 цаль (inch)	25.4	2.54	—	—
1 стопа (foot) 12 цалів	304.8	30.48	—	—
1 ярд (yard) 3 стопи	914.4	91.44	0.9144	—
1 миля (mile) 5280 стіп	(1760 ярдів)	—	1609.35	1.60935

Міри поверхні (з європейських на канадійські):

В и м і р	Кв. цаль (sq. in.)	Кв. стопа (sq. ft.)	Кв. ярд (sq. yd.)	Ейкер (acre)
1 сантиметр ² 100 мм ²	0.155	—	—	—
1 метр ² 1000 цт. ²	1550.016	10.764	1.196	—
1 морг 5754.6 м ²	—	61942	6882.5	1.422
1 гектар 10000 м ²	—	—	11960.0	2.471

Міри поверхні (з канадійських на європейські):

В и м і р	Кв. цент.	Кв. метр	Морг	Гектар
1 кв. цаль	6.45	—	—	—
1 кв. стопа 144 кв. цалі	929.03	—	—	—
1 кв. ярд 9 кв. стіп	—	0.83613	—	—
1 ейкер 4840 кв. ярд	—	4.047	0.703	0.404

Ваги в Канаді (з європейських на канадійські):

В а г а	Драм (drams)	Унція (ounce)	Фунт (pound)	Сотнар (centner)	Тонна (ton)
1 грам	0.565	—	—	—	—
1 декаграм 10 грамів	5.65	0.35574	—	—	—
1 кілограм 100 декагр.	—	35.574	2.2046	—	—
1 сотнар 100 кг.	—	—	220.46	2.2046	—
1 тонна 10 сотн.	—	—	2204.6	22.046	1.102

Ваги в Канаді (з канадійських на європейські):

В а г а	Грам	Декагр.	Кілогр.	Сотн.	Тонна
1 драм	1.77	—	—	—	—
1 унц. (oz.) 16 драм	28.35	2.835	—	—	—
1 ф. (pound) 16 унцій	—	45.359	0.45359	—	—
1 сот. (centner) 100 фунтів	—	—	45.359	0.453	—

МІРИ ОБ'ЄМУ В КАНАДІ (в порівнянні з європейськими):

а) Плинні тіла:

1 півкварта (1 pint)	рівняється	0.56825	літри
1 кварта (quart) — 2 півкварти	"	1.1365	"
1 гальон (gallon) — 4 кварта	"	4.546	"

б) Сипні тіла:

1 півкварта (1 pint)	рівняється	0.56825	літри
1 кварта (quart) — 2 півкварти	"	1.1365	"
1 гальон (gallon) — 4 кварта	"	4.546	"
1 пек (peck) — 2 гальони	"	9.092	"
1 бушель (bushel) — 4 пеки	"	36.368	"

Збіжжя в Канаді міряють звичайно бушлями, в Європі натомість в більшості на вагу.

Для порівняння подасмо вагу бушля, і так:

1 бушель пшениці важить 60 фунтів канад., або кругло 27.21 кг.

"	жита	"	58	"	"	"	"	26.30	"
"	ячменю	"	48	"	"	"	"	21.77	"
"	вівса	"	34	"	"	"	"	15.42	"
"	гречки	"	50	"	"	"	"	22.67	"
"	картоплі	"	60	"	"	"	"	27.21	"
"	гороху	"	64	"	"	"	"	29.02	"
"	цибулі	"	50	"	"	"	"	22.67	"

**ПОРІВНЯННЯ СТУПНІВ МІРИ ТЕМПЕРАТУРИ ВСІХ ТРЬОХ СИСТЕМ
ДАЄ НАМ ПОНИЖЧА ТАБЕЛЯ:**

Реомір	Цельзій	Фаренгайт	
80⁰	100⁰	212⁰	пункт кипіння води
76	95	203	
72	90	194	
68	85	185	
63.1	79.9	174	
60	75	167	пункт кипіння алкоголю
56	70	158	
52	65	149	
48	60	140	
44	55	131	
42.2	52.8	127	
40	50	122	
36	45	113	
33.8	42.2	108	
32	40	104	
29.3	36.7	98	температура людської крові
28	35	95	
25.3	32.2	90	
24	30	86	
21.3	26.7	80	
20	25	77	
16	20	68	
12.4	15.3	60	
10.2	12.8	55	
8	10	50	
5.8	7.2	45	
4	5	41	
1.3	1.7	35	
0	0	32	пункт замерзання води
— 0.9	— 1.1	30	
— 4	— 5	23	
— 5.5	— 6.7	20	
— 8	—10	14	
— 9.8	—12.2	10	
—12	—15	5	
—14.2	17.8	0	
—16	—20	— 4	
—20	—25	—13	
—24	—30	—22	пункт замерзання ртуті
—28	—35	—32	
—32	—40	—40	

ВИСОТА ЛЮДСЬКОГО РОСТУ В МЕТРАХ І КАНАДІЙСЬКИХ СТОПАХ.

метри	канад. стопи	метри	канад. стопи
1.22	4'0"	1.60	5'2"
1.24	4'1"	1.63	5'4"
1.27	4'2"	1.65	5'5"
1.30	4'3"	1.68	5'6"
1.32	4'4"	1.70	5'7"
1.35	4'5"	1.73	5'8"
1.37	4'6"	1.75	5'9"
1.40	4'7"	1.78	5'10"
1.42	4'8"	1.80	5'11"
1.45	4'9"	1.83	6'0"
1.47	4'10"	1.85	6'1"
1.50	4'11"	1.88	6'2"
1.52	5'0"	1.91	6'3"
1.55	5'1"	1.91	6'4"
1.57	5'2"	1.96	6'5"

ПОРІВНЯННЯ МІР ДОВЖИНИ РІЗНИХ НАРОДІВ.

Англійська й американська миля мас	1,760 ярдів
Шотландська миля	1,934 "
Ірландська миля	2,240 "
Німецька миля	8,106 "
Голландська миля	6,480 "
Італійська миля	1,766 "
Швайцарська миля	9,152 "
Шведська миля	7,341 "
Данська миля	7,345 "
Арабська миля	2,143 "
Римська миля	1,628 "
Турецька миля	1,826 "
Флямандська миля	6,869 "

**ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ – ДО ДОБРОБУТУ !
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В СВОЇЙ РІДНІЙ
УСТАНОВІ, ЯКОЮ Є
УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
в Торонті**

Українська Кредитова Спілка при праці.

Кредитова Спілка приймає ощадності і платить від депозитів від 4½% до 5½% як також виплачує зворот відсотків (рабат) від позичок.

297 COLLEGE ST.
105 A EDWIN AVE.

TEL.: WA 2-1402
TEL.: LE 6-0742

Кожний член може користуватися чеками

Г о д и н и у р я д у в а н н я :

297 Коледж Стр. щодня від 10 — 9 год. вечора

в середу від 10 — 6 год. вечора субота від 10 — 12 полудня

105 А Едвин Евеню п'ятниця від 7 до 9 веч.

**СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ НАЙКРАЩОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
КРЕДИТИВКИ В ТОРОНТІ!**

СИЛЬВЕТКА НОВОГО ГОЛОВИ ПУН

Олег Жданович народився 1917 р. у волинському Поліссі на Житомирщині, в родині священика й усе дитинство провів на Поліссі; там здобував свою освіту, яка приходила йому легко. Середню освіту завершив у Духовній Семінарії у Крем'янці іспитом зрілості в 1934 році. Після того молодий Олег вступив до Варшавського університету й студіював на філософічному факультеті історію і слов'янську філологію. Студії закінчив дипломом магістра філософії в ділянці історії (катедра історії України проф. М. Кордуби). Як активний член Української Студентської Громади, часто бував у проводі її — хоч складалося так, що все був наймолодшим серед гурту приятелів.

Олег ще студентом почав цікавитися журналістикою. У "Віснику" Д. Донцова в 1937 році була його відома стаття про 20-річчя Революції, яка зробила йому розголос із запрошенням до співробітництва в ряді відомих тоді наших журналів. В часі студій познайомився він із Оленою Телігою і Є. Маланюком. Це близьке знайомство дало нагоду Олегові Ждановичеві включитися у культурне середовище О. Ольжича, а з тим і до його Культурної Референтури ПУН. У 1939 р. Олег Жданович став членом ОУН.

По лінії Культурної Референтури О. Жданович займався м. ін. реферуванням Альманаху "Літаври", в якому появилася його популярна стаття - конспект історії України. Пізніше у Києві вона появилася окремим виданням тиражем 50,000. Як на умови підпільної дії ОУН в Києві, за часів німецької окупації, цей тираж перевищав багато інших видань.

Після вибуху війни в рр. 1939—1941 Олег Жданович перебував в Кракові як референт культурних справ у тереновій ексекутиві ОУН. Йому належав теж і перевишкіл кадрів ОУН, які готувались до повороту в Україну. Він сам був призначений до Київської Похідної Групи ОУН і перебув ін нею всі успіхи й невдачі, а завдяки безсумнівному участию — вириватись із найбільш небезпечних ситуацій, яких в його житті не бракувало, він залишився між небагатьма живими учасниками Київської Групи ОУН.

На центрально-східних землях України він завідував культурною референтурою в Центральному Керівництві ОУН, і як референт цих справ брав участь у відомих Конференціях Активу ОУН у Києві і Почасві в 1942 році. Роки 1942 і 1943 пробув у складі Волинського Інспекторату ОУН, а на весну 1943 року перейшов, як делегат ОУН до штабу УПА під проводом от. Т. Бульби, в рядах якої перебував до листопада 1943 року. В тому часі, разом із от. Т. Бульбою, був під-

ступно арештований німецьким гестапом і запроторений у відомий українським політичним в'язням концентраційний табір у Саксенгаузен.

Після закінчення війни О. Жданович перейшов повністю на працю в ОУН — до видавничого сектора й за його редакцією появилось ряд післявоєнних видань ОУН.

У 1948 році переїхав О. Жданович до Парижу на пост головного редактора "Українського Слова". Працюючи в дуже невідрадних умовах еміграційної дійсності, він із великою самопожертвою редагує звиш 15 років "Українське Слово". Кожний, хто читав цей часопис, відчуває на ньому вплив особи О. Ждановича, зокрема його велике зацікавлення справами культури, розвитковими процесами в Україні, життям української спільноти в діаспорі. "Українське Слово" часто гостре, з викликом виміни думок, шукання за нез'ясованими відповідями на пекучі питання сучасності — але все конструктивно будуюче, формуюче своїх читачів, і український націоналістичний актив.

Чи не єдиною насолодою в житті цього невтомного журналіста за останні десятиріччя — це часті подорожі по різних закутках країн по один і другий бік океану. Він, бувало часто нерado вибирався в ті поїздки, але з кожної з них на сторінках "Українського Слова" з'являлись дуже цікаві репортажі, які вказували на гостроту думки автора тих репортажів і вміння аналізу ситуації.

Голова ПУН полк. А. Мельник у 1962 році призначив О. Ждановича Головою Підготовчої Комісії V Великого Збору Українських Націоналістів. Підготовляючи цей Збір, О. Жданович відвідав ряд країн, провів дискусії із кадрами ОУН та УНРуху, взяв участь у Студійній Конференції в Торонті в 1963 році, а на передодні V ВЗУН, був делегатом Голови ПУН на відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні та учасником Конференції, яка створила Координаційну Раду Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО).

Недуга Голови ПУН полк. А. Мельника наклала на О. Ждановича важкий обов'язок відповідальності за успішне переведення V Великого Збору Українських Націоналістів у липні 1964 року.

У висліді того Збору переведено не тільки зміни в Устрою і Програмі ОУН, але й переформовано Провід Українських Націоналістів, у якому О. Ждановичеві судилось стати Заступником хворого Голови ПУН полк. А. Мельника. З днем 1 листопада 1964 року він перебрав обов'язки Голови ПУН і виконував те своє завдання аж до VI ВЗУН.

Умовини еміграційної дійсності далеко несприятливі для нормального розвитку дії українських політичних формацій. Не одна з них зазнавши таких втрат як смерть провідника, попадала в затяжну кризу, а то й припиняла свою дію. Не дивно, що українська спільнота з великою увагою слідкувала за тим, що станеться в ОУН після смерті полк. А. Мельника. Але ОУН здала свій іспит. Вона не то не розгубилась на тих перехрестях, а й діяла як балансуєчий чинник в житті нашої спільноти, намагаючись вистерігатись всяких екстремностей та сприймати події з такою настановою, які диктують потреби цілого нашого загалу. І в тому мусить бути заслуга також і О. Ждановича. Він спокійно, без розголосу і самореклями довів ОУН і УНРух до VI ВЗУН, на якому зложив звіт із виконання ним і Проводом Українських На-

ціоналістів основного завдання: зберегти ОУН і УНРух на твердих засадах правопорядку і постійного служіння інтересам нації. Одобрення звіту О. Ждановича на VI ВЗУН було повне і він здобув довір'я делегатів ОУН і УНРуху, які віддали в його руки почесний, але й відповідальний обов'язок Голови Проводу Українських Націоналістів.

Життя дасть відповідь на те, яким головою ПУН він буде. Але вже його перші виступи на VI ВЗУН ясно і чітко вказують на те, що він свідомий того, що він не може на слідувати своїх великих Попередників. Він свідомий того, що нова доба, вимагає нової наснаги, нової настирливості у виконванні обов'язків, які кладе історія на плечі сучасного свідомого українства в боротьбі за його визволення. І новий Голова ПУН складаючи слова приречення, як нововибраний Голова ПУН, взяв на себе історичний обов'язок — бути стерником нашого націоналістичного корабля і вести його в бурі і негоди з високо піднесеними та несплямленими прапорами гідного служіння своєму народові.

На тому шляху щастя Йому, Боже!

М. Г-ий

МОЛОДЬ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВІДДІЛ У ФОРТ ВІЛЛІАМ, ОНТ.

Перший ряд (сидять) зліва до права: Ю. Грицик, Г. Митраш, В. Стодольний (голова), Є. Стодольна, п-і О. Савчук. Другий ряд (стоять) зліва до права: Б. Хам, І. Кузенко, Д. Козар, С. Манчур, О. Вітвіс і Д. Митраш.

STELLA'S BEAUTY SALON

СТЕФА ДІДУЛКА — власниця

633 QUEEN ST. W. — Near Bathurst
Tel.: 368-1384 — Toronto, Ont.

УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА ФІРМА В ТОРОНТІ

(побіч кооперативу "Плай")

SHUMSKY JEWELLERS

766 Queen St. W. — Toronto, Ont.
Tel.: 363-1773

Продаж і напруга годинників. Біжу
терія, кришталі, порцеляна, срібло.

PARKWAY AUTO BODY REPAIRS

ОЛЕКСАНДЕР ПРЕДКО

Bus.: LE 1-1227 — Res.: CH 7-7756
1974 Dundas St. W. — Toronto 3, Ont.

ARMADALE MEAT MARKET

ПЕТРО СЕМЕГІН — власник

Власні вироби — Варене і вуджене
м'ясо — Імпортовані товари

2404 Bloor St. W. — RO 7-3424
1572 Bloor St. W. — LE 4-2023
TORONTO, ONTARIO

FUTURE OIL LTD.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА

- Доставляє оливу, веде бензи-
нову станцію і гараж.
- Безкоштовне чищення форне-
сів і обслуга впродовж зимо-
вого сезону.

945 BLOOR ST. W. at Delaware
LE 6-3551 by night RO 2-9494
TORONTO, ONT.

ДАРУНКИ ДО ХАТИ — ДАРУНКИ НА ВИСИЛКУ РІДНИМ
набудете в українській імпортовій фірмі

FIRCHUK'S FABRICS

670 Queen St. W.

Tel.: EM 4-5036

TORONTO, ONTARIO

як також в ГЕМІЛТОНІ

293 Ottawa St. N.

Tel. 549-2005

Матеріали — Сорочки — Хустини

Найкращі солінгенівські бритви

Діаманти до різання скла.

НАЙКРАЩИЙ ПРОДУКТ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

в и п і к а с

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

“БУДУЧНІСТЬ” і

“HOME TOWN BAKERY”

735 QUEEN ST. W.
Tel.: EM 8-4235

164 KANE AVENUE
Tel.: RO 7-7246

TORONTO, ONTARIO

Вірші про українські дерева

Дерева — найкращі поети

Коли наші тіні
впливають у тіні дерев,
неначе у сіті,
я не хочу
впливати із них,
бо дерева —
найкращі поети...
Я хочу гортати
зелені сторінки крони —
цього найкращого збірника поезій...
(...а ти не смійся з мене
оранжевими від місяця
губами!...)

Дерева — найкращі поети,
бо, вбираючи з атмосфери задуху брехні,
вони дають кисень правди
моїм і твоїм легсням...
(...а ти не смійся з мене
блакитними від місяця
віями!...)

Кажуть:
поетом ти можеш не бути,
а дерева —
то найкращі громадяни,
коли навіть згинаються,
то тільки на мить,
щоб випростатись знову...
І коли наші тіні
впливають у тіні дерев —
ти не смійся з мене
своєю зеленою від місяця
тінною...

Роман Кудлик

Львів

Липа

Вишнями, ліщиною і липою
Часто сню про юність дорогу
І у сні, немов дитина, хлипаю,
Чуючи життя свого снагу.

Вишеньку ізрізав хтось на пужально,
А ліщину стято на вудки,
Тільки липу досі не подужано
Силою зухвалої руки.

І ось мати вже мені заварює
З липового цвіту жовтий чай,
Я впиваюсь медовою парою
Перед тим, як пить його почать.

На столі стоять чашки полив'яні,
А під рушником пахучий хліб,
І на табуретках дещо скривлених
Всілося нас четверо осіб.

Чаювали ми, налиті втомою,
Брат Михайло закурив махру,
Дим над нами зупинився комою
І у стелю врізався стару.

За вікном десь чувся окрик одуда
І зозулі радісне ку - ку...
У моїй душі і досі молодю
Липа розцвітає, як в садку.

Василь Дубина

Сосна

Старезна, струна, басова, мідяна.
А крона корони, гірка й медяна,
Зеленою магмою в хмарах застигла
На сонячних карих розжарених тиглях.
Стоїчно, велично шумить шумовицю,
У венах підкірних бурштинить живицю,
Грудчаста, сучкаста, вівтарно стосвічна
Посестра вічності — княжна потойбічна...

Іван Драч

Ясени

Ясени, ясени,
Бачу вас за селом край дороги,
Бачу вас у красі,
Коли світиться ранок в росі.
Ви приходите в сни,
Як дитинство моє босоноге,
Ви приходите в сни
кучеряві мої ясени...

Ясени, ясени...
Наді мною шумлять ваші крони
І, неначе літа,
Жовте листя за вітром зліта
Перший сніг сивини
Я приніс як тривогу, на скронях,
Перший сніг сивини
Впав на скроні мої, ясени.

Ясени, ясени,
За селом прокричали лелеки
І холодний, як лід,
Залишили на обрії слід.
Їм шукати весни
І летіти далеко - далеко,
Їм шукати весни
І вертатись до вас, ясени.

Ясени, ясени,
Бачу вас за селом край дороги,
Вам вклонюся до ніг,
Як вернуся з далеких доріг.
Ви приходите в сни
Як дитинство моє босоноге.
Ви приходите в сни
Кучеряві мої ясени.

Ясени, ясени,
Ви приходите в сни...

Михайло Ткач

Калина

...Та знаю: мене колисала калина
В краю калиновім тонкими руками,
І кров калинова, як пісня єдина,
Горить в моїм серці гіркими зірками.

Іван Драч

Пучок дніпрової лози

Коли до мене в дальню путь
Тебе дороги поведуть,
Земля даватиме в дар
Тобі сади, гаї, бори...
Ти їх багато не бери.
Мені ти тільки принеси
Пучок дніпрової лози.

І можеш заодно набрать
Води священної з Дніпра,
Або на полі, край села,
Черпни з прудкого джерела,
Що в краї матернім біжить,
Дзюрчить, наспівус в житах.
В його піснях почавши жить,
Ми вирушали у життя.

Коли б ти відав, як я спраг
На ту привабну, милу річ...
Могили скіфські з-над Дніпра
Гостюють в мене кожну ніч,
Екраїна хилиться до віч
Чи в гromі першої грози
Пучок дніпрової лози.

Й коли б у праці, у борні
Забракло сили, то мені
Ти кращих ліків не шукай, —
Лози дніпрової подай.
Я притулю її до губ...
І вип'ю всю живу снагу,
Що увібрав під час грози
Пучок дніпрової лози.

Я. Кушнірик

Калиновий мосте...

— Калиновий мосте, зелена гілко...
— За чим, юначе, бануєш гірко?
— Так мені тужно, так мені банно —
Зела багато на пні зрубано
Гіркою долею, і роками,
І закривавленими руками...
— О, не журися життям калини:
Таж пісня лине,
Таж пісня лине,
Бо кожна гілочка —
То сопілочка,
Кожен листочок —
Зелен місточок
Через негоди, через боління
Від покоління
до покоління...
А покоління із поколінням
В'яжу незримо своїм корінням,
Червоним соком — в зелену чашу —
на гибель вражу,
на радість нашу!
Вступай сміливо на міст калинний,
Хай пісня лине!
Хай пісня лине
Над рідним краєм,
Над білим світом,
Що пахне хлібом,
зірками,
цвітом!
Неси в руках, мов червоний кетяг,
По всьому світу,
По всіх планетах
Грона любові,
добра,
сумління
Від покоління
До покоління!

Роман Лубківський

METROPOLITAN BREAD CO.

давніше
Gorge's Bakery
виікає і продає всілякого роду
хліб і булки
JONES GERRARD
160 Galt Ave. Rear — Toronto, Ont.

**RONCESVALLES IGA
SUPERMARKET**

413 Roncesvalles Ave.
LE 3-7811

1094 St. Clair Ave.
LE 2-7644

2295 Bloor St. W. 766-7138
Toronto, Ont.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
достави опалової оливи

**ALASKA FUEL
LTD.**

Управитель — **СТ. ГУЛА**
2415 St. Clair Ave., W. Toronto
Tel.: RO 6-3040

НІЧНА ДОСТАВА: RO 7-0047
— 24-ГОДИННА ОБСЛУГА
— АВТОМАТИЧНА ДОСТАВА
— БЕЗПЛАТНЕ ЧИЩЕННЯ І ВИ-
КЛИК У НАГЛИХ ВИПАДКАХ

**ГАРАЖ і БЕНЗИНОВА
СТАНЦІЯ**

Доставляємо оливу відомої
фірми В/А

PEACOCK'S HARDWARE

Л. ГАВРИЛЮК — власник

1026-28 Queen St. W. LE 2-0703
Toronto, Ont.

**ЗОВСІМ
БЕЗПЛАТНЕ**

річне чищення печей і обслуга

**Купуйте
ОЛИВУ ОПАЛОВУ**

в українській фірмі

Alberta Fuel Ltd.

278 Bathurst St., Toronto, Ont.
Телефон: EM 2-3224

FEDERAL HARDWARE

1475-77 Dundas St. W. — Tel.: 536-3826
TORONTO, ONT.

Маємо на складі великий вибір фарб,
папір до декорування, кухонне начиння
і чудові речі на подарунки.
ДОСТАВЛЯЄМО ДОДОМУ.

**УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
HIGH PARK VARIETY**

Smoke & Confectionery Store
242 Annette St. Tel.: 769-2820
Toronto 9, Ont.

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ

при влаштуванні весіль,
хрестин, забав, бенкетів,
прийнять і т. п.
дасть Вам

ТОМА ГУМЕНЮК

Звертайтеся до нього
з повним довір'ям.
Tel.: 233-2041
TORONTO, ONT.

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА КРАМ-
НИЦЯ МЕБЛІВ ПРИ ВУЛ. КВІН

Меблі — Тi-Вi — Радія

Найкращі меблі, холодильники,
електричні кухні, відкурювачі,
радія, телевізори і т.п., на най-
догідніших умовах закупу
одержите в нашій крамниці.

ALPHA

**FURNITURE
Co. Limited**

735 QUEEN ST. W.
TORONTO, ONT

EM 3-9637
363-9556

100-ліття Канади

— і українці

СЕНАТОР ПАВЛО ЮЗИК

Манітоба — зразок етнічної мозаїки

Канадська конфедерація 1867 року була по суті компромісом, досягненим поміж двома групами населення — британською і французькою. В тому часі Канада була в основному двомовна і двокультурна, але слід все таки пам'ятати, що були тут також поважні групи індіан, ескімосів і німців. Еміграційна політика канадського уряду від 1867 року привела в нашу країну багато інших народів, головню з Європи. Ці етнічні групи осідали на незайманих просторах і у великій мірі причинилися до розвитку канадського життя у всіх аспектах. Тому вони є будівничими Канади нарівні з британцями та французами, і можна їх вважати третім елементом населення Канади з однаковим відношенням до британського і французького елементів. Таким чином

Канада продовж минулого сторіччя еволюціонувала у багатокультурну країну.

Концепція двомовної багатокультурної канадської країни" є реалістичною і есенціональною у динамічному канадизмі. Її підтримує департамент громадянства та іміграції, прем'єр міністрів Л. Б. Пірсон, попередній прем'єр міністрів Джон Дж. Діфенбейкер, прем'єр Лесаж і інші канадські лідери. Застосування принципу "єдність в різноманітності", цієї основи нашої демократії, може тільки привести Канаду до світлішого і кращого майбутнього.

Навіть поверховий вгляд у статистичні дані минулих семи переписів населення показує знаменний рух у нашому населенні. Ось таблиця цього руху у відсотках:

	1901	1911	1921	1931	1941	1951	1961
Бритійці	57	56	55	52	50	48	44
Французи	31	29	28	28	30	31	30
Третій елемент	12	15	17	20	20	21	26

Погляд на цю таблицю показує, що британський елемент за останніх 60 років постійно зменшувався, не щодо кількості а щодо пропорції — з 57 відсотків до 44. Французький канадський елемент стало тримав ту саму пропорцію

коло 30 відсотків. Зате третій елемент постійно зростає — від 12 відсотків до понад 26, майже подвоївши себе кількісно (до близько 5.000.000) і швидко наближаючи себе і кількісно і пропорціонально до позиції канадських

французів. Якщо цей характерний рух минулих шести десятиліть буде продовжуватися, то в близькому майбутньому канадське населення буде складалося округло з однієї третини британців, однієї третини французів і однієї трети-

ни всіх інших етнічних груп, відомих часом як третя сила.

Нижче подасмо таблицю етнічного складу населення Канади за переписом населення 1961 року.

Група	Населення	Відсоток	Громадян Канади (%)	Роджених в Канаді (%)
Усіх разом	18,238.247	100.0		
Французів	5,540.346	30.4	98	99
Англійців	4,195.175	23.0		
Шотландців	1,902.302	10.4		96
Ірландців	1,753.351	9.6	86	
Німців	1,049.599	5.8	73	87
Українців	473.377	2.6	77	97
Італійців	450.351	2.5	41	61
Голландців	429.679	2.4	64	81
Скандинавців	386.679	2.1	73	93
Поляків	323.517	1.8	60	90
Індіан	220.121	1.2	100	—
Жидів	173.344	1.0	62	93
Жидівської віри	254.368	1.4		

З цієї таблиці видно, що французи є найчисленнішою етнічною групою в Канаді, бо вони творять 30.4 відсотка цілого населення, тоді коли англійці творять тільки 23 відсотки, шотландці 10.4 а ірландці 9.6 відсотка. Більші етнічні групи з третього елементу — за винятком італійців, які тільки недавно прибули сюди більшими групами, — є у великій більшості роджені в Канаді. Майже всі ці поселенці скоро приймали канадське громадянство і ставали канадцами у повному значенні цього слова. Більші етнічні групи живуть в цій країні від кількох поколінь і тому не люблять, коли до них звертаються як до “новоканадців”. Вони вважають себе повними канадцами так само як британці або французи.

Демографічно Канада сьогодні є плюралістичною спільнотою, країною численних меншин з дво-

ма домінуючими культурами, але насправді країною багатокультурною. Ріст Канади, поступ і добробут зумовлені постійним впливом до нашої країни поселенців, заохочуваних нашими урядами. Можна сподіватися, що канадські уряди будуть і надалі продовжувати політику заохочування іміграції на велику скалю, щоб таким чином розвинути наші багаті природні ресурси та економію. Це значить, що Канада буде далі розвиватися не на зразок перестоплювального казана (мелтінгпат) а радше як складна мозаїчна культура, багата в різноманітність, красу і гармонію, за принципами компромісу, притаманного Канадській Конфедерації.

Найбільший вияв багатокультурності помітно і трьох степових провінціях, де етнічні групи давніше поселилися як піонери. Вартий уваги факт, що пів міль-

йона українців святкували в минулому році 75 роковини свого поселення в Канаді. Мої обчислення показують, що вони освоїли і управили приблизно 10,000,000 акрів цілини за сім десятиліть в порівнянні до яких 5,000,000 акрів, що їх управили у Квебеку французи за три століття. Це велике досягнення є доказом, що українці є будівничими і партнерами в Канаді так само, як британці і французи.

Інші етнічні групи зробили подібний вклад у Канаду.

Етнічні групи третього елементу переважають кількісно в Саскачевані, творячи там 53 відсотки населення і перевищаючи британців (40 відсотків) і французів (7 відсотків). Вони творять також найбільший елемент в Альберті (49 відсотків), маючи за собою британців (45 відсотків) і французів (6 відсотків) і в Манітобі, де вони творять 48 відсотків, маючи за собою британців (43 відсотки) і французів (9 відсотків).

РУХ НАСЕЛЕННЯ В МАНІТОБІ (Відсотково)

	1901	1911	1921	1931	1941	1951	1961
Британці	64	60	57	53	49	47	43
Французи	6	7	7	7	7	8	9
Третій елемент	30	33	36	40	43	45	48

ЕТНІЧНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ МАНІТОБИ (1961)

Група	Населення	Відсоток
Усіх разом	921,686	100.0
Англійців	184,607	20.0
Шотландців	119,299	13.0
Українців	105,374	11.4
Німців	91,846	10.0
Ірландців	84,726	9.2
Французів	83,936	9.1
Голландців	47,780	5.2
Поляків	44,371	4.8
Скандинавців	37,746	4.1
Індіан і ескімосів	29,427	32.
Жидів	18,898	2.1

Погляд на вище поданий рух і етнічний склад населення Манітоби доказує глибокий багатокультурний характер першої провінції, що була створена колоніями, які об'єдналися у Конфедерації 1867 року. За 60 останніх років британський елемент постійно зменшується від 64 відсотків населення в 1901 році до 43 відсотків в 1961 році. Французький елемент зріс від 6 до 9 відсотків, тобто на 50 відсотків. Третій елемент зростає навіть ще швидше, бо

збільшився з 30 відсотків в 1901 році до 48 відсотків в 1961 році, і створивши перший раз найчисленніший елемент провінції. Перспективи цього руху населення на майбутнє кажуть сподіватися, що етнічні групи третього елементу будуть грати у всіх ділянках життя більшу роль, як це було досі.

Саме в Манітобі ми маємо сподіватися знайдення розв'язки для складної проблеми різноманітного населення. Саме тут цей багатокультурний процес є вже в ході

впродовж деякого часу. Уряди Манітоби фінансували дослідні студії етнічних груп через Манітобське Історичне Товариство. Появилися вже книжки про менонітів, ісландців, жидів, українців, поляків і гуттеритів, які познайомили нас з місцем і вкладом цих груп. Потрібно більше таких студій у крайовому засягу і деякі з них появляться як проєкти до 100-річчя Канади.

Визнання вкладу всіх трьох елементів у нашу канадську спільноту, як рівнорядних партнерів, дасть здорові основи для будови динамічної і сильної канадської нації. Визнання системи багатокультуризму у формі мозаїки дасть нам канадську ідентичність за зразком, який розвивався в інший спосіб як у нашого великого південного сусіда. Цей факт сильно висловив і підкреслив у своїй

промові на шостій конференції Канадської Ради Християн і Жидів у 1963 році в Вінніпегу д-р Чарльз Гобарт, тоді з Каліфорнії, а тепер професор Альбертського університету. Ось його ствердження:

"Шукаєте ідентичности? Ви чи не найбільше зразкова багатокультурна спільнота світу, і це є ваша ідентичність. Це є вклад, що його ви, як канадці, маєте дати світові. Ця система багатокультуризму діє у вас вже майже сто років і ви повинні бути місіонерами цієї справи".

На його думку канадська система багатокультуризму має очевидну перевагу над американською концепцією перетоплювального казана, що продукує "мішанину, в якій затрачується ідентичність і геній особливості. На довшу мету багатокультуризм поби-гає ідею перетоплювального ка-

КНИГАРНЯ АРКА

КНИЖКИ, ЧАСОПИСИ, ТЕЛЕВІЗІЇ
І РАДІОАПАРАТИ ГРАМОФОНІ
І ГРАМОФОНОВІ ПЛАТІВКИ ТОЩО.
575 QUEEN ST. W. Tel.: EM 6-7061
TORONTO, ONT.

КНИГАРНЯ БІБЛЬОС

КНИЖКИ — ЧАСОПИСИ — ОБРАЗИ
— РІЗЬБА — КЕРАМІКА —
КОСМЕТИКА — ХУСТКИ НА ВИСИЛКУ
— ПОШТОВИЙ УРЯД
340 Bathurst St. Tel.: EM 8-5243
Toronto 2 B, Ont.

НАЙКРАЩА УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

BEAVER BREAD

103 Lightbourne Ave., Toronto
Tel. LE 5-7445

*випікає всілякого роду хліб
та інші пекива, як також
коровай і доставляє
до Ваших домів.*

ROYCE RADIO & FURNITURE COMPANY

1529 Dupont St. Toronto Tel.: LE 5-0175
Власники:
ПЕЛАГІЯ І ЛЕВ ДОПТИ

WEST — ARKA

2282 Bloor St. West
Tel.: 762-8751 — Toronto 9, Ont.

Книжки, шкільні приладдя,
машинки до писання, платівки,
грамофони, фото і радіо-апарати
дарунки.

Один з кращих виборів
УКРАЇНСЬКОЇ КЕРАМІКИ

М. ПЛАВЧОК, ЗАСТУПНИК ПРЕЗИДЕНТА КУК, ТОДІШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ УНО КАНАДИ, ПРО-
МОВЛЯЄ В ЧАСІ ЗАГАЛЬНО УКРАЇНСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ ПЕРЕД ПАРЛЯМЕНТОМ В ОТТАВІ

В ДНІ 28 ТРАВНЯ 1966 Р.

Представники українських організацій і визначні особи на українській маніфестації в
Оттаві 28 травня: (зліва до права) мгр. Є. Мاستикаш, Улас Самчук, інж. І. Янішевський, о. д-р
В. Кушнір, фед. посол М. Мандзюк, Маркіяна Гужар, ред. М Сосновський, д-р. М Кушпета.

зана на голову". Ніякий американець не міг зробити виразнішого ствердження.

Канадські провідники також висловили подібну думку. Ось заява покійного д-ра Сіднея Сміта, попереднього Президента Манітобського і Торонтського університетів, коли він був міністром закордонних справ Канади (1957):

"Теперішнє населення Канади складається, кругло беручи, з однієї третьої частини.

Національна культура мусить виражати щось із суттєвої прикметності тієї спільноти, в якій вона твориться. Щоб мати свою вагу, вона мусить брати своє надхнення з досвіду і досягнень у цій спільноті. Наша спільнота є багатонаціональна, і тому наша канадська національна культура мусить бути збірною культурою мозаїкового типу. Коли канадці зрозуміють це, вони зможуть

мати всі багаті культури, привезені до цієї країни тими етнічними групами і розвинути багату канадську мозаїку, яка вже тепер стає вітальним джерелом інспірації для наших поетів і прозаїків. Саме це мав на думці лорд Твідс-мюїр, відомий також як Джон Букан, визначний англійський письменник, коли промовляв до великого зібрання українців у Фрейзервуд в Манітобі 1936 року:

"Кожний британець, а зокрема кожний шотландець мусить бути свідомий того, що найсильнішими силами є ті, що складаються з різних елементів. Український елемент є дуже цінним вкладом у нову нашу Канаду. Ви прийняли на себе горожанські зобов'язання

MARY'S FLOWER SHOP
492 Queen St. W. Toronto, Ont.
Tel.: EM 8-9055 i LE 6-7098
Українська Крамниця Квітів
ДАРИ БОДНАРУК
Квіти вазонові і тяті на всі нагоди
Спеціальність: весільні букети.

ПАВИЧ
поручас
найкращі м'ясні вироби
809 Queen St. W. — Ph.: EM 4-0658
2285 Bloor St. W. — RO 9-9744
TORONTO, ONT.

**УКРАЇНСЬКЕ
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ВАСИЛЯ ЗАЛЩУКА**
• Просторі приміщення • модерне охолодження і провітрювання • Місце на паркування • Каплиця на 200 сиджень.
665-669 Spadina Ave.
(near Bloor St.) Toronto, Ont.
WA 2-2101

Найкраще обслужить Вас
УКРАЇНСЬКА ФІРМА
PROGRESS REAL ESTATE LTD.
Б. СИНІШИН — власник
1072 Bloor St. W. Tel.: LE 4-9286
Toronto, Ont.

УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
CHRISTIE DRUG STORE
В. ФЕДОРІВ — власник
451 CHRISTIE ST. (at DEVENPORT)
TORONTO, ONT. Tel.: LE 6-8151

АСЕКУРАЦІЯ ВСІХ РОДІВ
Y. ONYSCHUK & CO. LTD.
INSURANCE — REAL ESTATE
333 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel.: LE 4-4241

і обов'язки лояльності так само як усі привілеї, що їх мають канадські громадяни, але я хочу, щоб ви пам'ятали також старі українські традиції, ваше гудове народне мистецтво, ваші народні пісні і танці і ваші народні перекази. Я не вірю, щоб будьякий народ міг бути сильним, якщо він не пам'ятає і не має зв'язку із своїм минулим. Всі наші традиції є цінним вкладом в нашу канадську культуру, яка не може бути копією зогонябудь старого, а повинна бути чимось новим, створеним завдяки вкладові всіх елементів, що творять націю... Ви всі будете кращими канадцами, коли будете також добрими українцями".

В наших часах проф. В. Л. Мортон, аналізуючи історію Манітоби, висловив цю саму ідею так:

"Саме в такій трансмутації народніх культур і народнього генія у розмовну англійську мову лежать надії Манітобської літератури, коли шукати після 80 років провінційної історії якихсь більше матеріяльних осягів. Якщо щось справді визначного у мистецтві і літературі має постати в провінції, воно прийде від змішання і спаяння її численних народів". (Манітоба: Історія, Торонто, 1957).

Це, розуміється, може відноситися до Канади, як цілості і повинно зафіксуватися в умах канадців.

Згідно з ідеалами демократії і духом Конфедерації, Канада повинна прийняти і гарантувати принцип партнерства всіх народів, що дали свій вклад у її розвиток і поступ. Як основні народи нашої країни, британці і французи, ро-

зуміється, втішаються особливими правами на признання англійської і французької мови як офіційних мов згідно з Б.Н.А, актом. Канадці мають вибір, але не примус, одної з двох мов як мови навчання в наших школах. Етнічні і культурні групи третього елементу, як партнери, повинні мати загарантоване право на зберігання і продовжування своїх матірних мов і культур, які повинні бути предметами до вибору в публічних і середніх школах а також у сепаратних школах провінцій та університетів, де тільки є вистачальна кількість студентів, що забезпечувала б утримання таких класів. Навчання мов повинно починатися у першій класі початкової школи, коли діти вчать мов без великого зусилля.

Від часу останньої війни зроблено великий поступ в напрямку признання канадського багатокультуризму. Саскачеванський університет був, мабуть, першим, що признав рівноправність мов як повністю кредитованих під кожним оглядом предметів, запровадивши українську, норвезьку і інші мови з програми студій для осягнення Б.А. Пізніше ці мови етнічних груп були введені як матрикуляційні предмети в куррікулюм середніх шкіл у провінції Саскачеван. Альберта пішла також у цьому напрямку. В Манітобі університет не визнає рівності всіх мов, а департамент освіти не визнає етнічних мов як матрикуляційних предметів, хіба з великими труднощами як предмети до вибору (опшенел).

Манітоба розвивається в дусі співпраці та гармонії різних народів, що всі допомагали будувати цю провінцію. Супроти скомплікованої ситуації поступово вно-

щувано різні зміни. Вірю, що це лежить в інтересі Манітоби не поспішати в ділянці культурних взаємин, де загальна громадська підтримка є потрібна. Наші етнічні групи мусять навчитися працювати разом і бути приготованими взяти на себе відповідальність у розв'язці проблем багатокультуризму. Їх участь у переслуханнях Королівської Комісії Двомовності і Двокультуризму була в загальному конструктивна, і це каже мені вірити, що Манітоба буде показувати шлях в напрямі знайдення синтезу канадської національної ідентичності.

У жовтні 1965 року прем'єр Лесаж з Квебеку знайшов у Манітобі атмосферу розуміння і доброї волі по боці українських канадців і третього елементу етнічних груп. Було прийнято, що розвиток канадської нації буде оснований на базі офіційної двомовності (англійська, французька) і багатокультурності, без примусу. Було узгоджено, що французька мова повинна бути визнана як навчальний предмет в кожній частині Канади у школах, де тільки знайдеться вистачальна для лекцій кількість учнів, що бажають вчитися французьку мову. Мови інших етнічних груп повинні бути предметами навчання на базі вибору всюди, де є вистачальне число охотників у класах, і наука їх повинна починатися в першій класі початкової школи. Прем'єр Квебеку обіцяв ввести українську мову в шкільну систему Квебеку. Це є великий перелом на крайовому рівні, і за ним повинна піти ціла Канада.

Двомовна і багатокультурна Канада не є утопією, вона поступово стає дійсністю — це така є ідентичність Канади.

P. K. Plumbing & Heating Ltd.
НАПРАВА — ЗМІНИ — ВИПАДКОВА
НАПРАВА ЗАБЛОКОВАНИХ ДРЕН-РУР
П. КОРЕНІЦЬКИЙ
3 Ellsworth Ave. Tel.: LE 3-5292
TORONTO, ONT.

THE ST. GEORGE BARBER SHOP
178 Dupont St. — Tel.: 921-9847
Toronto, Ont.
Василь Попович — власник

Industrial Coating Co.
Industrial Lacquer Specialties
Ltd.

Manufacturer of
Industrial Lacquers Baking Ena-
mels Synthetic Enamels --
Varnishes -- Paints
102-108 TorYork Road.
WESTON, ONTARIO
Phone: 741-5620-1

T. M. БОЯР — Президент

ВЗУТТЯ medicus

для всіх тих, хто відчуває втому в ногах, кому напухають ноги, або витворюється тверда шкіра в передній часті стопи, хто має хронічні нагнітки. "Medicus" — це одинока фабрика взуття у світі, яка продукує 100% лічниче взуття і то для всіх можливих типів ніг від E до EEEEE. Хто носить відповідне для своїх ніг взуття "Medicus" — той навіть після 16 годинного стояння чи хо-дження, не відчуває втоми! Крім взуття "Medicus" — Фірма "Орбіт" має кольосальний вибір всякого нашого європейського взуття та розкішні туфлі на корках для жінок.

ORBIT — 434 Queen St. W.
Tel.: EM 6-4572
TORONTO, ONT.

75-ліття

поселення українців у Канаді

Д-Р М. МАРУНЧАК

Д-р О. Олеськів, промотор масового поселення українців у Канаді

Еміграція до Канади, що її розпочали небилівці В. Єлиняк та І. Пилипів в 1891 році, не розвинулась відразу до великих розмірів. На це склалося декілька важливих причин. І. Пилипова покарали за агітування на виїзд до Канади і народ боявся голосно говорити про Канаду. Крім цього урядові австрійські чинники, а зокрема власники великих земських маєтків, цебто сільські дідичі, розвели страхітливую пропаганду проти Канади. Страшили народ великими морозами, неурожайними пугарами, браком опіки над поселенцями з боку уряду тощо.

Якщо йдеться про провід українського суспільства, то тут теж були поділені думки щодо поселенчої еміграції. Консервативна течія заступала думку, що тільки сезонна еміграція корисна для народу, мотивуючи тим, що поселенча еміграція є затратою національної субстанції, а для національної економії залишала руїну в тому, що емігранти продавати ґрунти комубудь, цебто не конечно в національні руки і тим самим національне посідан-

ня ґрунтів маліло в некористь української спільноти.

Треба мати на увазі, що в тому часі в Галичині і на Буковині йшла національна і соціальна боротьба між українцями і польськими великими землевласниками як теж арендарами - шинкарами жидами. Переважно ці дві категорії людей мали найбільшу матеріальну спроможність купувати землю від тих, що виїжджали за море. Виходячи з таких міркувань консервативна течія була рішучо проти поселенчої еміграції. Інакше дивилася на це так звана поступова течія, що формувалась довкола тодішньої радикальної партії, якої незаперечним авторитетом серед мас був поет, письменник та науковець і публіцист Іван Франко.

Радикальна течія доказувала потребу еміграції українського селянства за море, бо перенаселення в Галичині та на Буковині було таке велике на малих клаптиках землі, що грозило постійне голодування. Ця течія була теж проти цього, щоб ґрунти переходили в неукраїнські руки, а тому вони

думали зарадити в той спосіб, що поселення повинно було відбуватися організованим порядком, повинні були творитися народні каси - кооперативи, які служили б селянам довготривалими позичками і таким чином землі не потребували переходити в спекуляційні руки, а тільки йшли б на власність тих, що на цій землі мали працювати.

Радикальна течія підтримувала, в загальному, думку, щоб еміграція була організована і щоб не допускати, щоб мало свідомих людей використовували різні корабельні агенти та спекулянти. Притоку для такої аргументації давала в тому часі шалена пропаганда бразилійських плянтаторів бавовни і кави, які вислали в Європу платних наганячів, щоб вони організували своїм спонсорам дешеву робочу силу. Треба мати в

тямці, що в 1888 році було знесено в Бразилії жорстоке невольництво муринів. Як тільки проголошено декрет знесення неволі, мурини покинули своїх панів - плянтаторів. Наслідком цього маєтки пропадали. Плянтатори стали організувати білих з Європи, з якими поводитися мало що не так, як з чорними невольниками. Плянтатори оплачували кошти подорожі робітника з Європи до Бразилії та на місці дбали, щоб робітники користувалися харчем та одежею плянтатора. Плянтатори так дорого рахували собі свої видатки на удержання робітника, що він ніколи не міг стати на свої власні економічні ноги. Що більше були часті випадки, що плянтатори замикали робітників

ALEXSON'S

Upholstering & Furniture

2591 Dundas St. W., Toronto

Tel. RO 2-1843

Покриваємо і переробляємо
КАНАПИ і М'ЯКІ КРИСЛА

ІВАН і ІРИНА ОЛЕКСІВ, власники

MASTER'S CLEANERS

Pressing & Repairing, Cold
Storage — 7 Hours Service

В. ТОПОРІВСЬКИЙ — власник
198 Lippincott Ave. Tel.: WA 2-0507
Toronto 4, Ontario

GOUGH MOTORS LTD.

66 Gough Ave. (Pape & Danforth)
Tel.: HO 1-1154-5 Toronto, Ont.

Automatic transmissions wholesale
— retail ● Complete mechanical
repairs ● Collision repairs — Paint
● FREE ESTIMATES

С. БІЛОШИЦЬКИЙ — власник

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ

КАРДИНАЛ І СИН

366 Bathurst St. — Tel. 368-8655

92 Annette St. — Tel. 762-8141

TORONTO, ONT.

U B A TRADING CO. LTD.

ЄДИНА УКРАЇНСЬКА
ГУРТІВНЯ СПОЖИВЧИХ
ТОВАРІВ В ТОРОНТІ

420 Bathurst St. Tel.: WA 2-6115

як також Відділ під назвою

CASH & CARRY

138 Euclid Ave. Tel.: 366-2324
Toronto, Ont.

на ніч до давніх невільничих в'язниць, бо робітники бунтувалися і втікали з праці.

В Європі про цю сторінку медалі не знали. Наганячі плянтаторів запевняли безплатну подорож, добре харчування і найкращі зарібки. Розчарування приходило щойно опісля, коли не було вже вороття.

Бразилійська гарячка опанувала була у великих розмірах українців з-під австрійського забору. Стали втікати до пристаней тисячі чоловіків а то й цілі родини. Тут не треба було продавати ґрунтів і гризтися коштами подорожі. Однак такому нещасному ісходові треба було протидіяти, щоб рятувати людей з тяжкого невільництва. За це діло взялося матірне товариство "Просвіта", що мало свої численні клітини на селах.

За роз'яснювальну працю в тій справі взявся з раменн "Просвіти" д-р Осип Олеськів, професор учительського семинаря у Львові. Він на швидку руку написав 38-сторінкову книжечку п.н. "Про вільні землі", яка появилася з друку коштом "Просвіти" в липні 1895 року. Підзаголовки книжечки говорять самі за свій зміст. Відповідаючи на питання "Чи вже рідна земля не виживить нас", в наступному розділі д-р О. Олеськів доказував під таким самим наголовком, що якщо вже покидати рідну землю, то "лиш не до Бразилії". В третьому й останньому підрозділі він відповідає на поставлене питання п.н. "Куда ж ся кинути?" Вичислюючи різні країни, д-р О. Олеськів приділив Канаді найбільше місця, вказуючи, що ця країна найкраще підходить на поселення для українців. Що більше, він в цій самій книжечці

запевнив, що він особисто виїде до Канади в товаристві двох селян, щоб в Канаді перевірити практичні справи поселення, зокрема зарібки та вислідити, які є найкращі терени, де могли б поселюватися українці, які могли б собі взаємно допомагати та не були б тягарем для держави.

Питання еміграції до Канади і ЗДА Олеськів розглянув під одним розділом, однак він вбачав найбільшу доцільність в тому, щоб еміграція до ЗДА була тимчасова і заробіткова, тоді коли до Канади поселенці повинні іти на постійне та творити спільнотне життя, "опираючися о свої колонії" (стор. 36).

Запевняв теж д-р Олеськів своїх читачів, що після повороту з Канади він напише другу інформаційну книжечку та що "перші колоністи підуть до Канади з початком весни року 1896 (стор. 37).

Свою обіцянку автор брошури "Про вільні землі" додержав. Ще книжечка не була розійшла-ся повністю в маси, коли то він та селянин Іван Дорундяк з Коломийщини виїхали до Канади, як офіційні представники українців, щоб з урядом Канади переговорити питання групового поселення українців в цій країні і "щоб розпочата еміграція на колонії не перейшла в дике покидання свого і гонення в світі за щастям". Ініціатори "поселення на колонії", як це тоді називали в пресі поселенчу еміграцію, бажали, щоб еміграція була "здорова і розумна" (стор. 36).

Коли д-р Олеськів вибрався до Канади, його ім'я не було чуже канадським чинникам. Вже від 16 березня того ж року він листувався з міністерством внутрішніх справ Канади. В листі з того са-

мого дня він з'ясував канадському урядові соціальну і політичну ситуацію в Галичині та бажання українських емігрантів поселюватись в Канаді. Тоді він теж зголосив свою готовість приїхати до Канади, щоб познайомитись з господарським станом країни. Також просив він в листі уряд Канади про якнай докладніші дані про Канаду з ділянки статистики і географії.

Комунікування канадського уряду з д-ром О. Олеськовим відбувалося при допомозі Високого комісаріату в Лондоні, на чолі якого був тоді Сер Чарлз Таппер, пізніший прем'єр міністрів Канади. Початкова кореспонденція з канадськими урядовими чинниками обмежувалась виключно до інформаційних справ, а відносилася вона до українців в Галичині і Буковині, їх соціального положення та ролі Товариства "Просвіти", культурно - освітньої установи, що на числювала тоді около 12,000 членів і піддержувала заходи д-р Олеськова в справі української еміграції до Канади, ведучи одночасно завзяту пропаганду проти виїзду українців до Бразилії.

Тим часом урядові чинники Канади своїм шляхом поробили старання, щоб одержати належні інформації, хто властиво є д-р. О. Олеськів, який так інтенсивно взявся за справу еміграції своїх земляків до Канади. Незабаром Високий Комісар в Лондоні міг поінформувати офіційні чинники в Оттаві, що д-р Олеськів є українець (в урядовій мові називалося тоді Ruthene), греко-католицького обряду, що він є професором учительської семінарії у Львові з платнею около 1,000 доларів річно, має 24 роки, є жонатий та має коло Тернополя господарство вартости

12,000 флоринів. Це господарство є вільне від довгів. Д-р Олеськів має добру репутацію серед громадянства, пише багато про еміграцію та є великим ворогом української еміграції до Бразилії.*)

Цитуємо за матеріялами д-ра В. Кисілевського "Early Ukrainian Settlements in Canada 1895 -1900, Dr Josef Oleskows Role in the Settlement of the Canadian Northwest".

Як бачимо, урядова інформація була дуже ядерна і точна. Кореспонденція д-ра Олеськова з канадськими чинниками велась спочатку німецькою мовою, але вже пізніше д-р Олеськів писав листи англійською мовою.

Д-р Олеськів й І. Дорундяк виїхали зі Львова 25 липня а вже 29 того ж місяця д-р Олеськів мав розмови з канадським Високим Комісарем в Лондоні. До канадського порту в Монтреалі делегація прибула 12-ого серпня, щоб після ко-

*) The Public Archives, Ottawa, Oles./22312, May 13. 1895, John Dyke, Agent, Liverpool to J. G. Colmer, London.

BROTHERS AUTO TRIM LTD.

БРАТИ МОЧЕРНЯКИ

виробляють на міру вашого авта покриття, т. зв "сітковерс" — відновляють авта всередині — а ваш "конвертибел" покривають новим парусиновим дахом.

За всіми інформаціями звертайтеся:
1760 Dundas St. W. — Tel.: LE 6-2142
TORONTO 3, ONT.

THE ROWNTREE BAKING CO.

546 Rogers Rd. — Tel.: RO 9-0774
Toronto 15, Ontario

Білий і життєвий хліб та всі роди солодкого печива.

ANNE PHOTO STUDIO

Власник: В. ТРАЧ
865 Queen St. West
Bus.: EM 8-3147
TORONTO, ONT.

КРАЙОВА УПРАВА МОЛОДІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ (МУНО) ВИБРА-
НА В 1966 р. Перший з права: Ігор Курилів — голова КУ, В. Стодольний — голова Відділу МУНО в Форт
Віліям, Євгенія Гунчак — секретарка КУ; другий ряд: з права: Андрій Григорович М.А. — Заст. Гол.
КУ, Микола Лелик — скарбник КУ. На світлині бракує таких членів КУ: Н. Бундза — б. Голова КУ, Д.
Стечишин — Заст. Гол., О. Підзамецький — Член КУ, Б. Гаврилюк — Заст. Гол., Н. Угрин — Прот. Сек.,
Т. Марунчак, П. Микита, Д. Гнатюк, К. Гладун Б. Лещук і М. Вавришин — члени КУ МУНО.

роткого побуту в Оттаві виїхати даліше на захід на оглядини країн. Делегація одержала безплатні квитки а з Вінніпегу ще урядову асисту в особі Гюго Карстенса, що був урядовцем та німецьким перекладачем в домініяльному земельному бюро у Вінніпегу.

Починаючи з Оттави, д-р Олеськів мав низку урядових розмов. В столиці його прийняв, з уваги на неприязність міністра та його заступника, діючий заступник міністра та суперінтендент імміграції Джан Гол, якому д-р Олеськів зложив меморандум в справі імміграції українців до Канади. У Вінніпегу мав він довші розмови з комісарем Домініяльних земель Г. Г. Смитом, знову ж в Едмонтоні зі самим міністром внутрішніх справ Канади Т. Мейн Дейлі.

Цей останній був вже обізнаний з меморандумом д-ра Олеськова і розмови були дуже ділові, чотири основні питання були передискутовані д-ром Олеськовим з урядом Канади: Позиція канадського уряду до задуманої еміграції, роля транспортних компаній в організуванні еміграції та недоліки в тому відношенні, фінансова ситуація українського емігранта, його агрикультурні властивості та позиція австрійського уряду у відношенні до еміграції, яка в тому часі не була сприятлива, а яку

треба було змінити на користь цієї еміграції

З кореспонденції урядових чинників виявляється, що всі заінтересовані були мило вражені діловим підходом д-ра Олеськова до заторкнених проблем. Пляни були будовані на реалічних основах та практичних розв'язках. Д-р О. Олеськів зокрема домагався, щоб поселенцям, що осідали на гомстедах допомагати грентами в сумі 60 доларів. Сума ця однак не йшла би впрост до кишені поселенця, але була б вилачувана поселенчим спільнотам, які мали дбати про спільний закуп господарських приладів, щоб в той спосіб виминати посередництво різних спекулянтів. Поселенчі спільноти мали дбати теж про спільний збут господарських продуктів при помочі спільнот-

NIAGARA JEWELLERS

В. Щербатий

720 Queen St. W.

Tel.: EM 4-5844

Toronto 3, Ontario

GREEN VALE DAIRIES LTD.

3156 Dundas St. W.

RO 7-1728

Toronto, Ontario

УКРАЇНЬКА МОЛОЧАРНЯ

продукт і доставляє до крамниць
та приватних домів
найкращі молочні продукти.

J. BOYKO

Real Estate Ltd.

REALTORS

383 Roncesvalles Ave. LE4-8821

795 Queen St. W. EM 4-5481

Toronto, Ont.

Mudry Draperies

1724 AVENUE RD. TORONTO 12

Tel.: 787-5401

RUGS - BROADLOOM -

- CUSTOM WORK -

- FREE ESTIMATES -

Власник - ПЕТРО МУДРИЙ

Гардини - Драніровка - Килими

Праця для клієнта.

Кошторис безплатний.

них молочарень, шпихлірів, елевейторів тощо.

З другого боку д-р. О. Олеськів запевнив урядові чинники, що він ужис всіх заходів, щоб зорганізувати еміграційне товариство у Львові, яке буде дбати про плянову еміграцію та добиватися перед австрійськими чинниками, щоб таке товариство було легалізоване і мало урядові повновласті. Щоб таке товариство могло мати потрібні фінанси і могло діяти та вести належну роз'яснювальну пропаганду, д-р О. Олеськів просив канадський уряд про допомогу, до речі таку саму, яку канадський уряд давав корабельним агентам вже від 1882 р., а це виносило по 5 долярів від дорослих осіб. На видавничі справи д-р Олеськів пропонував окрему суму.

Пропозиції д-ра Олеськова не були відкинені ані не були прийняті, однак були обіцянки, що їх розглянуть на нарадах заінтересованих чинників. Все таки українська делегація вернулася до Львова з великими плянами та надіями. Дальше велася з урядом Канади інтенсивна кореспонденція та планування.

У Львові відбувалися наради, готувалися статті та заклики в справі еміграції до Канади тощо, а тимчасом канадський уряд Сер Мекензі Бовела переживав поважну кризу, яка наступила наслідком резигнації деяких міністрів. В такій ситуації не можна було переводити в життя якісь більші пляни, а то тим більше, коли вони вимагали бюджетових змін чи додаткових видатків. Врешті Мекензі Бовел зрезигнував а новий прем'єр міністрів Сер Чарлз Таппер оформив новий кабінет без міністра Мейн Дейлі, який був ду-

же позитивно наставлений до Олеськових пропозицій.

Наступила теж зміна на становищі Високого комісара в Лондоні. Новий міністер внутрішніх справ Сер Гю Джан Мекдоналд не мав багато часу, щоб розібратися в плянах д-ра О. Олеськова, бо консервативний уряд Таппера в липні 1896 р. провалився в домініяльних виборах, а керму переняв новий уряд лібералів на чолі зі Сер Вілфредом Лоріє. Зі зміною урядової партії наступила зміна ключевих урядовців в міністерствах, а це ще тим більш погіршило ситуацію плянів д-ра О. Олеськова. Практично, вони пішли, як виявилось пізніше, в тимчасове забуття.

Інакше до справ поставився д-р. О. Олеськів. Як тільки він повернувся до Львова, а було це в половині жовтня того ж року, він до місяця скликав нараду чільних представників українства, щоб спільно нарадитися, як допомогти в емігруванні українського селянина та робітника. Нарада відбулася у великій репрезентативній залі Народного Дому у Львові. З повідомлення, що було в тому часі поміщене в "Ділі", передовому українському щоденнику, а опісля передруковане в американській "Свободі", єдиному тоді українському тижневику на американському континенті (ч. 40, 1895) до відуємось, що в нарадах взяла участь молодша генерація, що уважала себе більш поступовою. Старша генерація "збойкотувала" нараду й участі в ній не взяла.

Не зважаючи на поділ думок, нарада таки відбулася і пройшла з повним успіхом. Цікаво, що крім радикальних кол, взяли участь в нарадах теж поступові елементи з так званих народовців.

З-поза Львова прибули на нараду: адвокат з Золочева Лонгин Рожанковський, поет Павло Думка з Купчинаць, пізніший посол до Крайового сойму, громадський діяч Іван Радуляк з Глушкова, парламентарист адвокат Теофіль Окуневський з Городенки, звідтам те ж такі міські і сільські діячі, як Михайло Лавришко, Іван Гошоватюк, та Петро Рибіцький з Незвиськ. З Покуття теж був Кирило Геник - Березовський, учитель з Березова, а з Бережан адвокат та письменник Андрій Чайковський, з Купчинаць господар Степан Гарматій, з Потутор о. Іван Мащак. Зі Львова прибули, між іншими, Іван Франко, адвокат Микола Шухевич, адвокат Андрій Кос, член віденського парламенту в пізніших роках, та Вя-

чеслав Будзиновський, письменник і редактор тижневика "Громадський Голос", який дуже активно піддержував еміграцію до Канади.

Після вислухання звіту д-ра Олеськова з його поїздки до Канади приявні однодушно схвалили практично зайнятися еміграційними проблемами. Годі було ждати, писалось в офіційному звідомленні зі зборів, та байдужно приглядатись, як нарід з нужди продає жидам за півдурно ґрунти і кидається товпами на осліп до Бразилійського пекла, куди його ваблять платні за кожную голову чужі і тутешні агенти."

Був це голос на рівні з криком розпуки, бо в дальшому приявні на нараді ствердили, що в дорогах за море людей трактували

**УКРАЇНСЬКЕ БЮРО КУПНА І ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ
І ЗАГАЛЬНОЇ АСЕКУРАЦІЇ**

Р. ЧОЛКАНА та Я. СПОЛЬСЬКОГО
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE INSURANCE

527 Bloor St. West
2232 Bloor St. West

LE 2-4404
RO 7-5454

TORONTO, ONTARIO

55 кваліфікованих представників нашої фірми до ваших послуг!

CHEVROLET, OLDSMOBIL, TRUCKS & USED

У справах купна авта
чи трока подадуть Вам
найкращі поради

РОМАН або ЮРІЙ ТИСЯК

**GORRIES DOWNTOWN
CHEVROLET**

28 Gerrard St. E. (at Yonge),
Off.: 366-9092 — Res.: 532-7016
Toronto, Ont.

з пониженням людської гідності та практикувались "немилосердні здирства всяких п'явок".

Нарада у Львові покликала до життя Емігрантський допомогивий комітет, який мав продовжати започатковане діло д-ра О. Олеськова. Комітет очолив відомий економіст та кооператор Микола Нагірний, основник "Народної Торгівлі". Сюди входили ще В'ячеслав Будзиновський, Осип Марков — редактор часопису "Галичанин", Кость Левицький — адвокат та пізніший парламентарист до Відня та Львова, голова українських парламентаристів і прем'єр Західно - Української Республіки в роках 1918—1919, даліше адвокат Лонгин Рожанковський та трьох отців, а саме: о. Качала з Тернополя, М. Гірняк та Олександр Стефанович зі Львова.

На нараді вирішено також старатися про оснування кредитової установи, що могла би в майбутньому зайнятися викупом земель в тих, що виїжджали до Канади і таким способом мали б запобігти продажам ґрунтів в неукраїнські руки. До речі така установа створилася пізніше і одержала назву "Защита Землі". Що більше, д-р Олесків робив навіть старання, щоб в канадських та британських фінансових кругах одержати догідні кредити на цю ціль. Взагалі, д-р Олесків став душею всієї запланованої роботи. Він і в дальшому провадив листування з канадськими урядовими чинниками, листувався з заінтересованими на виїзд, інформував в пресі про поточні справи еміграції, був у постійному зв'язку з представниками українців в ЗДА, з якими теж плянував певні справи поселення в Канаді.

Передусім, він, щоб додержати

ти ще одну обіцянку дану громаді, взявся за написання ще одної брошури про Канаду п.н. "О еміграції", що появилася в грудні 1895 року у видавництві Общества Качковського у Львові. Заходить питання, чому д-р Олесків, безсумнівний український патріот і філантропіст, видавав свою брошуру в москвофільському видавництві. Треба взяти до уваги, що Общество Качковського мало тоді великі впливи на маси, зокрема на Лемківщині та Карпатській Україні. Щоб рятувати невинних людей від здирств та зайвих терпінь, д-р Олесків рішився йти на співпрацю з прихильниками Качковського, щоб в той спосіб нести допомогу українському селові. Що більше, він пізніше написав мало відому загалові брошуру про еміграцію польською мовою п.н. "Rolnictwo za oceanem a przesiedlna emigracja", що появилася в 1896

ASTRA JEWELLERY

УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
Годинники — біжутерія. Скоря і солідна
направа годинників і біжутерії.

І. БАРИЦЬКИЙ — власник
1048 Bloor St. W. Tel.: LE 1-8735
Toronto, Ontario

JANE MEAT PRODUCTS & DELICATESSEN

780 Annette St. Tel.: 762-8608
Toronto 9, Ontario

Крамниця першоякісних м'ясних виробів
С. ДЕМЧУК — власник

LONDON BEDDING Co.

С. і М. ШОСТАКИ — власники

Продаємо нові і переробляємо старі
матраци, ковдри і перики. Маємо меблі
до всіх кімнат Вашої хати.

875 Queen St. W. Tel.: EM 6-2010
Toronto

р. Робив він всі можливі старання, щоб слово правди про Канаду дійшло до найширших мас народу.

Книжечка О. Олеськова "О еміграції" мала і має подвійне значення для історії українців Канади. Вона була далшим мобілізуючим чинником виїзду українців до Канади в часі своєї появи, а на сьогодні вона осталася першоджерельним матеріалом, що говорить про розміщення українського поселення в Канаді в 1895 році.

Часопис "Канадійський Фармер", який в 1927 році повністю передруковував цю книжечку на своїх сторінках так і переназвав її на "Опис Канади з-перед 32 літ". Книжечка ця є бібліографічною рідкістю і начислює 72 сторінки. На вступі є опис подорожі залізницею та на кораблі. Дальше є розділ "Приїзд до Канади", що починається для імігранта пристанню в Галіфаксі або у Квебеку. Цей останній порт узимку був в тих часах замкнений з уваги на морози. Поселенці їхали спеціальними вагонами з написами "Колонієл кар", де сидження були дерев'яні. Вони користувались зниженими квитками подорожі. Д-р Олеськів їхав довгими сотнями миль пустарів і плодородної смуги і не бачив людей. Він мріяв про те, що на цій землі могли б жити у великому добрі тисячі тисяч людей.

Він писав, що земля і клімат Канади в багатьох випадках зближені до клімату України, залежно однак від смуги землі. Описав він також докладно вимріяний поселенцем канадським 160 акровий гомстед, що був одною четвертою квадартної канадської милі, а який на європейську міру мав 113 моргів землі. Все це коштувало гомстедника в тому часі

тільки 10 доларів. Турбувався в своїй брошурі д-р Олеськів спекуляцією землею і побоювався, що банки, залізниці та різні спекулянти забирали кращі землі на перепродаж, а всі зарібки з перепродажу мусіли йти з кишені найбіднішого гомстедника.

Припали до душі Олеськову канадські прерії, або як він називає їх у підзаголовку "великий північний захід". Їздив він по цьому заході не тільки залізницею, але теж кіньми. Саме на цих просторах він зустрічав перших українських поселенців.

Найперше бачився він з погажним числом українських поселенців у Вінніпегу. Зустрів він тут деяких громадян, що опісля відіграли поважнішу роль при організуванні української спільноти чи то в церковно - релігійному житті, чи то громадсько - освіт-

Фахова і солідна обслуга, гарантована українським підприємством

YORKVILLE REALTY Ltd.

116 Avenue Road WA 1-9955
Toronto 5, Ont.

І. КОМАРНИЦЬКИЙ - власник

Продаємо інвестиційні власності: склепи, ресторани, апартаменти, хати і ферми.
Аранжуємо 1-ий і 2-ий моргеджі.

Наше гасло:

ПОВНЕ ЗАДОВОЛЕННЯ КЛІЄНТА.

STEVEN STUDIOS

927 BLOOR ST. W. TEL. LE 1-0777

виконує

ВСІ ФОТОГРАФІЧНІ РОБОТИ
в кольорах та чорно-білі.

Єдине в Торонто спеціально
встановлене ПАТІО-ТЕРАСА
для весільних знімків.

Власники Ст. і О. КУТОВІ

ньому. Згадує автор про Василя Яцева, Юрка Паніщака, Гната Дмитришина, Івана Барського, Луку Кульчицького, Дмитра Видимовича, Юрка Рошка та інших.

Для колоніста, каже автор, гластиві етапи є еміграційні доми, в яких западають даліші рішення про долю емігранта. Рішення роблять самі імігранти, але тут треба зазначити, що так було в 1895 році. Ситуація пізніше змінилася в некористь імігрантів, коли то іміграційні урядовці практикували різні заходи в поселенні проти волі імігрантів.

Звичайно, жінки сиділи якимись час в іміграційному домі, а чоловіки їхали на даровані квитки в околиці на вибір гомстедів. Олеськів зазначує, що серед тих, що залишилися на постійне у Вінніпегу переважали небилівці. В Манітобі на менонітській колонії в Гретні оповідали Олеськову німці про "кавбоя - лемка", який доглядав скоту цілої колонії. Була це згадка про першого небилівця в Канаді Василя Єлиняка, який в тому часі, ще дороблявся серед менонітів. Олеськів підкреслює, що меноніти та німецькі колоністи дуже ввічливо приймали його та його товариша подорожі І. Дорундяка. Крім Гретни вони відвідали німецькі колонії в Йозефсберг, Найдорф і в Ассінібої. У Гренфел коло Найдорфу була утворилася невеличка українська колонія з кільканадцять родин. Найстаршим поселенцем був тут Ілько Пилипів, який, як подає Олеськів згідно з інформаціями Дорундяка, виїхав зі старого краю ще в червні 1891 року, цебто перед виїздом до Канади В. Єлиняка та І. Пилипова. Тут мали вже гомстеди Федір Ільків, Тимко Пилипів, Пав-

ло Шимко з родиною своєї жінки та інші.

Найбільш заімпонувала українській делегації місцевість Стоней Плейнс коло Едмонтону, де около 70 німецьких родин з Галичини оформили примірну колонію. Недалеко цієї колонії була українська колонія, зложена переважно з небилівців. Найближче німців поселився Антін Пайч а даліше на схід в околиці Бівер Гилс поселились Андрій Пайч, Степан Чичак, Михайло, Микола і Федір Мельники, Василь Феняк, Іван Пилипів, Михайло Пулишій, Микола Тичковожий, Петро і Матвій Мельники з Перегінська, Михайло та Іван Дубровський з-під Самбора.

Олеськів, що в своїй брошурі не був щедрий на похвали своїм

CZECHOSKI BUTCHER SHOP

Найкращі м'ясні вироби
і вудження.

Шинки різного роду.

678 Queen St. W. Tel. EM 8-6422

Toronto, Ontario

THREE STAR MEAT PACKERS Co.

Т. КУРОСАД --- власник

Першорядні м'ясні вироби -- також
німецькі Гуртова доставка до склепів
і ресторанів.

196 Shaw St. Rear Tel.: 532-7344
Toronto, Ontario

MIKE & PAUL ESSO SERVICE

1460 Castlefield Ave. Tel. 763-1201
Toronto, Ontario

Михайло і Павло КОВАЛЬЧУКИ
власники

землякам, при кінці брошури зазначусь, що українські поселенці будують для себе початкові хати навіть кращі, як їхні співжителі німці чи англійці. Один з поселенців покрит був своєю хату навіть гонтами. Олеськів був реальним оптимістом, коли твердив, що поселенці діб'ються до кількох років добробуту.

З опису д-ра Олеськова так і бачимо, що чисельний склад українських колоній був ще дуже початковий і мало помітний. Практично були тоді три українські скупчення: Вінніпег в Манітобі, Іренфел в Саскачевані та Бівер Гилс-Една в Альберті. Олеськів не згадує про якубудь організацію церковного чи культурно - освітнього життя серед них. Беручи до уваги труднощі в оформленні власних господарств, ледви, чи яка-будь організація згаданого типу могла тоді існувати.

В книжечках д-ра О. Олеськова "Про вільні землі" та "О еміграції" українське селянство під австрійським забором одержало те, що потребувало, а саме вірний дороговказ на переселення. Опогідають ще живі свідки з переказів своїх батьків, що книжечка д-ра Олеськова мала лікувальну і мобілізуючу силу. Багатовилікувалися з "бразилійської гарячки", "де все даром можна було дістати", а багатьом вони відкрили надійне майбутнє за морем у Канаді. Згадані видання були найбільш популярною лектурою для багатьох, що шукали кращої долі поза батьківщиною. Вони також багатьом поселенцям заощадили зайвих видатків на спеціальних дорадників, а то звичайних спекулянтів та лихварів.

Тимчасом оформлений Еміграційний Допомоговий Комітет

підготував виїзд першого більшого транспорту українських поселенців до Канади. Керму над цією справою мав також невтомний д-р Олеськів. З кінцем березня 1896 року список першого транспорту був готовий, а в кінці наступного місяця група, що складалася зі 107 осіб під опікою рідного брата д-ра Олеськова, Володимира, відпливала на постійно до Канади. Ця група прибула до порту Квебеку в дні 30 квітня 1896 року і дала початок масового безперервного виїзду українського селянства до Канади, який перергала щойно Перша світова війна. Перший транспорт майже повністю поселився в околиці Едни в Альберті і там дав початок новій колонії, що її поселенці називали "Руською свободою".

RY - PORT BUTCHER & GROCER

Крамниця першоякісних м'ясних виробів
— ДЕЛІКАТЕСИ — СВІЖЕ М'ЯСО —
У ВЕЛИКОМУ ВИБОРІ.

Приймаємо замовлення на пекінську, бенкетну й прийняття по знижених цінах.

С. ЧЕРНЯВСЬКИЙ — власник
516 Queen St. W. Tel.: EM 6-6339
Toronto, Ontario

ODessa TV & RADIO SERVICE

1086-1088 Bathurst St. 537-5191
Toronto, Ontario

Для Вашої вигоди побільшено крамницю,
у якій купите все потрібне хатнє устаткування: МЕБЛІ, ХАТНЄ ПРИЛАДДЯ,
ТЕЛЕВІЗОРИ, РАДІО І Т.П.

Крамниця відкрита від 9 рано до 9 увеч.

SCAN MEAT PRODUCTS LTD.

ФРЕНК МІКА — президент

1242 Dundas St. W. Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-1006, 531-1611

ХОР ФІЛІЇ УНО "ДНІПРО" В СОДБУРАХ В 1965 РОЦІ
Посередні між 1-им і 2-им рядами стоять зліва до права: п-ні О. Мисик - Рогатин — диригентка і
п-ні Е. Басалига — піяністка.

РІК 1896

Д-р О. Олеськів розпляновує українські поселення в Канаді, не мав на цілі тільки матеріальні полегші для імігрантів, хоча вони мали дуже велике значення в загальній акції д-ра О-

леськова. Він і його комітет брали до уваги теж другу сторінку поселення — цебто культурні потреби цих нових колоній, що стали в скорому часі в Канаді зростати. Вже після від'їзду першого транспорту до Канади, д-р Олеськів пи-

сав канадським урядовим чинникам про конечну потребу священика для українських поселенців.

Не може бути сумніву, що вже в часі свого побуту в Канаді це питання приходилось обговорювати з першими поселенцями, що більше, це питання він переговорював навіть з канадськими еміграційними чинниками. Як показує пізніша кореспонденція та дискусія, що мала місце на сторінках тижневика американської "Свободи", д-р Олеськів був огірчений, що римо-католики у Вінніпегу інакше дивилися на ці справи і уважали себе єдино-покликаними обслуговувати українців греко-католиків в тому місті. Д-р Олеськів та Допомоговий Еміграційний Комітет у Львові робили заходи, щоб до Канади з поселен-

цями виїжджали священики того самого обряду, які полагоджували б духові потреби поселенців а одночасно були б дорадниками та провідниками ново - основаних колоній. Якщо брати до уваги, що виїжджали до Канади поголовно селяни, то поява священика серед цих колоній могла розв'язувати багато проблем не тільки духових, але теж культурно - освітніх. Не диво отже, що ініціатори масового поселення в Канаді це питання стали розв'язувати вже в зародку.

В листі від 16 травня 1896 р. д-р Олеськів писав до Оттави, що "поселенці греко - католицького обряду, які поселилися в Північно - західних територіях недалеко місцевості Саскачеван в околиці Една, в Найдорф біля Гренфелу і в різних місцевостях Манітоби, не мають змоги заспокоїти своїх

Велика українська гостиниця-ресторан

MAYFAIR INN

(між вул. Роял Норк і Кінплінг)

1184 Queensway Tel.: CL 9-1331
Toronto, Ontario

Для Вашого користування: добрі і смачні страви, дві великі залі на бенкети, весілля й прийняття.

**УКРАЇНЬСЬКА КРАМНИЦЯ
СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ**

"ZENITH MARKET"

521 Annette Tel.: RO 7-1954

Toronto, Ontario

**STAR MOTOR & SERVICE
STATION**

В. ТИМОЩЬ І О. КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ
власники

3441 Dandas St. W. RO 6-7721
Toronto, Ontario

І. Б. І М. Ю Н И К И — власники

GOODWILLIGA

Food Market

1700 St. Clair Ave. W. RO 9-7481
Toronto, Ontario

ALDA MACHINE & TOOL CO.

9 Magnificent Rd. Tel.: CL 1-9698

Toronto 18, Ont.

MICHAEL MUCHA

ROGERS DAIRY LTD.

ПАМБІЛЬНИА І ПАПКРАПЦА
УКРАЇНЬСЬКА МОЛОЧАРНЯ
В ТОРОНТІ

459 Rogers Road Tel.: RO 9-7193
Toronto, Ontario

духовних потреб, бо в Канаді досі ще немає ані одного священика їх обряду. "В тому самому листі д-р Олеськів вже висував пропозицію удержувати того священика і одночасно запропонував на першого українського священика до Канади особу о. Остапа Нижанківського, відомого композитора у Львові, який теж був заінтересований еміграцією до Канади.

Уряд канадський, не маючи окремих фондів оплачувати священиків передав справу до римокатолицької ієрархії у Вінніпегу, яка, імовірно, не поставилася позитивно до прохання д-ра Олеськова мабуть тільки тому, що о. Нижанківський був жонатий священик, а римокатолики не визнавали тоді в Канаді жонатого священства. В кожному разі українські поселенці не одержали священика в 1896 році.

Наполегливий д-р О. Олеськів звернувся в цій справі деінде. Ще в часі своїх відвідин в Канаді він підбув поїздки до ЗДА, щоб там переговорити справи української еміграції з такими особистостями, як о. Іван Констанкевич та о. Нестор Дмитрів з Мавнт Кармел. Вони обидва, крім душпастирських обов'язків, очолювали у великій мірі громадське життя в ЗДА та видавали часопис "Свобода". Після відмови помочі о. О. Нижанківському д-р Олеськів звернувся до о. Н. Дмитрова, щоб той взявся за допомогу поселенцям в релігійних питаннях. Звідси початок заходів українських священиків із ЗДА та їх опіка над духовними справами поселенців в Канаді, що тривала аж до часу, поки до Канади не прибула більша місія українського священства з краю, щоб опікуватися постійно релігійним життям грекокатоликів. Опі-

ка ця пластиво закінчилася цілкомито щойно з приїздом до Канади першого українського єпископа Никити Будки в 1912 році.

Завдяки заходам д-ра Олеськова о. Дмитрів прибув до Канади наступного року і він залишив слід на українському релігійному питанні в Канаді. Крім релігійних питань д-р О. Олеськів цікавився теж справами шкільництва та іншими культурно - освітніми справами поселенців, що в новому терені поселення виринали. З його офіційного листування з іміграційними чинниками як теж з його публікацій та пресових коментарів він заступав думку, що майбутнє Канади лежить в культурній різnorodності різних народів, що ці народи, жителі Канади

Українська крамниця з квітами "МАК"

342 Bathurst St. Toronto, Ont.
Tel.: EM 3-7609 & LE 3-4402

Квіти на всі нагоди. (ім'янини, весілля, похорони і т. п.). Весільні букети за найкращими зразками — наша спеціальність.

Доставка до дому і телефонічно
поза Торонто.

S O J A

BAKERY & DELICATESSEN

Найкраще свіже печиво.

Вудженна і інші європейські
м'ясні вироби.

1506 Queen St.W. LE 2-3121
Toronto, Ontario

Б Е З П Л А Т Н О

чисимо печі (форнеси)

і даємо безплатну цілорічну обслугу
печей нашим сталим відборцям
опалової оливи.

ЗАМОВЛЮЙТЕ У НАС ОЛИВУ

DNIPRO FUEL OIL LTD.

Телефонуйте вдень або вночі.

TORONTO:

Tel. EM 6-6539 196 Bathurst St.

HAMILTON:

Tel.: 549-9634 857 Woodward Av.

творитимуть своєрідну канадську спільноту, відмінну від однородних європейських спільнот — народів. Наголошував він konieczність здорового достосування до нових господарських та цивілізаційних вимог нової країни.

Як бачимо, рік 1896 та старання д-ра Олеськова визначували шляхи культурного розвою та росту українців Канади. Неначе підтвердження корисности заходів д-ра Олеськова, в скорому часі дали себе чути публічні голоси самих поселенців, що дуже щиро та з певним сентиментом висловлювались про заторкнені справи. Тільки для прикладу наведемо один із дуже численних голосів, що були поміщувані в "Свободі". Цитуємо голос Антона Савки, одного із провідників новоозаложеної колонії "Руська Свобода", яку пізніше названо "Восток" в Альберті. Він писав, коли довідався, що не приїде свій священик: "Жаль не до увірення, залибисьмо ще якийсь час сиротами без церкви і без священика. Ми булибисьмо еще в стані виставити тепер яку-таку каплицю і помешкання для священика, а інакше — що будемо ділати так довгу зиму без церкви і просвіти. Наші діти

ростуть здорові а просвіти не буде*).

Дальші транспорти українських поселенців, що напливали в 1896 році, більшістю здержувалися в Манітобі. Одна із більших груп, що прибула на кораблі "Сицилія" прибула до Вінніпегу в липні. Її провідником був Кирило Генік, пізніше перший урядовець українсьць в системі "сивіл сервис" Канади. Після короткого постою цієї групи в Іміграційному Домі та розшуках сї делегації, де би то найкраще поселитися в Манітобі, рішили всі, щоб виїхати в околиці

*) "Свобода". 10 вересня 1896.

**DAWES RD. MOTORS LTD.
& DAWES AUTOMOTIVE
and PAINT SUPPLY LTD.**

436 Dawes Road Tel.: 757-5191
Toronto 16, Ont.

І. БЕЗКОРОВАЙНИЙ і Й. ВАЛ
власники

JOHN'S TV SERVICE

продас і направляє кольорові й звичайні
телевізори, радіоапарати, патефони —
як рівнож переводить напрари на
замовлення у домах.

ПАВЛО КЕЛЕМБЕТ — власник
3178 Dundas St. W. Tel.: RO 9-6903
Toronto, Ont.

М-С. МОЛОЧАРСЬКА СПІЛКА
найкращої якості:

СИРИ, СМЕТАНИ, ЙОГУРТ
212 Mavety St. Tel.: RO 6-6711
Toronto, Ontario

SOLIDAR MEATS

Найкращі м'ясні вироби і вудження
Шинки власного виробу.
415 Roncevalles Ave. LE 1-5826
Toronto, Ontario

"Т Р И З У Б"
"TRIDENT" FUEL OIL LTD.

59 Humber Trail Tel.: 763-5212
Toronto 9, Ont.

МИХАЙЛО ПАНЬКІВ
власник оливної фірми

обслужить Вас якнайкраще тому, що він
є кваліфікований механік з довголітньою
практикою і знаєш із своєї солідної пра-
ці серед української громади в Торонті.
Всі поради, інформації, чищення печей
і обслуга безплатні.

цю Стюартбурн і там створити колонію "Русь". Двадцять сім родин і неточно визначена цифра нежонатих прибули там в дні 11-го серпня. Був це початок великої колонії українців, що пізніше поширилася на такі оселі, як Гардентон, Олеськів (Толстой), Шевченко (Вайта), Роза, Сеньків, Арбакка, Калієнто, Сандавн, Сенділендс, Сірко і інші.

Наступна група українських поселенців дала початок іншій низці українських колоній. Група ця під проводом Василя Ксьонжика у вересні прямувала в сторону Давфин Лейк, щоб тут заложити нову колонію, яку назвала "Трембовля" (Теребовля), тепер Ривер Веллей.

В наступному році довкруги цієї колонії вирости нові, як Сифтон, Косів, Келд, Волківці (пізніше Мінк Ривер), Коломия (Венлав), Дніпро (Дрифтінг Ривер) та інші. Українці поселялися не тільки збитою масою, хоча в початках це було основною ціхою українського поселення в Канаді.

Вони осідали теж індивідуальними родинами. Домініон Ледс Оффіс з Вінніпегу в листі з дня 18 серпня 1896 року інформував д-ра О. Олеськова про менші поселення українців в Манітобі. Крім по-вище згаданих українських поселень в Альберті та Манітобі, осілися були в Босижур, чи пак Бровкенгед, на схід від Вінніпегу, теж на вільні Гомстеди 16 родин. Три родини були поселились в Сент Ендрю коло Вінніпегу, три родини в Спрігфілд біля Вінніпегу, а 20 родин "включно з кількома давнішими родинами" закупили від римокатолицької дієцезії

S. KREPAKEVICH, Q.C.

АДВОКАТ і НОТАР

Справи судові, цивільні,
карні, маєткові і т. п.

85 Richmond St. West, Suite 275
Tel.: EM 3-4448 Toronto, Ont.

В. ДЯКІВ
W.C. DEAKON, B.A. SC.

АДВОКАТ і НОТАР

19 Richmond St. W., Suite 306
Toronto, Ont., Tel.: EM 6-7048

СТАНИСЛАВ ФЕДІВ
STANLEY W. FEDIOW,
B.A.Sc., P. Eng.

АДВОКАТ і НОТАР

4195 Dundas St. W. Ph.: 239-2333
Toronto 18, Ont.

В. ГУМЕНЮК
W. HUMENIUK

АДВОКАТ і НОТАР

330 BAY ST. ... Office: EM 3-3981
Res.: 225-4250

Toronto, Ontario

БОГДАН В. ЖАРОВСЬКИЙ

АДВОКАТ і НОТАР

21 Dundas Squ. Tel.: EM 6-1681
Toronto, Ontario

ю два акри землі в Сент Норберт і там готувалися творити нову оселю. Не всі з тих 20 родин негайно взяли землю в посідання. Були сплачені деякі завдатки, а на доплати треба було заробляти в наймах.

Вінніпегське бюро повідомляло в додатку, що наплив українських поселенців продовжувався аж до пізньої зими. Загальні підсумки при кінці 1896 р. заподавали, що в першому році масової української еміграції до Канади прибуло около одної тисячі людей. Порівняльно з тим, скільки

поселилось українців до того часу, була це вже на ті часи імпульсанта цифра. Та був це тільки початок великої поселенчої струї. Ганньою весною наступного року до цих перших з перших поселенців, за неустанними стараннями д-ра Олеськова, прибув перший український священик в Канаді о. Нестор Дмитрів. Стали твори-

R.M. KOSTUK, B.A.

BARRISTER & SOLICITOR

Toronto, Ont.

ДЕНТИСТ

Dr. W. L. STECHISHIN

982 A BLOOR ST. W. TORONTO 4, ONT.

Royal Bank Bldg.

Ph.: LE 2-1942

SANTAS PHARMACY

АПТЕКА МЕДВІДСЬКИХ

Відкрита до 11 год. Мас на складі всі зела. Висилає ліки летунською поштою до всіх країн Європи.

546 Queen St.

Toronto 2B, Ont

Tel.: EM 3-3746 1 EM 8-0122

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО ДОБРОБУТУ!

● Коли позичаєте гроші в Кредитовій Спільці, Ваша позичка є там заасекурована ● Найкраще складати Ваші ощадності, а у випадку потреби, позичати гроші.

В КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ

В ГЕМЛТОНІ

Ukrainian Hamilton Credit Union

170 Parkdale Ave. North.

Tel.: LI 9-0054

Вівторок 7.30 — 9 веч., субота 11 — 1 по пол.

ALGONQUIN TAVERN

Власники: А. ЗАЯЦЬ й П. ЗАРАЗКА

5795 Yonge Street

Willowdale, Ontario

УПРАВА МУНО У ВІНДЗОРІ, ОНТ. Перший ряд: Галя Зольна — Скарбник, Надя Шишак — Голова, Оля Дмитрів — Заст Голови, Леся Зольна — Секретар. Другий ряд: Маруся Бачинська — Членка, Роман Войтович — Член, Маруся Шишак — Членка Управи, Олена Ільницька — Членка, Павло Шишак — Член.

тись церковні громади, стало оформлятися суспільно - культурне життя, з питомими елементами культури свого народу. Виростало воно із здорових народніх соків з притаманними прикметами нового оточення. З цього шляху цей суспільно - культурний ріст ніколи не сходив.

Повних шість років д-р О. Олеськів доглядав цих поселень та підсилював їх постійним допли-

вом нових поселенців. Навіть тоді, коли інші відійшли від цієї праці, він не покидав її. В 1900 році він був змушений наслідком службового перенесення, перейти зі Львова до Сокаля. В Сокалі на директорській праці в семінарі вже не можна було жити турботами канадських імігрантів. Вкінці ненадійна недуга на весні його 43 року життя скосила його в 1903 році. Він не діждався, щоб поба-

жити, як буйним цвітом зацвіло суспільно - культурне та економічно - господарське життя тих, що їх він тисячами виряжав у Канаду. Не було в часі його смерти часопису в Канаді, щоб написати його гідний некролог. Щойно пізніше, коли розвинулась українська преса час від часу при святочних нагодах своєї історії згадували його земляки, як провідника української канадської іміграції, дехто звав його Мойсеєм, а дехто батьком української іміграції в цій країні.

Проминали святочні хвилини, забувалось ім'я того, якого українці Канади ніколи забути не можуть. Врешті час наспів, щоб його вшанувати пам'ятником.

Д-р Осип Олеськів (в австрійській документальній транскрипції писаний Олеськов (народився 28 вересня 1860 року в Скваряві Новій, Жовківського повіту, де батько його був священником. Ї 1878 р. скінчив академічну гім-

назію у Львові й опісля студіював на Львівському університеті географію, природу та хемію. Студіював теж в Ерфурті в Німеччині і закінчив студії докторатом. В ранній молодості він познайомився з Іваном Франком і під впливом його ідей турбувався долею народніх мас. Їздив з І. Франком в Карпати та по Галичині. Франко студіював народній фольклор, а Олеськів українські ґрунти. Заложив він приватну каменярску школу в Прошовій, в Тернопільщині, та піддержував її своїми власними фондами, щоб тільки допомогти практично науці молодого покоління.

Основним його заняттям було вчителювання. Спочатку працював в Рільничій Школі в Дублянах коло Львова, а пізніше в учительському семінарі у Львові. Три останніх роки свого життя він був директором учительського семінара в Сокалі. Там постигла його смерть в дні 18 жовтня 1903 р. Українська спільнота поховала його на Личаківському цвинтарі у Львові.

Отець Нестор Дмитрів, перший український священник в Канаді так схарактеризував О. Олеськова в еміграційному оповіданні п.н. "Тимко Гаврилюк", що було друковане в "Свободі" 1899 році:

**WEST END
MEDICAL PHARMACY**
2199 Bloor St. W. Toronto, Ont. Tel. RO9-1717
Open: until Midnight & Sunday — Holidays
11 A.M. — 9 P.M.

MEDICUS PHARMACY
312 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EM8-4956
Mr. O. ХАБУРСЬКИЙ
Mr. O. ДЖУЛИНСЬКИЙ

ЧИ ВИ ВЖЕ ВІДКРИЛИ ЩАДНИЧЕ КОНТО
В
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ у СТ. КЕТЕРИНС, ОНТ.
яка є відкрита для Ваших услуг:
Понеділок: від год. 7.30 до 9.30 увечорі
Четвер: від год. 7.30 до 9.30 увечорі
Субота: від год. 10-ої ранку до 12 вполудне.
при
177 Niagara St. Phone: 684 - 5062 ST. CATHARINES, Ont.

“Чоловік цей двигав на собі той непростимий галицький гріх, що помимо свого докторату не кандидував ані разу на посла і в політику не бавився. Маючи все-стороннє образования, він відрізнявся дуже від загалу пустої, примховатої, нещирої, порожно амбітної галицької інтелігенції і якось ходив люзом, можна би сказати самопас, вилучаючись з-поміж череди різнобарвних баранів, раси галицько - політичної. Зате його ціла череда не любила, казала, що він дикий чоловік. До жодної стайні не дався загнати, жодного пастуха не слухав. Ходив він трохи збоку і приглядався, як вівці і барани лізуть на мочаристий ґрунт і був певний, що мотилця їх не мине. Як почали галицькі мужики гурмою пхатися на погибель до “Брандзолії” (Бразилії) — м.м.) стратили галицькі барани цілком голову, почали нарікати на всіх і вся... а рутенці плакали, нарікали, скликували анкети, робили щось, вираджували а результатом того було велике зеро. Крім одного академіка ніхто не студіював Бразилії і не займався серіозно еміграцією... Серед цього безголов'я пустився професор в подорож до Канади. Простудіювавши вперед докладно ту країну, переїхав від Атлантику до Пацифіку, повишукував осілих вже там наших колоністів. вернувся і намагався зорганізувати

еміграцію, стараючись передусім познайомити з тим незнаним краєм інтелігенцію і тим способом приготувати до дальшого діяння...” (стор. 18—20).

Не всі сучасники д-ра Олеськова розуміли його, але історія українців Канади з перспективи їхнього 75-річчя вписує його імення як людину праці з великою візією майбутнього, відданого гуманіста та філантропа, незаперечного патріота, що дав широкі основи росту українській спільноті в Канаді. Став він частиною історії українців Канади як перший керманіч, що намітив шляхи на століття.

**K A R I
PHARMACY**

187 KATHLEEN ST.
COR. LANSDOWNE
Tel.: 675-8572, SUDBURY, ONT.

Fairway Mercury

SALES SUDBURY LTD.

ГРИГОРІ ЛИСЮК

SALES REPRESENTATIVE

Нові і вживані авто й троки.

747 NOTRE DAME

Tel.: 673-9585

SUDBURY, ONT.

GOLDEN GRAIN

BAKERY

153 Brady St. — Ph.: 675-7341
SUDBURY, ONT.

КУПИТЕ У НАС ХЛІБ,
ДОБРЕ СПЕЧЕНИЙ І СМАЧНИЙ

Український вклад у Канаду

Побіч британських і французьких канадців, яких уважають основними народами Канади, українські канадці внесли свій видатний вклад у всі ділянки канадського життя, і тому їх треба вважати за будівничих, дальших основників і співтворців Канади.

Після прибуття перших відомих українських поселенців і "гомстедників" Василя Єлиняка та Івана Пилипова в 1891 році, канадський уряд запросив українців, особливо малоземельних селян осідати на порівняно мало заселених преріях Заходу. Українці з Галичини і Буковини, яка була під владою австро-угорської монархії Габсбургів, прийняли цей виклик і багато тисяч їх набули наділи землі та осіли на фермах і по містах ще перед першою світовою війною. Їх піонерська праця принесла у висліді мільйони акрів освоєної цілини, утвердила цивілізацію на велетенських просторах, де передтим гостювали тільки індіанці та бізони, і створила для своєї прибраної батьківщини великі матеріальні цінності та добробут. Мої обчислення показують, що українські канадці освоїли і управили за сім десятиліть приблизно 10.000.000 акрів землі, тоді коли французькі канадці управили в Квебеку за три століття 5.000.000 акрів. Це є великим досягненням українців. Саме у ділянці хліборобства, у всіх його секторах — продукції, збуті, організації, досліді і вишколі зробили українці найбільший вклад у Канаду.

Сини і доньки тих сміливих і працьовитих піонерів і їх по-

томки, як теж дальші українські поселенці між двома світовими війнами і ті, що прийшли сюди після другої світової війни, ввійшли у Канаді у всі роди зайнятть, звань та професій, при чому багато з них віддають визначні послуги Канаді. Це зайняло би багато часу й місця накреслювати український вклад у працю, промисел, торгівлю, освіту, адміністративні і особисті послуги, тощо. Українці використовували всі можливості в Канаді і по цій лінії логічно ішов увесь розвиток. Треба мати на увазі, що майже 80 відсотків із понад пів мільйона українських канадців сьогодні роджені вже в Канаді. Тим самим вони не є якимись іншими громадянами як ті, що є британського або французького походження і тому ясно, що вони не люблять, коли їх називають "новоканадцами".

Як канадські громадяни, свідомі своєї ролі та призначення нашої країни українські канадці активно брали участь майже впродовж 60 років у громадських справах, починаючи від вибору першого начальника (ріва) у громаді. Сотні начальників громад, багато радних по містах, чимало посаджених великих міст, таких як Вінніпег, Едмонтон, Віндзор і інші були і є українського походження. Є чимало суддів українців у нижчих і вищих судах у прерійних провінціях і в Онтаріо. В провінціях Манітоба, Саскачеван, Альберта і Онтаріо були або є тепер українці міністрами провінційних урядів, а також у попередньому федеральному уряді був канадсь-

кий українець міністром. Про їх вагу в канадській політиці можна міркувати з того, що в останньому півстолітті вони дали Канаді 75 парламентаристів (провінційних і федеральних послів та трьох сенаторів). Близько десять тисяч українців служило в канадській армії під час першої світової війни а коло 40.000, в тому багато в ранзі старшин, в останній війні. Чимало з них віддало своє життя за Канаду. Українці глибоко доцінюють і поважають канадську свободу і демократію, бо вони носять в собі свідомість майже легендарної демократичної волі козаків і боляче відчують пізніше поневолення України Росією.

Культурний вклад українців добре відомий у цілій Канаді. Українські народні танці у барвистих народніх одягах, хори, вишивки, писанки і різьби в дереві здобували завжди ентузіастичне захоплення аудиторії, провідників і монархів на місцевих і краєвих святкуваннях, починаючи від діamentового Ювілею Канади в 1927 році. Вони будуть показані у широкому масштабі на святкуваннях 100-річчя цього року. Це докаже канадцям, що українська культура є інтегральною частиною канадської мозаїки.

Українська мова, література та історія є тепер предметом навчання в майже кожному великому університеті в Канаді і як довірливий предмет науки у середніх школах Альберти, Саскачевану і Манітоби. Прем'єр Лесаж з Квебеку обіцяв включити українську

ED. LAURIN

Годинникар

Направляємо старі і продаємо нові
7 Cedar St., Sudbury, Ont.

SUDBURY STEAM LAUNDRY

Найчистіша робота виходить лише з нашої фірми.

ЗАХОДИТЕ, А ПЕРЕКОНАЄТЕСЬ!
171 Larch St., Sudbury, Ont.
Phone: 675-6445

WAVY

INDUSTRIES LTD.

- Доставляємо готовий цемент
- СКОРА ОБСЛУГА

140 Douglas, W. — Sudbury, Ont.
Phone: 675-5675

RENE'S BOOKKEEPING

Suite 2 — 47 Elgin St., N. Sudbury
Phone: 674-6551

Всі оцінки безплатні
без зобов'язання

DAIRIES LTD.

КУПУЙТЕ ТУТ:

- сметанковий сир
- кислу сметану
- маслянку
- яйця і масло
- 100% яблучний та помаранчевий соки

500 Barry Downe — Phone 675-8391
SUDBURY, ONT.

PROSPERI PLASTERING CO. LTD.

154 Regent St. S. Sudbury, Ont.

PLASTERING STUCCO
& LATHING

Радо уділяємо всіх інформацій і даємо безплатний кошторис.

мову в програму навчання публічних шкіл Квебеку. Робляться старання, щоб ввести науку української мови в середніх школах Онтаріо. Двомовна офіційно, Канада насправді є багатокультурною, і цей факт знаходить щораз більше визнання. На цій основі канадські українці повинні бути признаними як партнери разом з британськими і французькими групами.

Треба відмітити, що українська група зробила найбільший поступ від часу створення Комітету Українців Канади з осідком Централі у Вінніпегу. Цей Комітет координує працю 28 домініяльних організацій, за виключенням кількох малих кількості, організацій комуністичного фронту, і має підтримку двох головних українських вровизнань, як також інших церков. Об'єднана В Комітеті Українців Канади діяльність збільшила силу і престиж української етнічної групи в Канаді.

І так, горді на минуле Канади і на минуле власної групи, з вірою у майбутнє — канадські українці відсвяткували у минулому році 75-ліття а в цьому 1967 році святкують Соті Роковини Канадської Конфедерації. Їхнє майбутнє зв'язане з багатокультурною концепцією цієї країни, мабуть найкраще визначеної великим прем'єром міністрів. Сер Вілфрідом Лоріс, який більше як хтонебудь інший причинився до відкриття Заходу Канади для поселення. Ось його пам'ятні слова, висказані незабаром після того, як почалося переселювання українців. Вони навіть ще більше важні сьогодні:

“Під час моїх відвідин в Англії я бачив один із тих зразків готичкої архітектури, що його

рука генія, ведена непохитною вірою, скомпонувала в одну гармонійну цілість. Ця катедра побудована з мармуру, дуба і граніту. Це є образ нації, якою я хотів би, щоб була Канада. Бо тут я хогу, щоб мармур залишився мармуром, граніт, щоб залишився гранітом, а дуб, щоб залишився дубом. А з усіх цих елементів разом я збудував би велику націю між іншими націями світу”.

MIKE YANKOVICH

7 Cedar St.

Ph.: 674 4289

SUDBURY, ONT.

БАЖАЄМО ВСЬОГО НАВКРАЩОГО
БРАТАМ УКРАЇНЦЯМ

4%

НА ЗАОЩАДЖЕННЯХ
ВІДСОТКИ З ДАТИ ДЕПОЗИТУ
ПРИВІЛЕЙ БЕЗКОШТОВНИХ ЧЕКІВ
ДЕПОЗИТИ ЧЕРЕЗ ПОШТУ
ОПЛАТА ПОШТИ ТА БЕЗКОШТОВНЕ
ДОСТАЧАННЯ КОБЕРТ

GUARANTY TRUST

Найбільша канадська незалежна
ТРАСТ КОМПАНІЯ

105 Durham St. S. Ph.: 675-7581
SUDBURY, ONT.

PETRYNA W. ELECTRIC CONISTON, ONT.

ЕЛЕКТРИЧНІ ОГРІВАЧІ
НОВІ ПРАЦІ Й НАПРАВИ
ІНСТАЛЯЦІЇ

Всю роботу гарантуємо

Call... 694-4319

64 DUBREUIL

КОМПЛЕТНЕ УМЕБЛЮВАННЯ
ДЛЯ

ХАТИ, ГОТЕЛЮ, РЕСТОРАНУ

O. W. EATON FURNITURE
COMPANY LIMITED

Notre Dame at Bond

Tel.: 673-3621 Sudbury, Ont.

50-ліття

усамостійнення

України

ДМ. АНДРІЄВСЬКИЙ

Світове значення усамостійнення України в рр. 1917-18

Святкуючи рік-річно проголошення Українською Центральною Радою III Універсалу з листопада 1917 та IV Універсалу з січня 1918 р., ми, здається, і досі не здаємо собі справи зі світового значення тих актів. Та чи і творці їх, оформлюючи правно створення Української Народньої Республіки та унезалежнюючи її від Росії, усвідомлювали собі, що своїми чинами вони дали початок новій добі в політичній організації людства? Справді, виходячи зі складу Російської Імперії, Україна завдала перший удар системі колоніальних імперій. Услід за нею усамостійнилися кілька народів Сходу Європи та Азії як от Білорусь, Грузія, Вірменія тощо, а пізніше багато інших колоніальних народів світу.

Імперії в ході історії виникали в наслідок або природнього біологічного розростання народів та "роювання" їх на чужі території, або гону народів войовничих до влади над меншими і слабшими народами, або з політичних спонук як от забезпечення ліпших умов відборонності. З таких спонук постали напр. Римська Імпе-

рія а також імперія Руси - України доби Середньовіччя. Пізніше до наведених спонук долучилися причини чисто господарської природи, коли європейські народи відкрили Америку і стали використовувати нові простори для видобування сировини і збуту виробів. Так постали колоніальні імперії Іспанії, Португалії, В. Британії, Франції тощо. Ті самі процеси відбувались і на сході Європи, де Московія, розростаючись, переступила Урал і, йдучу слідами Єрмака, почала опановувати азійські простори.

Формально Московське князівство, а відтак царство перетворилось на імперію в початку XVIII ст. Це сталося після того, як Козацька Україна поєдналась з Московією на основі персональної унії, коли Москва зломилася і уневажнила "пакти Хмельницького" та обернула Україну в свою провінцію. Союз України з Московією підсилив гін цієї останньої на Захід в бік Європи. І так помалу вона опанувала Прибалтику, а пізніше загарбала по розділі в кінці XVIII ст. Польщі і значну частину польської держави. Не зва-

жаючи на спротив Мазепи і на два польські повстання в ХІХ ст. Російська імперія розросталась далі і в ході ХІХ ст. захопила простори Туркестану, ба навіть посунулась аж до Тихого океану.

Гасла французької революції і наполеонські війни були трохи захитали Російську Імперію. Ідея народоправства і ідея нації, які поширились в ХІХ ст. в Європі і поза Європою знайшли відгук і в Росії та на Україні. Згадаймо лише рух "декабристів", "Кирило - Методійське Братство" а врешті концепцію Самостійної України, висунену на порозі ХХ ст., Міхновським. Тим не менш Москва не занехала свого наміру перетворити Україну на "істинно руский край". І ще в 1876 р. російський міністр Валуєв твердив, що "української мови не було, нема і бути не може", а тим самим нема і української нації і не може бути української держави. Отже російський імперіялізм, який полонив морально Гоголя, був сильний і діяв, засуджуючи народи давніші як сама Московія на національну смерть і обертаючи їх в погній для Російської Імперії.

Русифікаційна і асиміляційна політика Російської Імперії супроти України була ніби подякою чи скоріше помстою Московії за той вклад, що його зробила Україна

в культуру і самий духовний зміст московського народу. Той народ, як відомо, став творитись десь в ХІ-ХІІ ст. на етнічній основі фіно-туранської людности азійського походження, яку стали просякати слов'янські вихідці з Прибалтики, а почасти з України в часах, коли Суздальсько - володимирсько - московські князівства належали до України - Руси. Почерез Київ людність їх дістала християнську віру, слов'янське письмо, основні відомості про візантійську культуру. І так на базі примітивної прауральської культури стала творитись московська культура, в якій перемішались складники азійські і європейські.

По з'єднанні України з Московією в ХVІІ ст. впливи Києва на Москву дуже зміцніли і поглибились. За царя Петра І Києво - Могилянська Академія добровільно, а часто і силувано, постачає Росії церковних і адміністративних діячів, науковців, мистців і т. і. І так тривало впродовж цілого ХVІІІ ст. Українські малярі Левицький і Боривиковський, будучи придворними портретистами в С. Петербурзі навчили росіян новітнього малярства, композитори Бортнянський і Березовський познаймали їх з правилами музики, Григорій Сковорода зацелив їм філософську думку, українці за-

EMBASSY ROOM RESTAURANT

ТУТ КОПО НЬОГО

 Mandarin Motor Hotel

НАИБІЛЬША СОДБУРСЬКА КРАМНИЦЯ

ТЕ Д А Л А Н Г Е

Telephone: 674-5244-5

Four cor. HWy 69

SUDBURY, ONTARIO

несли поліфонічний спів і театр аж в Сибір. У тім всім були сильні західно європейські складники. І так мало-помало з азійської етнічної людности витворилась окрема раса і окрема культура — євразійська. Подвійність походження їх слідна в тій роздвоєності, якою визначається психологія російської людини і російської культури. Те дається відчуті і у Толстого, і у Достоевського, як рівно ж у російських слов'янофілів XIX та у большевиків XX ст. І чи "лішніє люди" Тургенєва і "татарський соціалізм" Леніна не є показниками згаданого вище явища?

В ході XIX ст. для Російської Імперії набули ваги економічні чинники. Тоді в Європі техніка зробила великий поступ. Вугіль став відгравати велику роль як джерело енергії, почала розвиватись промисловість, яка потребувала сирівців, а насамперед палива. Україна посідала великі поклади вугля і мінеральних руд, її родюча земля постачала всякого роду продуктів, які мусіли бути перероблювані на фабрики. Тим самим Україна набула для Росії ще більшої ваги. Тож ті самі причини, які казали європейським народам шукати нових країн за морем, спонукали тепер Росію цупко тримати при собі українські землі з їх природними багатствами. І чи укази Валуєва не були в якійсь мірі подиктовані саме цими моментами?

Тож саме в XX ст. колоніальні імперії в цілім світі дістали найбільший розвій і творили певну систему, яка, ніби той обруч, схоплювала людство та організувала його політично. І так ще в 1919 р. до тих імперій, не враховуючи Росії, належало 77.2% про-

стору земної кулі і 69.2% людности. І от саме тоді Україна завдала перший удар колоніальній системі, відділившись від російської метрополії. Дарма, що самостійність України тривала недовго і вже в 1923 її силою знов включено в склад Російської Імперії, яка відродилась під новою назвою Сов. Союзу. Це сталося всупереч засаді, проголошеній Вільсоном, смовизначення народів і не зважаючи на визнання Москвою самостійности України в формі Української Народньої Республіки, сталося шляхом насильства вчиненого большевицьким урядом, який збройною рукою втягнув Україну та інші країни Кавказу та Туркестану в склад ССРСР, продовжуючи тим діло царів.

А тим часом над системою колоніальних імперій зависли дуже грізні хмари. Та система, що почала складатись в XVI ст. по відкритті Америки і, відігравши свою роль розсадника європейської цивілізації на всіх континентах, на початку XX стала хилитись до упадку. Вже в кінці XVIII і в тягу XIX ст. від європейських метрополій відпали американські колонії Еспанії, Португалії та В. Британії. Колоніальні бо народи, піднісшись культурно і виробивши національну свідомість своїх інтересів, почали змагати до державної незалежности. Перша світова війна, що відбулась на теренах Європи, ослабила європейські метрополії. Тому, В. Британія почала перетворювати свою імперію на Комонвелт, який різнився від імперії тим, що приналежність до нього визначувалась не силою і насильством, лише добровільною згодою заінтересованих народів.

Процес визволення колоніальних народів, а тим самим і

розвал колоніальних імперій, набрав ще більшого розгону після II світової війни. Метрополії пробували ставити тому чинний спротив. І так Англія в Кенії а Франція в Альжирі і в Індокитаю поборювали збройною рукою визвольні змагання тих народів, але вкінці Париж погодився на усаможествлення країн Індокитаю в 1954 р. і визнав самостійність Альжиру в 1962 р. Та більшість колоніальних народів визволилась без війни. І так в ході двадцяти років між 1945 та 1965 постало нових держав в Африці 36, в Азії 17 і в Полудневій Америці 3, разом 56. При колишніх метрополіях залишились хіба незначні скравки чужих заморських територій. Процес деколонізації став предметом акції Об'єднаних Націй, де створено окрему комісію для пильнування його.

І от на початку цього історичного об'яву — розвалу колоніальних імперій і визволення колоніальних народів — усаможествлення України в рр. 1917-18 було першою ластівкою, яка провіщувала надходження нової доби. Але через іронію долі ця ластівка, що заповіла народам зорю свободи, знов опинилась в неволі. Бо ж “тюрма народів”, в якій Україна перебувала три століття, знов відбудувалась в формі СССР. Щобільше, російська імперія перетворилась в Сов. імперію, бо поневоливши знов народи Росії, вона поширила свою владу і на країни Сходу Європи, які дотепер не належали Росії, зробивши їх сателітами Москви. І хоч вони не пов'язані з нею конституційно, але узалежнені від неї економічним пактом, що називається КОМЕКОМ і військовим Варшавським договором, які ставлять сателітів

в положення колоній. Так виглядає нині остання колоніальна імперія, яка ще існує, але яка приречена на зник, бо ж в ній і на неї діють ті чинники, які призвели всі інші імперії до розвалу.

До тих чинників долучається ще один, який також діє в тім самім напрямі. А ним є процес організування континентальних комплексів, які приходять до певної міри на місце колоніальних імперій. Цей процес виявився в Америці у факті створення Організації Американських Держав, в Африці фактом повстання Організації Африканської Єдності, а в Європі покликав до життя ряд установ, які лучать європейські дер-

СОДБУРСЬКІ ДРУЗИ

приносять свої проблеми ремонту
й відновлення домів до

EVANS LUMBER

128 PINE ST. Phone: 674-1921
SUDBURY, ONT.

Відвідайте наш центр кращих домів.

United District of Ontario Sudbury Branch

850 Notre Dame Ave. Sudbury, Ontario

Кухонне начиння електричне
приладдя фарби опалова
олива.

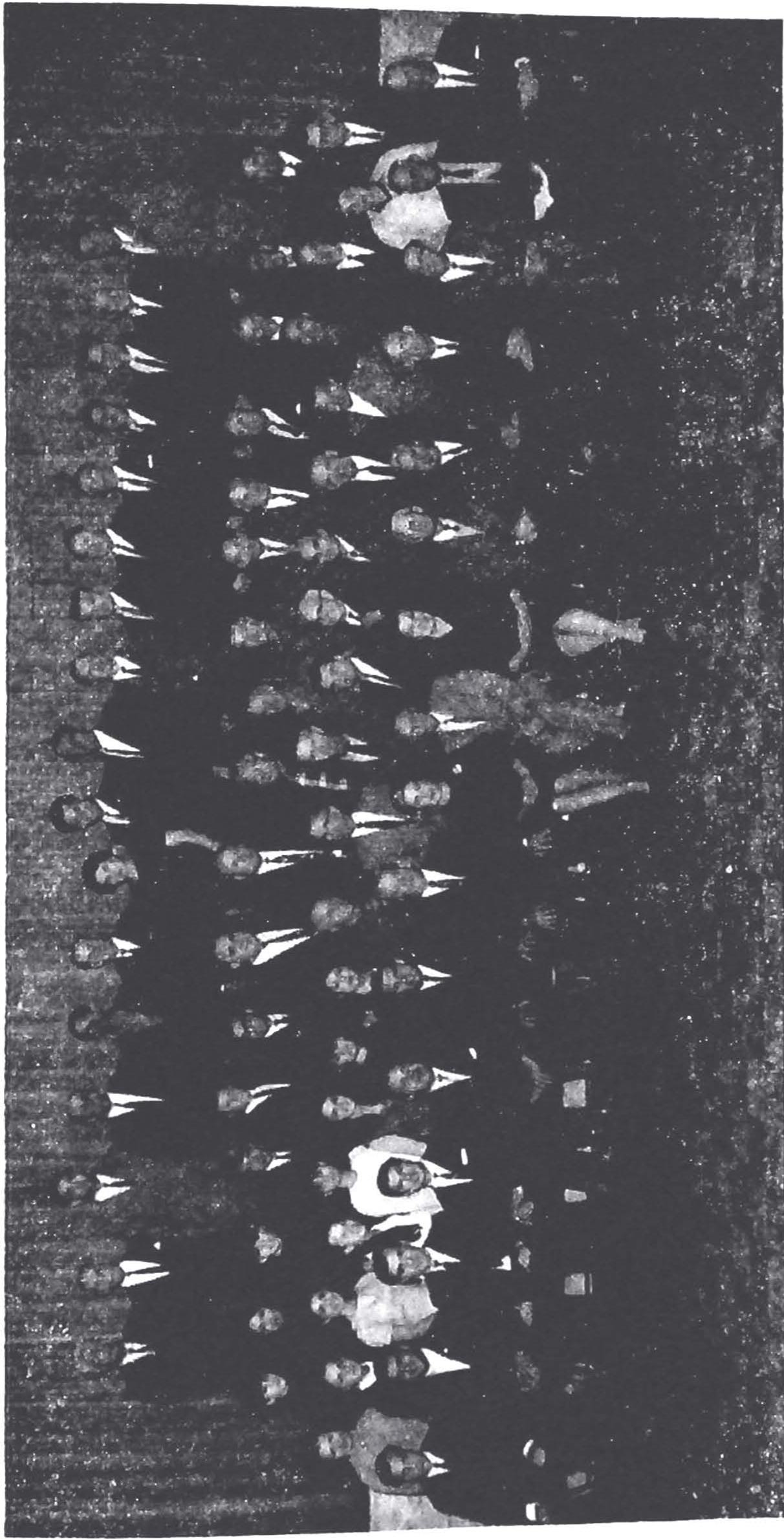
Telephone: 675-3035

ПЕРЕВІЗ...

Якщо так, тоді удайтеся до
**NEELEY'S VAN & STORAGE
COMPANY**

Tel.: 674-1945 — 674-1946
50 Mathew St., Sudbury, Ont.

БЕЗПЛАТНА ОЦІНКА
для місцевих й далекобійних
перевозів.

Частина членства Філії УНО і Братніх Організацій Торонто-місто, в 1966 р. Сидять в першому ряді члени Управи Філії УНО з Головою І. Безкоровайним, Члени Управи Відділу ОУК з Головою С. Проців, члени Старшини УСГ з Головою Головної Управи УСГ інж. Ю. Темником, члени Управи Відділу МУНО з Головою З. Чвалюком.

жави і народи в одну цілість Об'єднаної Європи. Той процес набрав найбільш виразних форм саме в Європі і наразі захопив 16 країн. Засяг Об'єднаної Європи є передрішений географічними чинниками, а саме морями на Півдні, Півночі і на Заході. Зате питання східних меж тої Європи лишається наразі відвертим. Річ в тому, що згадані комплекси творяться не лише на основі географії, а також на базі спільности цивілізації, економічних інтересів, вимог політики і стратегії.

Як ми вже вказували вище, Росія не належить культурно до Європи, а творить окремий світ євразійський. Також і фізично вона охоплює простори, що лише в меншій мірі знаходяться по цей бік Уралу, який вважається географічною межею між Європою і Азією, а в значно більшій мірі складається з азійських просторів, які простяглись аж до Тихого океану. В той спосіб Росія становить особний духовий і фізичний комплекс, що його треба називати Евразією. Тож Об'єднана Європа мусить визначити свої межі на Сході з Евразією. Ці межі устійнено вже давно грецьким географом II ст. Птолемеєм, який на своїх мапах поділив Європу і Азію, до якої тоді належали простори обабіч Уралу, по річці Дону, базуючись на засягу гелінських і римських впливів того часу. Історичні процеси і події, які ми згадували побіжно вище, ствердили слушність такого поділу. Отже межі Об'єднаної Європи лежать на східних кордонах України, Білоруси і Прибалтицьких країн.

Із сказаного виходить, що перед Україною стоїть подвійна історична місія. Її гін до усамостійнення від Росії, до відновлення

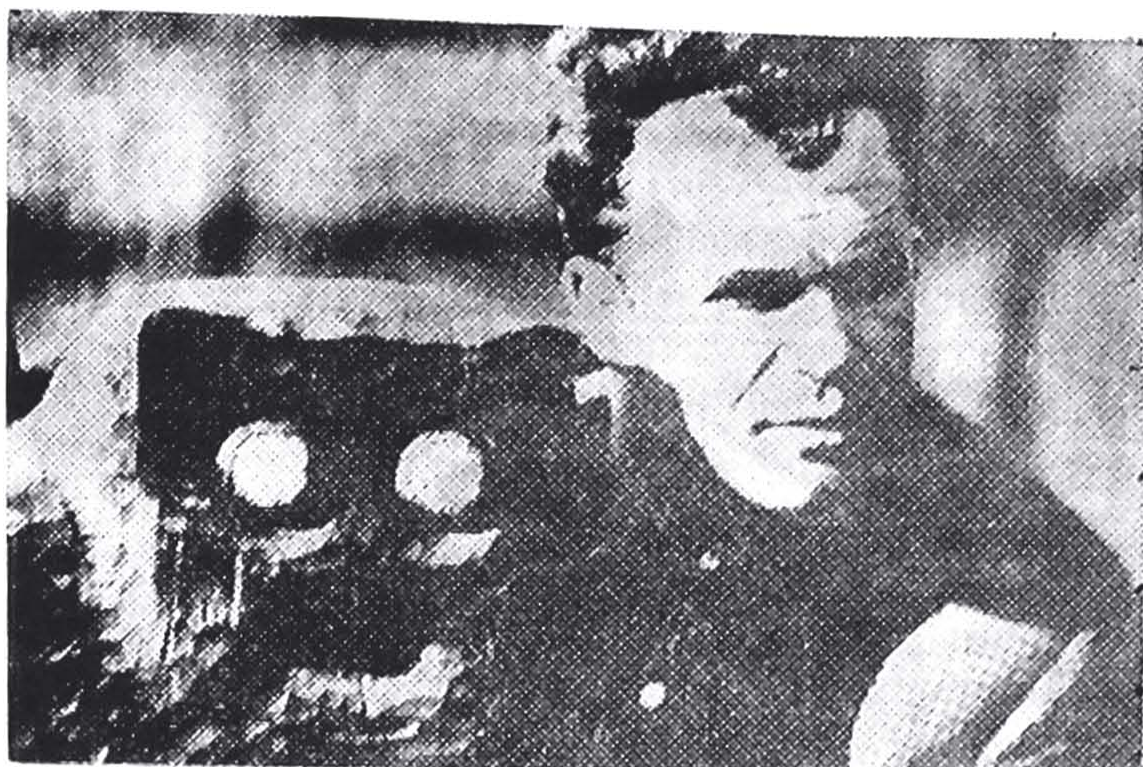
своєї державности, до включення в європейську спільноту відіграє рішальну роль в питанні розвалу Російської колоніальної імперії. І так як Україна була піонером в процесі розкладу колоніальної системи, відійшовши в 1917 - 18 р. від російської метрополії, так вона має стати ліквідатором тої системи, завдавши нищівного удару останній колоніальній імперії, що нею є СССР. Одночасно Україна, вклучившись в Об'єднану Європу, визначить політичні кордони цього континентального комплексу.

Тож святкуючи річниці Універсалів III та IV, з огляду на їх вагу для України, не треба забувати і про їх світове значення, бож вони започаткували нову добу в історії людства і людської цивілізації.

ВПISУЙТЕ ТЕПЕР! Дітей віком 7 літ і понад приймасмо також на навчання PROM SCHOOL OF ACCORDION Phone: 673-3713 Empire — PLAZA Bldg., — Sudbury, Ont.

КУПУЙТЕ ЗАВЖДИ СПОРТОВІ ПРИБОРИ DE MARCO BROS. LTD. Phone: 675-7227 Elgin at Beech Sudbury, Ont.

RITARI AGENCIES LTD. Tel.: 675-5685 ВСЯКОГО РОДА АСЕКУРАЦІЯ	MEMBER ASTA OF TRAVEL AGENTS
АГЕНЦІЯ ПОДОРОЖІ	

Григорій Пецух коло різьби kota

Різьбар Григорій Пецух

На кількох ілюстраціях до цієї статті показано зразки скульптури в дереві, яких творцем є українець з Лемківщини, Григорій Пецух, який живе у Польщі. Польська критика вважає його одним з найвизначніших різьбарів Польщі і присвоює його собі для польської культури, ніде не згадуючи що він українець. На недавніх виставах в Нью Йорку і Вашингтоні, де виставлялися твори Пецуха разом з творами інших польських мистців, його представляли як польського мистця.

Але Григорій Пецух свідомий українець. Відвідуючи в 1965 році Україну він сказав у Києві репортеріві тижневика "Культура і Життя":

"Приїзду до Києва я чекав з особливим нетерпінням. Справа в тім, що за походженням я українець, хоча народився і живу, як і мої батьки, що походять з лемків, у Польщі. Тому я щасливий, що тепер особисто зустрівся з українським мистецтвом, яке знав тільки з книжок, журналів і підручників".

Із статті в "Житті та Культурі" про Григорія Пецуха та з численних заміток у польських часописах, а також з окремої статті в журналі "Поленд" що видається англійською, французькою, німецькою, еспанською і шведською мовами, (Ч. 9-те з 1962 р.) довідуємося деякі дані про нашого мистця.

Григорій Пецух народився в 1923 році в селі Фльоринка коло Нового Санча на Лемківщині. Різьбити почав уже малим хлопцем. Під час другої світової війни був вивезений до Німеччини на примусові роботи.

Цю інформацію подає один з польських часописів, який пише: "після повороту з примусової праці в Німеччині, негайно приїздить до Закопаного, де кінчить ліцей пластичних технік." Цю школу скінчив Пецух у 1950 році, після чого студіював у варшавській Академії Мистецтв у класі різьби проф. Внука. Отримавши диплом в 1955 році, повернувся до Закопаного, де став викладачем у тій школі, яку сам закінчив.

Одночасно з педагогічною працею займається він скульптурою. Різьбить головню в дереві. Матеріалом служить йому грушка, вільха, сосна або дуб. Особливо любить різьбити різні звірята або символічні композиції. Деякі з них малює на червоно або синьо, в деяких комбінує темне дерево з ясним.

Різьби Гр. Пецуха роблять враження монументальності і казковості. Вони не є реалістичні. Форма їх дуже спрощена, брилувата. Кожний твір глибокий своїм задумом і внутрішньою експресією. Різьби Пецуха нагадують лемківські пісні, яких чар полягає у їх формальній простоті, полум'яній з глибиною виразу і дотепністю помислу. Дерево, як різьбарський матеріал дуже надається для такого рафінованого і вигадливого підходу до творчого замислу. Марія Стен у своїй статті в журналі "Поленд" пише:

"Дарчіше Пецух різьбив у камені і глині, але він має справжнє самилування до дерева. Коли хто провів свої молоді літа в лісах, то ясно, що він органічно зв'язаний з деревами. Пецух має зцібність бачити. Наприклад, звичайна галуза зламана вітром і потріскана від дощу, якої ніхто і не помітив би, стає проблемою у скульптурі Пецуха."

"Його цікавість каже йому шукати нових доріг, — пише далі Марія Стен — у ділянці матерії, форми, властивостей природи. Його внутрішнє наставлення каже йому відходити від реалізму. Він хоче заглянути досередини, у саму глибину різьбленого об'єкту. Як лікар, який мусить заглянути у внутрішність, щоб вивчити природу хвороби, так Пецух мусить збагнути саму суть свого творчого ма-

теріалу. Пецух вміє творити реалістично, але це надто легко. Він задоволений тільки тоді, коли знайде щось нове.

Коли дивимося на твір Пецуха під назвою "Ліс", маємо враження корон дерев, хоч не зображено там ані дерев ані листя. Те саме можна сказати про "Дикого кабана", який не зважаючи на

JOURNAL PRINTING COMPANY

ДРУКАРНІ КОМП'ЮТЕРНИХ
І ЗАГАЛЬНИХ ПРАЦЬ
І АНІМОВАНИХ

310 ASH ST. P.O. Box 307
Phone: 673-7127
Sudbury, Ont.

NORTHLAND B/A

NORTHERN ONTARIO'S MOST
PROGRESSIVE SERVICE STATION

450 KINGSWAY Phone: OS 5-7593
SUDBURY, ONT.

NORTHERN DOMINION DISTRIBUTORS CO. LTD.

власники
MIKE EUBA, BILL BURDUN
Wholesalers and Operators
of Vending Machines
За порадою звертайтеся до
управителя В. БОРДУНА
883 Bancroft Dr. — Ph.: 674-9370
SUDBURY, ONT.

BIRKS JEWELLERS

НАЙКРАЩА
ЮВЕЛІРНА
КРАМНИЦЯ
В СУДБУРИ

58 Durham St. S. Sudbury, Ont.

Григорій Печух "Дикий кабан"

свої великі розміри, робить дуже поетичне враження і викликає враження густого лісу.

Не можна не погодитися з твердженням Печуха, що коли поетові вільно вживати метафор, то чому скульптор не може робити те саме?

Його впертість, цікавість і мистецька відвага пхають його в напрямку експериментування. Вислідів є часто свіжі, а модерні твори повні поетичності."

Польські часописи згадують про Печуха звичайно з приводу його виставок або відзначень. В листопаді 1963 року відбулася в

Закопаному виставка творів Печуха разом з виставкою мистецьких тканин Стефанії Секлюцької. Краківський "Дзєннік Польскі" з 11 листопада пише з того приводу про нашого мистця так:

"Різьбар вибрав собі за матеріал, згідно з традицією свого вчителя Кенара, дерево. Захопила його в дереві конкретна простірна форма. Можна розрізнити два різні роди вияву в його творах. Один, глибший у своєму змісті, репрезентують твори: "Дикий Кабан", і "Ліс". В "Дикому Кабані" в сирому бльоку дерева виражена проста, вимовна, кремезна а при

Григорій Пецух
"Учітеся, брати мої"

тому агресивна форма того звіра. В "Лісі" з великою послідовністю і багатством простірною укладу використано ефект змагання вгору, накопичування мас.

Другу групу його творів представляє серія невеликих звірячих фігурок і людських постатей. На їхніх гладких поверхнях виділено при помоччі незначних углиблень і при допомозі різниці кольорів площини з незамітним рисунком обличчя або рук, а у випадку звірят — рисунку мордочки або лаб. Ці праці є трохи галянтерійні, але прикметне їм велике чуття форми і багато легкого гумору. Найцікавіші є ті, в яких, щоб видобути нарисовані подробиці, використано природні різниці поверхні, що існують в дереві.

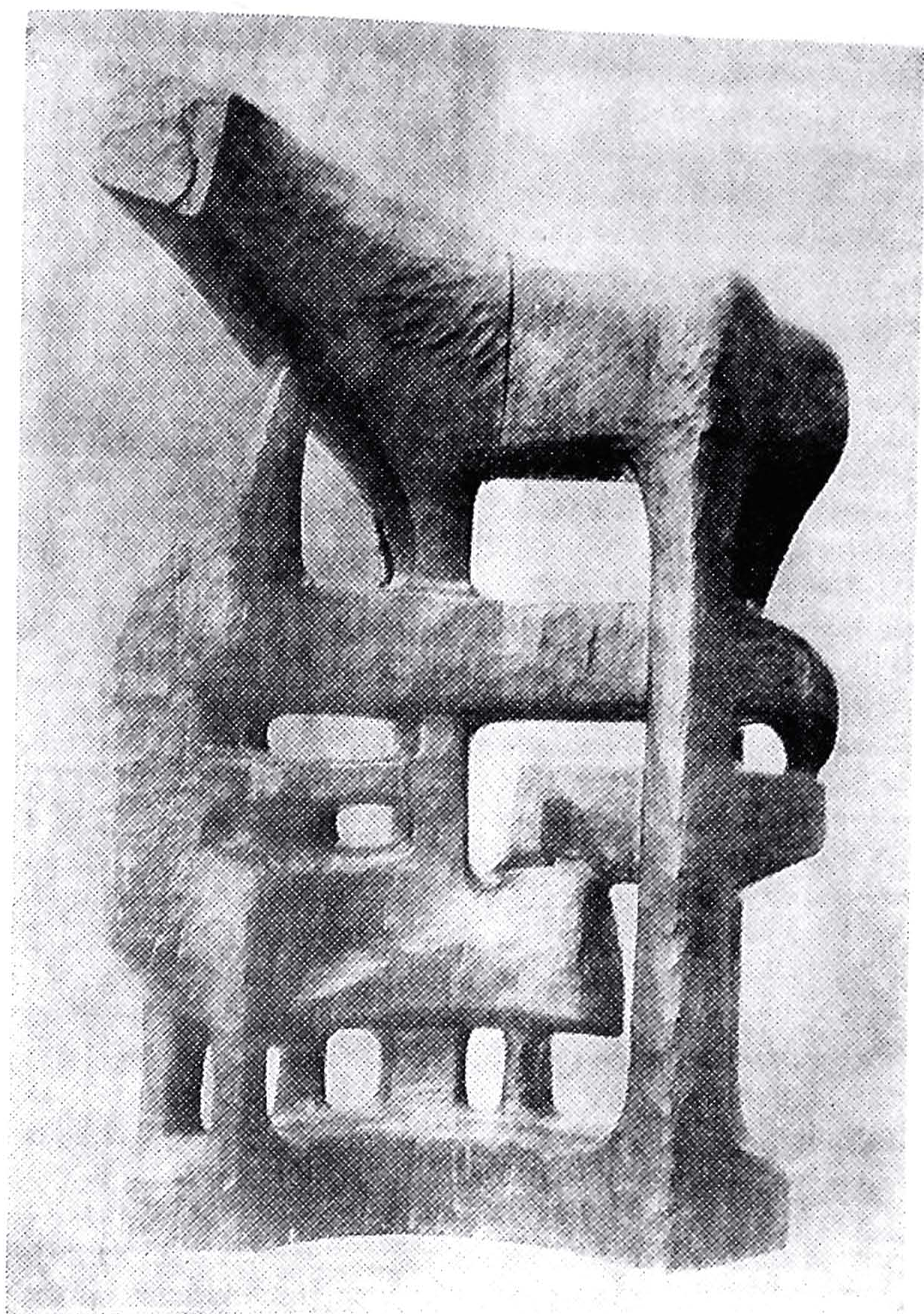
Ці два роди різьб — кінчить свої завваги рецензент "Дзєнніка Польського" М. Гутовський "поміщуються однак досить консеквентно в цілості мистецтва Пецуха. Це різьбар з виразним творчим обличчям."

Рецензент "Тигодніка Повшехного" з 2 грудня 1962 року С. П. відмічуючи виставку Гр. Пецуха в клубі МПіК в Закопаному, пише: "Це різьби в дереві, покриті патиною сильного кольориту, що нав'язують до традицій народньої різьби. Мистець переходить від чуттєвого захоплення природою до чисто формальних різьбарських композицій, опертих на пошані до брили, яку оформлює і осаджує в просторі. Часом делікатний рисунок, умовний, наче символічний орнамент, ніжне вирізнювання фактури і дотепна композиція надають тим кімнатним різьбам Пецуха клімат казки. Його звірятка і "людкове" вражають просторою, свосвідною лірикою і різьбарським нервом, що нагадує різьби Мура."

В 1963 році Гр. Пецух взяв участь і здобув першу нагороду на конкурсі на пам'ятник лемківським протинімецьким партизанам, що його розписало українське Культурно-суспільне Товариство у Варшаві. Пам'ятник поставлено в селі Устє Руське в горлицькому повіті.

Львівський журнал "Жовтень" Ч. 10 за 1965 рік так писав про Гр. Пецуха у статті Миколи Сулича:

"Пецуха цікавить історія України, її мистецтво, твори визначних діячів української літератури. Напевно, під враженням прочитаного з'явився в молодого митця задум створити ряд робіт на тему

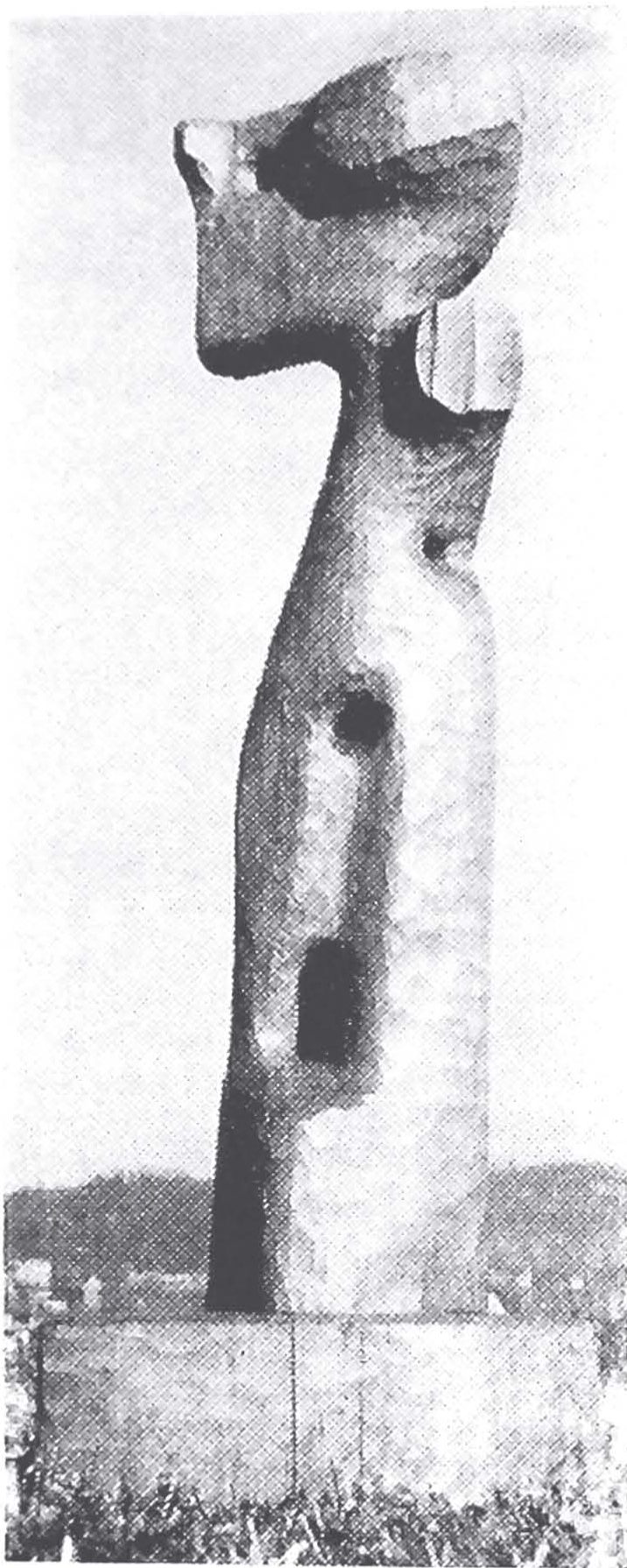

Григорій Печух "Ліс"

історії української культури. Так виникли портрети Тараса Григоровича Шевченка, Івана Яковича Франка; так виник і прекрасний образ бандуриста, який розповідає людям про героїчне минуле нашого краю. Робота "Бандурист" експонувалася на художній виставці в Кракові 1957 року і була визнана однією з кращих. Схвальну оцінку критики одержали також твори про життя дітей та дитячі іграшки. "Люблю дітей, —

пише Григорій Печух — люблю дивитися на їх погідні і радісні очі, люблю їх різьбити і тішуся разом з ними."

Новим етапом у творчості Григорія Печуха став цикл робіт на тему рідної природи. Скульптор любить Лемківщину гаряче і беззастережно, любить квіти і трави, і дерева, любить звірів, які живуть в лісових хащах. Скульптури і композиції на теми живого світу носять у Печуха глибокий зміст,

Гр. Пецух "Сторож"

ідейні та мистецькі навантаження. В скульптурі "Буря" тварина виглядає пригніченою, прибитою незбагненними силами природи. Але з композиції видно, що такий стан тимчасовий. Життя не вбите, не зламане, — воно переможе!

Цікаві розповіді — пояснення до цих скульптур, які сам автор давав у листах до своїх друзів. Про різьбу "Дикий кабан" він писав: "В цій композиції я використав тягар і масу матеріялу, про-

бив брилу дерева ажурними і замкнув цілість так, щоб показати, що звірина в лісі залежить від землі, дерев і всього оточення."

До простої на перший погляд, роботи "Дерев'яне рильце" Пецух дає таку приписку: "Ця робота є прикладом, як форму і зміст твору може підказати природа, яка сама є цікава. При добрім виборі сукуватого пенька можна викрити в ньому живу істоту, щось відняти і щось додати, і вона стане мистецькою річчю... Думаю — не завжди треба різьбити дрібниці, можна і в простій формі виразити

Гр. Пецух "Родина"

Гр. Пецук "Лемко"

життя і рух, залежність різьби від оточуючого простору". І трохи далі, роздумуючи над роботами цього циклу: "...люблю природу, без якої ніхто не може жити, бо й ми самі винеслися з неї... Можна і на котика подивитися інакше, і несподівано побачити його очі, обрис форми. Це є важливим, щоб полюбити життя."

Цікаво, що Пецук свої роботи на тему тваринного світу любить виставляти в природних умовах, і вони в поєднанні з живою природою дають своєрідний і сильний ефект. Мистецькі якості цього циклу робіт дістали високу оцінку. Ряд творів експонувався на мистецьких виставках багатьох країн Європи і Америки, підносячи славу українського митця...

Окремо стоять композиції на теми творів генія України Т. Г. Шевченка. Відзначимо дві з них:

"Материнство" і "Учітеся, брати мої".

Ось що пише автор про першу з них: "В цій різьбі я звернувся до традицій лемківського давнього малярства, яке здобуло собі почесне місце в мистецтві світу. В нього я вчився гармонії і простоти, але при тому не поступався ідеї, в даному разі ідеї материнства, ідеї народження нового життя."

Така оцінка підійде і до твору "Учітеся, брати мої", напрочуд сильного і промовистого твору-символу".

У світлі всіх цих відзвітів і критик ясно стає перед нами оригінальна мистецька силуетка нашого талановитого мистця, уродженця Лемківської землі.

В. Л.

SUNSHINE
CLEANERS
ЧИСТИМО, ПРАСУЄМО ПО НИЗЬКІЯ ЦІНІ
673-3657 Телефонуйте — 678-3657
351 Elm St. W. — Sudbury, Ont.

J. T. PAQUETTE & SONS
84 Durham St. — Phone: 675-6641
SUDBURY, ONT.
НАБІЛЬШ ВИБАГЛИВІ ПІДПРИЄМСТВА
ЧОЛОВІЧОЇ ОДЕЖІ Я ВЗУТТЯ

J. B. WHITE & CO.
LTD.
MEMBERS:
The Toronto Stock Exchange
Investment Dealers' Association
BRANCH OFFICE
10 Cedar Street Sudbury, Ont.
675-5697
K. V. DEAN
Resident Partner Ph.: 673-1517

**GIFFORD TRANSFER
MOVING — CARTAGE**

Пакуємо — перевозимо
Tel.: 673-3179, 564 Kingsway
Sudbury, Ont.

Продаємо нові і направляємо
старі наколесники

cycle LARRY'S sports
(Formerly English Bros)
cor. Durham & Elgin St.
REMINGTON & BROWNING
Phone: 675-8660
SUDBURY, ONT.

ВСІ БАНКОВІ ТРАНСАКЦІЇ
для міста Садбури і околиць
переводить

**THE TORONTO
DOMINION BANK**
J. C. Robinson, Manager
North End, Frood & Jean St.
SUDBURY, ONT.

Чи не хотіли б ви мати краще
Бюїка? При першій нагоді огляньте
його в місцевого продавця Бюїків.

SUDBURY MOTORS LTD.
500 Regent St. Telephone
Sudbury, Ont. 673-8411
Авторизований продавець Бюїків
у Садбури, Ont.

**MORRISON PLUMBING
AND HEATING
(SUDBURY) LTD.**

164 Elgin St., Tel.: Off. 674-0797
Res.: 673-4030 — 675-6996
Бляхарство, водопроводи, ogrиваль-
на система, стокери, фортнеси
на оливу.
Всякого роду поправки.

Коли хочете зайняти краще стано-
вище в канадському суспільстві,
РАДИМО ЗАПИСАТИСЯ ДО

**SUDBURY BUSINESS
COLLEGE**

30 ELGIN ST. SUDBURY, ONT.
M. S. BRISCEO, Principal
Phone: 673-8213

**MEREDITH - CONNELLY
MOTORS CO. LTD.**

Шевролети, Олдсмобілі та троки
Шевролет. Добрі вживані авта й
троки з 30-денною гарантією
обміну.
Phone: 674-1901 (7 Lines)
250 Frood Road, Sudbury, Ont.

**BANQUE CANADIENNE
NATIONALE**

Sudbury, Ont.
ВСІ БАНКОВІ ОПЕРАЦІЇ
виконуємо негайно
по вашому бажанню.

**A. LAFRANCE & SONS
LIMITED**

МАЙСТРИ
У ВИРОБІ
НАЙЛІПШОЇ
ЯКОСТІ ФУТЕР

8 Durham St. N., Sudbury, Ont.

JOHNNY'S GARAGE

SAFETY GLASS RADIATOR
AND AUTO BODY REPAIRS
330 ANTWERP at Kathleen St.
Phone: 674-9621
SUDBURY, ONT.

Коли вашому автові щось бракує,
звертайтеся до нас за порадом!

Музичні

скарби

України

Максим Березовський український композитор XVIII сторіччя

Мало у нас пишуть і знають про нашого видатного і на світову міру великого композитора Максима Березовського, якого коротке трагічне життя та творчість належать до 18-го сторіччя (1745-1777). Минулого року появилася про нього у Львівському журналі "Жовтень" довга стаття Ростислава Пилипчука, яку він починає такими словами:

"На жаль, ми ще й досі не можемо похвалитися тим, що належною мірою вивчили історію культури українського середньовіччя".

До цього ствердження треба додати, що ми не тільки не вивчили належною мірою цієї історії, але ще й мусимо до того відвойовувати її від москалів, які весь час від злощасної Переяславської угоди вивозили з України наших визначних людей науки і мистецтва у Москву а пізніше в Петроград, щоб вони розбудовували там їхню російську культуру. Так вони й перейшли до історії як російські вчені, духовні провідники і мистці. Про це, очевидно, Ростислав Пилипчук не може виразно у підсоветському, хоч і українському, журналі писати, але й він не втримується, щоб при кінці своєї статті не сказати:

"Треба віддати належне російським письменникам Н. Кукольнікові та В. Жаковій, які у своїх белетристичних творах (Кукольнік в 1844 р., а Жакова в своїм творі написаному в 30-их роках) добре передала українську національну стихію в характері Максима Березовського і наголосила її на показі середовища, яке сформувало його як людину і митця. Тим часом Шагінян (у книзі "Воскресшіє із мертвих", виданій в 1964 році, Ред.), яка так тонко воскресила, реконструювала саме таку лінію в житті і творчості чеського музиканта Й. Маслівечка, з якихось причин знехтувала нею в розповіді про Березовського, жодним словом не натякнувши навіть, що він належить до української музики".

Можна подивляти відвагу Р. Пилипчука писати сатттю про Максима Березовського також з того огляду, що Березовський це композитор здебільшого релігійної, тобто культової музики, якої большевики досі зокрема в українській культурі, не згадували і не признавали. Щоб забезпечити себе перед закидами в цьому напрямку Пилипчук закінчує свою статтю покликанням на Максима:

Рильського, який недовго перед смертю у статті "Дивлюсь на афішу і думку гадаю" писав: "Коли піти далі, в глибінь минулого, то виринають імена Веделя, Бортнянського, Березовського. Скажуть: це переважно духовна, церковна, культова, релігійна музика. Так. Ну, а "Реквієм" Моцарта чи Верді — "світська музика"? А "Сикстинська Маданна" Рафаеля, "Тайна вечеря" Леонардо до Вінчі — "світський живопис"? А "Божественна комедія" Данте — антирелігійний твір чи що?

В кожному разі "Реквієм" Моцарта і "Реквієм" Верді ми врядно годі виконуємо, та ще й обставляємо це виконання дуже парадно. А Веделя, Бортнянського й Березовського знаємо тільки з імені..."

Покликуючися на ці слова Рильського Пилипчук закликає українські хори виконувати твори Максимовича. Він пише: "Мета цієї статті — нагадати сучасникам про забутого видатного композитора. Останнє слово за хоровими капелями, які повинні донести до громадськості весь чар талановитої музики Березовського, так як це зараз робиться з музикою Д. Бортнянського. Відомо ж бо, що капеля "Думка" виконує у своїй новій програмі його концерт № 3".

Ось що пише у своїй статті Ростислав Остапович про композитора Максима Березовського, якого життя, за його словами "було сповнене трагізму":

"Біографічні факти про М. Березовського дуже скупі та суперечливі. Перші лаконічні характеристики його, що майже дослівно переходили з одного видання до іншого, знаходимо у російських і закордонних музичних словниках ще першої половини ХІХ століття.

Усні розповіді про видатного композитора, як легенда, переходили з десятиліття в десятиліття. Ці розповіді про сповнене трагізму життя Березовського привернули до себе увагу Нестора Кукольника, відомого у першій половині ХІХ ст. російського письменника, який виступив на сторінках альманаху "Сказка за сказкой" (1844 р.) з художнім твором — "історичним оповіданням" "Максим Созонтович Березовський". Російський музикознавець В. Васіна-Гроссман у статті "Забытая повесть о русском (!) музыканте" (ж. "Советская музыка", 1947, № 3, стор 61 — 64) зробила слушне припущення, що "Кукольник міг їх (розповіді — Р. П.) чути ще в учнівські роки, проведені на Україні, в Ніжині, — зовсім близько від Глухова, де народився Березовський, і від Києва, де він учився в академії. Можливо і в петербурзькій придворній капелі були живі ще спогади про талановитого її вихованця, а якщо так — чи не через Глінку дійшли вони до Кукольника?"

Оскільки письменник майже не міг скористатися з будь-яких документальних даних про життя композитора, а поклав в основу свого твору перекази про нього з усіма закономірними в таких випадках нашаруваннями, то сполучивши їх із власними художніми домислами, створив надуману, хоч і досить цікаву романтичну повість У всякому разі, повість Н. Кукольника, що неодноразово перевидавалася протягом ХІХ ст., прислужилася справі популяризації імені М. Березовського в Росії та на Україні з середини й до кінця ХІХ століття.

Першим більш-менш повним науковим джерелом про М. Березовського була стаття в "Санкт-

Петербуржских ведомостях" (1855, № 66), а найповнішу біографію видатного композитора подав. В. Аскоченський у другому томі своєї двотомної монографії "Київ с древнейшим его училищем — Академией" (Київ, 1856). В усіх наступних виданнях знаходимо переклад відомого або лаконічні оцінки творчості композитора, але до біографії його ніхто нічого не додав.

Серед робіт радянських дослідників, присвячених Березовському, виділяється стаття, а скоріше психологічний етюд М. П. Алексєєва "Максим Березовський", надрукований у збірнику "Посев" (Одеса, 1921), та розділ про композитора в "Історії української музики" (Київ, 1922) видатного українського вченого музикознавця Миколи Грінченка, і особливо розширений розділ у його ж однойменній капітальній праці, написаній у 20-х роках і досі не опублікованій.

Особливе місце в історіографії про М. Березовського займає біографічна повість російської письменниці Віри Жакової "Максим Березовський", написана в 30-х роках і вперше опублікована по смертю в журналі "Музыкальная жизнь" (1962, № 1 — 3). Авторка оперує конкретними датами, що не збігаються з усіма тими, які є в усіх інших джерелах. Можливо, вона користувалась якимись новішими архівними джерелами, однак це можна б перевірити на матеріялах з архіву письменниці (що жила й померла 1937 року в Благовіщенську-на-Амурі), чого ми зараз зробити не можемо.

Отже, спробуємо на основі окремих фактів скласти, наскільки це можливо, цільну біографію видатного композитора.

Народився Максим Созонтович

Коли бажаєте в'яснення в справах
щодо електрики, зверніться
телефонічно на 675-756

**SUDBURY
HYDRO COMMISSION**

69 YOUNG ST.

SUDBURY, ONT.

Ви не потребуєте готівки —
Зайдіть, негайно одержите
кредит. Коли починаєте буду-
вати завжди звертайтеся за
порадою до

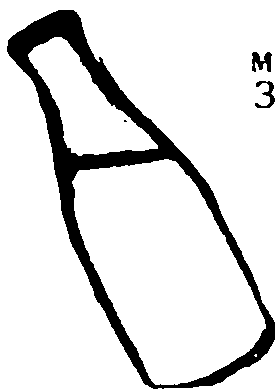
**CARRINGTON'S
BUILDING CENTRE**

82 Lorne St.

Tel. 673-9511

SUDBURY, ONT

Безкоштовне паркування
біля крамниці.

ДОБРОЇ ЯКОСТІ
молочарські продукти
З давни-давня введені
на ринок.

**CO-OPERATIVE
DAIRY**

231 Spruce St.

Ph.: 675-9485

SUDBURY, ONT.

**G O D D A R D
Appliance Center Ltd.**

Першорядне устаткування
в DBOX крамницях

693 Lorne

118 Durham

SUDBURY, ONT.

**DOMINION ROYAL TIRES
Dominion Tire Store**

ПІД УПРАВОЮ

S. L. (SYL) MENARD

111 ELM ST., SUDBURY, ONT.

Ph.: 673-5159;

Res. 674-5207

Березовський 16 жовтня (27 за н. ст.) 1745 року в місті Глухові (тепер Сумської області) на Лівобережній Україні, в не дуже заможній дворянській родині. Загальну початкову освіту здобув удома, а музичну, ймовірно, в глухівській музичній школі, яка була тут створена з веління тодішнього

“правителя Малоросії” О. Румянцева з 27 грудня 1737 р. і мала своїм завданням готувати співаків передусім для петербурзької придворної капелі. З цієї школи, як точно відомо, вийшов інший великий композитор, трохи молодший за Березовського, — Дмитро Бортнянський. Неможливо, щоб

Генрі Бейкер, посатник Реджайни — столиці Саскачевану — підписує Проклямацію Українського Дня з нагоди 48-их роковин української державности в січні 1966 р. Поруч посатника стоять: член УНО і Голова місцевого Відділу КУК інж. З. Васараб, Л. Кудеревко — Голова Відділу МУНО і Б. Артимюк — член Управи МУНО.

Березовський, син глухівського дворянина, оминув цю школу.

Що Березовський учився в Києво-Могилянській академії, — факт безперечний. Відомо, що Києво-Могилянська академія, визначний учбовонауковий заклад України, який мав величезне значення для розвитку культури українського народу в XVI — XVIII століттях, відіграла винятково велику роль і для російської культури, а також і для південних слов'ян та молдаван. З середини XVII ст. Києво-Могилянська академія посиляла зі своїх стін до Росії багатьох учених, письменників і музикантів. Вона була розсадником партесного співу спершу на Україні, а згодом і в Росії. Про це переконливо писали

й пишуть дослідники історії російської музики, як от М. Фіндейзен ("Очерки по истории музыки в России с древнейших времен до конца XVIII века", том II, М.-Л., 1928), К. Харлампович ("Малороссийское влияние на великорусскую церковную жизнь", том I, Казань, 1914), А. Преображенський ("Культовая музыка в России". Л., 1924), Ю. Келдиш ("История русской музыки", М.-Л., 1948) та ін.

Юнак Березовський потрапив у сприятливе середовище. Він одразу вступив до "капелії" при академії і став старанно вивчати теорію композиції, гармонію. Пісні, написані ним тут на два, три й чотири голоси, привернули до здібного музиканта пильну увагу викладачів і студентів академії. Молодий композитор писав не тільки духовну музику, а й світські пісні, подібно до свого попередника Григорія Сковороди, також вихованця цієї ж академії.

Обдарованого юнака показали генералові Румянцеву — і той забрав його з собою до Петербурга, а там віддав до придворної капелі, що була вже на той час своєрідною українською музичною колонією в Петербурзі, бо всі її співаки були вихідці з України.

Це сталося, як свідчить В. Аскоченський, під час навчання Березовського у так званому риторичному класі. Можливо, юнак устиг закінчити цей клас, яким

В юнійних справах звертайтеся
до місцевих урядовців
**UNITED STEELWORKERS
OF AMERICA**

Local 6500 Ph.: 675-1383
SUDBURY, ONT.

За порадами в політичних
чи інших справах
звертайтеся до пана

N. FAWCETT

35 Hanna

Capreol, Ont.

Відповідь на ваші питання, нові пляни й задуми знайдете в цій повній бібліотеці

"INFO - DEPOT"

Evans Home Building Centre

128 Pine St.
Evans Plaza

Sudbury, Ont.
Tel.: 674-1921

завершувалася середня освіта в київській академії. Практично це означало, що Березовський здобув знання із староукраїнської, староруської, старослов'янської, грецької і латинської мов, арифметики, чотного співу та гри на музичних інструментах (чотири нижчі класи), вивчив теорію віршування й літературні жанри, а також античну міфологію (клас пітики). В класі риторики "спочатку говорили про винахід думок, потім про їхнє розміщення і, нарешті, про їхнє вираження. До цього часом додавалися правила, як писати в'тальні, прощальні, надгробні промови та листи, подяки й прохання" (В. Аскаченський. "Київ с древнейшим его училищем — Академией").

З риторикою поєднували й "діалектику", що являла собою немовби перехід од словесних наук до науки вільного мислення. "Це була безперервна низка схоластичних диспуцій кожна з яких поділялася на кілька питань, а потім на кілька окремих пунктів, далі ділилася на дрібніші положення, які зі свого боку викликали по кілька часткових заперечень і нарешті цілковите заперечення. Засобами такої майже механічної праці молоді уми заздалегідь готувалися до меткості й гнучкості мислення та до критичного сприйняття того, що го-

тувала їм кафедра філософії" (В. Аскаченський, там же).

З такою освітою потрапив М. Березовський до Петербурга. Капельмейстер і диригент придворної капелі італієць Цоппіс одразу помітив обдарованого юнака і став давати йому спеціальні лекції з теорії музики та композиції. Разом з іншими товаришами-співаками Березовський брав участь у виставах італійської оперної трупи в Петербурзі. Виступи в

Солідна обслуга... Фінансова чесність

LOUGHEED'S

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

62 EYRE ST., S.

SUDBURY, ONT.

Corner Spruce St.

GERRY LOUGHEED

Funeral Director

CANADIAN TIRE

ASSOCIATE STORE

BILL DAWSON LTD.

Your Headquarters for Automotive Supplies and Service in Downtown Sudbury

Всі додатки до авто і машин та їх напруга.

141 Elm St. E.

Tel.: 675-3321

SUDBURY, ONT.

Ораніснбаумському театрі, де талановитому співакові завжди давали перші ролі, принесли Березовському головну славу. Десь наприкінці 1765 чи на початку 1766 року двадцятирічного Березовського, найздібнішого серед учасників придворної капелі, що заявив себе як співак, скрипаль-віртуоз і композитор, послано до Італії, і то не в будь-яке місто, а в саму Болонію, тодішню другу, попри Мілано, музичну столицю всієї Європи, з її прославленою музичною академією, яку очолював видатний теоретик музики падре Мартіні-старший. Допитливий юнак дістав можливість досконало опанувати теорію музики, контрапункт і композицію, простудіювати кращі зразки тогочасної європейської музики. В Болонії Березовський брав участь в оперних виставах, зачаровуючи публіку чудовим голосом і витонченими манерами.

За дев'ять років перебування в Італії М. Березовський став членом багатьох тамтешніх музичних академій і, зокрема, найавторитетнішої з них — Болонської. Його ім'я вкарбоване золотими літерами на мармуровій дошці в стінах цієї академії. Там він написав свою оперу "Демофонт" (сдину, про яку збереглися відомості) і цілий ряд хороших концертів.

Досі була поширена версія, що Березовський склав у Болонській академії іспит на звання ака-

деміка разом з Моцартом. Н. Кукольник і В. Жакова, кожен по своєму, навіть дали художнє зображення цієї події. Звичайно, Березовський міг бути близько знайомим із молодшим за себе Моцартом, який концертував по Італії 1770 року і тоді ж склав у Болонській академії іспит на звання академіка. Однак твердження про те, що Моцарт і Березовський склали іспит в один день, аргументовано заперечила Марієтта Шаг'яян у своїй книзі "Воскрешение из мертвых". Шукаючи матеріали про видатного чеського композитора другої половини XVIII ст. Йозефа Міслівечка, вона натрапила в музичному архіві комунальної бібліотеки імена падре Мартіні в Болонії на протокол іспиту й обрання в академіки (від 15 травня 1771 р.) двох іноземних підданих — Йозефа Міслівечка й Максима Березовського.

Серед членів журі були такі відомі на свій час музиканти, як Антоніо Маццоні (прінціпе, тобто голова), Антоніо Ланці, Франко Фортунаті, Бернардо Оттані, Доменіко Бедіні, абат Калісто Дзасіотті, Джузеппе Тебальді, Лоренцо Меккі, Антоніо Пуччіні, Бальтазарє Карротті і ще тридцять осіб.

Обидва экзаменовані мали написати антифон — найтруднішу форму церковної чотириголосової музики, що перейшла в західну

JACKSON & BARNARD

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

Служить громадянству через сорок років в поступовий спосіб.

Має найкращі умовини і компетентний персонал

без жадних додаткових коштів.

ВІЛЬНЕ ПАРКУВАННЯ

233 Lerch St.

SUDBURY, ONT.

церкву зі східної Церкви.

Умови іспиту були досить суворі: екзаменованого замикали в окрему кімнату, визначили час, протягом якого він повинен розробити задану тему. Написаний твір обговорювали за зачиненими дверима перед голосуванням.

Першим склав іспит Місліве-

чек, другим — Березовський. При голосуванні членів журі обидва дістали повну кількість голосів. Березовський, зокрема, вразив усіх глибокими знаннями, світлими думками й чуттями, втіленими в його музиці.

ELM FASHIONS

300 ELM ST., WEST
(Corner Elm & Regent Sts.)
Sudbury, Ont. Tel.: 674-2071

НАВБІЛЬШ МОДЕРНА КРАМНИЦЯ
жіночого й дитячого одягу.
Низькі ціни, високоякісні речі. Обслуга
володіє всіма слов'янськими мовами.

GALARDO and MIRON PHOTOGRAPHERS

124 Regent St., Tel.: 675-7612
SUDBURY, ONT.

HARVEY'S SURPLUS STORE

6 Llagar St., Sudbury, Ont.
Across from the Post Office Tel.: 674-7333
Військові речі — Виряд до таборування

HOLIDAY TRAVEL AGENCY

7 FROOD RD. Ticket Office
Sudbury, Ont.

Information — Tickets — Reservations
Tel.: 675-3577 — 675-3944

Не забувайте наше дружнє відношення
до українців.

МОДЕРНІЗУЙТЕ ВАШ ДІМ!

Не відкладайте на завтра те,
що можна зробити сьогодні.
Наша Компанія має всі матерія-
ли до вибору. Ви не потребуєте
платити завдатку, а за матеріял
сплачуватимете на догідних

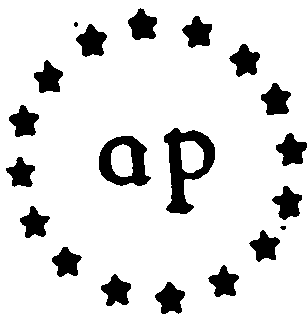
умовинах

РОБІТЬ ЦЕ ТЕПЕР!

СКОРА І БЕЗПЛАТНА ДОСТАВА
Тел.: 674-4728

The Wahnapiatae Lumber Co. Ltd.

Одна миля на схід від Ванапіте
на гайвей 17.

ACME PRINTERS LTD.

164 ELM ST., Tel.: 675-2491
Box 463 Sudbury, Ont.
Нашим гаслом є скоро і чесна обслуга.

Запитайте про всі вигоди, які принесуть вам
ІЗОЛЬОВАНІ ВІКНА ФІРМИ "КАНАЛЮКС".

Вони задержують тепло до щонайменше 50%, ніколи не заходять парою,
дають чистий вид впродовж цілого року, не потребують напруги ці зимових
подвійних вікон. Ці вікна надаються до домів, бюр та більших будинків.

DOMINION GLASS & PAINTS

136 Notre Dame Ave. SUDBURY, ONT. Tel.: 674-1981

Якщо зважити на суворі умови іспиту і на те, що в Болонській академії допускалися до іспиту на звання академіка тільки вже визнані музиканти з великими творчими досягненнями, можна судити про той високий професіональний рівень, якого досяг Березовський за час свого перебування в Італії.

Це був перший випадок, коли звання академіка було присвоєно представникові східних слов'ян.

Про дату постановки опери "Демофонт" існують різні твердження. За Н. Кукольніком, опера була виставлена в дні карнавалу в Ліворно на замовлення графа Орлова, який очолював російський флот, що під час війни з Туреччиною отаборився там, тобто незадовго до виїзду Березовського з Італії, отже, виходило б, десь наприкінці 1774 чи на початку 1775 року. В. Аскоченський, а за ним й інші (навіть енциклопедичні довідники) твердять, що опера була поставлена там під час карнавалу 1773 року. В. Жакова ж пише, що "Демофонт" був прийнятий до постановки оперним театром у Пізі й що нібито прем'єра його відбулася там 20 лютого 1775 року.

"Демофонт" був написаний на лібретто відомого італійського поета і драматурга П'єтро Метастазіо. Дія опери відбувалася в Херсонесі, в ній виступали античні герої. Тема мала бути співзвучна до подій війни Росії з турками, і гістава, на думку Н. А. Лебедєва ("Березовський й Бортнянський як композитори церковного піснень", С.-Петербург, 1882), мусила мати ще й патрістичний резонанс серед екіпажу російського флоту.

На превеликий жаль, цей творець, мабуть, був найвидатнішим у всій творчості Березовського, не

зберігся. Можливо, десь в італійських архівах лежить його партитура, і майбутнім дослідникам вдасться її розшукати.

За твердження переважної більшості джерел, М. Березовський повернувся до Росії влітку 1774 року, разом з ескадрою графа Орлова.

Увінчаний дипломами почесного академіка кількох музичних академій Італії, зі званням "maestro di capella" (капельмейстер), визнаний в Європі видатний музикант, хорові твори якого зробили йому велику славу у Петербурзі ще довго до його повернення з Італії, Максим Березовський мав усі підстави сподіватися, що там, у столиці Росії, його, як найосвіченішого, поставлять на чолі музичного життя Петербурга. Але сталося зовсім не так. То був час Катерини II, коли Петербург захлинався від повені іноземщини, коли часто бездарні люди займа-

ПАМ'ЯТНИКИ
З НАЯЛІПШОГО МАТЕРІАЛУ

ROCK OF AGES

"Rock of Ages"
& "Eventide"

Місцевий торгівель:
N. G. Ruff

Обслуговування:
P. C. Ruff

Телефонуйте: 873-1811

**SUDBURY MEMORIAL
WORKS**

453 Arnley St. Sudbury, Ont.

Журять вас справи мортгеджів,
інвестицій, ощадностей?
Зверніться до:

CANADA PERMANENT

SAVINGS • TRUST SERVICES • MORTGAGES

ESTABLISHED 1868

120 DURHAM ST. SUDBURY, ONT.

ли посади радників двора у питаннях мистецтва.

Придворною співочою капелею керували теж іноземці, які зробили все, щоб не допустити Березовського до керівництва нею. І академіка Березовського "опреділили"... рядовим співаком у придворну капелю. Зрештою, ні самій царіці Катерині II. ані її придворним було не до якогось там "музикуса" Березовського. Всі вони були заклопотані народною смутою, яку вчинив бунтар Пугачов. Тоді ж Катерина II заходилася коло знищення Запорозької Січі, що була їй, як сіль в оці.

Слід гадати, що цю сумну долю видатного митця могли почасти визначити його суспільно-політичні погляди. Бо ж навряд чи за дев'ять років перебування в Італії композитор не спілкувався там з передовими, революційно настроєними людьми. Друга половина 60-х — перша половина 70-х років XVIII ст., тобто період, який збігся з перебуванням Березовського в Італії, позначений у всій Європі передчуттям революцій і загостренням національно-визвольних рухів. То був час, коли на вершині інтелектуального життя Франції стояли Вольтер, Руссо, Дідро, Монтеск'є. В Італії, у Мілані, саме в ті роки діяла група передової молоді, що створила організацію "Академія борців". Від Міслівечка Березовський міг дізнатися про той масовий "будительський" рух, що народжувався в Чехії. Граф Орлов та інші російські офіційні достойники могли розповідати, хай з тенденційним викривленням, Березовському про повстання Пугачова у Росії, про Гайдамаччину на Правобережній Україні. Розумний, вразливий, чутливий на все передове, Березовський не міг байдуже

поставитися до цих подій своєї бурхливої епохи. Вертаючи до Росії, він був цілком сформований як митець і громадянин. Тим-то більшої наруги для нього, як оте "опреділення" рядовим співаком

ПОСПІШАСТЕ? ПОТРІБНО ТЕКСТ?

Подзвоніть 674-4246

і зараз же приїде до вас

**QUEEN'S TAXI
SUDBURY LTD.**

Substation at the President Hotel
SUDBURY, ONT.

**PAWSON'S
(SUDBURY) LTD.**

633 Lorne St. Sudbury, Ont.

Найкраща обслу́га і продаж
"Фольксваген"-ів.

Купуйте свої дорогочінності
у крамниці великого вибору

**JOHN BAZAR
JEWELLERY LTD.**

100 DURNAM ST. SUDBURY, ONT.

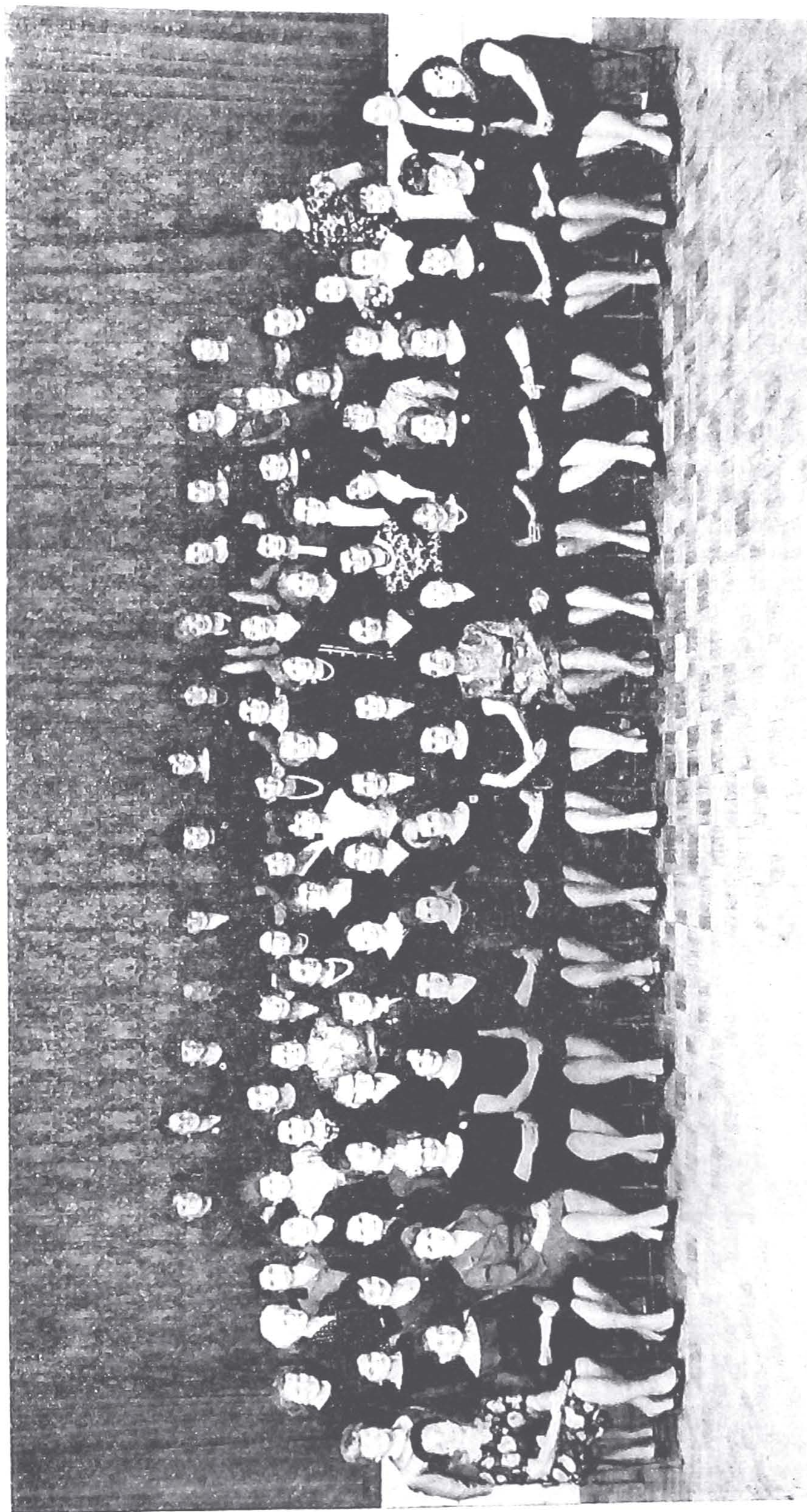
Все пийте

**КОКА -
КОЛА**

Можете
також
телефо-
нувати на

566 - 2274

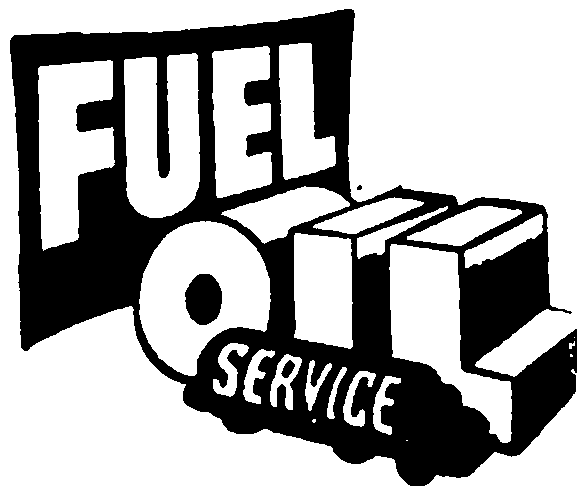
NICKEL CITY BEVERAGES
1552 Fairburn St., Sudbury, On.

Управа і членство Відділу ОУК Торонто - місто в 35-літньому Ювілейному 1965 р.

з нікчемною платнею до придворної капелі, не могло бути.

Єдиний з усіх придворних, хто звернув увагу на Березовського, був князь Потьомкін, тодішній правитель Малоросії. Він пообіцяв видатному, але приниженому музикантові посаду директора музичної академії, яку збирався відкрити в Кременчуці. Важко сказати, чи ініціатором цієї ідеї був Потьомкін, чи гетьман України Кирило Розумоський, чи, можливо, сам Березовський, але ідея ця стала змістом усього подальшого життя композитора. Незважаючи на злидні й наругу, він уперто працював над пляном кременчуцької академії, писав нові хорові композиції. Тим часом у червні 1775 р. Катерина остаточно зліквідувала Запорозьку Січ. Потьомкіну, що виконував волю государині, було вже не до академій.

DAVEY FUELS

54 Elm St. W.

Phone: 675-5647

SUDBURY, ONT.

ОЛИВА ОПАЛОВА

НА СКЛАДІ ВСІ ФАРБИ
І ПРИЛАДДЯ
ДО МАЛЮВАННЯ
пензлі — терпентина —
валки.

**Нехай ваші ощадження
працюють за**

4^{1/2} %

ВІДСОТКИ

**у MONTREAL TRUST,
SUDBURY, ONT.**

Особиста доля Березовського переплелася з долею народу. Облудний світ придворного Петербурга не обіцяв нічого світлого, перспектива повернення на Україну відпала. І талановитому музикантові нічого іншого не залишилося, як розділити долю інших своїх видатних сучасників — утопити світ горе в горілці. В одному з тяжких приступів нервової недуги в березні 1777 року, на тридцять другому році життя, Березовський перерізав собі горло.

Щодо дати смерті Березовського теж існують розбіжності. В. Аскоченський пише, що це сталося 24 березня 1777 року. Цю дату прийняли більшість наступних авторів. Інша дата — в Енциклопедическом словаре" Брокгауза та Ефрона: 22 березня 1777 р. Ще інша — у В. Жакової: вересень 1777 р. Отже, ще одне відкрите питання, яким мають зайнятися дослідники. Більшість сучасних енциклопедій прийняла дату 22 березня (2 квітня за н. ст.) 1777 р.

Не всі твори М. Березовського збереглися. Чимало з них ніколи не друкувалися. В. Аскоченський подав список вісімнадцяти творів Березовського. Серед них є і чотириголосі, і двохорні концерти. Восьмиголосовний концерт "Не отвержи мене во время старости" — вершина творчості Березовського й одна з найвеличніших композицій української музики XVIII сторіччя.

Тільки через п'ятдесят років після смерті композитора, тобтодесь у 20-х роках XIX століття, в Росії було видано цей концерт Березовського. Адаж'о й фугу з нього надруковано 1940 р. у книзі "История русской музыки в нотных образцах", том I, стор. 28 — 31.

У 30-х роках нашого століття кілька творів М. Березовського видано у Львові. Принаймні у фондах львівської консерваторії імені М. В. Лисенка зберігаються видані 1938 року видавництвом "Студіон" два його хори і концерт "Не отвержи мене во время старости".

Березовський вважається першим представником нового напрямку в хоровому співі в Росії та на Україні. На відміну від тих італійців (Галуппі, Керцеллі та ін.), що писали в Росії музику, не дбаючи про відповідність музики й тексту, про правильні наголоси слів, М. Березовський досяг насамперед поєднання ідейно-смыслового злиття музики й тексту.

Ось як пише про концерт "Не отвержи мене во время старости" видатний російський совєтський музикознавець Ю. Келдиш: "Це — майстерний твір, що глибоко вражає своєю внутрішньою силою, піднесеністю стилю в сполученні з чудовою конструктивною міцністю та єдністю. Концерт складається з трьох звичайних розділів. Після вступної хорової частини йде зосереджене, проникливе адаж'о, в якому поступово один за одним вступають солісти й різні голоси хору. Потім іде енергійна, мужня й монолітна фуга, заснована на безперевнім розвитку різко окресленої лаконічної теми з твердим "стукаючим" ритмом, що нагадує "ритм долі" з 5-ї симфонії Бетовена..." ("История русской музыки", часть первая, М.-Л., 1948, стор. 227).

Якщо ж ідеться про місце М. Березовського в історії української музики, то його обґрунтовано висвітлив проф. М. Грінченко у своїй неопублікованій монографії. Дискутуючи з тими авторами, які

схильні були визнавати М. Березовського, Д. Бортнянського та А. Веделя за послідовників "італьянщини" у власній музиці. М. Грінченко стверджував, що інтонаційна природа української музики, її конструктивні форми були підготовлені всією музичною еволюцією XVII—XVIII століть як у царині партесного співу, так і в паризькій народній музичній стихії, що стиль композиції і співу, репрезентований Березовським, Бортнянським і Веделем, який прийшов на Україну на зміну старому партесному співу, був наслідком природної еволюції в музиці і "трактувати його тут, як безоглядне наслідування модних тоді в Росії італійців, не доводиться, бо якраз наслідування і Бортнянського, і Березовського, і почасти Веделя не було формою копіювання творів італійців, це була певна музично-творча діяльність, що з одного боку, спиралась на музичну стихію, вщерть насичену співучістю, з другого — на повне опанування тогочасної музичної культури тих же італійців, що вели перед у музичному мистецтві".

Це були ті чинники, які сприяли становленню свого, національного стилю названих композиторів, — стилю, що став, по суті, запереченням "італьянщини" в українській музиці. Перше слово в цьому відношенні належало М. Березовському, в творах якого зустрічаються не тільки поспівки й звороти української народної пісні, а й уся його музична мова — українська. "Його твори, — писав професор М. Грінченко, — прості в своїй структурі, вражають і досі нас своєю ліричною красою і силою втіленого в них чуття. Вони зразкові не лише сво-

єю технікою, але й відповідністю тексту і музики. Знову-таки, як і у Бортнянського, тут своєрідні джерела української стихії, насиченої чулістю пісенности, перемогли солодкість і штучність італійської мелодики".

Старший за віком сучасник великого композитора Дмитра Бортнянського (1751 — 1825), якого Станіслав Людкевич назвав "українським Моцартом", Максим Березовський був його мистецьким предтечею. Бо все те, що зробив Березовський за своє коротке життя, продовжив й утвердив Д. Бортнянський".

Значення Максима Березовського для української музичної культури неоціненне і наша еміграція повинна також присвятити йому більше уваги.

George's Barber Shop
309 Kathleen St., Ph.: 675-5192
SUDBURY, ONT.
Ю. БІЛОЧКА — власитель

Маруся Чурай

УКРАЇНСЬКА ПІСНЕТВОРКА, ЩО СКЛАЛА ПІСНЮ "ОЙ, НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ"

Немає в нас, мабуть, людини українського роду, що не знала б співати пісню "Ой, не ходи, Грицю". Мало є й таких, що не бачили б драми Михайла Старицького під тією ж назвою або й фільму "Маруся", що накрутив Василь Авраменко з Марією Сокіл в ролі Марусі ще перед другою світовою війною в Америці. Є й повість нашої великої буковинської письменниці Ольги Кобилянської "В неділю рано зілля копала", що оснований на трагедії молодого нещасливого кохання, оспіваного в пісні "Ой, не ходи, Грицю".

Хто ж це і коли склав цю трагічну, чудову українську пісню, що не сходить ні з уст ні з сцени в українському народі? Мало хто знає про її автора і композитора, українську, дівчину Марусю Чурай, що жила більше як 300 років тому на Полтавщині і не тільки склала цю пісню, а й сама пережила її трагедію. Мало хто знає сьогодні її історію і мало хто знає, що вона склала ще багато інших популярних українських пісень, що їх ми звикли називати народними.

ОСОБИСТА ТРАГЕДІЯ МАРУСИ ЧУРАЙ

Життям Марусі Чурай цікавилися в давніші часи багато дослідників та мистців і також в останньому часі почали історики української культури, а також поети і музики відгребувати її прислонену пилом забуття постать. Дослідник її життя і творчості в Україні, композитор і музикознавець Леонід Кауфман так пише

Маруся Чурай

про неї у своїй статті "Портрет Марусі Чурай в журналі" Мистецтво — за вересень-жовтень 1965 року:

"Маруся Чурай! Це ім'я талановитої, співачки і складачки, що жила в епоху Богдана Хмельницького. На жаль, воно тепер майже забуте. Лише останнім часом підвищився інтерес громадськості до авторки багатьох пісень, які раніше вважались народними.

Маруся Чурай (1625 — 1653) жила на Полтавщині. Вона була дочкою урядника Полтавського козацького полку Гордія Чурая, страченого у Варшаві разом з гетьманом Павлом Павлюком (Бутом) у 1638 році. Майже всі пісні, створені Марусею Чурай, були

пов'язані з її особистим драматичним і навіть трагічним життям. Так, наприклад, під час прощання з коханим, сином полтавського осаула Бобренка хорунжим Григорієм Бобренком, який брав участь у визвольній боротьбі українського народу проти польської шляхти, вона написала одну з кращих своїх пісень

“Засвіт встали козаченьки,
в похід в полуночі.

Заплакала Марусенька
свої ясні очі...”

В цій загальновідомій пісні є натяк на взаємовідносини між Марусею і матір'ю її коханого. Справа в тому, що та вимагала, щоб він одружився з дочкою полтавського сотника Федора Вешняка, племінницею відомого полтавського полковника Мартина Пушкаря — Галею. Та Григорій про це і слухати не хотів. Навпаки, він вимагав, щоб його мати приймала Марусю як дочку, і це знайшло свій відбиток у пісні:

— Прийми ж мою Марусеньку
як рідну дитину, — на що мати
відповідає:

— Яка ж би то, мій синочку, го-
дина настала,

Щоб чужая дитиночка за рід-
ную стала.

Це — пряма відмова синові. Проте в інших варіантах цієї ж пісні, в яку численні виконавці внесли зміни, знаходимо і таку відповідь старої Бобренчихи:

— Ой рада б я Марусеньку за
рідну прийняти,

Та чи ж буде вона, сину, мене
шанувати?

Який же з варіантів справжній? З матеріалів, зібраних відомим російським драматургом О. Шаховським і українським письменником Г. Бораківським, дізнаємось, що мати Григорія Бобренка дійсно була категорично проти його

го шлюбу з Марусею. Тому, без сумніву, перший варіант пісні складений самою авторкою.

Під час перебування Григорія на війні Маруся створила одну з кращих своїх пісень “Віють вітри, віють буйні”, в якій відбилась туга самотньої дівчини за коханим.

Повернувшись додому, Григорій підкорився волі матері і одружився з Галею Вешняк. Яким сумом, якою журбою пройняті пісні цього періоду! Пригадаємо хоча б такі, як “Сидить голуб на березі, голубка на вишні”, “Ой Боже ж мій, Боже, милий покидає” або “Ішов милий горонькою”. Особливо зворушує перша з них. Нещасна мусить примиритися із своєю долею і востаннє звертається до невірного:

Ой ти ж мені обіцявся любити як душу,
Тепер мене покидаєш, я плакати мушу.
Будь щасливий із тією, котрую кохаєш,
А за мене вірнішої на світі не знаєш...”

Крім згаданих вище, Маруся Чурай склала ще такі загально відомі і часто співані у нас пісні: “Болить моя головонька”, “В огороді хмелинонька грядки устеляє”, “Хилилися густі лози”, “Стелися, стелися, зелений гороше”, “Грицю, Грицю, до роботи”, “Віють вітри, віють буйні”, “Чи ти, милий, пилом припав”, “Шумить, гуде дібровонька”, “Як з тобою ми спізнавалися” і остання з них “Ой, не ходи Грицю”.

ГЕРОЇНЯ ПІСНІ “ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ”

Любомира Голубович так пише про ці пісні у своїй статті п. н. “Маруся Чурай” в Лондонському тижневику “Українська Думка”:

“Студіюючи Марусині пісні в хронологічному порядку, можна судити по них всі події її життя, навіть настрої дівчини. Спочатку

вони веселі, жартівливі, відтак перейняті сумом розлуки, потім у них розпач зради. “Ой, не ходи, Грицю” — її останній твір. Вона то справді отруїла невірного коханого, бо її душа не могла примиритися з думкою, що він кохав тепер іншу. Поволі наближуємося до найбільшої трагедії в її житті.

На вечерниці, на яких бувала Маруся, прийшов Гриць Остапенко, чи радше Бобренко, як подають інші перекази, — син хорунжого полтавського полку зі своєю молодою дружиною. Можливо хотів похвалитися перед парубками й дівчатами красою молодої і багаті дружини Ганни, за іншими переказами — Галі Вешняк, яка була племінницею самого полтавського полковника, славного Мартина Пушкаря. А може, привело його туди кохання, непереможне бажання побачити Марусю. Тяжко сьогодні сказати, як там було на правду... На цих трагічних вечерницях атракцією всіх не була Грицева дружина Ганна, а Маруся. Вона з таким запалом співала й танцювала, а кожний її жарт викликав такий веселий сміх, що Гриць ані на мить не відходив від Марусі. І коли під час танцю Маруся шепнула йому “приходь у середу”, — Гриць рішився піти...

Після того Гриць і помер. І ніхто й не довідався б про причину якби в день похорону Маруся не вбігла до церкви, де стояла домовина, й не почала голосити, проклинаючи себе і свою нещасну долю.

Суд засудив нещасну дівчину на кару смерти. Ця подія сталася у 1648 р. Закована в тяжкі кайдани у малій келії очікувала вона

смерти, котра мала покінчити її терпіння, біль і жаль. Уже кати кінчали споруджувати шибеницю на публічному ринку в Полтаві. Ридали щиро молоді дівчата й заміжні жінки, з жалем очікували трагічного кінця. Збилася велика товпа людей, бож усі любили щиро Марусю, співчували її трагедії та співали її пісні.

І в моменті, коли кати вже ладилися до езекуції, закурилась доріженька і на спіненому коні прорвався крізь натовп хоробрий козак Петро чи Кіндрат Іскра, та в імені Богдана Хмельницького, гетьмана всієї України, припинив виконання вироку “в пам'ять героїчної загибелі її батька і заради солодких, створених нею пісень”. Петро Іскра, Грицьковий приятель, віддавна щиро любив Марусю і досить нахлопотався, щоб одержати універсал прощення від гетьмана. А ще більше турбувалася його душа — чи впаде своє-

Бажаю всього доброго моїм
приятелям - українцям
Tel.: 855-4513

GASTON DEMERS' M.P.P.
Chelmsford, Ontario

часно, це прощення доручити катам у Полтаві.

Дальша доля Марусі невідома. За одним переказом, вона незабаром померла на сухоти з жаю по втраті свого коханого, за другим— Маруся мала вступити в монастир і там покінчити в молитві й покуті своє туземне життя. Дата її смерті — 1653 рік". Коли померла, мала всього 28 років.

ПОРТРЕТ МАРУСІ ЧУРАЙ

Згадуваний вище Леонід Кауфман доповнює у своїй статті образ Марусі Чураївни описом її зовнішньої краси. Він пише:

"Не дивно, що глибокий душевий біль і страждання, які зносила Маруся протягом свого недовгого життя, наклали відбиток і на її зовнішність. За твердженням драматурга О. Шаховського, один з сучасників Марусі Чурай, якийсь церковник, залишив такий опис:

"Чорні очі її горіли, як вогонь у кристалевій лампаді, обличчя її було біле як віск, а стан високий і прямий як свічка... Голос, ах що то був за голос! Такого дзвінкого, солодкого співу не було чути навіть у київських бурсаків".

Багато відомостей про обдаровану складальницю пісень зібрав видатний український письменник Г. Квітка-Основ'яненко. У нього був навіть її портрет, який на жаль розшукати не вдалося.

Збирав матеріали про Марусю Чурай і молодший сучасник Г. Квітка-Основ'яненко про сійський письменник (українець за походженням) О. Шкляревський. Він опублікував їх в петербурзькому журналі "Пчела".

В дитячі роки О. Шкляревський

не раз бував у Г. Квітки-Основ'яненка і бачив у нього портрет Марусі. У своєму нарисі він докладно описує її зовнішність:

"Маруся була цілковита красуня і в суто малоросійському стилі: дрібненька (тобто невелика на зріст, трохи худорлявенька, мініатюрно складена), струнка, з маленьким, але рельєсно окресленим під тонкою білою узористою сорочкою бюстиком, з крихітними ручками й ніженьками, з привітним виразом ласкавого, матового кольору засмаглого личка, на якому проступав рум'янець, з карими очима під густими бровами і довгими віями... Голівку дівчини покривало розкішне, чорне, як смола волосся, заплетене ззаду в густу широку косу до колін. Чарівність дівчини довершував маленький ротик з білими, як перламутр, зубками, закритий, мов червоний мак, рожевими губками... Але при цьому у Марусі Чурай було круте, трохи випукле, гладеньке, сухе чоло і трохи дугоподібний, енергійний, з горбиком, ніс".

Ці досить вичерпні дані про зовнішність Марусі Чурай нашо-вхнули мене на думку звернутися до художника Ф. Самусьва з пропозицією відтворити її портрет. Я докладно розповів Федору Панасовичу все, що знав про життєвий шлях дівчини. Художника вразила історія Марусі. Завдання його зацікавило і він дав згоду. Але для кращого його вирішення треба було знайти живу модель, яка б зовнішністю нагадувала легендарну Марусю. Почався довгий період шукань. Нарешті модель розшукали і митець з захопленням приступив до роботи.

Те, що він ніколи не бачив зображення складачки пісень, насанітрохи не лякало. Адже метод створення живописних портретів за так званими літературними портретами був не новий. Нагадаємо, що відома гравюра Богдана Хме-

льницького, виконана художником XVII сторіччя В Гондіусом, була зроблена не з натури, а виключно за описами сучасників. Незважаючи на це, вона стала еталоном для написаних згодом портретів українського гетьмана.

УПРАВА ВІДДІЛУ МУНО В СТ. КЕТЕРИНС, ОНТ.

Зліва до права: Х. Мончак — фін. секретарка, М. Малаховська — Голова Провірної Комісії, Я. Дяків — Голова, І. Сторощук — Рек. секретарка, О. Самець — член Управи, С. Бігун — Заст. Голови.

Незабаром портрет Марусі Чурай був готовий. Він зроблений олійними фарбами на полотні розміром 41 X 57 сантиметрів.

Художникові, на мою думку, вдалося передати натхненний вираз обличчя дівчини. Її красиві очі, в яких світиться глибока думка, сповнені журби. Обличчя говорить про сильний, вольовий, характер. Безумовно, ніхто не може сказати, чи точно відповідає портрет тому, що був у Г. Квітки-Основ'яненка. Проте з певністю можна твердити, що він вірно передає основні риси характеру Марусі. Ця праця поновнить портретну галерею видатних синів і дочок України".

МАРУСЯ ЧУРАЙ В ЛІТЕРАТУРІ

- Перший Іван Котляревський, батько нової української літератури, ввів деякі пісні Марусі Чурай, між іншими "Віють вітри, віють буйні" у свою невмирущу народню оперу "Наталка Полтавка". В минулому столітті російський письменник і драматург О. Шаховський написав повість про Марусю Чурай: "Маруся Чурай — малоросійська Сафо". Український письменник Г. Бораковський написав про неї п'єсу "Маруся Чурай — українська піснетворка", яка була видана у Львові 1888 року. Також письменник Володимир Самійленко створив драму "Маруся Чураївна". Але найбільшої популярності набула повість нашої славної буковинської письменниці Ольги Кобилянської "У неділю рано зілля копала", де вона використала мотив пісні "Ой, не ходи, Грицю".

Наша найбільша поетеса Леся Українка мріяла написати лібретто опери, та не встигла. Але, як зачуvasмо з преси в Україні, не-

давно така опера появилася на сцені українського театру в Києві. Лібретто написав актор і письменник Микола Зоценко, а музику — талановитий український композитор Віталій Кирейко. В останньому році цілий ряд журналів в Україні приніс багато статей про Марусю Чурай.

Закінчимо цю інформативну статтю словами тієї ж Любомири Голубович з її статті про Марусю Чурай:

"Маруся Чурай і її мовчазне кохання, її чудові жартівливі й сумні пісні з тим життєвим сюжетом, який, хоч минуть століття, буде завжди захоплювати письменників і композиторів. Вона ж залишиться безсмертною у нашій пам'яті і фольклорі, а в їхніх творах і композиціях вічно уноситиметься дух гордої козачки — Марусі Чурай".

ВСІ МАТЕРІАЛИ
для
нової будови або напровок
КУПУЙТЕ В
ЛЯБЕРЖА

LABERGE
LUMBER

124 Louis Street at Notre Dame
Phone: 675-8331

★ **FREE PARKING** ★

SUDBURY, ONT.

Історія

— вчителька життя

Любомир Винар

Сучасний стан української вільної історичної науки

Історичну науку можна розглядати під різними аспектами — академічним, філософським, виховним, національним, і іншими, які вказують на багатогранність взаємозв'язку історії із різними ділянками нашої культури, науки і життя. Немає сумніву, що історія є найтвердшою основою кожної спільноти, на якій розвивається багатовимірне життя даного народу. Історія саме визначає історичність даної нації, аналізує її історичний розвиток, інтерпретує її життя — так, як воно себе проявило в конфронтації із змістом людських ідей і чинів.

Без джерельної документації історичності української нації, її державницьких змагань і настанови — ледви чи українська спільнота і справа у вільному світі і на рідних землях зможе перенести грядучі катаклізми світових подій, відержати іспит своєї історичності. Саме тому справа розвитку, успіхів і занепаду української історичної науки не є лише справою українських істориків, наукових установ — але усієї української спільноти, її суспільно — громадського і політичного сектора і вкінці свідомих одиниць нашої спільноти.

Вдумливий дослідник розвитку української науки у вільному світі ствердить об'єктивно кризовий стан української історіографії, спричинений численними факторами нашого життя і обставин. Ми знаємо ситуацію історичних дослідів в Україні. В умовах підсовєтської невірної дійсності немислима вільна історична наука. Український історичний процес представлений в кривому дзеркалі, пристосований до партійної лінії комуністичної партії. Незалежно від невірничого становища української історіографії в Україні — там час до часу появляються вартісні праці, які по сплачені данини марксизмові, мають свою властиву рагу.

Проте завданням нашої статті є розглянути сучасний стан української історичної науки у вільному світі.* де немає невірничої атмосфери історичної творчості і де теоретично українська історична наука повинна бути в періоді свого розцвіту. На превеликий жаль ситуація є інша. Сьогодні мусимо говорити про кризову ситуацію української іс-

*) Стаття писана в 1944 р. Ред.

торіографії, що набирає трагічної закраски повільного вмирання української вільної історичної науки. Саме тому присвячуємо цьому питанню наші спостереження, жмут критичних думок із надією, що кризовий період нашої історичної науки закінчиться за допомогою нас усіх, нашої спільноти, і зачнеться період відродження української історичної науки, яка має не лише першорядне значення для світової історіографії, але перш за все розвитку і росту української нації в сучасному і майбутньому.

КАДРИ ІСТОРИКІВ

На еміграції, по другій світовій війні, зустрілися різні покоління українських істориків і представники різних історичних шкіл. Ця зустріч істориків із Великої України і Західно — Українських Земель, взаємне пізнання, співпраця і усвідомлення завдань української історичної науки позитивно вплинула на поживлення історичних досліджень.

Проте в роках 1945—1964 смерть вирвала із наших рядів багатьох визначних істориків, на яких місце не прийшло поповнення із молодого покоління українських науковців.

В одній із своїх праць Борис Крупицький писав, що “ми, старі історики, дуже боїмося, що не буде кому нас заступити. Постає небезпека, що вільне слово, яке мало прозвучати з уст емігрантського історика і колись дістатися аж до самої України, залишиться поняттям на папері, бо не буде тих, хто його має висловити”. ¹⁾

¹⁾ Б. Крупицький, Історіознавчі проблеми історії України, Мюнхен 1959, ст. 136.

Побоювання покійного Крупицького були слушними. Без свіжого допливу молодих наукових сил — немислимий дальший розвиток української історичної науки у вільному світі. Ця проблема вимагає якнайшвидшої позитивної розв'язки — доки ще живуть наші старші історики, які зможуть передати кращі традиції української історіографії своїм наслідникам. Недавно відійшли від нас Борис Крупицький, Вадим ІЦербаківський, о. Й. Скрутень, І. Борщак, А. Якорлів, Павло Грицак і інші. Якщо до уваги брати, що професійних істориків України у нас дуже мало, то їхній смертний відсоток з надзвичайно високий.

Значне число українських молодих науковців, колишніх студентів європейських і американських університетів, не присвячує своєї уваги дослідам української історії — але іншим історичним проблемам. Деякі з них досить швидко і безкритично

MOOR'S ESSO SERVICE

Phone: 674-6986

Lorne & Walnut St.

SUDBURY, ONT.

ОПОНИ. БАТЕРІЇ
І ПРИЛАДДЯ

CAR WASHING - LUBRICATION

приймають "американську" схему історії Східної Європи, яка найчастіше базована на працях російських істориків, професорів американських університетів. І так вони тратять інтерес до дослідів українського середньовіччя, козацької доби, доби відродження XIX і XX століття. Чимало їх присвячує свою увагу советознавству і питанням т.зв. "поточної історії", яка в своїй суті належить до дослідів політичних наук, а не історичних.

Немає сумніву, що при певних обставинах, зрозумінні і освідженні ваги українських історичних дослідів, ця група молодих істориків — могла б на себе перебрати ролю продовжувачів кращих традицій української історичної науки у вільному світі.

Тепер, для кращої інформації, постараємося представити потенціал української історичної науки у вільному світі, вчислюючи представників різних генерацій українських істориків. Список наших істориків є виготовлений на основі англійської Енциклопедії Українознавства і інших гідань. Умовно поділяємо українських істориків на три групи, беручи до уваги вікову різницю, а не якісність і кількісність їхньої наукової творчості.

Історики старшої генерації:
Н а т а л і я Полонська-Василенко. Олександр Оглоблин, Микола Чубатий, Василь Дубровський, Василь Гришко, Л.Окіншевич, В. Міяковський І.Витанович, Д. Соловій, В.Шугаєвський, Д. Оляничин, М.Стахів і інші.

Історики середньої генерації:
о. А. Великий, о. І. Назарко, М. Ждан, О. Пріцак, о. Нагаєвський В. Мацяк, М. Антонович, І. Лисяк

-Рудницький, І. Б л а с о в с ь к и й, Т. Маньків, В. Сениотович-Бережний, Гр. Костюк, С. Горак, П. Ісаїв, Гр. Лужницький, Б. Галайчук, Ю. Лавриненко, С. Іванницький, І. Левкович, І. Решетар, О. Кисілевський, П. Юзик, Галич і інші.

Історики молодшої генерації:
В. Боцюрків, І. Каменецький, Л. Винар, Л. Сонегинський, В. Маркус, Я. Пеленський. Я. Білінський, І. Шевченко, М. Пап, Б. Кентрянський, О. Підгайний, В. Дмитринин, Б. Корчмарик і інші.

Хочемо підкреслити, що цей список неповний, як також дуже можливо, що прізвища деяких вищенаведених істориків попали в невластиву групу. Із археологів слід згадати Л. Пастернака, М. Міллера, П. Куріного, Л. Чикаленка.

Допоміжні історичні науки:
П. Климкевич, М.Битинський, Сениотич — Бережний.

Історія економічних наук:
В. Винар, В. Голубничий, І. Витанович і інші.

Слід зазначити, що деякі із вищенаведених дослідників тимчасом змінили свої зацікавлення і не займаються дослідом історії України. Деякі займаються дослідом політичних наук, а ще інші із наукових праць перейшли на публіцистику.

Із чужинських дослідників, які проживають у вільному світі і частинно досліджують нашу історію, згадаємо таких: Г.Штекк, В. Аллен, Ю. Вернадський, С. Сулліван, А. Армстронг, О. Брасн і інші.

Немає сумніву, що при стільному зусиллі українських істориків із одного боку і при повному зрозумінні і піддержці української спільноти історичних дослідів з другого, українські історики

могли б не лише задовільно ви-
в'язатися із своїх завдань перед
історичною наукою і українським
народом — але мати переломовий
вплив на переоцінку і нову інтер-
претацію історичної схеми Схід-
ньої Європи, яка до сьогодні в
західному світі в більшості ба-
зована на працях російських істо-
риків. І це на нашу думку в осно-
ві змінило б наставлення євро-
пейських і американських істо-
риків до нашої справи в загаль-
ному і в окремих ділянках куль-
тури а суспільного життя зокре-
ма.

На цьому місці слід зупини-
тися коротко над одною із най-
важливіших справ української
історичної науки у вільному світі,
а саме над питанням співпраці
старшого покоління істориків із
молодим. Немає сумніву, що наші
історики, — сеньйори бажають до-
помогти новій генерації українсь-
ких істориків, яка здебільша на-
бирала знання на європейських
і американських університетах, а
тому має дуже часто великі не-
доліки в методологічних і джере-
лознавчих проблемах історії Ук-
раїни. Молоде і наймолодше поко-
ління українських істориків му-
сить знайти за допомогою стар-
ших істориків безпосередній зв'я-

зок із 150-літньою традицією ук-
раїнської історичної науки. Якщо
цього не станеться, українська
вільна історіографія призначена
на повільну смерть.

Щоб цю проблему позитивно

20,000 ДОМІВ У ЛЕЙКГЕД, ЛІКАР-
НІ, КЛІНІКИ, ШКОЛИ ТА ІНДУ-
СТРІАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА ПЕ-
РЕЙШЛИ НА ЧИСТИЙ, НАДІЙ-
НИЙ, МАЛОКОШТОВНИЙ ПРИ-
РОДНИЙ ГАЗ.

TWIN CITY GAS Company Ltd.

Port Arthur — Fort William

П. БОРЕСЬКИЙ власник

NEEBING TOURIST HOTEL

R.R. 3 Scott Hwy. — Dial 622-3923
Fort William, Ont.

Найліпші меблі й дивани

LASKINS FURNITURE AND APPLIANCES

Your

McCLARY EASY DEALER

68 S. Cumberland St.
PORT ARTHUR ONT.

B & B STONE LIMITED

ПАМ'ЯТНИКИ. Виробляємо чудові пам'ятники та надгробні таблиці з граніту.
by Fort William Road PORT ARTHUR, ONT.

Phone Diamond 5-1117

Evenings MA 3-3721

OPEN EVENINGS BY APPOINTMENT

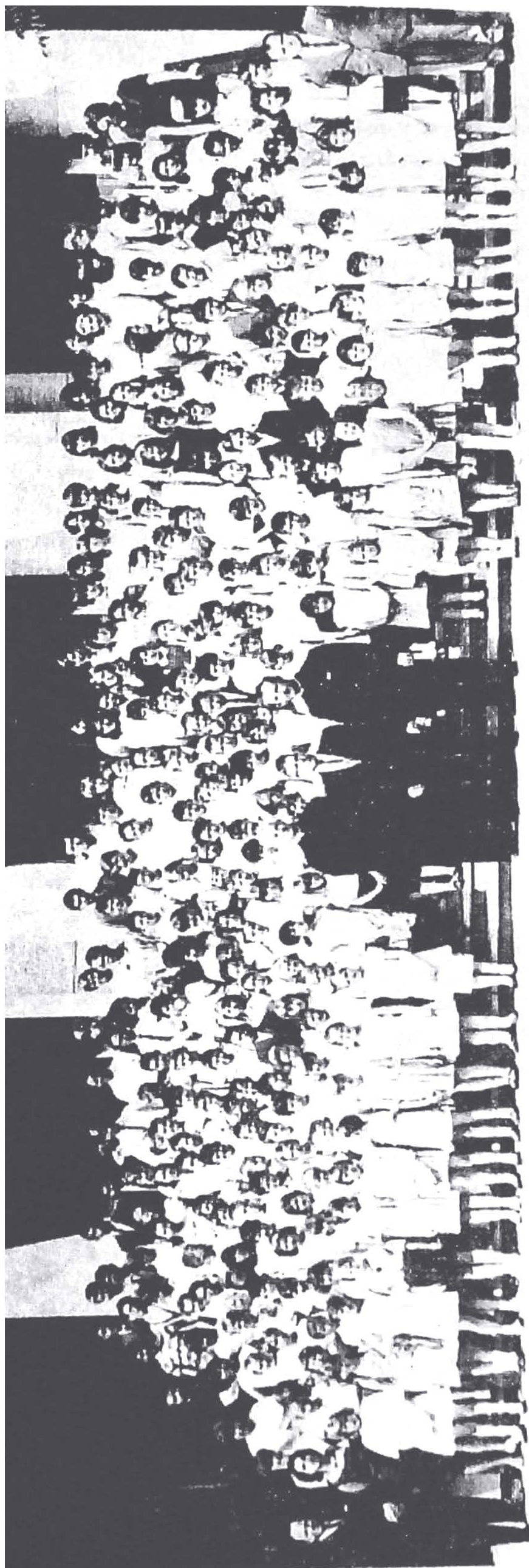
HENRY'S PHARMACY

("G'ALLONARDO" PHM. D.)

153 Third Ave.

TIMMINS, ONT.

Tel.: 264-4311

РІДНА ШКОЛА І СЕРЕДНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ФІЛІЇ УНО В ЗАХ. ТОРОНТІ після Богослуження в день закінчення 1965/66 шк. року. Зліва вгору стоять учителі: М. Гава, Іванна Боднарук, Марія Зобнів, Людмила Пукса, Ольга Цвик. Посередині: о. В. Шараневич, Директор Денис Гевко, о. М. Малюжинський. Зправа вгору: Д-р Богдан Сотник, Євгенія Янківська і мгр. Ольга Пясецька.

розв'язати, українські наукові установи, українські історики, а також суспільно — громадські установи повинні шляхом спільного обговорення і допомоги уможливити цей потрібний контакт між генераціями українських істориків.

НАУКОВІ УСТАНОВИ І ЇХНІ ВИДАННЯ

Другий найважливіший чинник, який має безпосередній вплив на ріст або занепад української історичної науки є діяльність наукових установ, окремих історичних осередків та їхні видання. В цьому розділі будемо коротко розглядати діяльність українських наукових установ у хронологічному порядку, зупиняючися лише на маркантних вислідах їхньої праці.

Українська Вільна Академія Наук

В 1945 році основано Українську Вільну Академію Наук у Німеччині, яка нав'язала свою діяльність до традиції Української Академії Наук, założеної 1918 року в Києві, Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Наукових Інститутів у Варшаві і Берліні і інших. На президента УВАН обрано проф. Дмитра Дорошенка, визначного історика і суспільного та культурного діяча, став проф. Борис Крупницький, а по його смерті (1956) проф. Наталія Полонська Василенко, яка є головою Історичної Секції в Німеччині по сьогоднішній день.

В праці УВАН у Німеччині включилися проф. П. Курінний, проф. М. Міллер, проф. О. Оглоблин, проф. Полонська — Василенко, др. В. Мацяк і інші.

В наслідок виїзду українсь-

ких вчених за океан створено осередки УВАН в Канаді (1948) і Америці (1950), які мають свої власні статуты, але заразом координують свою працю. Із видань УВАН цього часу слід згадати монографію Б. Крупницького "Гетьман Данило Апостол і його доба" (1948), збірник "Шевченко та його доба" і цілий ряд дрібніших історичних студій Б. Крупницького, В. Мацяка, О. Повстенка, О. Оглоблина, Н. Полонської, Василенка і інших.

З огляду на брак матеріальної бази УВАН у Німеччині не зміг належно проявити свою видавничу діяльність. Історична праця УВАН у ЗДА головню зосереджувалася в Історичній Секції (голова проф. О. Оглоблин), Секції Античної Історії (голова проф. А. Коцевалор, а по його смерті д-р. О. Домбровський), Чорноморській Комісії (голова О. Оглоблин), Комісії для вивчення історії української імміграції в Америці (голова Я. Чиж), Комісії над дослідом пореволюційної України і Советського Союзу (голова проф. Дж. Решетар), Комісії для вивчення історії українсько — жидівських взаємин.

Завдяки заходам покійного през. УВАН проф. М. Встухова, Академія розвинула успішну видавничу діяльність. Починаючи від 1951 р. почали появлятися англомовні "Анали", які заслужено здобули належну репутацію на міжнародному науковому форумі. В Аналах друкувалося багато історичних монографій і статей. Окремими випусками Аналів появилася монографія Н. Полонської — Василенко "Заселення Південної України" і історіографічна праця Дмитра Доро-

шенка та О. Оглоблина "Огляд Української Історіографії". Також появилася праця О. Повстенка "Катедра Св. Софії в Києві". Багато історичних матеріалів видруковано в Наукових Збірниках УВАН (два випуски), Літературно — Науковому Збірнику, шевченківських Збірниках "Шевченко" і інших.

За ініціативою Д-ра. І. Л. Рудницького починаючи від 1962 року щорічно відбуваються конференції українських істориків і дослідників суспільно — політичних наук, присвячених окремим проблемам української історії. Також заплановано видавати "Історичні Збірки" (неперіодичне видання, проте до сьогодні ще не вийшов перший випуск збірника.

Не зважаючи на інтензивну працю в ділянці історичних дослідів, під сучасну пору УВАН сповільнила працю в цій царині, на що спричинилися зовнішні і внутрішні фактори. Багато дослідників помирало, інші історики покинули Нью Йорк і переїхали в інші місцевості. Крім того УВАН обтяжена довгом за будинок, а фундація Форда відмовила фінансувати далші видання Аналів. На нашу думку українська

спільнота мусить забезпечити дальшу безперебійну появу Аналів, які є єдиним англomовним українознавчим періодиком, який розглядається у вільному світі, як дуже гартісне видання.

Український Вільний Університет

Під кінець 1945 р. в Мюнхені відновлено діяльність УВУ — найповажнішої української високої школи поза межами України. В програму курсів філософічного факультету входили історичні виклади, які своїм змістом

SKINNER & MIDDLEBROOK Ltd.

W. J. INSLEY FUNERAL DIRECTOR & AMBULANCE SERVICE

128 Lakeshore Road E. Tel.: 278-5548
Port Credit, Ont.

Bei матеріяли для нової будови і ремонту купуйте в

HAGGLUNDS

LUMBER & FUEL LIMITED

497 E. Mary St. — Fort William, Ont.

McGavin TOASTMASTER Ltd.

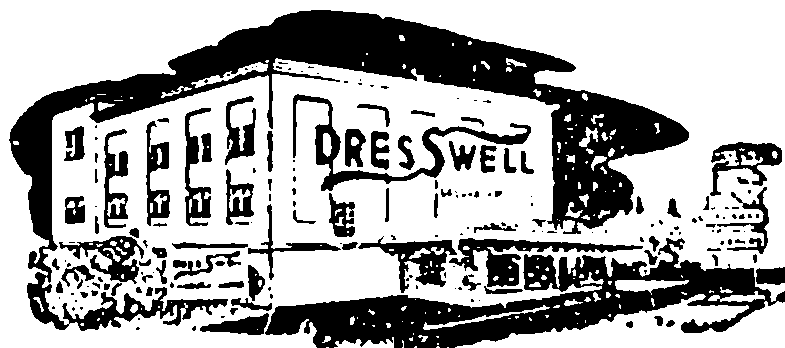
402 N. May St. Fort William, Ont.

"Bakers of mighty fine bread"

DRESSWELL

The Lakehead's Leading...

Dry Cleaners and Launderers

Corner S. Syndicate and Mary Streets

207 S. Algoma St.,
Port Arthur, Ont.
Tel.: 344-5041

116½ S. Syndicate Ave.,
Fort William, Ont.
Tel.: 623-6453

Найбільш модерне підприємство в цілому північно-західному Онтаріо

охоплювали усі періоди української історії. Велике значення для української історичної науки має діяльність УВУ, завдяки якій українські студенти мали нагоду студіювати під найвизначнішими нашими істориками. Багато із абсолювентів УВУ під сучасну пору займаються історичними дослідженнями і стали поважними істориками.

Із професорів — істориків УВУ слід згадати М. Андрусяка, Д. Дорошенка, Б. Крупницького, О. Оглоблина, Н. Полонську — Василенко, І. Витановича. Із професорів — археологів: П. Курінного, М. Міллера, Я. Пастернака, В. Щербаківського. Історію культури викладав І. Мірчук, орієнталістику — О. Пріцак, історію мистецтва — В. Січинський. Із доцентів згадаємо П. Феденка (історія) і Л. Чикаленка (археологія).

До 1952 року в УВУ відбувалося нормальне аудиторне навчання, опісля по від'їзді більшості студентства і професури за океан, Університет зачав наголошувати більше наукову — дослідчу і видавничу діяльність.

З історичних видань УВУ слід згадати: І. Мірчук "Історія Української Культури" (1956), М. Андрусяк "Історія Козаччини" (1946), М. Чубатий "Огляд Історії Українського Права" (1947), С. Томахівський "Історія України" (1949), Б. Крупницький "Основні Проблеми Історії України" (1955), Б. Крупницький "Історіознавчі Проблеми Історії України" (1959), Н. Полонська — Василенко "Заселення Південної України в половині XVIII ст." (1960). Крім того історичні праці друкувалися в Наукових Збірниках УВУ (1948 - 1955) і в неперіодичних Наукових За-

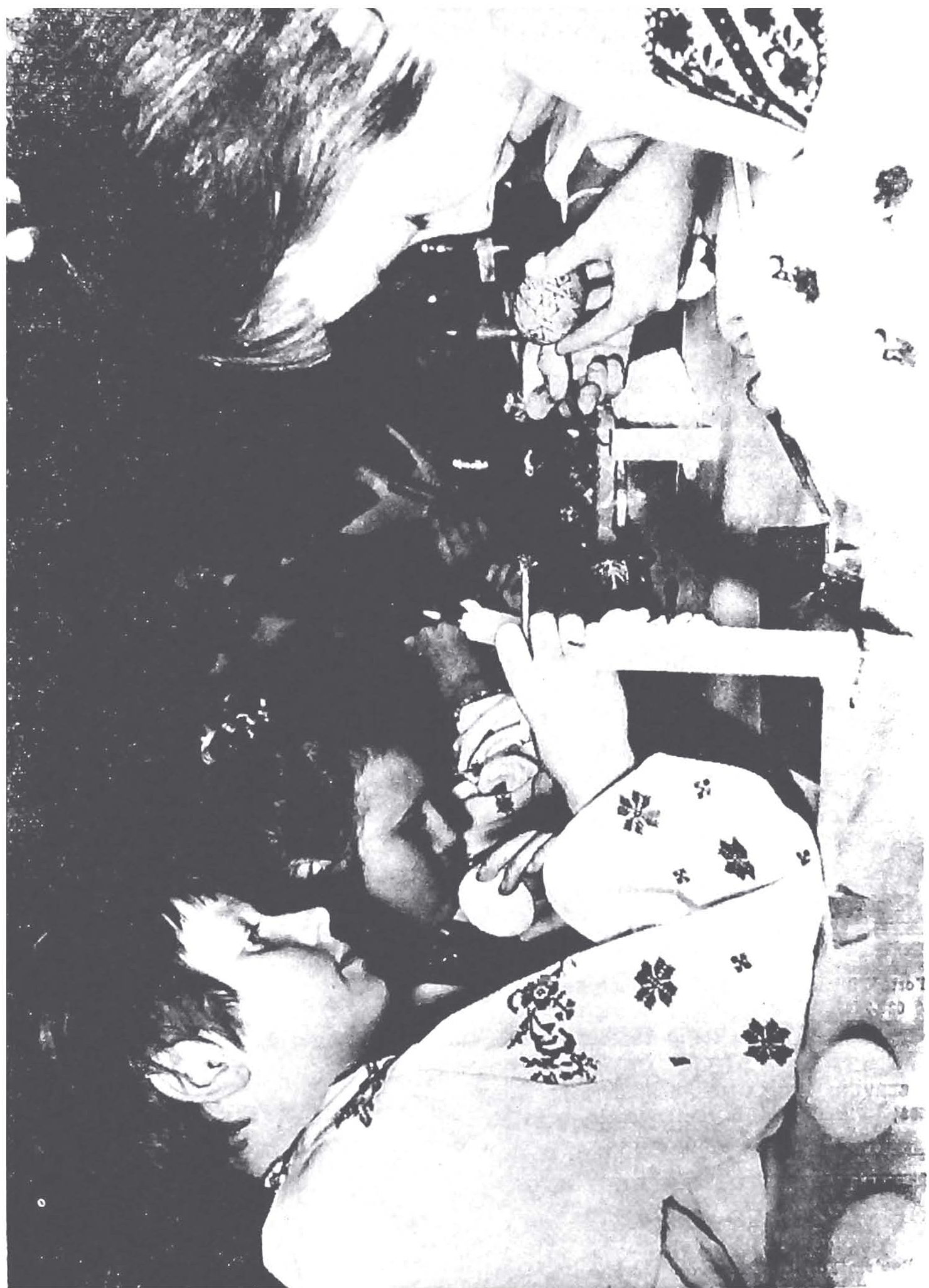
писках. Під сучасну пору УВУ сповільнив свою видавничу і наукову діяльність із огляду на смерть багатьох професорів, а також від'їзд професури за океан.

Церковно — археографічна Комісія.

При Апостольській Візитатурі українських католиків у Німеччині в 1946 році відновлено працю Церковно — археографічної комісії, основаної Митрополитом ІІ Шептицьким в 1944 р. у Львові. Завданням Комісії було дослідження історії української церкви. Головою Комісії був о. др. Й. Скрутень, заст. гол. проф. О. Оглоблин, а секретарем др. В. Ленчик. Видано низку праць українських істориків (Н. Василенко — Полонська, О. Оглоблин, В. Гришко, Б. Крупницький, І. Мірчук і інші) присвячених проблемі теорії III Риму в Росії. Під сучасну пору Комісія не є діяльна, дослідження над історією церкви зосередилися в Римському історичному осередку.

Наукове Товариство ім. Шевченка

В 1947 році в Німеччині відновила свою діяльність найстарша українська наукова установа НТШ. Праця членів Товариства проводиться по окремих секціях. Історично — філологічну секцію очолив Др. І. Мірчук, а головою Історичної Комісії став Др. Б. Крупницький. Археологічну Комісію очолив Др. В. Щербаківський. НТШ пощастило в Німеччині розгорнути значну діяльність. Найбільшою заслугою НТШ є видання Енциклопедії Українознавства за редакцією професорів В. Кубійновича і З. Кузеля. Ця основна книга знання про Україну зараз виходить ан-

Дівчата Доросту УНО і БО в Гамільтоні пишуть українські писанки в 1966 р.

гліїською мовою, як також підготовляється німецьке видання Енциклопедії. НТШ відновило також видання українознавчого журналу "Сьогочасне і Минуле" (всього вийшло 2 числа, 1948 і 49. і Записки НТШ Бібліотеку Українознавства. Із серії Записок НТШ слід відмітити такі видання: "В 300 ліття Хмельниччини" (т. 156, 1948), Л. Окіншевич "Значення військового товариства в Україні — Гетьманщині" (т. 157, 1948) А. Яковлів "Український Кодекс 1743 (т. 159, 149) В. Прокопович "Печать Малоросійська" (т. 163, 154), О. Оглоблин "Гетьман Іван Мазепа і його доба" (т. 170, 1960) Т. Маціків "Мазепа в світлі сучасних німецьких джерел" (в нім. мові, т. 174, 1963) Крім того появились історичні праці в збірниках тт. 169, 173 і інших. Із серії Українознавчої Бібліотеки згадаємо: І. Холімський: Історія України (1949),

П. Грицяк "Галицько — Волинська Держава" (1958) і інші.

З виїздом великої частини членства НТШ за океан — відділи НТШ засновано в ЗДА і в Канаді, проте наукова праця даліше концентрується на європейському континенті в Сарсель, де проживає редактор Е. У. проф. В. Кубійович. Слід об'єктивно ствердити, що молоді українські історики співпрацюють тісніше із УВАН-ом ЗДА, як з НТШ ЗДА. В загальному НТ-

Потребуєте малювати хату,
не забувайте про
SWANSON'S PAINTS

Painting & Decorating

221 Park St.,

Port Arthur, Ont.

Tel.: 344-8701

C.I.L. Dealer

CHEHOWY, CHOMICKI

AGENCY LIMITED

Your independent insurance Agent

Marion CHOMICKI

630 Simpson St.,

Fort William, Ont.

Не забувайте заїхати до
NOR - SHOR ARMS LTD.
THE MOTOR HOTEL

Corner Memorial Ave. (Hwy 17) & High St.

Reservations: Tel.: 344-9621

Telex 033-236 Post Office Box 116

PORT ARTHUR, ONT.

MICHAEL R. ZALE

President & Gen. Manager

Fort William
623-7441

Port Arthur
345-8942

LE COCO
THE FLORIST LTD.

SERVING THE LAKEHEAD SINCE 1911

505½ Victoria Ave. — Fort William, Ont.

LOWERY'S LIMITED

Office Supplies & Furniture

Dealers For 3 M Company Machines &

Supplies (Franchised Dealer)

Cor. Park & S. Cumberland St.,

Port Arthur, Ont.

Phone: 344-6666

ARNIE'S
AUTO SALES & SERVICE
AUTO BODY SHOP

Dealer in Mercedes-Benz
— Austin — MG Cars

294 North Cumberland St. Tel.: 344-5221

294 North Cumberland St. Tel.: 52157

PORT ARTHUR, ONT.

SEVEN - UP
BOTTLING
"LAKEHEAD" LTD.

Bottlers of:

7 UP - Mission Orange
131 Archibald St. N. Dial 622-2512
Fort William, Ont.

ІІ сповільнило свою працю на відтинку історичних дослідів, подібно, як і інші вичислені наукові установи.

Історичний Осередок у Римі

Одним із найбільш заавансованих осередків в історичних дослідях під сучасну пору є Чин св. Василя Великого в Римі. Цей осередок розгорнув жваву видавничу діяльність, яка виявляє себе в трьох самотійних серіях Записок ЧСВВ. В першій серії друкуються історичні монографії, із яких згадасмо: о. І. Назарко "Св. Володимир Великий" (1954). о. І. Нагасвський, "Кирило — Методіївське Християнство на Русі — Україні" (1954) о. І. Назарко "Київські і Галицькі Митрополити" (1960) Н. Полонська—Василенко "Історичне підґрунтя української автокефальної церкви" (1964) і інші.

В другій серії появляється неперіодичний журнал "Записки ЧСВВ" із наголосом на історію церкви. Від 1949 року появилася 8 томів записок.

Третю секцію виконують Документи Римських Архівів за редакцією о. Д-ра А. Великого. За час від 1953 року видано 39 томів документів з цінними історичними джерелами до історії Східної Європи, зокрема України. Є це монументальне видання заплановане на 100 томів. У зв'язку з можливістю заложення Українського Католицького Університету в Римі дуже правдоподібно Римський Осередок буде відігравати домінуючу роль в розвитку української історичної науки.

Інші Осередки і Видавництва.

Побіч наших центральних наукових товариств зорганізувалися також окремі історичні уста-

нови із специфічними завданнями. Тут слід згадати Інститут Української Мартирології (1947) із головним завданням досліджувати і видавати документальні матеріали, що торкаються національно—визвольної боротьби та мартирології українського народу. Проте крім видання кількох брошур ця установа не розвинула замітної видавничої діяльності". В 1947 році створилася Українська Родовідна Установа — в дійсності Український Геральдичний Інститут. Із рамені цього товариства появилися чотири збірники "Рід та Знамено" (1947) Опісля ця установа самозліквідувалася. На це місце в 1963 році зорганізувалося Українське Генеалогічне і Геральдичне Товариство (голова О. Оглоблін, секретар Р. Климкевич) яке під сучасну пору об'єднує понад 80 членів і плянує видавати неперіодичні збірники присвячені допоміжним історичним наукам. В. 1949 почали появлятися збірники "Україна" за редакцією професора І. Борщака, в яких друкувалися цінні історичні матеріали і статті. Вийшло 10 збірників (1949-1953). Із смертю І. Борщака це видання припинилося. Також слід згадати про діяльність Інституту Дослідів Волині (голова М. Боровський), який видає неперіодичні збірники волинезнавства "Літопис Волині", а також окремі монографії.

Одною із замітніших подій та успіхів українського культурного життя було перевидання монументальної "Історії України—Руси" М. Грушевського завдяки Видавництву "Книгоспілка". З інших видавництв слід згадати мюнхенську "Дніпрову Хвилю", яка видала О. Оглобліна "Люди Старої України" (1959), Л. Винара

“Андрій Войнаровський” (1962) і інші.

Із рамени Інституту для Вивчення Історії та Культури ССРСР в Мюнхені появилось чимало праць українських істориків, з яких вирізняється двотомник Н. Полонської - Василенко “Українська Академія Наук” (1955 і 1958). Також слід відмітити англomовну працю І. Решеторя “Українська Революція” (1952) і Армстронга “Український Націоналізм” (1955) та інші праці Манінга, Каменецького, Дмитришина, Бориса Білінського і інших дослідників модерної української історії. Розмір цієї статті не дозволяє зупинитися над усіма історичними працями та істориками. З установ слід ще згадати Історичну Комісію Зарева, яка дала ініціативу історичному журналові “Український Історик”, що його перебрало щойно засноване Товариство Українських Істориків. Крім того появилася ціла низка регіональних публікацій історич-

но - мемуарного характеру (Львів, Угнів, Перемишль, Волинь і дру-гі) з рамени НТШ або окремих товариств.

ПРОБЛЕМА СПІВПРАЦІ І КООРДИНАЦІЇ

В загальному можна ствердити, що українська історична вільна наука не була зорганізована в однім досліднім центрі лише від самого початку виявила тенденції децентралізації. Ця риса залишилася і по сьогоднішній день. Виринає основне питання, чи ця децентралізація історичних дослідів виправдала себе, чи лише послабила і розпорошила працю українських істориків?

Уважасмо, що на це складне питання не можна відповісти однім апріорним ствердженням. Вже від самого початку велися переговори між УВАН і НТШ в справі евентуального об'єднання обидвох установ в одну (гляди-Сьогоднішнє і Минуле, ч. 1. 1948, ст. 94-95) —проте ці переговори не розв'язали цієї кардинальної проблеми. Не маємо змоги і потреби на цьому місці з'ясовувати причини цього неуспіху і шукати “винних”... Мусимо числитися з фактом, що обидві установи мають світлу наукову традицію та існують по сьогодні, збагачуючи у міри можливостей скарбницю національної культури і світову науку. Побіч них існує ціла низка інших наукових установ із специфічними завданнями. І в цій різноманітності криються заразом часткові успіхи і невдачі нашого наукового життя. Тому питання слід ставити в площині можливостей координації наукової праці, а не ліквідації і злиття українських наукових установ в одне наукове товариство.

RUTLEDGE STATIONERY LTD.

512 Victoria Ave., 6A N. Cumberland St.
Fort William Ont. Port Arthur, Ont.
Tel.: MA 2-9675 Tel.: DI 4-5122

Книжки, карточки, бюрові прибори
та меблі

DAN'S CONFECTIONERY & GROCERY

801 SIMPSON ST., Tel.: 622-0586
FORT WILLIAM, ONT.

Властитель — Д. ПЕРІГ

WALTER MARKO

PHOTOGRAPHY

9 South Cumberland St., Tel. DI 5-6451
PORT ARTHUR, ONT.

Виконуємо родинні знімки по до-
мах, на весіллях, портрети, дитячі
знімки, опрацюємо в рами.

На нашу думку приходить ідея створення надрядного тіла — Української Наукової Ради, яка мала б за основне завдання координувати наукову працю окремих установ. Для прикладу насувається паралель Американської Ради Науківих Товариств, яка об'єднав американські наукові установи і повністю вив'язується із своїх завдань. Якщо йдеться про історичні відділи наших наукових установ — то вони лише формально об'єднують своїх членів — на ділі всюди є застій в історичних дослідках. Ці наші нечисленні історики при координації праці і взаємному зрозумінні могли б стати на багато видаєнішими. Це є правда нашої наукової дійсності, яку в нас зовсім промовчується. До речі ця ситуація поглиблює кризовість історичних дослідів із кожним роком. Все ж таки віримо, що центральні наукові установи між своїм членством і собою знайдуть спільну мову і серйозно застановляться над сучасним станом нашого наукового життя і можливостями його оздоровлення. Це є “кондіцію сінє ква нон” нашого успіху на науковому відтинку. Тим часом видатні представники української історичної науки прий-

шли до висновку конечности створення Українського Історичного Товариства і вдерження при житті одинокого українського історичного журналу “Український Історик”.

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО І “УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК”

Щоб краще зрозуміти завдання УІТ дозволимо собі навести текст офіційного комунікату Ініціативної Групи Українського Історичного Товариства:

“ Беручи до уваги інтереси дальшого розвитку української історіографії, а також сучасний підневільний стан історичної науки на рідних землях, українські історики у вільному світі визнали за потрібне заснувати Українське Історичне Товариство. Членами товариства можуть бути історики і дослідники допоміжних історичних наук, а також ті особи, що цікавляться історією України й загальною історією та бажають причинитися до розвитку української історичної науки у вільному світі.

Українське Історичне Товариство ставить перед собою такі завдання:

Купуйте смачне і свіже печиво у

CANADA BAKERY

642 Simpson St., Fort William, Ont.

Властитель — Н. Х Р У Щ

CHAPPLES LTD.

FORT WILLIAM, ONT.

На услугах околиці Лейкгед

понад 57 років

На обід чи перекуску,

не забувайте зайти до

APPOLON RESTAURANT

235 ARTHUR ST., PORT ARTHUR, ONT.

У нас є високої якості молочні
вироби та добра і скоро обслуга.
DAIRYBEST PRODUCTS LTD.

Corner May & Dease St.,

Tel.: 622-2123

FORT WILLIAM, ONT.

1. Об'єднувати істориків, а також активних прихильників історичної науки.

2. Пильнувати і боронити інтереси вільної української історичної науки та її кращі традиції.

3. Нотувати й виправляти фальшиві і тенденційні інтерпретації історії України в історичних працях СРСР й у вільному світі.

4. Видавати і розбудувати історичний журнал "Український Історик" і допомагати у виданні монографічних праць з історії України.

5. Сприяти виявленню, реєструванню й вивченню джерельних матеріалів до історії України в закордонних архівах і бібліотеках.

6. Співпрацювати з українськими науковими установами у вільному світі і налагоджувати

зв'язки з чужинецькими історичними товариствами.

Завдання Українського Історичного товариства широкі і відповідальні. Проте ми віримо, що спільними силами зможемо причинитися до розбудови вільної української історичної науки і тим самим виконати свій обов'язок перед українською і світовою наукою й перед українським народом. Тому звертасмося до істориків і прихильників української історичної науки підтримати цей почин і стати членами Українського Історичного Товариства.

За Ініціативну Групу: Д-р М. Антонович, Проф. Д-р Б. Винар, Проф. Д-р І. Витанович, Д-р О. Домбровський, Проф. В. Дуб-

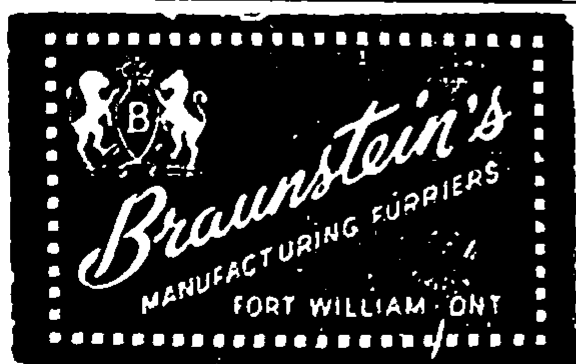
D. J. KELLY LTD.

Food Service Equipment

408 Victoria Ave., DIAL 623-9521

FORT WILLIAM ONT.

Має устаткування потрібні для харчівень, ресторанів і подібних установ

Знана фірма якісних хутер
141 Simpson St., Tel: 623-8841
FORT WILLIAM, ONT.

NEW METHOD INSULATION & SUPPLY LTD.

793 Memorial Ave., Tel.: 345-277

Port Arthur, Ont. Area Code 807

Алюмінійові вікна, двері й дашки

В маєткових справах чи в асекураційних за порадою вдайтеся до

HUBIE SPITTLEHOUSE & LINGMAN LTD. INSURANCE — REAL ESTATE

47 N. Cumberland St.,

PORT ARTHUR, ONT.

W. F. BOLDUC TIRE CO.

220 Park St., Port Arthur, Ont.

Tel.: 345-7743 344-6822

Колеса і опони до авт продаються в деталічних і гуртових цінах.

ровський, Проф. М. Ждан, Др. П. Климкевич, Проф. Др. Курінний, Проф. Др. М. Міллер, Проф. Др. о. І. Назарко, Проф. Д-р. О. Оглоблін, Проф. Е. Онацький, Проф. Др. Я. Пастернак, Проф. Др. Н. Полонська—Василенко, Проф. Др. М. Чубатий.

Немає сумніву, що створення Українського Історичного Товариства буде мати переломове значення у відродженні української історичної науки у вільному світі, а тим самим спричиниться до ліквідації кризи українських історичних дослідів. Членська база є доволі широка і включає професійних істориків як і тих, хто активно бажає причинитися до розбудови нашої історіографії. Тим самим воно являється дублюванням вже існуючих наукових товариств — але має свої специфічні завдання. На форумі цього Товариства можуть співпрацювати члени усіх наукових товариств і тим самим налагодити координацію історичних дослідів.

Вже від довгого часу перед українськими істориками стояло засадниче питання видавати періодичний журнал. Відомо, що на еміграції появлялися і появляються численні українознавчі журнали, в яких також друкуються історичні праці. Проте ці видання через свій широкий тематичний засяг не можуть заступити історичного журналу. Під кінець 1963 появилася перше число “Українського Історика” — журналу Історичної Комісії “Зарева”. До сьогодні вийшли 4 числа згаданого видання. Разом із повстанням УІТ — Український Історик став офіційним органом товариства. Головним завданням журналу є об’єктивно відзеркалювати здобутки української іс-

торіографії, а заразом стати форумом співпраці усіх генерацій українських істориків. “Український Історик” це перший періодичний український історичний журнал у вільному світі і як такий заслуговує на повну піддержку широкої читацької громади.

Покликуючи до життя Українське Історичне Товариство і видаючи Українського Історика, українські історики поставили тверді основи під дальший розвиток української історичної науки у вільному світі.

СУСПІЛЬНО - ГРОМАДСЬКЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ

Третій основний чинник, який має безпосередній вплив на сучасний стан української науки взагалі, а історичної зокрема, — це вияви суспільно—громадського і культурного життя нашої спільноти — української громади у вільному світі. Із прикрістю приходить ствердити, що українські установи, політичні середовища і взагалі суспільні організації не здають собі повної справи із ваги і значення української науки, а історичних дослідів зокрема для нашого існування на українських землях і поза ними. Ось, як вдало накреслив цю ситуацію покійний про. Б. Крупницький аналізуючи 1945—49 роки: “Сконстатуємо: українська культурна еліта робила і робить прямо такі героїчні зусилля, щоб пароллю ” великої української

FAMILY BUTCHERS & GROCERS	
300 Finlayson St.,	Tel.: MA 3-8981
FORT WILLIAM, ONT.	
Маємо свого виробу смачні м'ясні продукти, спеціально вуджені пі.	

культури" хоч до якоїсь скромної міри здійснити. Спостерігаючи деякі прояви таборового і нетаборового життя, можна було б говорити про хресний шлях української інтелігенції, про Голготу нашого культурного представництва... А головне все таки те, що не було відповідного розуміння серед українського громадянства, не було культурної атмосфери, без якої неможлива поява визначних творів. Наше громадянство, що вдарилося в політику (а це було масове явище), навіть не уявляло собі, яка важлива культурна репрезентація на вигнанні, в умовах еміграції... Сьогодні те, що ми поневолений народ, репрезентований через вигнанців, зовсім не викликає спонтанних симпатій у світі, як це могло бути ще в XIX ст. Наша доба для цього занадто сувора і реалістична. Доводиться вживати великих зусиль, щоб довести світові, що ми не тільки бажасмо, але і заслуговуємо на окреме місце під сонцем, що ми не просто етнографічна маса, примітивний народ, погній для інших, але вироблена нація, що хоче і спроможна жити своїм власним, незалежним життям. Політичний світ придивляється до нас і повсякчасно робить нам іспит. Представники чужих державних націй вимагають доказів нашої зрілості... Таким доказом стає передусім культурна творчість. Політичною балаканиною, безконечно повторюваним і нудним твердженням, що ми 45 мільйонний народ, другий що до численності слов'янський народ у світі, державному європейському і неєвропейському мужеві не заімпонувати..." (Історіознавчі проблеми історії України, Ст. 126 - 128).

Думки Крупницького акту-

альні по сьогоднішній день. Хоча стало менше тих, які "вдарилися в політику" — політиканство на ділі, але зросло число тих, які присвячують увагу виключно нагромадженню майна і не звертають уваги на потреби української культури. І саме тому українська друкована книжка залишається у більшій частині на полицях книгарень, саме тому українські вчені в своїх архівах мають численні манускрипти готових до друку праць і кінець кінцем саме тому українська наука перебуває

За ліkarством заходьте до аптеки

CROOKS REXALL PHARMACY

FORT WILLIAM, ONT.

Victoria at Syndicate — 623-0477

Centennial Square — 623-2777

PORT ARTHUR, ONT.

Arthur at Court — 345-6564

River St. — 345-7334

GIBSON MOTORS (1962) LTD. INTERCITY

707 MEMORIAL AVE.,

Tel.: DI 4-7235

Canada

PORT ARTHUR, ONT.

Для вашої вигоди ми маємо аж три приміщення з будівельним матеріалом, фарбами і тартаком.

SUPERIOR LUMBER CO. LTD.

25 Frost St. 848 Red River Road
PORT ARTHUR, ONT.

MARATHON, ONT. P.O. BOX 956

в кризовій ситуації. Ми знаємо, що існують поважні суспільно — громадські центральні, організації. До тепер жадна із цих відповідальних громадських інституцій із значними запасовими фінансовими фондами не подбала, щоб бодай мінімально забезпечити життя наших визначних вчених-смеритів і уможливити їм дослідницько—наукову працю, яка важить на багато більше, як галасливі політичні маніфестації, які проминають без належного сліду. Ці науковці — смерити присвятили ціле своє життя творенню національної культури — основи нашого існування і розвитку. Бодай найменше, що може зробити організована спільнота, це сплатити перед тими нечисленними і незаступними одиницями — довгвдячності та уможливити їм наукову працю.

Знаємо, що наші сеньйори-науковці не є вічні, щороку рідшають їхні ряди і вже найвищий час опам'ятатися і розв'язати цю важливу проблему нашого життя. Сьогоднішня настанова у цьому аспекті наших установ і різних організацій впишеться ганебною плямою в аналах української історії. Думаємо, що не треба ілюструвати наших думок кінцевим етапом життя Юрія Клена, Осьмачки та інших... А втім не пишемо цих рядків, щоб когось спеціально засуджувати, лише, щоб збудити наше приспане національне сумління і вийти із цього зачарованого кола негатиції ваги культурного сектора нашого життя.

Ці думки безпосередньо пов'язані із проблемою наших видавництв і взагалі книжкової продукції в чужих і українській мовах, яка має і буде мати знач-

ний вплив на інтелектуальний рівень нашої громади, її одиниць, а також на наші зв'язки із зовнішнім світом. На увазі маємо поважні видання історичних, літературних і інших праць з ділянок нашої культури. Загальне усвідомлення цих справ широкими колами нашого громадянства і установами — напевно причиниться до крапцю розповсюдження української книжки між українцями у вільному світі і до уможливлення появи поважних праць в чужих мовах, які причиняться до поширення правди про Україну і її змагання.

У зв'язку з цим виникає питання створити, фонд української науки, який уможливив би працю наших науковців, а разом став би фінансовою базою наших видавничих спроможностей.

Цей фонд повинен бути контрольований науковими і громадськими чинниками. Звичайно, що створення такого загального фонду вимагає багато праці — але ця праця і цей вложений труд українського громадянства приніс би в короткому часі тривалі успіхи.

Немає змоги в цій короткій праці докладніше проаналізувати сучасний стан нашого громадського і культурного життя і його прояви. Взагалі наше життя було весь час під тиском політичного, а подекуди і релігійного чинника. Вже Крупницький писав, що на культурному полі було чимало "аномалій, зв'язаних саме з надзвичайним розвитком політиканства. Драстично кажучи, кожна партія хотіла б мати свою "культуру". Не було розуміння до того, що культурна сфера має свої окремі завдання, які не можна підпорядковувати партійним дик-

татам " (ст. 126) Вислід такий, що в деяких випадках появляються томи і томикн всякої макулятури, на яку видається чимало гроша і яка призначена для індоктринації членства даної політичної групи...

І так появилися на поверхні життя прерізні " спеціалісти " по історії, літературознавстві, політиці і інших ділянках. Звичайно,

ВИСИЛАЄМО ХАРЧОВІ ПАЧКИ
ДО ЕВРСПИ

ABC PARCEL SERVICE

3891 St. Laurence Blvd.
Tel. VI 4-9098 Montreal, Que.

EUROPIAN SAUSAGE LTD.

1742 Richardson St. Tel.: 932-4545
MONTREAL, QUE.

М. ЖИТИНСЬКИЙ і сини — власники

що вислід такої розв'язки державницького світогляду і індивідуального знання даної одиниці, присипаної фунтами брошуркової мудрости і макулятури — більше, як сумний. В українському суспільстві і суспільному житті приходить до голосу " гомо ігноранс", який хоче вирішувати важливі проблеми нашого існування. Саме цей процес примітивізації нашої суспільної, політичної і загальної культури можна і треба зупинити при допомозі пізнання правдивих культурних вартостей на різних відтинках нашого життя. І тут історична творчість може відіграти значну загально— національну виховну роль. Вона у великій мірі може стати бажаною " учительською життя ".

В цьому полягає саме пов'язаність історії із сучасністю і майбутнім. Проте це лише один ас-

НАША СИЛА В НАС САМИХ!

Українська Національна Кредитова Спілка

МОНТРЕАЛ

5213 HUTCHISON ST.

ТЕЛЕФОН: 271-3372

Коли ви думаєте як найкраще зберегти вашу працю, то безперечно Українська Національна Кредитова Спілка, перша і найбільша (бачене досягає 2 мільйони доларів) наша Кредитівка в Монреалі с цією установою де ви можете:

Складати ощадності на рахунок уділів до висоти 2,000 дол. (Удільні асесуровані Кредитівкою на життя і від ряду літ ухвалювана дивіденда с 4.5%).

Складати ощадності звичайні на 3.5%, чи термінові вклади від 500 до 5,000 доларів на 4% і 5%.

Одержувати безконкурентнійно найдогідніші морттеджесі і особисті позички від яких Кредитівка оплачує асесурацію до висоти 10,000 доларів.

Внесутесь у члени самі і внесуйте ваші діти, які можуть користати зі Стипендійного Фонду Кредитівки як почнуть учитися на університеті.

● Для машої вигоди центратя Української Національної Кредитової Спілки 5213 Hutchison St. с відкрита кожного дня 8 годин, від 12 г. полудня до 4 год. вечора. В суботи від 1 пол. до 3 по пол. (крім субот червня, липня і серпня).

● Відділ про Т-ві "Прогісита" 2558 St. Charles St. Tel. 933-0217 кожного понеділка від год. 7 - 8 вечора.

● Відділ на Розмонті 3222 Beaubien St. East, Телефон — 721-3535 в приміщенні Matley Studio кожного понеділка і п'ятниці від 6-8 год. вечора.

нект історії, який суспільство повинно зрозуміти і як слід оцінити.

Інша важлива справа це усталення безпосереднього зв'язку між істориком, його творами і громадою — споживачем історичних творів. Без цього контакту — годі думати про поширення і зрозуміння суспільством основних рис українського історичного процесу. А це усвідомлення і зрозуміння конечно для нашого сучасного і майбутнього.

На цьому місці не будемо порушувати ролі української католицької церкви в загальних проявах суспільного життя. Ця тема була обговорювана в статтях проф. Кубійовича на сторінках "Листів до Приятелів" і як відомо викликала гостру реакцію деяких церковних кіл. Реакцію на нашу думку дорогої суб'єктивну і не будууючу.

Зовсім інша атмосфера і настанвлення панус в наших церковних колах в Європі, де наші католицькі провідні кола ідуть слідами великого мецената і патрона української науки Митрополита Шептицького. І слід лиш побажати, щоб наші владки в ЗДА взяли собі приклад і причинилися до розвитку української рільної науки.

Підсумовуючи наші думки про суспільно - громадське і культурне життя нашої спільноти поза межами України — хочемо ствердити, що при належному зрозумінні і допомозі громадянства і чільних громадських установ — українські науковці, а історики зокрема могли б повністю вив'язатися із своїх завдань перед світовою і українською наукою та своїм народом.

Культура народу твориться зусиллям творчих одиниць — а

тому суспільство муєть їм прийти із належною моральною і матеріальною допомогою. Не чекаймо аж буде запізно, бо величаві панахиди і інші відзначення наших науковців по їхній смерті — часами нагадують велике незрозуміння української зорганізованої спольноти діячів української культури за їхнього життя. Це велика трагедія українського народу, який шанус своїх провідних людей лише по їхній смерті....

ВИСНОВКИ

Ще раз бажаємо підкреслити, що наші мікрування відносно сучасного стану української іс-

BALFOUR BILLIARD HALL

3606 St. Laurence Blvd.

Tel.: 842-0516 Montreal, Que.

I. ЯРОШ власитель

Щирий привіт читачам
та передплатникам "Нового Шляху"
засилає

I. СЕРБИН З РОДИНОЮ

5390 des Sapins Montreal, Que.

ADANAC FUELS LTD.

Oil Burners

6310 St. Lawrence Blvd.

Tel. 276-3697

MONTREAL, QUE.

торіографії повністю не вечер-
пують цієї важливої теми. Зокре-
ма подані дані про наших істори-
ків, наукові установи і сектор гро-
мадського життя не є повні, а до-
волі побіжні. Проте вони вказу-
ють на невідрадний стан історич-
ної науки, яка не знаходить пов-
ної піддежки із боку читацької
громади і свідомого українсько-
го громадянства. Також немає
потрібного допливу свіжих сил
істориків, а нашими заслуженими
вченими ніхто спеціально не ці-
кавиться. Такий стан довго трива-
ти не може — і саме з тією метою,
щоб це негативне явище усунути
із нашої дійсності — ми присвя-
тили цю коротку статтю, як жмут
дискусійних думок.

Щоб українська історична на-
ука могла вільно розвиватися
треба основно опорядкувати ви-
щезгадані фактори, які вплива-
ють на кризовість історичних дос-

лідів. На увазі маємо координа-
цію праці наукових установ, вза-
смовідношення громади і сус-
пільних установ до історичної на-
уки і вкінці вирощення молодого
покоління істориків за допомо-
гою старшої генерації наших виз-
начних вчених. Лише при гармо-
нійній співпраці цих трьох чинни-
ків — зможемо позитивно роз-
в'язати питання української іс-
торичної науки у вільному світі.

*) Докладніше в статті Л. Соневниць-
кого, УВАН у США й українська істо-
рична наука в "Десятиліття Українсь-
кої Вільної Академії Наук у США",
Нью Йорк, 1961.

Привіт читачам "Нового Шляху"
від

MICHAEL POLEC

A. J. Groceteria

677 - 3rd Ave.

VAL D'OR, Que.

VATRA FUELS LTD.

6490 — 13th Ave. Rosemond

MONTREAL, QUE.

Наближається зима, треба опалити
приміщення. Ми доставляємо по
найнижчих цінах

**ОЛИВУ ДО ОПАЛЮВАННЯ
ТА ВУГІЛЛЯ УСІХ ГАТУНКІВ**

Довідайтесь про наші товари.
гарантуємо, що будете вдоволені.

**NATIONAL COAL & OIL
CO. LTD.**

6230 Notre Dame E.

Tel.: 256-9061

MONTREAL, QUE.

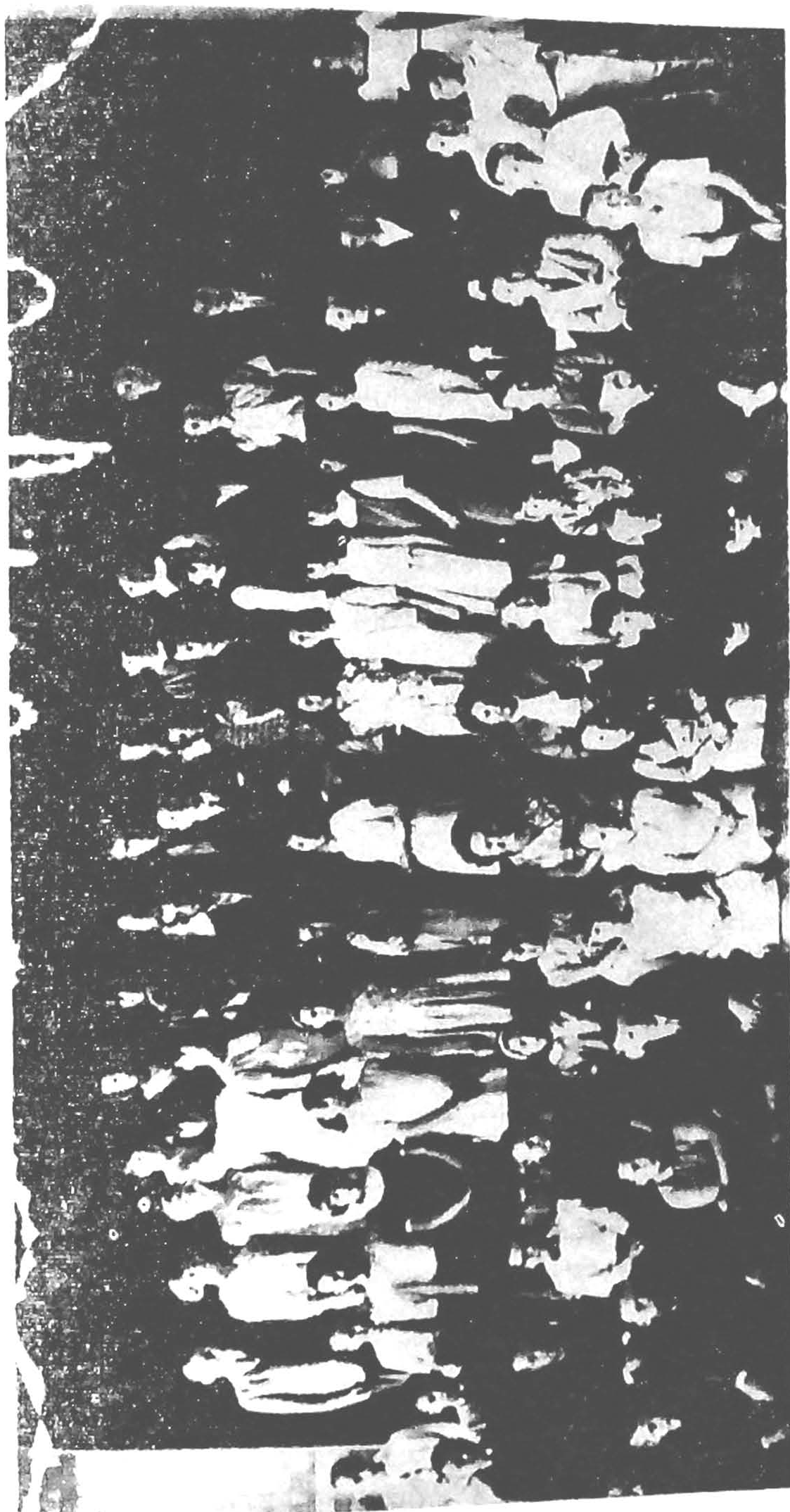
JEAN GUILLET

NOTARY — NOTAR

2933 Masson Street

Montreal, Que.

Tel.: 729-6329

7-МИ КЛЯСОВА РІДНА ШКОЛА ФІЛІЇ УНО В СОДБУРАХ
Посередині сидять: п-і О. Мисик - Рогатин — директорка і п-і А. Бордун — учителька

СМІХОВИНКИ

ЯК ДО КОГО МОЛЯТЬСЯ?

Комуністичний поліцист зайшов у Києві до кімнати старшого робітника і побачив у нього на стіні портрети Хрущова, Сталіна, Папи Івана XXIII та през. Джансона.

— Як це у вас ці образи так разом на стіні? — питає поліцист.

— Я до них молюся! — відповів робітник.

— До всіх разом молитеся, чи як?

— А до всіх разом, — каже робітник. — До Хрущова я молюся: "Стче наш". До Сталіна: "Що сєси на небєсіх". До Папи Івана: "Нехай святиться ім'я твоє". І до Джансона: "Нехай прийде царство твоє".

(Мадярський жарт)

ВИМРІЯНА ЖІНКА

— Слухай, Оля буде для тебе вимріяна жінка!

— Чому?

— Бо вона має розуму за двох.

ЧИСТА ПРАВДА

— Скажу вам правду, — говорить дівчина хлопцеві, — у своєму житті я збрехала лише три рази.

— Разом з цим буде чотири, — холоднокровно зауважує той.

**CENTRAL FUEL OIL
CO. LTD.**

FUEL AND STOVE OIL
3865A, Beaubien E., MONTREAL
Tel.: 721-4535

А. ЗАПАРИНЮК управитель

ПЛУТАНИНА

— Тату, — звертається малюк до батька, — наш вчитель щось дуже плутає.

— Чому ти так гадаси?

— Вчора він говорив нам, що два і два — чотири, а сьогодні, що три і один — чотири.

ПЕРСТЕНЬ

— Невже ж Христина звернула тобі заручиневий перстень?

— Так, і була ще така безлична, що відіслала мені поштою, з листом на скриньці: "Обережно! Скло!"

ВІД ЧОГО ЗАЛЕЖИТЬ ЧАС?

Молодий чоловік вибирається в дорогу, яка веде через ліс, тому він питається в Інформаційному Бюро, як треба довго цим лісом йти.

Інформатор: — Залежить від того, з ким ви будете йти. Як сам, то пів години, як з власною жінкою, то три чверті години, як з дівчиною, то пів дня, а як з тещею, то п'ятнадцять мінут.

КРИТИК І ПОЕТ

Редактор журналу помістив критику на збірку поезій одного поета і в цій критиці його скритикував.

Поет, зустрівши редактора, запитав:

— Як Ви, Пане Редакторе, могли таке написати, як ви самі не написали в житті ні одного вірша?

На це редактор відповів поетові:

— Поезія, це так, як страва. Я, наприклад, у своєму житті не з'їв ні одного яйця, а все таки я можу сказати, чи яєшня мені смакує, чи ні!

Українці в Південній Америці

В державах Південної Америки знаходиться поважне число української еміграції, якої поодинокі скупчення, пройшовши всі труднощі еміграційної дійсності, під кожним оглядом зростають та набирають чимраз більшої сили та значення.

Загально в країнах Південної Америки живе понад 300 тисяч української еміграції, яка більшими чи меншими скупченнями поселилася в Бразилії, Аргентині, Уругваю, Парагваю та Чіле. Деякі з них мають за собою вже 70-літній шлях буття, деякі з них поселилися значно пізніше, — але всі вони змагали й змагають за краще завтра, вкладаючи в це всі свої засоби витривалості та здібностей і осягаючи також певні здобутки. В своїх змаганнях наші поселенці не мали належної опіки чи підтримки, як це мали еміграції інших народів, а кожний з них своєю мозольною працею, та вродженою нам, українцям, витривалістю, пробивався через цілий ряд труднощів емігрантської дійсності, зберігаючи при цьому свою національну індивідуальність, що треба уважати також одним з найбільш позитивних успіхів.

БРАЗИЛІЯ

Найстарша українська еміграція — це українська спільнота в Бразилії, яка почалася ще в році 1876. Вона ділиться на чотири окремі періоди; перший це “піонери” в роках 1876 до 1900, другий в роках 1900 до 1914, третій в роках 1920—1934, коли в наслідок світової економічної скрути еміграцію припинено, та четвертий період після закінчення Дру-

гої світової війни в роках 1947 — 1950.

На підставі різних публікацій видаваних нашими скупченнями в Бразилії, можна припускати, що українська спільнота в Бразилії нараховує загально 120 тисяч душ, що живуть в різних місцелостях цієї найбільшої простором держави Півд. Америки. Від перших початків еміграція була спрямована до рільництва. Це означало до завоювання бразилійських джунглів, що коштувало наших поселенців немало трудів а деколи навіть кривавого поту, в промощуванні дороги свого буття до осягів.

В часі Другої світової війни українська спільнота в Бразилії опинилася в дуже скрутному положенні, бо тодішня диктаторська влада заборонила видавати в чужих мовах газети та журнали, як також уведено обмеження діяльності навіть культурно - освітніх організацій, але опісля заборони ці знесено і за старанням громадян громадсько - організаційну акцію відновлено а з приїздом нової еміграції навіть скріплено та поширено.

В теперішніх відносинах українці в Бразилії добре зорганізовані й під кожним оглядом розвинені. Вони мають свої організації, пресу, школи, монастирі, семінарі, церкви та парохії, які знову ведуть постійну акцію розбудови та скріплення на всіх можливих ділянках. Поодинокі наші громади розпоряджаються сьогодні відповідним вже потенціалом, чи то приватної, чи то громадсько - організаційної чи церковної власності.

В Бразилії існує українсько - католицький Екзархат, що його очолює Єпископ Кир Йосиф Мартинець ЧСВВ, а також в деяких місцевостях є вже посли українського походження, які, виконуючи свої посольські мандати не забувають також про самотійницькі аспірації та права нашого народу. Серед наших громад в Бразилії є вже поважне число громадян, які здобули університетську освіту, і виконуючи своє фахове звання чи то державних урядовців, чи військових офіцерів, чи лікарів та інженерів мають певний контакт з місцевими науковими колами, здобуваючи належний престиж для українського імені.

АРГЕНТИНА

Найбільш численна українська спільнота знаходиться в Аргентині, яка має за собою около 70 років поселення та понад 40 років організаційної діяльності. Еміграція до Аргентини почалася в 1893 році і ділиться на три головні періоди а саме; початки приїзду в роках 1893 до 1914, другий період це масовий приїзд в роках 1920 до 1930, та останній в роках 1947 до 1950, коли після закінчення другої світової війни приїхало сюди кілька тисяч скитальців, які збереглися від знищення та приїхали до Буенос - Айрес-у. На жаль, в пізніших роках більшість з них виїхала до ЗДАмерики та Канади.

Українська спільнота в Аргентині начисляє загально 150 тисяч, і зі всіх слав'янських еміграцій вона займає передове місце і то не лише чисельно а також як зорганізована спільнота на всіх відтинках релігійного і громадсько - організаційного життя. Загально в

Аргентині існує около 20 окремих організацій, з яких деякі мають поважне число філій та секцій, існують також українські кооперативи. Все зорганізоване життя має свою репрезентацію, Українську Центральну Раду, що в скороченні носить назву УЦР. Її вибирає Конгрес, що відбувається щотири роки. Існує також українська преса, видавництва, друкарня та цілий ряд приватних торговельно - промислових підприємств.

В житті української спільноти в Аргентині релігійно - церковне життя займає почесне місце, бо воно творилося скоріше як організаційне світське. Церкви наших обох віровизнань, як Українська Автокефальна Православна Церква так і Українсько - католицька Церква ведуть призначені їм місії, заслуговуючи на повну підтримку та постійну розбудову вірних. Українсько - католицьку Церкву очолює Єпископ Кир Андрій Сапеляк, який є Апостольським Візитатором українців в Аргентині та веде тепер викінчення Катебри, при якій концентрується найбільше число наших громадян.

В останніх роках внаслідок економічної скрути, яку переживає більшість держав Південної Америки, серед наших організацій настав значний застій, але зате занотовується скріплення на економічному відтинку та зріст приватної власності. Сьогодні є в Аргентині поважне число наших професіоналів як лікарів та інженерів, урядовців банкових та державних установ, офіцерів різних військових формацій, авіації та жандармерії.

Пройдений 70-літній шлях українського поселення в Аргентині був щедро наділений всіма еміграційними труднощами, але

загально українці мають певні здобутки і можуть бути горді тим, що зберегли гідність українського імени, здобуваючи йому належне признание та пошану.

ІНШІ КРАЇНИ

Числово менші українські громади знаходяться в Уругваю та Парагваю, а наймолодші та чисельно найменші знаходяться в Чіле та Перу і про них знаємо дуже мало.

Українська спільнота в Уругваю начисляє приблизно 8.000 душ, і її приїзд датується роками 1920 до 1930. Найбільша числом громада знаходиться в столиці Монтевідео, але є ще також наші поселенці в місцевостях Сан Хосе та Пайсанду. В 1934 році засновано там Т-во Просвіта, яке має свій власний мурований Народний Дім, а також існує там ще Т-во "Відродження" та Комітет сприяння УНРаді. Існують також парохії наших обох церков. Українська Автокефальна Православна Церква належить до УНПЦ в Аргентині, а українсько-католицьку парохію обслуговує о. Іпатій Майка ЧСВВ, який довгий час перебував в Аргентині.

В Парагваю живе приблизно 10,000 українців, які живуть в таких місцевостях: Кольонія Фрам, Сандова, Уру-Сапукай, Нова Волинь, Богданівка, Тарасівка, Капітан Міранда, Коронель Брагадо, Кармен дель Парана, Енкарнаціон, та столиця Асунціон. На підставі публікацій в календарях "Просвіти" в Аргентині можна устійнити, що поселення українців в Парагваю датується роками 1920 до 1930, були ще деякі доповнення після Другої світової війни, але поважне число з них виїхало,

з того найбільше до Аргентини, де легше дістати працю по фабриках чи ремісничих варштатах. Українці в Парагваю займаються переважно рільництвом, осідаючи окремими колоніями, за винятком Асунціон та Енкарнаціон, де наші поселенці займаються ремеслом та частинно торгівлею. Існують серед наших громад власні парохії та церкви, і для українців-католиків є одинокий священик о. Іван Бугера, який обслуговує кілька громад, та веде також українську школу.

В Чіле після закінчення Другої світової війни було також кілька груп в місцевостях Сантіяго, Темуко та Концепціон, але більшість опісля виїхала, а ті, що залишилися, числом незначні, роз-

Вуджені і шодня свіжі високоякісні
М'ЯСАРСЬКІ ВИРОБИ
можна рабути по кристувинних цінах
в

**УКРАЇНСЬКІЙ СПОЖИВЧІЙ
КООПЕРАТИВІ В СОДБУРАХ**
яка одишока. при кінці ділового
року дає своїм постійним покунцям
товарові звороти.

**SUDBURY UKRAINIAN
CO-OPERATIVE LIMITED**

320 Frood Rd. Tel.: 674-1993
SUDBURY, ONT.

ЩАДНИЧО КРЕДИТОВА СПІЛКА
з обмеженою порукою в Содбурах
може допомогти Вам положити
основи для Вашого майбутнього,
тому стивайте членами Української
(Содбури) Кредитової Спільни.

**Через ощадність до добробуту!
В КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ**

● Коли позичаєте гроші в Кредитовій
Спільні, Ваша позичка є там заасекурова-
на ● Найкраще складати Ваші ощаднос-
ті, а у випадку потреби позичати гроші.

**UKRAINIAN (SUDBURY) CREDIT
UNION LTD.**

320 Frood Rd. Sudbury, Ont. Tel. 674-1993

губилися в чужому оточенні. Перебуваючий там українсько-католицький священник о. Поритко перенісся до Буенос Айрес-у. Подібно мається справа з українцями в Перу, про яких приходилося мені стрічати замітку в пресі, але не було можливостей досягнути точніших даних щодо дати поселення та приблизного числа.

Подаючи повищі замітки про українські скупчення в країх Південної Америки, здаю собі справу, що вони неповні та надто поверхові, але роблю це тому, щоб дати почин до устійнення дійсного стану поодиноких громад, шукаючи доповнення від них, які можуть

навести в тих справах документальні підтвердження.

Загально треба ствердити, що українські громади в Південній Америці мають за собою поважні здобутки, які були надбані виключно їх власними силами та засобами, що є наглядним доказом їх життєздатності. Поодинокі наші громади стараються значити сліди свого існування, постійно змагаючися за розвій та скріплення, а при тім, по змозі своїх сил, захищають самостійницькі права нашого народу.

М. Данилишин

МІЖ МОЛОДИМИ

Вона: Ти продав би мене?

Він: Ніколи в житті!

Вона: За тисячу доларів?

Він: Ніколи в світі!

Вона: За сто тисяч?

Він: Не говорім цього! Ні!

Вона: За мільйон?

Він: Де є такий дурень, що дав би стільки?

П. ДЗІНКОВСЬКИЙ

адвокат і нотар

PETER ZINKO, B. A.

1728 QUEEN ST. W. TORONTO, ONT.

Royal Bank Bldg.

Tel.: Office: LE 1-1054 Res.: BE 3-2472

Odyssey Investment Company Ltd.

(Компанія Капіталовкладання "ОДИССЕЯ")

Іван Наливайко,
Екзекутивний керівник Одиссеї

Екзекутивним керівником "Одиссеї" назначено пана Івана Наливайка з Гемилтону.

Компанія закуповує застави (мортгеджі) та різного роду гарантії реальностей. У запотребуванні обслуги продажу, капіталовкладів — з довір'ям прохаємо звертатися на адресу:

Odyssey Investment Co. Ltd.
1282 Main St. E. Tel.: LI 9-8913

Hamilton, Ontario

Дирекція Компанії ОДИССЕЯ

Перша зустріч з російською революцією

Восени 1917 року приділено мене до австрійської команди підслухових телефонічних апаратів на протиросійському фронті, на Буковині. Наша маленька команда, що мала офіційну назву "спеціальна телефонічна станція 22", була приміщена у фронтових стрілецьких ровах, недалеко містечка Глібока, на полях села Димка, знаного з того, що там був "двір", у якому проживала письменниця Ольга Кобилянська.

Наша станція мала завдання підслуховувати телефонічні розмови ворога при допомозі особливого телефонічного апарату, від якого були протягнені дроти аж до російських дротяних загород і там уземлені залізними стовпиками. Телефонічні проводи на фронті були тоді однолінійні, а як другу лінію використовувано землю, тому наш апарат ловив розмови, які вели між собою російські частини, що були розміщені напроти наших (себто австрійських) позицій.

З цих розмов ми орієнтувалися про події на російському фронті, переловлювали накази вищих команд, і важливіші відомості передавали подвійною телефонічною лінією або окремим післанцем команді австрійської дивізії, якій були ми безпосередньо підчинені.

Наша станція складалася з двох перекладачів, що знали російську мову, і двох телефоністів, яких завданням було прокладати дроти телефонічних проводів та направляти їх в разі потреби. Ми чотири були українці-галичани; один телефоніст працював до війни в Одесі як портовий робітник

і, знаючи добре російську мову, виконував також працю перекладача (ми називали його жартівливо "адеський жулік"). Командантом станції був чех, резервний австрійський старшина, за фахом гімназійний учитель, великий чеський патріот, який не скривав свого патріотизму перед нами, знаючи, що ми "братя Слов'яни" — українці.

Нераз, довгими осінніми вечорами, вели ми дискусії на актуальні тоді теми російської революції, яка тоді вже надобре розвивалася, про проблеми народів російської держави тощо. Наш командант, як майже всі Чехи, був русофілом, і не міг, чи не хотів зрозуміти, чому ми, українці, не погоджуємося з його проросійськими поглядами. Все ж мав він до нас стільки довір'я, що розповідав про пляни чехів, які були певні розвалу Австрії, а тимсамим і постановля самостійної чеської держави. Від нього знали ми, що всі чеські старшини австрійської армії, мають вже призначення у майбутній чеській армії, і як тільки прийде відповідна хвилина, мають явитися на нових місцях призначення. Нам, українцям, imponувала така постава чехів, і ми дивувалися, що наш політичний провід не мав відваги для роблення подібних плянів. Та щож, ми були вірні піддані "найяснішого пана" (австрійського цісаря) і боялися навіть думати про таку "зраду"! Щойно рік пізніше, у жовтні 1918 року відважились ми на те, що чехи заплянували були багато скоріше. Не треба цьому дивуватися, бо ми, як нація, мали

до вибору: "кучу" свободу в Австрії, або ніяку в Росії, а про самостійну державу не думала ще тоді навіть Центральна Рада у Києві.

При кінці осені нашого поручника-чеха відкликано до кадри (був слабкого здоров'я), а на його місце прийшов українець, чешар Семен Ц., так, що наша станція зовсім "зукраїнилася". На фронті панував спокій, більших боїв ні одна ні друга сторона не починала, бо Австрія мала "тяжкий горіх" на італійському фронті, а зревольтована російська армія не хотіла воювати, бо там повіяло вже іншим вітром. Не чули ми у їхніх розмовах "гаспадін офіцер" тільки "товарищ офіцер", згодом не було вже старшинських ступенів, а тільки "ротний командір", "полкавой командір" і т.п. чути було, що військова дисципліна паде, що накази, які приходять з вищих команд ідуть "на перегляд" до "салдатських рад", які їх змінюють по своїй вподобі.

Одного разу підслухали ми, що прийшов наказ наступати на фронт нашої дивізії і була визначена година наступу. Цю вістку передали ми штабові дивізії, на фронті наказано поготівля, але визначена година проминула, а "москалі" не наступають. Нас алярмують зі штабу дивізії, що ми викликали фальшивий алярм, а ми-Богу духа винні: —, що почули, те й передали. Підслухуємо дальші розмови, аж вкінці почули, що полкова рада салдатів постановила, що "наступать не нада" — і на фронті заспокоїлося. Вправді десь на право від нас, почався був наступ, але не піддержаний частинами, що були напроти нас, перервався і наші вояки відітхнули з полегшею.

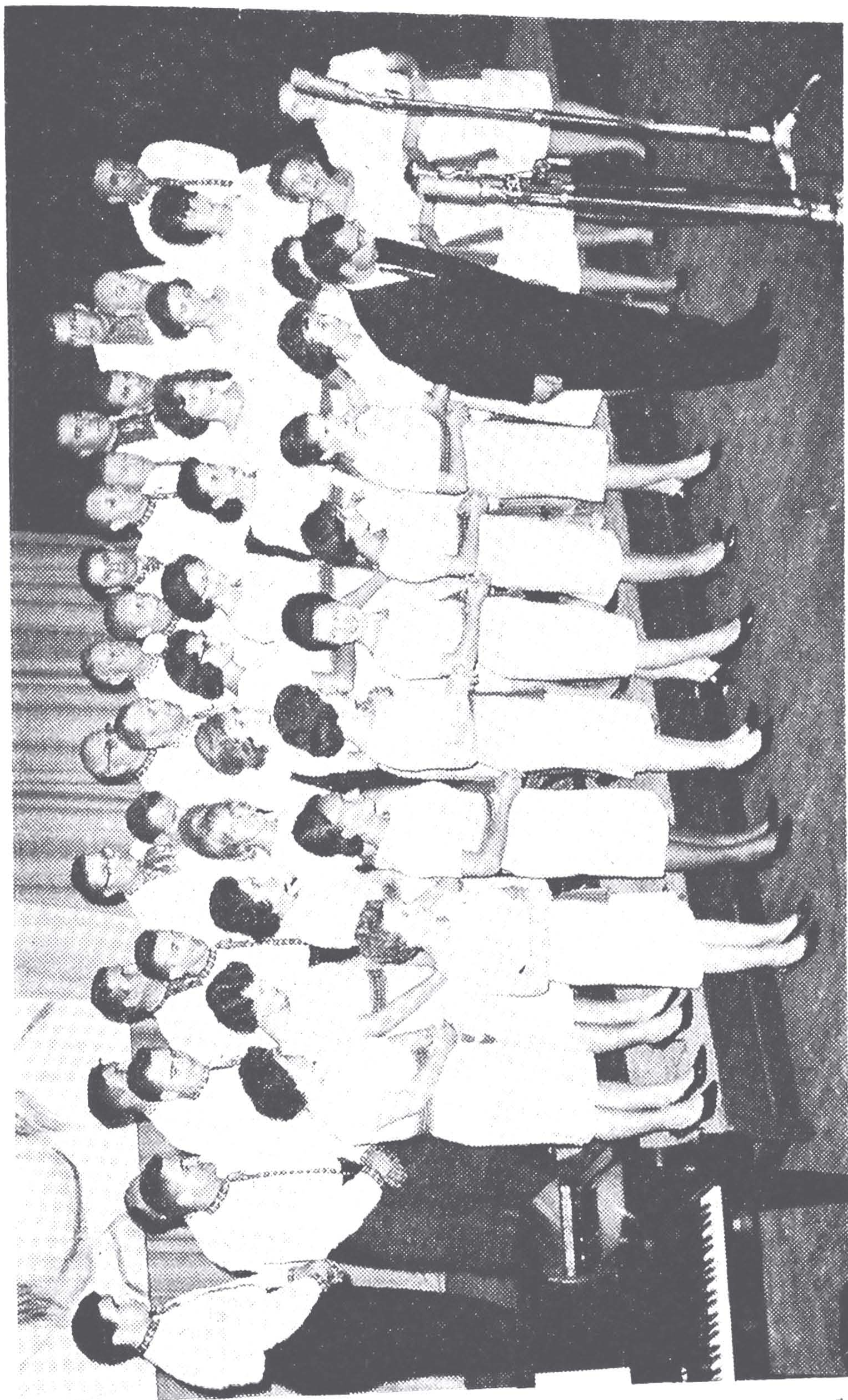
Одного дня повідомлено нашу

станцію, що від сторони російського фронту наближається кількох вояків з білим прапорцем. Повідомлена про це команда дивізії доручила нам з'ясувати ціль "делегатії" і на випадок потреби задержати її аж до прибуття відпоручника штабу дивізії. Ми вийшли перед дротязу загороду, на зустріч "товаришам", помахуючи також білими хустинками.

"Здарствуйте, товарищі салдати", привитали нас "делегати" — і почалася розмова: зачим нам воєвать, ми ж один одному нічому не повинні, то тільки царі-кровопийці хочуть війни, а ми "крестьяне і рабочие" хочемо жити в мирі та не вести війни, не вбивати "друг-друга". Таких і подібних "лозунгів" наслухалися ми і при дальших зустрічах, які продовжувалися і в наступних днях.

Та крім тих "політичних лозунгів" мала та "делегатія" ще іншу ціль: водка і часи. Пішла "вимінна торгівля": водка і часи за чай і махорку, а здебільшого за гроші. Обидві воюючі сторони дивилися на це кривим оком, російські командири старалися припинити ці відвідини, бо вони дорешти деморалізували вояків, але по кількох днях приходили нові частини і починалося "на ново", була "свобода" і не було сили припинити "зустрічів".

Австрійські команданти нашого відтинку також "ферфлюхтували" на нас, але ми робили це з доручення команди дивізії і тому вони мусіли мовчати. Від "делегатів" діставали ми щораз свіжі вістки про настрої і події у російській армії, на які пожадливо чекала австрійська команда. Треба було їздити у Чернівці, купувати дешеві годинники та горілку, щоб мати "принаду" для гостей, бо інакше зустрічі могли перерватися. Мали

Хор Філії УНО в Вінніпегу під кер. В. Климова

ми ще одну "принаду", а саме підшукали одного підстаршину-чеха, що мав фотоапарат і робив знімки з наших "зустрічей", які салдати-ки послали до дому, як доказ нашого "братання", як доказ, що війна вже незабаром скінчиться.

З нагоди Різдва Христового, а може Нового Року, російська команда влаштувала прийняття, на яке запросила булаву (штаб) австрійської дивізії. Прийняття відбулося у шкільному будинку, по російській стороні фронтової лінії. Прибуло кількох вищих австрійських старшин, прийшли і російські командири без старшинських відзнак-пагонів разом з рядовиками, членами "салдатських рад". Під вікнами будинку стояли гурми салдатів та приглядалися, як недавно ще вороги, під звуки військової оркестри, забавлялися, їли й пили та підносили "здравіці" за мир "без анекцій і контрибуцій".

Наші "гості" щораз частіше говорили про кінець війни, про події вдома, де ділять панську землю та про поворот додому. Аж одного ранку, а був це день перед Водохрещами, прийшов гурт салдатів, щоб з нами розпрощатися, бо вони залишають фронт і вертаються додому. Вдома ділять землю, а якщо нас не буде, то й землі не дістанемо, другі заберуть. Ви також — говорили вони нам — кидайте "ружйю", вертайтесь у ваші рідні сторони, проженіть вашого "кайзера" і встановіть "свободу", так як ми це робимо. А якщо буде у вас погано, приходьте до нас, у нас землі "хватить", приділимо і вам та будете жити по своїй вподобі". Так салдати уявляли собі пізніше життя у країні без "хлопа і пана" і не знали, що й вони самі цієї землі не дістануть, а будуть рабами.

З полудня пішли ми на перевірку російських позицій і не стрінули вже нікого, тільки деякі залишки вояцького побуту. Австрійське командування не займало залишених російських фронтових позицій: так наш фронт залишився на одну добу "без ворога". Щойно наступного дня, у сам празник Йордану, показалися перші стежі злиднених ополченців румунської армії, які розмістилися у колишніх російських стрілецьких ровах. Ми зараз зав'язали "знайомство" з румунським "гранічером", що знав декілька слів по-російськи і при допомозі плящини горілки "витягнули" від нього цікавіші відомості, як ось те, що вони обсаджують фронт тільки рідко розставленими стійками, що у нього кріє тільки на один набій, що як денний харч дістають їдунку кукурузяної мукки і головку часнику чи цибулі, та подібні відомості, які вказували на дуже поганий стан румунських вояків.

Тому, що з нашої станції ніхто не знав румунської мови, станцію звинули а нас приділили до інших частин.

Для пояснення хочу ще додати, що наші "гості" не раз питали, чому то тільки нас кількох виходить на зустріч, чому не приходять інші "австріяки"? На це давали ми їм дуже "мудру" відповідь, що інші

**КРЕДИТОВА КООП.
ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГУ
North Winnipeg Credit
Union Society Ltd.**

544 Selkirk Ave.

Ph.: 589-8808

WINNIPEG, MAN.

Кооператива приймає ощадності та
уділяє позичку на дуже дохідних
умовах для всіх членів.

вояки це "германці" та мадяри, які не розуміють російської мови, то чого їм приходити? А що частини, з яких приходили до нас "гості" часто мінялися на фронті, то можливо, що ніхто з них і не додумався, яка була наша роля у цих зустрічах і не знав, що іншим воюючим було суворо заборонено виходити на зустріч. Ніхто з них не вгадав також, нащо лежать на

землі телефонічні проводи аж до їхніх позицій. Ми їм вияснявали, що це залишки давніших проводів із залишених "австріяками" позицій.

А втім революція забрала була вже в них зацікавлення військовими справами, тепер було в них тільки одне бажання: вертатися додому, ділити землю і наводити нові революційні порядки.

Калина

Скам яніла калина і упала на шию намистом,
Червонястим намистом української долі і сліз,
І палає вогнем

на оних вишиванках барвистих
Українська калина,
Що зросла між осик і беріз.

А назвав хтось на сміх
Те намисто червоним і добрим —
Української долі
Кривавий клаплистий разок.

А його б зодягать
Тільки вірним тобі і хоробрим,
Як відзнаку клятьби,
Як терновий лавровий вінок.

Любов Забанта

Тополя

Коли засне, немов життя шалене
Глибоке місто неспокійним сном,
Вона приходить здалеку до мене
І шелестить до мене під вікном.

Щоб повертався я на Україну
Плугами чорнокрилими орать.
І тополята в полі поливають
І поливати землю тополину.

Бо йдуть діта буремною ходою,
Різнити важко пустоцвіт від цвіту...
І той любов'ю повниться до світу,
Хто підну землю має під собою.

Микола Вінграновський

Для науки

і розваги

"Невідомі літаючі об'єкти"

(Ще про "літаючі тарілки" — їх вигляд та походження.)

Вже кількома наворотами вся світова преса була повна коментарів про появу "літаючих тарілок", яких найновіша назва це: "невідомі літаючі об'єкти". Коментують це явище не тільки в пресі, але також в радієвих та телевізійних програмах, де обширно обоговорюють досить часту появу тих "невідомих літаючих об'єктів", ставлячи прилюдне питання чи: "літаючі тарілки" — це дійсність чи ілюзія?

Існуванням "літаючих тарілок" цікавляться всі, бо кожен хоче знати не лише про те, звідки вони взялися, а головне яку ціль, яке завдання виконують ці загадкові й нікому невідомі "світляні об'єкти" в своїх численних летах по всіх майже частинах нашої планети? З тих власне причин вважа-

ю доцільним навести деякі коротенькі звідомлення про дослідитих "літаючих тарілок". Їх появу занотовано: в Англії, Франції, Німеччині, Італії, Португалії, Канаді, ЗДА, Бразилії, Новій Зеландії, Новій Гвінеї, Формозі а навіть на обох підбігунових смугах. Ними зацікавлений весь науковий світ, який докладає всіх можливих заходів для дослідів їх походження та їх евентуальних завдань.

КОЛИ І ДЕ ПОЯВИЛИСЯ "ЛІТАЮЧІ ТАРІЛКИ"

Згідно з пресовими звідомленнями поява "літаючих тарілок" починається ще під час Другої світової війни, але про це знали тільки деякі військово - авіаційні чинники, бо преса не подавала про це жадних звідомлень. Почавши

ОЩАДНО - КРЕДИТОВА СПІЛКА "КАРПАТІЯ"

приймає ощадності та уділяє позички на вигідні сплати.

ЧЛЕНІВ — 3,000

МАЙНО ПОВЕРХ 4,000,000.00

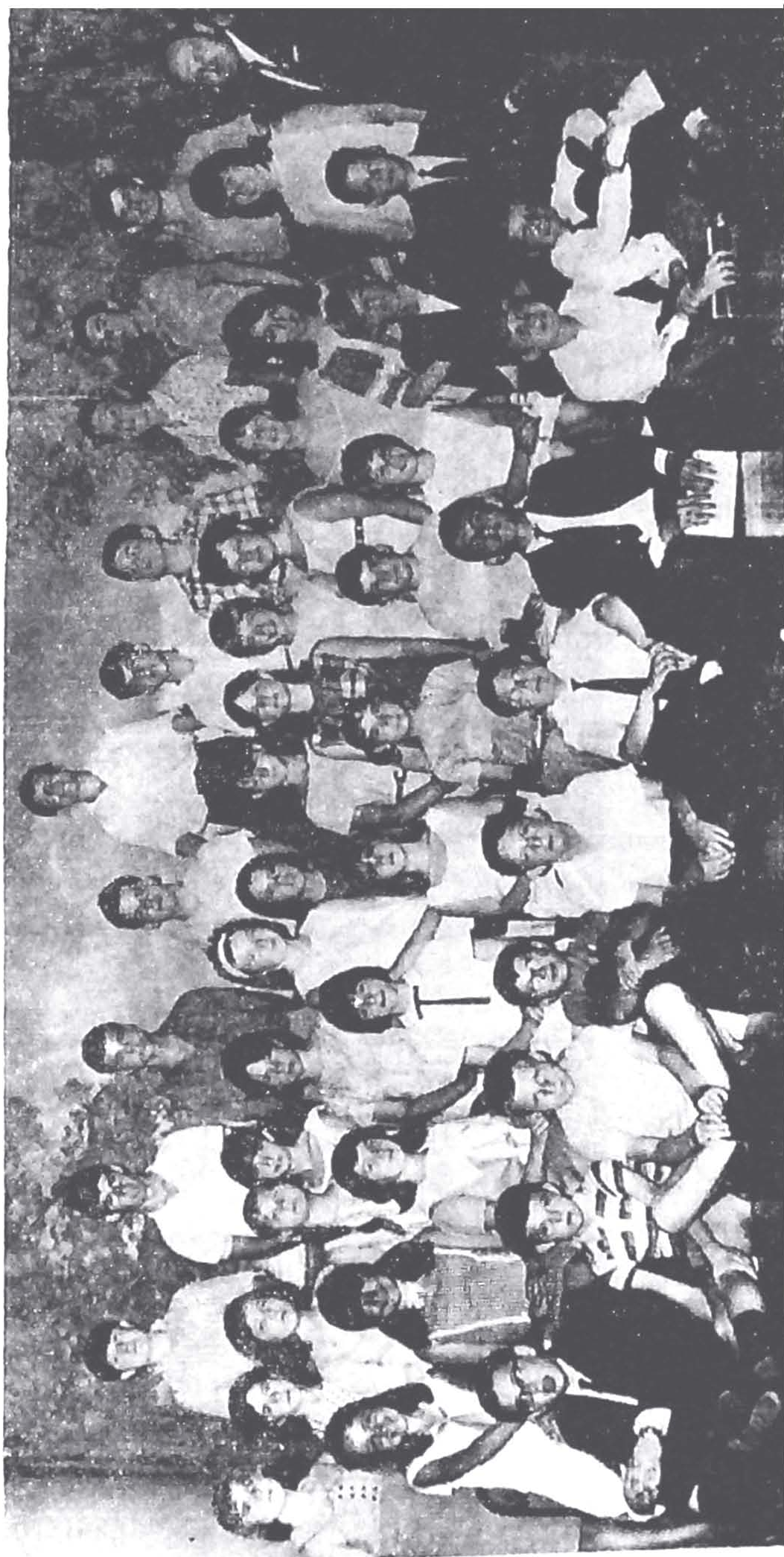
Вступайте в члени, та користайте з наших послуг.

Carpathia Credit Union Society Limited

862 Main St.

Ph. JU 6-1223 — JU 6-3864

Winnipeg 4, Man.

6-та класа Рідної Школи та I і II рік Середніх Курсів Українознавства Філії УНО в Зах. Торонті, 1965/66 шк. році; зправа стоїть учитель М. Гава

від 1946 року поява "літаючих тарілок" набрала належного розголосу і деякі пресові органи відзначували недавно 20-річчя їх появи, публікуючи з цієї нагоди різні фотографії та звідомлення. В червні 1947-го року американсь-

кий промисловець на ім'я К. Арнольд відбуваючи полет своїм власним літаком понад гору Рейнер стрівся з кількома літаючими кружками, які він опісля в своїх звідомленнях порівняв до тарілок, з чого правдоподібно пос-

тала їх назва "літаючі тарілки". В цім самім часі появилися "літаючі тарілки" в Аргентині, які зауважено коло міста Ля Плята, в провінції Мендоза а також на підбігуновій смузі, де їх бачила ціла зала воєнного корабля дня 7-го липня 1947 року, подаючи про це звідомлення.

Все це вище наведене взате разом не устійнює все таки речення появи "літаючих тарілок", бо тим спричинені досліди вияснюють, що ще в біблійній книзі Єзекеїла згадується про появу "літаючих світляних об'єктів", що могло бути початком загадочних тепер "літаючих тарілок". Знову в інших публікаціях наводиться, що ще в 1530 році в Німеччині над містом Нюренберг були появилися також "світляні об'єкти" невідомого та невиясненого походження.

ІХ ВИГЛЯД ТА НАЗВА

Загадкові "літаючі тарілки" в більшості випадків мали вигляд круглої і в один бік випуклої плити, що мала вигляд великої тарілки і правдоподібно на цій підставі ці невідомі "світляні об'єкти" дістали назву "літаючих тарілок". Їх появу зафіксовано численними фотографіями, які наявно підтверджують цей факт, що існує кілька виглядів цих "літаючих світляних об'єктів". Більшість з них є круглого вигляду, деякі знову подовгасті, подібні до моторової лодки, ще інші мали вигляд подовгастих валків, були схожі на велике цигаро, або до великих розмірів бальонів чи гльобів. Всі вони користуються сильним фосфоровим світлом та порушуються механізацією, яка не виділяє голосного чи проразливого звуку, а лише глухе "турбінове"

гудіння. Деякі з них мали дуже величаві розміри, як напр. ці у вигляді видовжених валків, їх довжина виносила від 200 до 300 метрів довжини, — а це рівняється розміром велетенського трансатлантичного корабля. Знову ті, що мали вигляд круглих плиток мали розміри від 12 до 30 метрів ширини. Занотовано також появу тих "літаючих об'єктів" у вигляді папіроса, довжини якого не устійнено, але цікавий він тим, що це мала б бути так звана "матка" для літаків. Виглядає це на світляний валок, а в дійсності це зложено в один ряд яких 20 літаючих тарілок, які можуть спільно порушатися в одному напрямку, як один об'єкт, а в разі потреби один чи більше тих "круглих об'єктів" може відлучитися та виконувати полет поодиноким та самотійно в будьякому напрямку. В більшості

Щадіть, купуючи
в Українській Крам-
ниці споживчих
товарів

878 Main St. — WINNIPEG

Для обслуговування ресторанів та крам-
ниць споживчих товарів у

SELL - RITE
Wholesale Ltd.

860 Logan Ave. — WINNIPEG

випадків ці невідомі “літаючі об’єкти” появлялися у вигляді круглих плиток і майже завжди поодинокі. Всі вони вивінувані невідомою системою сильного освітлення, та порушуються не лише зі шаленою швидкістю, а також можуть нагло і легко змінити напрям лету і то не лише вперед чи назад, а також вгору чи в долину, а навіть можуть свій політ нагло стримати та на довший час зависнути у повітрі нерухливо.

МОЖЛИВОСТІ ЇХ ПОХОДЖЕННЯ

Походження “літаючих тарілок” до тепер остаточно не в’яснено а також не встановлено, яка енергія є їх рушійною силою. Переведені в цій справі дослідники не принесли нічого конкретного для в’яснення чи ці “літаючі тарілки” це секретний винахід котроїсь держави, — чи це апарати споруджені мешканцями інших планет, які зближаються до нашої планети для її дослідження чи навіть нав’язання контакту.

Щодо походження тих “літаючих тарілок” є кілька собі протирічних здогадів, а саме; зараз після їх появи в роках 1946 до 1950 кружляли поголоски, що це секретний англійський винахід, спорудження якого переводиться в Канаді, але опісля появи навіть пресові заяви, що їх заперечували. Другі здогади представляють ці “невідомі літаючі об’єкти” як спорудження мешканців інших планет, які при їх допомозі намагаються встановити контакт з нашою планетою, чи просто нав’язати контакт з її мешканцями. Потім є ще й треті здогади, що поява “літаючих тарілок” це тільки явища астрономічні, галактичні, чи просто психологічні я-

вища, а ще інші вважають, що це все тільки фікція, чи привиди, які постають внаслідок світляних газів, що їх виділяє нутро землі, — але й тут постає запит, — чому тоді таких тверджень неоприлюднюється відповідними доказами та належними підтвердженнями науковців?

ЩО ВИЯСНЮЮТЬ ДОСЛІДИ?

В справі дослідів “невідомих літаючих об’єктів” покликано до діяльності цілий ряд комісій, які переводять всі можливі заходи, щоб встановити походження тих загадкових “літаючих тарілок”. Не всі існуючі комісії опубліковують вислідів своїх дослідів, а на підставі опублікованих доходить лише до того висновку, що поява тих “невідомих літаючих об’єктів” не спричинює ніякої загрози для людства. Звіdomлення, що їх подає американська комісія під проводом науковця д-ра Дж. А. Гайнека в’яснює, що вона перевірила загально понад 10 тисяч різних звіdomлень про появу “літаючих тарілок” — але в більшості тих звіdomлень не було вистачальних доказів про їх існування а лише 646 звіdomлень подавали докази про існування “невідомих літаючих об’єктів”, але вони також не мали ніяких доказів, які стверджували б загадкове походження наведених об’єктів. Занотовано також випадок, що під час появи “літаючої тарілки” офіцер американської авіації Мантель піднісся ракетним літаком для його дослідів, передаючи про це радієві звіdomлення. Якраз в цю хвилину, коли згаданий літун передавав звіdomлення, що вже наближається до об’єкту, його звіdomлення нагло перервалися і як літун так і його літак пропали

не залишивши по собі найменших слідів.

Досліди закінчено тим, що комісія подала до відома такі вияснення:

1) Ніодин з досліджених "літаючих об'єктів" не дав будьяких загрозливих явищ для порушення нашої державної безпеки.

2) Нема ніяких доказів, які стверджували б, що ці невияснені "літаючі об'єкти" мали б такі технічні устаткування, які були б незрозумілі актуальним технікам нашої планети.

3) Нема жадних доказів, що могли б ствердити, що ці невияснені "літаючі тарілки" походять з інших планет.

Не зважаючи на ці вияснення нема конкретної відповіді, чи ці невідомі "літаючі об'єкти" порушуються спеціальними механіз-

мами і під контролею людей чи евентуально сотворінь інших планет, чи порушуються вони виключно при помочі "електронних" машин та апаратів, які являються найновішими технічними здобутками людства, яке вже його застосовує в своїх апаратах для міжпланетарних чи космічних дослідів, переведення яких не є вже ніякою таємницею.

Реасумуючи все вище наведене доходимо до висновку, що "літаючі тарілки" можуть справді бути експериментальними об'єктами, походження яких вияснить недалека вже майбутність. Адже відомим є те, що великодержави ведуть завзяті перегони в спорудженні нового роду "ракет" та інших "нуклеарних стрілен", про що дотепер не подається ніяких пресових звідомлень!

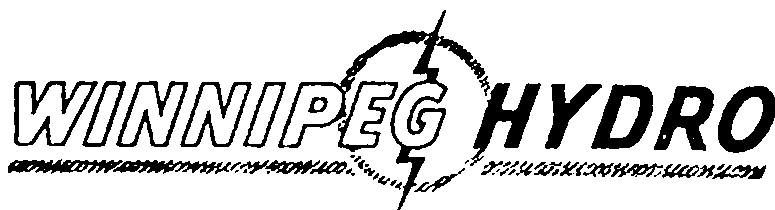
М. Данилишин

ВСТАВТЕ НОВІ ЕЛЕКТРИЧНІ ПРОВОДИ В ЛЕГКИЙ СПОСІБ – ВИПЛАЧУЙТЕ РАТАМИ!

Ситі Гайдро у Вінніпегу має такий план, що дозволяє вам поправити електричні проводи для щоденного більш напруженого уживання електрики по домах і дуплексах. Це зовсім легко; домовіться з ліценсованим електричним контрактором, а Вінніпег Гайдро постарасться фінансувати і висилатиме вам місячно рахунок разом з вашим нормальним рахунком за уживання електрики.

- Не потрібно завдатку
- Уділяється кредиту до 300 доларів
- Малий процент
- Найменша місячна рата 5 дол.
- Сплати до трьох років.

За дальшими інформаціями зверніться до вашого електричного контрактора або

5th Floor, City Hall

WINNIPEG, MANITOBA

Phone: 946-0236

Тис — вічне дерево

Серед десяти хвойних пород дерев, що ростуть в Українських Карпатах, тис належить до найрідкісніших. Тисові — дуже давня група рослин, відома ще з юрського періоду мезозойської ери (180 мільйонів років тому). У той час, коли “вічне дерево” разом з іншими голонасінними пишно розквітало, сучасні квіткові рослини тільки зароджувалися. У тваринному світі тоді переважали великі динозаври, зубчасті птахи та комахоїдні смучасті тварини. За тих часів певну частину Європи та західню Америку вкривали мілководні моря. Згодом, у крейдяному періоді, утворюються Анди, Альпи, Гімалаї, Скелясті гори. У зв'язку із зміною клімату голонасінні, в тому числі й тисові, поступово занепадають.

Відомо, що в попередні геологічні епохи тис мігрував до нас із Східної Азії через Юннанський та Гімалайський хребти. Третинні моря: Хан-Хай (на місці пустелі Гобі) та Арало-Каспійське створювали сприятливі умови для просування його на Захід. Зникнення цих морів обумовило і зміну ареалу тису в Європі.

Нині існує сім видів “вічного дерева” (переважно в північній півкулі). Єдиним представником цього роду в Європі залишився тис ягідний. На території Советського Союзу він росте лише у прибалтійських краях, у Карпатах, Криму і на Кавказі. У Примор'ї є близький родич тису ягідного — тис приморський.

У післяльодовиковий період тис поступово зникав з наших лісів. Багато дослідників, як вивчали його біологію, поширення, відзначало, що крім кліматичних змін це зникнення обумовлене значною

мірою господарською діяльністю людини.

Завдяки міцності, декоративності та іншим цінним властивостям тис почали використовувати вже в кам'яному віці. Так, у Ноенбурзькому озері в Швейцарії знайдено крем'яні пилки в тисовій оправі та кам'яні сокири з тисовим держакком. Тому не дивно, що в народі й зараз залишилася назва — “негній — дерево”. Про дерев'яні ланцюги з тису згадує ще римський письменник Тацитус.

З давніх часів його використовували для художніх виробів. Скульптурні пам'ятки з деревини тису збереглися в багатьох музеях світу. Серед них заслуговує на увагу відома скульптура голови дружини фараона Аменемгота III — (близько 1400 років до нашої ери), що збереглась в одному з берлінських музеїв. Єгиптяни вживали тис тільки для мистецьких виробів. Досліджуючи труни єгипетських фараонів, французький учений Бовізаж знаходив серед них і тисові.

Отже, тис справді “вічне дерево”. Його чудовою червоною та пахучою деревиною прикрашали князівські та королівські палаци. Про це свідчать також слова із старовинного епосу “Слово о пол-

Купуйте в українській
харчовій крамниці
**MAIN MEAT
AND GROCETERIA**
651 Main St. Ph.: WH 27837
WINNIPEG, MAN.
За солідну й чесну обслугу
гарантує
Михайло ОРОВКО

ку Ігоревім". "А Святослав мутон сон бачив у Києві на горах. В цю ніч звечора одягали мене — рече — чорним покривалом на кроваті тисовій..."

"Вічне дерево" має дуже пружну деревину. Її довгий час використовували для країни, де це дерево не росте. Є відомості, що експорт та імпорт деревини тису тривав п'ять тисяч років. У цьому відношенні Карпати — відомий у Європі осередок експортування цієї деревини.

На підставі архівних матеріалів польський дослідник П. Контий встановив, що у Івано-Франківській (станиславівській) області в другій половині XVIII сторіччя частину данини селяни платили деревиною. Таким чином, у Прикарпатті було знищено близько сто тисяч тисових дерев. Біля села Жаб'є знайдено пні діаметром близько 180 сантиметрів. Угорський лісівник А. Рахел писав, що в долині верхньої течії ріки Тиси були природні тисові ліси, які знищено рукою людини.

Про поширення "вічного дерева" в Карпатах свідчать і численні назви урочищ, гірських струмків і навіть сіл. Наприклад, села Тисів, Тисмениця в Івано-Франківській області, Тисовець на Буковині, присілок Тисолове — біля села Новоселиця, Тячівського району, Закарпатської області та багато інших. Можливо, що й назва ріки Тиса має аналогічне походження.

Багато тису було знищено місцевим населенням для власних потреб. На Гуцульщині колись тисовими кілками прикріплювали драчку на хатах, виготовляли хрести.

Частково винищували цю рослину і для лікування в народній медицині проти сказу.

Оскільки серед наших хвойних порід "вічне дерево" належить до повільно ростучих, запаси його швидко вичерпались. Воно зникло з наших лісів, незважаючи на те, що його вік дві-три тисячі років.

Порівняно із Закарпаттям на території Буковини й Прикарпаття збереглося значно менше тису. Найцікавішим осередком "вічного дерева" в Українських Карпатах є Княздівірський тисовий гай, де організовано філіал Карпатського заповідника, як за кількістю дерев, так і за площею, вважається однією із найбільших в СРСР.

Всього нині в Українських Карпатах збереглося близько 12 тисяч дерев тису.

С. СТОЙКО

**P. N. MATWIJCHYNA
& SONS**

**GROCERY — MEAT
CONFECTIONERY**

1041 ABERDEEN AVE. PH.: JU 6-4556
WINNIPEG, MAN.

За лікарствами і всякими
аптекарськими речами
здавайтеся до

CHARLES DRUGS

291 Selkirk Ave. Winnipeg 4, Man.

ЕВГЕН УТРЕНЮК — власник

Мужеське убрання
по найнижчих цінах у Вінніпегу
знайдете у

**HLADKY'S TAILOR
& CLOTHING SHOP**

243 McPHILLIPS ST.,
Winnipeg 14, Man.

MIKE HLADKY, Prop.

Прізвища по — козацьки

Ви, напевно пригадуєте Перепалку, Пухивочку, Довгочхуна, Товкача, Шпоньку, Пацюка, Халяву, Свербигуза, Колопера, Бородавку, Кирдягу, Печерицю, Доло-та, Коржа, Шила, Чупупенка... Вже один перелік відновляє в пам'яті неповторний колорит "Вечорів на хуторі поблизу Диканьки". Такі прізвища не тільки тримаються голови — вони мов би домальовують образи людей. І підібрані вони М. В. Гоголем не випадково. Навряд чи він їх вигадав. — мабуть, узяв із багатої народної мовної скарбниці.

Яким чином виникли імена і прізвища, про це в учених - аматологів своє авторитетне міркування. Навіть спеціальна галузь науки — ономастика вивчає походження власних імен.. Дослідники називають багато джерел, звідки люди черпали свої імена і прізвища: за місцем проживання, за зовнішністю і рисами характеру, за національною ознакою чи за назвою звірів і тварин.

Трапляються дуже незвичні, химерні прізвища, від яких за жартом Гоголя "лише сплюнеш та перехрестишся, як зачусь". Щодня, майже на кожному кроці, зустрічаються численні дивовижні прізвища в документах і при знайомстві, у списках і в пресі: Небийдуха, Вирвихвіст, Помагайбатько, Жуйборода, Попсуйшапка, Засучирукав, Рябозад, Недобер'я, Нездійминога і т. д., і т. п.

Але звідки і як виникли ці оригінальні прізвища?

З'ясувати історію допомагають літописці Запорізької Січі. Втікачі, що шукали собі вольниці в низинах Дніпра, надовго, коли не назавжди, розлучалися зі своїм колишнім іменем. Робилося це не тільки для розваги. Поміщики, володарі кріпаків, намагалися віднайти сліди, запитували про втікачів кошових отаманів. Та з Січі, як правило, надходила одна й та ж відповідь — зазначених у списках прізвищ серед козаків нема. І це була чиста правда.

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ CRAVATS

1050 MAIN ST., WINNIPEG, MAN.

Великий вибір готових убрань. Також робимо на замовлення та випозичаємо вечірні убрання (таксидо), по уміркованих цінах.

VICTORIA MEAT MARKET

735 SELKIRK AVE. -- Tel.: JU 6-3135
WINNIPEG, MAN.

MELNYK BROS.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
У ВІННІПЕГУ

ELECTRICAL CONTRACTORS
LIGHT — HEAT — POWER
Installation and Maintenance

1151 Fife St. Ph.: 589-1487
Winnipeg 14, Man.

C R O P O Funeral Chapel

MAIN & LUXTON -- Ph.: JU 6-8044
WINNIPEG, MAN.

Той, хто прибував до Січі, охоче змінював ім'я, Звичайно, без будьякої бюрократичної тяганини. Просто товариші за першою - ліпшою прикметою чи випадковою пригодою "охрещували" його по-своєму, по-козацьки, влучно, під регіт і галас юрби.

У народі завжди поважали героїв. Їм давали свої шанобливі прізвиська. Маяк, Чайка, Зоря. Такі найменування багато до того зобов'язували. Серед запорожців були люди велетенського росту, нечуваної фізичної сили, вони гнули підкови, виважували бугаїв. Їх багатирське молодечтво відбилося і в прізвиськах — Підопригора, Двигун, Жила, Бухало, Карайбіда, Дідоборець, Вертипорох (напевно із лоцманів).

Таких своєрідних, даних колись характеристик зустрічається безліч. Яка риса вирізнялась у людини й лишила слід у "приліп-

леному" прізвиську, яке потім перейшло в прізвище: Потихеньченко, Теліпайло, Дурноляп, Тарабарів, Перевертун, Хандирига, Гриховод, Жало, Кізяченко.

Влучне народне слівце приліпало, як смола, і вже не відставало, передавалося з роди в рід, втрачаючи первісне значення і причину походження. Тільки, як і раніше, мов відгомін минушини, виблискувала в ньому барва неприхованого гумору, так притаманного січовикам.

П. Сунруненко

Купуйте у нас свіже м'ясо, ковбаси,
шнікву, яріну і інші товари

**HARRY'S GROCETERIA
& MEATS**

177 Euclid Ave. Winnipeg 4, Man.

Григорій БАРАНОВСЬКИЙ, власник

PHARMACY CENTRE
1855 Main St. Tel. ED 4-6181
Winnipeg, Man

Я. СЕМЧИШИН — власник

BELLE'S FASHION SHOP
130 Osborne St. Tel.: GL 2-4601
Winnipeg, Man

Крамниця високоякісного і найбільш
модерного жіночого одягу.

Шнічки домашнього виробу,
ковбаси з часником і полядницею
сальцесони, заяці, кишки і т.д.
по уміркованих цінах поручає

**M.S. MEAT MARKET
& GROCERY**

МАРІЯ І СТЕПАН ЯНКІВСЬКІ
власники

444 King St. Ph.: JU 2-4943
WINNIPEG, MAN.

METRO MEAT PRODUCTS

Homemade Sausages,
Hams, Salami,
Garlic Sausage, Etc.

121 Euclid Ave. Tel.: 943-8217
WINNIPEG, MAN.

ІВАННА І ВАСИЛЬ СТОЛЯР
власники

ZAWIDOSKI

FUNERAL HOME

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

724 SELKIRK AVE.

WINNIPEG, MAN.

PH.: JU 9-4911

Західня Україна — колиска праслов'ян

Найдавніші сліди існування людини на теперішніх західноукраїнських землях відносяться до часів палеоліту — кам'яного віку. В III—II тисячоліттях до Хр. землі Придніпров'я заселявали племена землеробів - скотарів, так звані "трипільці".

Перші письмові свідчення про ці землі маємо з половини V ст. до Хр. Їх подає славетний грецький історик, "батько історії" Геродот (485 - 425 до Хр.), який перебував особисто близько 450 р. до Хр. в південних районах України (в місті Ольвії за 40 км. на південь від Миколасва). В четвертій книзі своєї "Історії" Геродот пише, що на цих землях взимку іде густий сніг, подібний до пір'я (IV,31), і ріка Тірас — Дністер тече з півночі і бере свої витoki з великого озера (IV, 51), під яким треба розуміти болотисті терени Самбірщини, де саме Дністер зачинається. Ці болотисті терени були дві з половиною тисячі років тому далеко більші і, мабуть, здавалися озером.

Геродот подає також назву найдавнішого населення цієї території. Це були неври, північно-західні сусіди скіфів, які заселяли південні землі України. Жили неври на північних збочищах Карпат, у верхів'ях Дністра, на Волині, Поділлі аж до Прип'яті. Неврів, які мали скіфські звичаї, зате мову не скіфську, наука вважає найстарішим і в історії найдавніше відомим слов'янським племенем — праслов'янами.

За переказом, що його подає Геродот, неври за одне покоління до походу перського царя Дарія I (близько 513 р. до Хр.) на скіфів, найдавніших мешканців південної

України, змушені були залишити свою країну через нашествя змії і переселитись в землі будинів, племені, що жило в районі Києва. Це сталося коло 550 року до Хр. Таким чином рік приблизно 550 до Хр. найдавніша історично засвідчена дата в історії слов'ян взагалі. Разом з тим — це найдавніша дата в історії сучасних Західних областей України, Неври мали достатньо високу для свого часу суспільно-політичну організацію і є першим відомим значним політичним об'єднанням на західноукраїнських землях, зв'язком найдавнішої слов'янської держави.

Геродот подає ще одну дуже цікаву деталь про неврів. Він пише таке: "Здається, що ці люди (неври) чарівники. Скіфи і греки, що живуть у Скіфії, розповідають, що кожний невр один раз у рік стає вовком на декілька днів, а потім знову приймає давню постать. Мене в тому не переконали, але вони говорять про це вперто і присягаються, що це таки правда".

Наведене нами оповідання Геродота — не ділянка фолкльору, як це прийнято думати в науці, а реальний факт. Тут не йдеться про віру в існування вовкулаків, у що в даному випадку і сам Геродот, як бачимо, не вірив, а йдеться або про звичайне щорічне свято у неврів, на якому найкращі мисливці одягнувши вовчі шкури виконували свої таємничі танці або — і це видається нам далеко правдоподібніше, — що взимку неври ходили у вовчих шкурах, бо в їх лісній країні було завжди дуже багато вовків. Ще й тепер доводилось спостерігати, як в окремих лісних районах західноукраїнських земель, особливо в Карпа-

тах, вдягаються взимку у вовчі шкури.

Віру в існування вовкулаків, що живе в українському народі та і в інших народах, можна пояснити саме тим, що в наших лісах було колись дуже багато вовків, з якими наші предки мали багато клопотів. З неясних оповідань про вовків, в шкурах яких ходили люди (передусім чоловіки), виникли оповідання про людей-вовкулаків. Ці оповідання живуть і в наші дні скрізь по слов'янських землях, а в українському народі зокрема, хоч вже й переосмислені.

На Геродоті вриваються на довгий час докладніші відомості про західно-українські землі. В III ст. до Хр. появилось в Карпатах дако-кельтійське плем'я бастарнів, від яких Карпати стали називатися Бастарнськими Альпами. Про Тірас - Дністер згадують тогочасні грецькі письменники як про важливу торговельну водну артерію, що славилася своїми рибними багатствами. На початку нашої ери на теперішніх західно - українських землях відбулися деякі племінні переміщення, мабуть у зв'язку з появою західнослов'янських племен — венедів, які, поширюючись на північ і на схід в території сучасної Польщі, входять у безпосередні, не завжди мирні зв'язки з неврами.

MITCHELL FABRICK LTD.

637 MAIN ST. — WINNIPEG, MAN.

запрошує вас прийти й оглянути величезний вибір різних матеріалів — один з найбільших у Вінніпегу. Приєднайтесь до тих, що повністю задоволені нашою обслугою.

Зацікавлення стародавніх греків і римлян західноукраїнськими землями посилюється особливо від початків II ст. по Христі. На це вплинуло передусім загарбання в 100 - 107 рр. п. Хр. римлянами Дакії (сучасної Румунії) і пересування границь римської імперії з лінії нижнього Дунаю далеко на північ, майже до Капат. Тоді західноукраїнські землі ввійшли в пов'язані зв'язки з грецько-римським світом і його культурою. Але вплив Риму на своїх північних закарпатських сусідів був цілком односторонній. Витягаючи від них у великих кількостях хліб, худобу, шкури, рибу, мед, віск, а що найважливіше, підневільну робочу силу — рабів, Рим сприяв розвитку місцевої економіки тільки у власних інтересах, вимотував сили і засоби сусідів, а давав їм взамін тільки те, що не мало особливої вартості: дорогі тканини, вино, прикраси і т. ін., чим користувалася тільки верхівка слов'янських племен. Це були відносини "колоніального" характеру, коли один з партнерів неминуче зазнавав збитків. Намагання проникнути до джерел дешевої сировини, зацікавленість у припливі рабської сили, необхідність поширити ринки збуту — ось головні стимули торговельної експансії Риму поза межі його державних границь.

Римські купці та окремі ремісники не раз заїздили на землі праслов'ян, про що свідчать археологічні та деякі історичні дані.

Суму знань про ці землі в II ст. по Хр. дає відомий грецький ас-

Dr. M. KANCHIER ДЕНТИСТ

Ste. 1 — 407 Selkirk Ave. Ph.: JU 2-7044
WINNIPEG, MAN.

роном і географ Клавдій Птоломей в творі "Підручник географії", написаному в роках 150-160 по Хр. в Олександрії, в Єгипті. Картина у Птолемея багата. Передусім гори (Карпати) і сама річка (Дністер) творили на значній довжині природну границю Сарматії — Східної Європи від римської провінції Дакії (Румунія). Це свідчить про близькість тодішніх римських кордонів до території слов'янських племен, та про пожвавлені торговельні зв'язки цих племен з римською імперією. Птоломей подає декілька торговельних факторій над Дністром, з яких для нас особливо важлива Карродунон, може на місці Галича.

Етнографічна картина нинішніх західноукраїнських земель у Птолемея така: в околицях сучасної Лемківської верховини, в Дрогобиччині, жили бесси — "бісеси" (може від них назва Бескид — частина Карпат), на схід від них на території теперішньої Івано-Франківщини — костобоки і сабоки, на нашому сьогоднішньому Покутті карпи. Костобоки жили також на південь від гір, де тепер Закарпаття. Якщо вони були слов'янським племенем (а така думка є серед учених), то це найкращий доказ, що вже на початках нашої ери слов'яни перейшли Карпатські гори і увійшли на мадярську рівнину; це був початок великого слов'янського розселення. Дуже можливе, що Костобоки створили в Карпатах якесь політичне об'єднання, племінний союз. Важливе особливо те, що сарматські племена, серед яких було чимало і слов'янських племен, примусили римлян залишити в 271-274 рр. по Хр. Дакію і відійти з Карпат за нижній Дунай. Це привело до ве-

ликого послаблення зв'язків цих земель з середземноморським світом. Є згадка в пізніших джерелах про якесь плем'я бойки. Можливо, що це наші бойки в Карпатах.

Життя на прикарпатських землях розвивалося. Свідчення "Повісті временних літ" та арабського письменника середини X ст. аль-Масуді, що користувався більш ранніми джерелами і добре знав слов'янські племена, показують, що на початках VII ст. по Хр., в часах візантійського імператора Іраклія (610-641 р.р.) плем'я волинян (валінана), "одно з корінних племен слов'янських", якому "в давнину корилися всі інші слов'янські племена" створило племінний союз — державу Валінана, центр якої був на Волині.

Таким чином наприкінці VI і на початку VII століття було створене в Карпатах, на їх схилах, в передгірських та далі на північ розташованих землях політичне

Думаєте будувати, чи
перебудовувати свою хату або
підприємство, зверніться до

**WALTER SENICKI
CONSTRUCTION LTD.**

Commercial and Residential
318 McAdam Ave., Tel.: JU 9-2454
WINNIPEG, MAN.

**МАСАЖНА КЛІНКА
ВАСИЛЯ МЕДВЕДЮКА**

Лічимо Ревматизм (Артритизм)

Турецькі купелі в зіллях

Масажі — Кладемо баньки.

8701 SHERBROOK ST. SUITE 1

Phone: 774-1568 Winnipeg, Man.

об'єднання східних слов'ян з центром над Західним Бугом. Волиняни були одними з творців антського союзу, великого об'єднання східнослов'янських племен, безпосередніх попередників Київської Русі. На Русі часів Ігоря, коли саме писав аль-Масуді, ще добре пам'ятали стару волинську державу Валіанана, так що арабський письменник того часу встиг записати досить оповідань про це. Через сто років, за часів Ярослава Мудрого ці оповідання набрали виразно поетичного характеру.

Отже, можемо сказати, що від неврів аж до Київської Русі був завжди на теперішніх західноукраїнських землях сильніший, то знову слабший політичний центр слов'янства, передусім східного. Але треба відмітити, що в той час, коли в V—IX ст. на Волині жили волиняни, то в Прикарпатті, Закарпатті і суміжних землях жило слов'янське плем'я хорватів.

Так в загальних рисах представляється найдавніше минуле західноукраїнських земель.

Микита Думка

ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ

Басарабія

Румуни знову витягають руку по Басарабію і Буковину, як "корінно-румунські землі", які хоч "добровільно" приєдналися до СРСР, тепер буцім то, повинні повернутися до "матірнього пня".

Тому що я в 1918 році, як старшина австрійської армії, від березня до листопада "воював" у Басарабії, хочу поділитися з читачами деякими враженнями з цієї гарної країни.

Після підписання мирового договору з Україною в лютому 1918 року австрійська армія пішла з допомогою Центральної Раді, щоб очистити українські землі від збільшеної російської армії. Але австрійський уряд не признав Басарабії як приналежної до Української Держави і окупував її своєю армією, і то тільки ту частину, яка заселена українцями, а саме на півдні по ріку Прут, а далше у північно-східному напрямку попри містечко Окницю до містечка Атаки над Дністром. Дальшу територію Басарабії, по-

луднево-східну до берегів Дністра, зайняла була румунська армія.

Зайнятою австрійцями територію адмініструвала 43 австро-угорська дивізія, тільки пошта і залізниця була під управою Української Держави. Єдина залізнична лінія Могилів подільський — Атаки — Новоселиця — Чернівці зв'язувала територію південно-західної України з Австрією (Буковиною), що було потрібне для транспортів австрійського війська, а також корисне для мешканців Могилівщини і Басарабії, бо вони могли їздити до Чернівців на перепустки, що їх видавали місцеві командатури.

Видавати перепустки можна було тільки хворим, які потребували поради чернівецьких лікарів-спеціалістів. З цього дозволу користали майже виключно жиди, які западали у "тяжкі недуги", пред'являли посвідку місцевого лікаря, що їм треба поради лікаря-спеціаліста і їхали у Чернівці. Ніхто з нас не перевірював правди-

вості тих "недуг", кожному було ясно, що вони у більшості виду-мані, але коли вже був такий роз-порядок то не було причини від-мовляти видання перепустки, тим-паче, що на цьому користали поде-куди мешканці голодних Чернів-ців, бо кожний пасажир віз із со-бою всякі блага української землі як білий хліб, сало, муку, мило, тютюн чи цукор, словом речі, яких, у четвертому році війни, в Чернівцях бракувало. Зате з Чер-нівців привозили жінки дещо з галянтерійних товарів, голов-но шовкові матеріали, яких в Украї-ні не було. І так, під законною по-кришкою, проходила маленька "чорна торгівля", якій часом пере-шкоджала австрійська митна сто-рожа на кордоні Буковини, у Но-восселиці.

Перескакували кордони і груб-ші комерсанти і чесні люди, які не хотіли вдавати хворих. Зайшов раз до австрійської команди по пе-репуску чудотворний рабін аж з Бердичева в Україні, і не самий, а з цілою своєю "консисторією", та просив видати їм усім, було їх зда-сться шість старозаконних чолові-ків, перепустки до містечка Сада-гура на Буковині, для відвідин славного, теж чудотворного, рабі-на. Сам бердичівський рабін гово-рив тільки гебрійською мовою і тому розмова велася при допомі- його секретаря-перекладача. На мою заввагу, що до Садагури не є передбачені перепустки, тільки до Чернівців і то лише в лікувальних цілях, заявив чудотворний рабін, що потрібну посвідку може він легко дістати від лікаря, але він свідомий цього, що то було б об-маном, а йому, як глибоко релі-гійній особі, цього робити не віль-но. Я видав їм усім перепустки, на власну відповідальність, за це ді-став обіцянку рабіна, що буде за

мене молитися і таку саму обіцян-ку передав сатагурський рабін, про що повідомив мене секретар бердичівського рабіна у поворог-ній дорозі.

У Басарабії, зайнятій австрійсь-ким військом, почало оживати ук-раїнське національне життя. У місті Хотині, що було немов сто-лицею цієї частини Басарабії, осно-вано товариство "Просвіта", яке почало відкривати свої філії по містечках і читальні по селах.

В одному селі (назви вже не па-м'ятаю) коло містечка Липкани, був я як висланник команди ди-візії, на зборах селян, які хотіли відкрити в селі читальню. Орга-нізацією займався місцевий учи-

BROWNIE KRUSHEN

Управитель продажу
різних нових модерних авт
великої фірми

**Community Chev - Olds
(1965) Ltd.**

**1149 Main St. Tel. 589-8341
WINNIPEG, MANITOBA**

тель, який попередив мене, що з читальнею справа не піде легко, бо місцевий батюшка (священик) є ворогом всякої освіти селян, а тимсамим і читальні, але його на збори мусів учитель запросити, щоб не оминути підозри, що читальня буде ворожою для церкви чи священика. Коли селяни зібралися у шкільній залі, учитель почав пояснювати їм потреби читальні та користі, які дасть їм читальняна освіта, увійшов у залу старенький батюшка та, сидячи, прислуховувався словам учителя. Коли ж учитель скінчив свою промову, батюшка встав і сказав: а я вам гаварю, что нікакой читальні вам не нада, бо кніги сто д'явольское дело. Прихадіте по воскресеніям до мене, я прочту вам житія святих і больше вам нічево не нада". Сказав він ще дещо більше, що всі нещастя, які падають на людей, приносять книжки і подібні "повчальні" слова.

Не втерпів я і сказав кілька речень, що настають тепер нові часи, що без освіти тяжко жити, що вправді бувають і погані книжки, але ж їх у читальні, якою піклуватися буде ваш учитель, певно не буде. Говорив ще раз учитель, але з селян ніхто до слова не голосився, тільки батюшка повторив ще раз свої слова що книжки, це "д'явольское дело", і вийшов зі залі, а за ним усі зібрані на залі селяни, немов заворожені його словами. Залишилися тільки ми вдвох з учителем, який розклав руки, зажурений невдачею.

Слухаючи слів батюшки, стало мені ясно, чому по селах України була така мала національна свідомість. Якщо село мало такого "мудрого" батюшку, а в селах України було їх немало, то й дивуватися не треба.

Наступного дня був я на уста-

новних зборах філії "Просвіти" у містечку Липкани. Тут вже повіяло іншим вітром, на зборах були селяни, але було і трохи інтелігенції, головно вчителі, були й два батюшки, і всі заявили за оснуванням філії "Просвіта" та вибрали управу.

Але національна весна тривала коротко, прийшов початок листопада 1918 року, австрійська держава розвалилася, військо почало поспішно від'їздити до своїх країн,

НОВА ГРОМАДА

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
в САСКАТУНІ

прийме Ваші ощадності з повною гарантією, допоможе Вам в потребі, тому зайдіть негайно до
Вашої КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ
що дня від год. 10-ої ранку до
6 увечорі крім неділь і свят.

НАЙКРАЦІ, СВІЖІ ТА В ВЕЛИКОМУ ВИБОРІ ХАРЧОВІ ТОВАРИ

закупите у своїй
СПОЖИВЧІЙ КООПЕРАТИВІ
В РЕДЖАЙНІ.

Для вашєї вигоди крамниця
відкрита зід 9-ої год. ранку
до 6-ої год. увечорі

кожного дня, крім неділі
і понеділка.

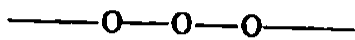
UKRAINIAN COOP.
ASS'N LTD.

1801 Winnipeg Street
Tel.: 522-3125
Regina, Sask.

румунни перейшли Прут та стали займати цю частину Басарабії, пробували навіть розброювати австрійські військові частини, так що транспорти від'їжджали з висавленими у вікнах вагонів машиновими крісами, врешті військові частини забралися, і румунське військо заняло цілу Басарабію та почало свою "господарку",

яка в першу чергу звернулася проти української стихії, яка щойно почала була будитися до нового життя.

Так гарні українські села, сховані у балках серед вишневих садків і виноградників, розлогі лани пшениці і соняшника та табуни овець-каракулів, дісталися в руки нового окупанта.

Археологія, історія та назвознавство

ДНІСТЕР І ЙОГО ПРИТОКИ

Дністер, або Дністро, бере свій початок на північно - східних схилах Карпат, поблизу села Вовчого на Львівщині, й тече по території України та Молдавії. Його довжина 1362 кілометри.

Стародавні греки називали цю ріку Тірасою, римляни — Данастріс, турки — Турла. В ті часи Дністер був важливим торговельним шляхом. Геродот згадує про Тірасу як про кордон Скитії.

Походження назви "Дністер" остаточно не з'ясоване. Гадають, що слова Дніпро, Дністер, Дунай мають сарматський корінь "дон", "дна" що означає "вода", "річка". Друга частина назви виводиться від слова aster — південний". Відомі й інші думки щодо походження цієї назви. Деякі дослідники у другій частині слова "Дністер" вбачають корінь "стр", який утворює слово "бистрий", "струя", "стріла" та інші. Цей самий корінь в основі імени давньослов'янського бога вітру — Стрибога. При такому тлумаченні гідронім Дністер означатиме "швидка ріка" або "швидка вода".

В наш час Дністер — велика водно - транспортна система: він судноплавний від гирла до м. Галича.

В межах України на Дністрі розташовані міста Старий Самбір, Самбір, Галич, Заліщики, Хотин, Могилів Подільський. На Дністрі збудовано Дубосарську гідро-електростанцію (поблизу міста Дубосари), а будова дальших подібних станцій плянується. Дністер впадає в Дністровський лиман Чорного моря на південний захід від м. Одеси. Назва "лиман" походить від турецького слова "limen", що означає "затока при впадінні ріки в море". Дністровський лиман у XVIII—XIX століттях називався Овідієвим озером. Цю назву, а також назву м. Овідіюполя (в минулому Аджідере) було дано на честь римського поета Овідія на основі помилкового припущення, нібито в цій місцевості він перебував у засланні. На справді, як було встановлено пізніше місцем заслання Овідія було місто Томі, розташоване там, де знаходиться сучасне місто К'юстенджі.

Дністер має 386 малих і великих приток. На території Одеської області в нього впадають річки Воюдинка, Білочка, Молокіні (або Окни), Крута і Рибниця. Назва невеликої річки Волядинка має молдавську етимологію і по-

C. A. Pemberton & Co. Limited takes this opportunity
congratulating the members of the Ukrainian
National Federation of Canada Inc.
on its 36th Anniversary and wishes them success

C. A. PEMBERTON & CO. LTD.

217 KING STREET EAST,

TORONTO 2, ONTARIO

SUPPLIERS OF APEX CASINGS
for Wieners, Bologna and All Cooked
and Smoked Meats, Etc.

ходить від слів “валеа адинке”, що в перекладі на українську мову означає “глибока долина”. Назву цієї річки успадкувало село Волядинка, розташоване на її берегах.

Виникнення назви річки Молокіш остаточно не з'ясоване. Вважають, що вона має фінсько-угорське походження; на це вказують подібні назви річок — Молокша (між Ярославлем і Угличем) і Молога (впадає в Рибінське водоймище на Волзі), назви яких безперечно фінського походження.

Інша ж назва цієї річки — Окни — виникла пізніше і тепер вживається рідко. Походить вона від молдавського слова “окне” — копальня, яма, кар'єр.

Назва річок Білочка, Крута і Рибниця слов'янського походження і пов'язані з фавною чи природними умовами місцевості, в якій пролягає русло річки.

Серед річок басейну Дністра є чимало таких, назви яких мають корінь “вода”, “волога”, “мокрота” — Водяна, Водова, Мокруша, Мокриж, Мокряна, Мокрянкa Мокра, Мокрий Кагарлик, Мокра Заправа, Мокра Кам'янка та інші.

Територія по лівий бік Дністра в його середній течії у літописах XII століття була відома під назвою Пониззя. В XIV столітті, після загарбання фавдальною Литвою Пониззя і Побужжя, за цими місцевостями усталилася спільна назва Поділля, що означало територію, яка, порівняно з Прикарпаттям, розташована в низині. Так виникла сучасна назва великої території між Дністром та Південним Бугом.

Назви більшості річок цього обширу слов'янського походження.

Так в основі назви річки Смотрич, як гадають, лежить давньоруське слово “сьмотрьті” — бачити (в даному випадку в розумінні чистої, прозорої води, крізь яку видно дно). В назві річки Калюс дослідники вбачають корінь, що складається з трьох перших літер, з допомогою якого в російській мові утворюється слово “калуга”, в польській та українській “калюжа”, в сербській “калюга”, в чеській “калуз”. Вважають, що таку назву дістала через свою каламутну воду. Від давньоукраїнського слова “деснь” — “правий бік” (притока) — походить назва річки Деснівки. Проте відомо, що Десною називаються також і ліві притоки, наприклад Дніпра і Південного Бугу. Дослідники пояснюють це тим, що в давнину, коли складалися назви річок, люди, звичайно, ще не знали, що, визначаючи “праву” чи “ліву” притоку, слід орієнтуватися за течією ріки, в яку вони впадають.

Особливість рельєфу місцевості лежить в основі назви річки Горинь, яка бере початок із Кременецьких гір. Від характеру рельєфу походять назви таких річок, як Батіг, русло якого має видовжену форму; Бистриця — річка зі швидкою течією; русло Болотної пролягає в заболоченій долині. Невеличка Шукайвода часто пересихає в літню пору і воду доводиться шукати. Звідси і назва. Назва річки Плоска вказує на пологість, плоску місцевість, по якій вона протікає; річка Колінь узяла назву від коліноподібної форми її русла; Копачиха називається так тому, що бере початок з кількох копанок в селі Солобківці; річка Руда, або Рудка, витікає з болота, вода якого забарвлена розчином рудних відкладів.

ЗМІСТ КАЛЕНДАРЯ

	Сторона
Василь Симоненко — Український лев (вірш)	5
КАЛЕНДАРНА ЧАСТИНА	
Місяці та історичний календар	від 6 до 29
Пасхалія, пости, загальниці і заборонені часи	30
Список слов'янських імен	31
Смуги часу й урядові свята в Канаді	32
Державні свята в інших країнах	33
Поштова тарифа	34
Віддаль від Торонта	35
Міри й ваги, міри тепла, міри в Канаді в порівнянні з європейськими	від 36 до 41
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА	
М. Г-ий Сільветка нового Голови ПМН	43
ВІРШІ ПРО УКРАЇНСЬКІ ДЕРЕВА	
Роман Кудлик: Дерева — найкращі поети	47
Василь Дубина: Ліпа	48
Іван Драч: Сосна	48
Іван Драч: Калина	49
Михайло Ткач: Ясени	49
Я. Кушнірик: Пучок дніпрової лози	50
Роман Лубківський: Калиновий міст	51
100-ЛІТТЯ КАНАДИ І УКРАЇНЦІ	
Сенатор П. Юзик: Манітоба — зразок етнічної мозаїки	53
75-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ	
Д-р М. Марунчак: Д-р О. Олеськів, промотор масового поселення українців у Канаді	61
Сенатор П. Юзик: Український вклад у Канаду	82
50-ЛІТТЯ УСАМОСТІЙНЕННЯ УКРАЇНИ	
Дм. Андрієвський: Світове значення усамостворення України в рр. 1917 - 18	85
В.Л.: Різьбар Григорій Пецук	91
МУЗИЧНІ СКАРБИ УКРАЇНИ	
Максим Березовський, український композитор XVIII сторіччя	99
Маруся Чурай, українська піснетворка, що склала пісню "Ой не ходи Грицю"	113
ІСТОРІЯ — ВЧИТЕЛЬКА ЖИТТЯ	
Любомир Винар: Сучасний стан української вільної історичної науки	119
Сміховинки	140
М. Данилишин: Українці в Південній Америці	141
Осип Залеський: Перша зустріч з російською революцією	145
Любов Забашта: Калина	149
Микола Вінграновський: Тополя	149
ДЛЯ НАУКИ І РОЗВАГИ	
М. Данилишин: "Невідомі літаючі об'єкти"	150
С. Стойко: Тис — вічне дерево	155
П. Супруненко: Прізвиська по-козацьки	157
Микита Думка: Західня Україна — колиська праслов'ян	159
Осип Залеський: Басарабія	162
Археологія, історія та назвознавство	165

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА

'Dnipro Construction Co. Ltd.'

Власники: ІВАН СЕРБИН, ІВАН ХОХЛАЧ
і ІВАН СТЕЛЬМАЦЬУК

має на продаж нові, модерні мешканері дома
"дуплекси" — у новій ділянці "**VILLE LA SALLE**"
при вулиці "**MARIE CLAIRE**"
(близько бульвару Шевченка)

Доми розміром 28 x 40 стіп з гаражем на двоє
авт, ogrівані, солідної конструкції. Одна перша
гіпотeka "mortгедж" на 5 або більше років, з
догідними сплатами на 7½ %.

Заохочуємо українців Монреапу і околиць від-
відати нас і оглянути наші будинки.

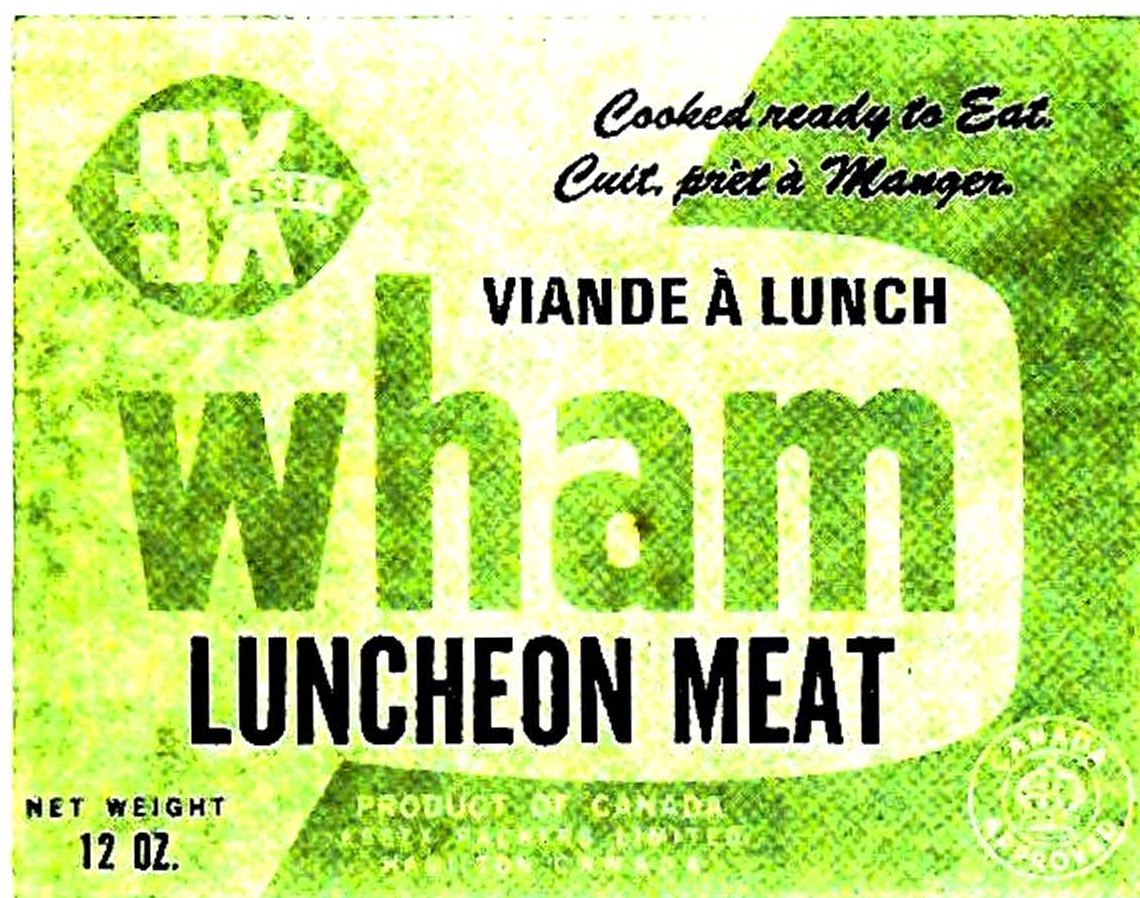
Відомо, що відсотки на мотргеджі постійно зро-
стають, як також і ціни будинків, тому користай-
те з нагоди набути будинки по старій низькій
ціні, з низькими відсотками на сплати.

По інформації телефонуйте:

365-1211 або 255-7372

З ПРИЄМНІСТЮ ПОВІДОМЛЯЄ ВАС ПРО

**ЩОСЬ НОВЕ!
ОСОБЛИВЕ
ВІДМІННЕ!...**

Смачне й м'яке, **НАЙБІЛЬШЕ** пишне м'ясо.
Знамените на кожну нагоду,
сервоване чи на гарячо, чи на холодно:

ESSEX PACKERS LIMITED

HEAD OFFICE — HAMILTON,

Tel. JA 8-8501

TORONTO OFFICE — Tel.: 239-8424

BRANCHES: WINDSOR, ST. CATHARINES, ONT.